

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΤΟΜΟΣ ΚΗ' - ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 7
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2013

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΕΦΕΤΕΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ - ΠΕΙΡΑΙΩΣ - ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΡΟΥΣΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΤΑΜΕΛΟΥ ΕΥΑΓΓ.

ΤΑΜΙΑΣ: ΜΠΡΟΥΜΑ ΕΛΕΝΗ

ΜΕΛΗ: ΒΑΣΙΛΙΚΑΚΗ ΕΙΡΗΝΗ
ΔΕΠΟΥΝΤΗ-ΜΑΡΚΟΥΛΑΚΗ ΧΡΥΣΗ
ΔΡΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΚΑΡΑΣΤΑΘΗ ΕΥΤΥΧΙΑ
ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΟΥ ΕΛΕΝΗ
ΜΠΑΡΛΑΜΑ ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ
ΠΑΠΑΘΕΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΠΟΥΛΑΝΤΖΑ-ΑΓΡΕΒΗ ΜΑΡΙΑ
ΤΣΕΡΤΣΙΓΙΑΝΝΗ ΕΛΕΝΗ

ΝΟΜΟΙ**ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4110
(ΦΕΚ Α' 17/23.1.2013)**

Ρυθμίσεις στη φορολογία εισοδήματος, ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών και λοιπές διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η
Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'**ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ****Άρθρο 1****Κλίμακες φορολογίας - Εκπτώσεις δαπανών
Αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης**

1. Το άρθρο 9 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε, ν. 2238/1994, Α' 151) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 9

Υπολογισμός και καταβολή του φόρου

1. α) Το εισόδημα από μισθούς, συντάξεις και μισθούς με έκδοση τιμολογίου ή απόδειξης για παροχή υπηρεσιών υποβάλλεται σε φόρο σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ - ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ				
Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
25.000	22%	5.500	25.000	5.500
17.000	32%	5.440	42.000	10.940
Υπερβάλλον	42%			

β) Το εισόδημα από ατομική επιχείρηση, εκτός της περίπτωσης γ' της παρούσας παραγράφου και ελεύθεριο επάγγελμα, υποβάλλεται σε φόρο σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
50.000	26%	13.000	50.000	13.000
Υπερβάλλον	33%			

Για νέες ατομικές εμπορικές επιχειρήσεις ή νέους ελεύθερους επαγγελματίες με πρώτη δήλωση έναρξης επιτηδεύματος από 1ης Ιανουαρίου 2013 και για τα τρία (3) πρώτα έτη άσκησης της δραστηριότητάς τους ο φορολογικός συντελεστής του πρώτου κλιμακίου της παραπάνω κλίμακας μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) και μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ εισόδημα.

γ) Το εισόδημα από ατομική γεωργική επιχείρηση υποβάλλεται σε φόρο με συντελεστή δεκατρία τοις εκατό (13%). Ειδικά για το οικονομικό έτος 2014 (χρήση 2013) για το δηλωθέν εισόδημα από ατομική γεωργική επιχείρηση εφαρμόζεται αυτοτελώς η κλίμακα μισθωτών - συνταξιούχων.

δ) Τα εισοδήματα από μισθώσεις ακινήτων, καθώς και τα εισοδήματα από κινητές αξίες, εκτός από τις περιπτώσεις που με την παρακράτηση φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση, υποβάλλονται σε φορολόγηση βάσει της παρακάτω κλίμακας:

**ΚΛΙΜΑΚΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ
ΑΚΙΝΗΤΑ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ**

που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
12.000	10%	1.200	12.000	1.200
Υπερβάλλον	33%			

Το ακαθάριστο ποσό από ακίνητα υποβάλλεται και σε συμπληρωματικό φόρο, ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή ενάμισι τοις εκατό (1,5%). Ειδικώς, ο συντελεστής του προηγούμενου εδαφίου αυξάνεται σε τρία τοις εκατό (3%), εφόσον η επιφάνεια κατοικίας υπερβαίνει τα τριακόσια (300) τετραγωνικά μέτρα ή πρόκειται για επαγγελματική μίσθωση.

2. Ο φόρος που προκύπτει με βάση την κλίμακα των μισθωτών και συνταξιούχων της παραγράφου 1 μειώνεται:

α) Για εισόδημα μέχρι και είκοσι μία χιλιάδες (21.000) ευρώ κατά δύο χιλιάδες εκατό (2.100) ευρώ. Εφόσον ο φόρος που προκύπτει είναι μικρότερος των δύο χιλιάδων εκατό (2.100) ευρώ το ποσό μείωσης περιορίζεται στο ποσό του φόρου.

β) Για εισόδημα πάνω από είκοσι μία χιλιάδες (21.000) ευρώ το ποσό μείωσης της περίπτωσης α' περιορίζεται κατά εκατό (100) ευρώ ανά χίλια (1.000) ευρώ εισοδήματος και μέχρι εξαντλήσεως του ποσού των δύο χιλιάδων εκατό (2.100) ευρώ. Προκειμένου να διατηρηθεί ακέραιο το ποσό της μείωσης του φόρου, ο φορολογούμενος απαιτείται να προσκομίσει αποδείξεις που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των Κανόνων Απεικόνισης Συναλλαγών ή σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών, τις οποίες πραγματοποιεί ο ίδιος, η σύζυγός του ή τα τέκνα που τους βαρύνουν. Στις πιο πάνω δαπάνες περιλαμβάνονται αγαθά και υπηρεσίες που ανήκουν στις ομάδες 1, 2, 3, 4 (μόνο υπηρεσίες και είδη επίσκευής και συντήρησης κατοικίας), 5, 7 (μόνο μεταφορές πραγμάτων, συντήρηση και επισκευή αυτοκινήτου-μοτοσυκλέτας, ανταλλακτικά αυτοκινήτου, λιπαντικά-αντιψυκτικό, μίσθωση ταξί, καύσιμα οχήματος), 9 (εκτός από εισφορές ΕΡΤ και συνδρομητικής τηλεόρασης), 10 (μόνο διδάκτρα φροντιστηρίων και ξένων γλωσσών), 11 και 12 (εκτός κάθε είδους ασφάλισης), όπως ορίζονται στη σχετική ταξινόμηση για το Γενικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή της ΕΛ.ΣΤΑΤ.. Σε καμία περίπτωση δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, η καταβαλλόμενη διατροφή, οι δωρεές και οι δαπάνες για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων.

Το ποσό των αποδείξεων δαπανών, που απαιτείται να προσκομισθούν, ορίζεται σε ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του δηλούμενου και φορολογούμενου με την κλίμακα της παραγράφου αυτής ατομικού εισοδήματος. Το ποσό των αποδείξεων που προσκομίζεται δεν απαιτείται να υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες πεντακόσια (10.500) ευρώ. Οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί γίνονται αποδεκτές μόνον εφόσον

έχουν περιληφθεί στην εμπρόθεσμη δήλωση, λογίζονται συνολικά και για τους δύο συζύγους και επιμερίζονται μεταξύ τους ανάλογα με το δηλούμενο και φορολογούμενο σύμφωνα με την κλίμακα της παραγράφου αυτής ατομικό εισόδημα.

Στην περίπτωση που δεν προσκομίζεται το απαιτούμενο ποσό αποδείξεων αγορών, τότε ο φόρος προσαυξάνεται κατά τη θετική διαφορά μεταξύ του απαιτούμενου ποσού αποδείξεων, με ανώτατο όριο τις δέκα χιλιάδες πεντακόσια (10.500) ευρώ και του προσκομισθέντος ποσού αποδείξεων, η οποία πολλαπλασιάζεται με συντελεστή 22%. Εξαιρούνται της υποχρέωσης προσκόμισης αποδείξεων οι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στην αλλοδαπή εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα λοιπά πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 47 του ΚΦΕ, όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας, σε ψυχιατρικά καταστήματα και οι φυλακισμένοι.

3. Το ποσό του φόρου που προκύπτει σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 1 και την παράγραφο 2 μειώνεται κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) για κάθε καταβαλλόμενη από τις ακόλουθες δαπάνες:

α) Των εξόδων ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης του φορολογούμενου και των λοιπών προσώπων που τον βαρύνουν κατά το μέρος που δεν καλύπτονται από ασφαλιστικά ταμεία ή/και ασφαλιστικές εταιρείες και υπερβαίνουν το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογούμενου εισοδήματος. Το ποσό της μείωσης δεν μπορεί να υπερβεί τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ. Ως έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης θεωρούνται:

αα) οι αμοιβές που καταβάλλονται σε ιατρούς και ιατρικά κέντρα όλων των ειδικοτήτων για ιατρικές επισκέψεις και εξετάσεις, καθώς και οι αμοιβές που καταβάλλονται σε οδοντιάτρους, ορθοδοντικούς, γναθοχειρουργούς για οδοντοθεραπεία, οδοντοπροσθετική και γναθοχειρουργική,

ββ) τα έξοδα νοσηλείας που καταβάλλονται σε νοσηλευτικά ιδρύματα ή ιδιωτικές κλινικές, καθώς και οι δαπάνες που καταβάλλονται για διαρκή κάλυψη ιατρικών αναγκών,

γγ) τα έξοδα για φαρμακευτική περίθαλψη γενικά,

δδ) οι αμοιβές που καταβάλλονται σε νοσοκόμο για την παροχή υπηρεσιών σε ασθενή κατά τη νοσηλεία του σε νοσοκομείο ή κλινική ή στο σπίτι,

εε) η δαπάνη για την αντικατάσταση μελών του σώματος με τεχνητά μέλη, καθώς και η δαπάνη για την αγορά ή τοποθέτηση στο σώμα του ασθενούς οργάνων, τα οποία είναι αναγκαία για τη φυσιολογική λειτουργία του ανθρώπινου οργανισμού,

στστ) τα έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης των τέκνων με ειδικές ανάγκες που παρουσιάζουν αναπηρία σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) και άνω με βάση τη γνωμάτευση των οικείων υγειονομικών επιτροπών του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ), εφόσον το ετήσιο φορολογούμενο και απαλλασσόμενο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ, καθώς και η δαπάνη τους για διδάκτρα ή τροφεία που καταβάλλονται γι' αυτά τα τέκνα, σε ειδικές για την πάθησή τους σχολές ή θεραπευτήρια,

ζζ) ποσό ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%) της δαπάνης που καταβάλλεται σε επιχειρήσεις περίθαλψης ηλικιωμένων, οι οποίες λειτουργούν νόμιμα.

Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται και οι δαπάνες για έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 7, τα οποία συνοικούν με τον φορολογούμενο και παρουσιάζουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω με βάση τη γνωμάτευση των οικείων υγειονομικών επιτροπών του ΚΕΠΑ και έχουν αποκτήσει ετήσιο εισόδημα πάνω από έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ. Στην περίπτωση αυτή, εκπίπτει το ποσό των εξόδων ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης που υπερβαίνει το συνολικό ετήσιο καθαρό πραγματικό, φορολογούμενο με τις γενικές διατάξεις ή με ειδικό τρόπο ή απαλλασσόμενο ή τεκμαρτό εισόδημα των προσώπων αυτών. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται και οι αντίστοιχες δαπάνες που αφορούν τα τέκνα που ορίζονται στο άρθρο 7 στην περίπτωση που καταβάλλονται από γονέα που δεν συνοικεί μαζί τους, λόγω διάζευξης με τον άλλο γονέα.

Το ποσό της κάθε δαπάνης της περίπτωσης

αυτής, η οποία υπολογίζεται αθροιστικά και για τους δύο συζυγούς, μειώνει το φόρο, μόνο εφόσον έχει περιληφθεί στην αρχική δήλωση και μερίζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος του καθενός που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις, όπως αυτό δηλώθηκε με την αρχική δήλωση ή συμπληρωματική μέχρι τη λήξη της προθεσμίας.

β) Το ποσό της διατροφής που επιδικάστηκε και καταβάλλεται από τον έναν σύζυγο στον άλλο, του οποίου αποτελεί φορολογητέο εισόδημα. Το ποσό της μείωσης του φόρου δεν μπορεί να υπερβεί τα χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ.

γ) Των χρηματικών ποσών που καταβάλλονται από τον φορολογούμενο λόγω δωρεάς προς:

αα) τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, το Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής, τους ιερούς ναούς, τις ιερές μονές του Αγίου Όρους, το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, τα Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων, την Ιερά Μονή Σινά, την Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας, τα δημοτικά νοσοκομεία και τα νοσοκομεία που είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχειρηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό,

ββ) τα κοινωφελή ιδρύματα, τα σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και χορηγούν υποτροφίες, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, τους ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς που διέπονται από το ν. 1514/1985 (Α' 13) και τα ερευνητικά κέντρα που αποτελούν ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα,

γγ) τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα υπάρχουν ή συνιστώνται, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς. Πολιτιστικοί σκοποί είναι, ιδίως, η καλλιέργεια, προαγωγή και διάδοση των γραμμάτων, της μουσικής, του χορού, του θεάτρου, του κινηματογράφου, της ζωγραφικής, της γλυπτικής και των τεχνών γενικότερα, καθώς και η ίδρυση, επέκταση και συντή-

ρηση των αναγνωρισμένων ιδιωτικών μουσείων, όπως τέχνης, φυσικής ιστορίας, εθνολογικών και λαογραφικών.

Με προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού και Τουρισμού καθορίζονται τα νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν πολιτιστικούς σκοπούς, καθώς και οι διαδικασίες ελέγχου τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού.

Τα ποσά των δωρεών και των χορηγιών της περίπτωσης γ' λαμβάνονται υπόψη μόνο εφόσον έχουν κατατεθεί σε ειδικό λογαριασμό του νομικού προσώπου, που πρέπει να ανοιχθεί για το σκοπό αυτόν σε πιστωτικό ίδρυμα που νόμιμα λειτουργεί στην Ελλάδα.

Το γραμμάτιο εισπραξης του πιστωτικού ιδρύματος που εκδίδεται πρέπει να αναφέρει τα στοιχεία του δωρητή ή χορηγού και δωροεδόχου, το ποσό της δωρεάς ή χορηγίας αριθμητικώς και ολογράφως, την ημερομηνία κατάθεσής του και την υπογραφή του δωρητή ή χορηγού, κατά περίπτωση.

δ) Της αξίας των ιατρικών μηχανημάτων και των ασθενοφόρων αυτοκινήτων, που μεταβιβάζονται λόγω δωρεάς στα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Το συνολικό ποσό των δωρεών και χορηγιών των περιπτώσεων γ' και δ' επί του οποίου υπολογίζεται η μείωση δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού εισοδήματος που φορολογείται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις.

Η μείωση διενεργείται εφόσον τα ποσά των δωρεών και χορηγιών υπερβαίνουν συνολικά τα εκατό (100) ευρώ.

Τα χρηματικά ποσά αυτών των δωρεών και χορηγιών δεν πρέπει να έχουν εκπέσει με βάση άλλη διάταξη του παρόντος.

Οι διατάξεις των περιπτώσεων γ' και δ' εφαρμόζονται και για δωρεές υπέρ αντίστοιχων κρατικών φορέων και νομικών προσώπων, εγκατεστημένων σε άλλα κράτη -μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε χώρες ΕΟΧ. Το ποσό των δω-

ρεών που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο μπορεί να κατατίθεται και σε πιστωτικό ίδρυμα στην οποία έχει την κατοικία του ο δωροεδόχος.

4. Εξαιρετικά, το ποσό του φόρου που προκύπτει σύμφωνα με την παράγραφο 1 μειώνεται κατά διακόσια (200) ευρώ, για τον ίδιο φορολογούμενο και για καθένα από τα πρόσωπα που συνοικούν με αυτόν ή τον βαρύνουν, εφόσον:

α) Παρουσιάζουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω με βάση τη γνωμάτευση των οικείων υγειονομικών επιτροπών του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ). Δεν λαμβάνεται υπόψη επαγγελματική ή ασφαλιστική αναπηρία.

β) Είναι ανάπηροι αξιωματικοί ή οπλίτες, οι οποίοι με την ιδιότητα του αναπήρου παίρνουν σύνταξη από το δημόσιο ταμείο ή αξιωματικοί οι οποίοι έχουν τεθεί σε κατάσταση πολεμικής διαθεσιμότητας ή αξιωματικοί που εξαιτίας πολεμικού τραύματος ή νοσήματος που επήλθε λόγω κακουχιών σε πολεμική περίοδο, βρίσκονται σε κατάσταση υπηρεσίας γραφείου ή πρόσωπα που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 1579/1950 (Α' 286) και του ν.δ. 330/1947 (Α' 84).

γ) Είναι θύματα πολέμου. Θύματα πολέμου κατά την έννοια του παρόντος είναι τα πρόσωπα που λαμβάνουν σύνταξη από πολεμική αιτία. Με τα θύματα πολέμου εξομοιώνονται και τα πρόσωπα τα οποία ως μέλη οικογενειών αξιωματικών και οπλιτών, οι οποίοι απεβίωσαν κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας σε ειρηνική περίοδο, δικαιούνται σύνταξη από το δημόσιο ταμείο.

δ) Παίρνουν σύνταξη από το δημόσιο ταμείο ως ανάπηροι ή θύματα εθνικής αντίστασης ή εμφυλίου πολέμου σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 1543/1985 (Α' 73) και 1863/1985 (Α' 204), όπως τροποποιήθηκαν με το ν. 1976/1991 (Α' 184).

5. Για τη σύζυγο, η οποία έχει εισόδημα από το οποίο προκύπτει φόρος, οι μειώσεις των περιπτώσεων α', γ', και δ' της παραγράφου 3 και της παραγράφου 4 που αφορούν την ίδια, της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 που αφορούν τα τέκνα της από προηγούμενο γάμο, τα χωρίς γάμο τέκνα της, τους γονείς της και τους ανήλι-

κους ορφανούς από πατέρα και μητέρα συγγενείς της μέχρι το δεύτερο βαθμό, αφαιρούνται από το δικό της φόρο που προκύπτει με βάση την κλίμακα.

Όταν λόγω θανάτου του ενός από τους συζύγους υποβάλλονται χωριστές δηλώσεις, αν στο εισόδημα του ενός συζύγου δεν προκύπτει φόρος ή ο φόρος που προκύπτει είναι κατώτερος από το άθροισμα των μειώσεων των περιπτώσεων α', γ' και δ' της παραγράφου 3 και της παραγράφου 4, το άθροισμα αυτών ή η διαφορά που προκύπτει δεν μειώνει το φόρο του άλλου συζύγου.

Κατ' εξαίρεση, στην περίπτωση αυτή, μειώνουν το φόρο του άλλου συζύγου τα ποσά των μειώσεων που αφορούν έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης του ενός συζύγου και των λοιπών προσώπων που συνοικούν μαζί του και τον βαρύνουν.

Αν με βάση τη φορολογική κλίμακα δεν προκύπτει για τον φορολογούμενο ποσό φόρου ή αυτό που προκύπτει είναι μικρότερο από το άθροισμα των μειώσεων της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 και της παραγράφου 4 που αφορούν αυτόν προσωπικά και τα πρόσωπα που τον βαρύνουν, ολόκληρο το ποσό των μειώσεων των περιπτώσεων αυτών ή η διαφορά που προκύπτει μειώνει το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα για τον άλλο σύζυγο.

Αν το συνολικό ποσό των μειώσεων είναι μεγαλύτερο του φόρου, ο οποίος προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα για τον φορολογούμενο και τη σύζυγό του, η διαφορά δεν επιστρέφεται ούτε συμψηφίζεται.

Το ποσό που απομένει ύστερα από τις μειώσεις αποτελεί το φόρο που αναλογεί στο συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογούμενου.

6. Τα πρόσωπα του προτελευταίου εδαφίου της παρ.1 του άρθρου 45 του Κ.Φ.Ε. δεν δικαιούνται την έκπτωση των δαπανών του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε.

7. Το ποσό που προκύπτει από την άθροιση των ποσών φόρου των προηγούμενων παραγράφων αποτελεί το συνολικό φόρο του υπόχρεου.

8. Ο φόρος στις αμοιβές που αποκτούν οι αξιωματικοί και το κατώτερο πλήρωμα του εμπορικού ναυτικού από την παροχή υπηρεσιών σε

εμπορικά πλοία, υπολογίζεται με αναλογικό συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%) για τους αξιωματικούς και δέκα τοις εκατό (10%) για το κατώτερο πλήρωμα στις αμοιβές που αποκτώνται από το ημερολογιακό έτος 2013 και επόμενα.

9. Από το συνολικό ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τις κλίμακες της παραγράφου 1 εκπίπτουν:

α) Ο φόρος που προκαταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 52 και 54 έως 58 στο εισόδημα που υπόκειται σε φόρο μέσα στο ίδιο οικονομικό έτος. Εάν το ποσό του φόρου που προκαταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε είναι μεγαλύτερο από τον οφειλόμενο φόρο, η επιπλέον διαφορά επιστρέφεται.

β) Ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε σε κράτος με το οποίο η Ελλάδα έχει θέσει σε ισχύ Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας του Εισοδήματος και του Κεφαλαίου (Σ.Α.Δ.Φ.) για το εισόδημα που προέκυψε σε αυτό και μέχρι του ποσού του φόρου που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα, εφόσον ο φόρος που καταβλήθηκε στο άλλο κράτος ορίζεται στις διατάξεις της Σ.Α.Δ.Φ..

10. Ο φόρος, που αναλογεί στο συνολικό καθαρό εισόδημα ή το υπόλοιπο που απομένει μετά τις εκπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου, καταβάλλεται σε τρεις (3) ίσες δόσεις από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου και η καθεμία από τις επόμενες την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του τρίτου και πέμπτου μήνα, αντιστοίχως, από τη βεβαίωση του φόρου.

Αν ο φόρος βεβαιώνεται τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο του οικείου οικονομικού έτους, καταβάλλεται σε δύο (2) ίσες δόσεις από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου και η δεύτερη την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του τρίτου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου. Αν ο φόρος βεβαιώνεται το μήνα Οκτώβριο του οικείου οικονομικού έτους και μετά, καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες

υπηρεσίες, ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου. Αν το συνολικό ποσό της οφειλής, η οποία προκύπτει με βάση την αρχική δήλωση του υπόχρεου, είναι μέχρι το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ για τον ίδιο και για τη σύζυγό του αθροιστικά λαμβανόμενο, τούτο θα καταβληθεί μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου.

Όταν ο φόρος που οφείλεται με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση καταβάλλεται εφάπαξ μέσα στην προθεσμία της πρώτης δόσης, ανεξάρτητα αν βεβαιώθηκε σε μία ή περισσότερες δόσεις, παρέχεται στο συνολικό ποσό του φόρου και των λοιπών συμβεβαιούμενων με αυτόν οφειλών έκπτωση ενάμισι τοις εκατό (1,5%).

Κατά την καταβολή του φόρου που προκύπτει με βάση τροποποιητική δήλωση παρέχεται έκπτωση ποσοστού ενάμισι τοις εκατό (1,5%) στο σύνολο της νέας οφειλής, εφόσον αυτή είναι μικρότερη από την αρχική και ο υπόχρεος κατέβαλε την αρχική οφειλή και έτυχε παρόμοιας έκπτωσης ή κατέβαλε μέσα στην προθεσμία της πρώτης δόσης ποσό της αρχικής οφειλής που καλύπτει σε ποσοστό ενενήντα οκτώ και μισό τοις εκατό (98,5%) της νέας οφειλής, εφόσον το λάθος οφείλεται σε υπαιτιότητα της φορολογικής αρχής.

11. Όσοι κατοικούν στην αλλοδαπή και αποκτούν εισόδημα από πηγή που βρίσκεται στην Ελλάδα δεν δικαιούνται τις μειώσεις που ορίζονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Από τη διάταξη αυτή εξαιρούνται οι κάτοικοι των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα πλέον του ενενήντα τοις εκατό (90%) του συνολικού εισοδήματός τους.

12. Με προεδρικό διάταγμα, μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την αναγνώριση της συνδρομής των προϋποθέσεων για τη μείωση του φόρου που ορίζεται από το άρθρο αυτό, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

13. Με προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας καθορίζονται τα δικαιολογητικά τα οποία απαιτούνται για την απόδειξη του ποσοστού αναπηρίας.»

2. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 45 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται προτελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Επίσης, ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, αφαιρουμένων των ασφαλιστικών εισφορών, θεωρείται το εισόδημα από ατομική επιχείρηση παροχής υπηρεσιών ή ελευθέριο επάγγελμα, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα) Έχουν έγγραφη σύμβαση με τα φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα τα οποία λαμβάνουν τις υπηρεσίες τους, και

ββ) Τα φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα τα οποία λαμβάνουν τις υπηρεσίες δεν υπερβαίνουν τα τρία (3), ή εφόσον υπερβαίνουν τον αριθμό αυτόν, ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) των ακαθαρίστων εσόδων του εισοδήματος από ατομική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα προέρχεται από ένα (1) από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που λαμβάνουν τις υπηρεσίες αυτές.»

3. Η περίπτωση θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη του φορολογούμενου ορίζεται σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για τον άγαμο και σε πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση εφόσον δηλώνεται πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα.»

Άρθρο 2

Εισόδημα από κινητές αξίες και μεταβιβάσεις μετοχών

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο φόρος υπολογίζεται στο ποσό των τόκων που προκύπτουν με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%).»

2. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Με την παρακράτηση του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των υπόχρεων του άρθρου 2, καθώς και των υπόχρεων της παραγράφου 2 του άρθρου 101.»

3. Στο τέλος της περίπτωσης γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 12 του Κώδικα Φορολο-

γίας Εισοδήματος προστίθεται νέο εδάφιο που έχει ως εξής:

«Στους τόκους που αποκτά φυσικό πρόσωπο κάτοικος Ελλάδας από καταθέσεις στην αλλοδαπή ή από ομολογιακά δάνεια που εκδίδονται σε αυτή και παραμένουν στην αλλοδαπή, ο δικαιούχος υποχρεούται να αποδίδει τον οφειλόμενο φόρο δεκαπέντε τοις εκατό (15%) με την υποβολή δήλωσης στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία μέχρι και την 31η Ιανουαρίου του επόμενου από την καταβολή ή πίστωση έτους, προσκομίζοντας και το πρωτότυπο αποδεικτικό της αλλοδαπής τράπεζας ή πιστωτικού οργανισμού, από το οποίο θα προκύπτει το ποσό των τόκων που καταβλήθηκε ή με το οποίο πιστώθηκε ο λογαριασμός του στην αλλοδαπή κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος, ο φόρος που έχει παρακρατηθεί και ο χρόνος καταβολής ή πίστωσης.

Από το συνολικό ποσό του φόρου που αναλογεί και πρέπει να αποδοθεί, εκπίπτει ο φόρος που αποδεδειγμένα έχει παρακρατηθεί από τα φυσικά πρόσωπα σε κράτος με το οποίο η Ελλάδα έχει θέσει σε ισχύ Σ.Α.Δ.Φ. για το εισόδημα που προέκυψε σε αυτό και μέχρι του ποσού του φόρου που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα, εφόσον ο φόρος που παρακρατήθηκε στο άλλο κράτος ορίζεται στις διατάξεις της Σ.Α.Δ.Φ..»

4. Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίστανται ως εξής:

«Ο φόρος υπολογίζεται με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%) στο ποσό των τόκων που προκύπτουν από τους πιο πάνω τίτλους από την 1η Ιανουαρίου 2013 και μετά, ακόμα και αν προέρχονται από τίτλους που έχουν ανανεωθεί.»

5. Το προτελευταίο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 12 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Με την παρακράτηση του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των υπόχρεων του άρθρου 2, καθώς και των υπόχρεων της παραγράφου 2 του άρθρου 101.»

6. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 13 του άρθρου 12 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Στους τόκους που καταβάλλονται από φυσικά πρόσωπα στην αλλοδαπή, ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) όταν δικαιούχος είναι φυσικό και με συντελεστή τριάντα τρία τοις εκατό (33%) όταν δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο.»

7. Η παράγραφος 2 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Φορολογείται αυτοτελώς με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) η υπεραξία που προκύπτει από τη μεταβίβαση μετοχών ημεδαπών ανωνύμων εταιρειών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών, που αποκτούν φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ημεδαπά ή αλλοδαπά. Για τον υπολογισμό της υπεραξίας του προηγούμενου εδαφίου αφαιρείται το κόστος απόκτησης των μεταβιβαζόμενων μετοχών από την κατώτατη πραγματική αξία που έχουν αυτές κατά το χρόνο της μεταβίβασης.

Η κατώτατη πραγματική αξία των μετοχών που μεταβιβάζονται, εξευρίσκεται ως εξής:

α) Τα ίδια κεφάλαια της εταιρείας, που εμφανίζονται στον τελευταίο πριν από τη μεταβίβαση επίσημο ισολογισμό και όπως αυτά διαμορφώνονται μετά από αύξηση ή μείωση που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι και την προηγούμενη ημέρα της μεταβίβασης, προσαυξάνονται με την απόδοση των ιδίων κεφαλαίων των πέντε (5) τελευταίων διαχειριστικών περιόδων πριν από τη μεταβίβαση. Στο αποτέλεσμα που προκύπτει προστίθεται και η υφιστάμενη διαφορά μεταξύ της αξίας των ακινήτων της εταιρείας, όπως αυτή προσδιορίζεται κατά το χρόνο της μεταβίβασης στη φορολογία μεταβίβασης ακινήτων και της εμφανιζόμενης στα βιβλία αξίας κτήσης αυτών, αν η δεύτερη είναι μικρότερη της πρώτης. Το ποσό που προκύπτει σύμφωνα με τα πιο πάνω, διαιρούμενο διά του αριθμού των υφιστάμενων κατά το χρόνο μεταβίβασης μετοχών, αντιπροσωπεύει την ελάχιστη πραγματική αξία της κάθε μετοχής, η οποία λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό της αξίας των μετοχών που μεταβιβάζονται.

β) Ως απόδοση ιδίων κεφαλαίων λαμβάνεται ο λόγος του μέσου όρου των ολικών αποτελεσμάτων εκμετάλλευσης (προ φόρων) των πέντε (5) τελευταίων, πριν από τη μεταβίβαση, ισολο-

γισμών και του μέσου όρου των ιδίων κεφαλαίων της ίδιας χρονικής περιόδου. Σε περίπτωση που νόμιμα έχουν καταρτισθεί λιγότεροι από πέντε (5) ισολογισμοί, λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία των ισολογισμών αυτών. Αν το άθροισμα των ολικών αποτελεσμάτων είναι αρνητικό, δεν λαμβάνεται υπόψη καμία απόδοση.

γ) Όταν η εταιρεία της οποίας μεταβιβάζονται οι μετοχές έχει προέλθει από μετατροπή ή συγχώνευση άλλων ανωνύμων εταιρειών ή άλλων μορφών επιχειρήσεων και η μεταβίβαση λαμβάνει χώρα πριν από τη σύνταξη τριών ισολογισμών, λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία της προηγούμενης περίπτωσης, που προκύπτουν και από τους ισολογισμούς των επιχειρήσεων που έχουν μετασχηματισθεί, εφόσον τηρούσαν βιβλία με τη διπλογραφική μέθοδο, ώστε να λαμβάνονται υπόψη στοιχεία τριών ισολογισμών συνολικά.

δ) Σε περίπτωση που από το συμβολαιογραφικό έγγραφο ή ιδιωτικό συμφωνητικό προκύπτει ως πραγματική αξία μεταβίβασης μετοχών μεγαλύτερη αυτής που προκύπτει, σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων α' έως γ', λαμβάνεται υπόψη η συμφωνηθείσα.

Ως κόστος απόκτησης των μεταβιβαζόμενων μετοχών λαμβάνεται αυτό που ορίζεται στην παράγραφο 1.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και για μεταβιβάσεις μετοχών αλλοδαπών ανωνύμων εταιρειών μη εισηγμένων σε διεθνώς αναγνωρισμένο χρηματιστηριακό θεσμό από ημεδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Για τον υπολογισμό της υπεραξίας, που προκύπτει από τη μεταβίβαση μετοχών αλλοδαπής ανώνυμης εταιρείας αφαιρείται το κόστος απόκτησής τους από τη συμφωνηθείσα αξία πώλησης των μετοχών.

Για την καταβολή του φόρου αυτού και την υποβολή της σχετικής δήλωσης έχουν εφαρμογή τα αναφερόμενα στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή και επί εισφοράς των τίτλων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, για την κάλυψη του κεφαλαίου νεοϊδρυόμενης, ημεδαπής ή αλλοδαπής εταιρείας ή για την αύξηση του κεφαλαίου υφιστάμενης. Ως κατώτατη πραγματική αξία των μετοχών που εισφέρονται

για την κάλυψη ή αύξηση του κεφαλαίου ημεδαπής εταιρείας, λαμβάνεται η αξία η οποία προσδιορίζεται από την Εκτιμητική Επιτροπή του άρθρου 9 του κ.ν. 2190/1920. Όταν δικαιούχοι των εισοδημάτων της παραγράφου αυτής είναι πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 101, με την καταβολή του πιο πάνω φόρου δεν εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων αλλά τα εισοδήματα αυτά φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις.»

8. Η περίπτωση η' της παραγράφου 1 του άρθρου 24 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«η) Από συμβάσεις ή πράξεις επί παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων, εφόσον ο δικαιούχος του εισοδήματος δεν είναι εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου του ν. 3371/2005 (Α' 178) ή ΟΣΕΚΑ ή πιστωτικό ή χρηματοδοτικό ίδρυμα. Ως παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα νοούνται τα χρηματοοικονομικά μέσα που ορίζονται στο άρθρο 5 του ν. 3606/2007 (Α' 195), καθώς και αυτά που καθορίζονται με πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Για τους σκοπούς της περίπτωσης αυτής, ως παράγωγο χρηματοοικονομικό προϊόν θεωρείται και κάθε σύμβαση SWAP επί συναλλάγματος, ανεξάρτητα από το χρόνο σύναψής της, ως ενιαίας ή ως σύνολο επί μέρους συμβάσεων.

Ως παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα νοούνται και τα χρηματοοικονομικά μέσα που εκδίδει το Ελληνικό Δημόσιο, κατ' εφαρμογή προγράμματος συμμετοχής στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους, η απόδοση των οποίων συνδέεται με το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ρήτρες Α.Ε.Π.). Όταν δικαιούχος του εισοδήματος των προϊόντων της περίπτωσης αυτής είναι κάτοικος αλλοδαπής φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το εισόδημα αυτό αποτελεί εισόδημα από κινητές αξίες.»

9. Η παράγραφος 3 του άρθρου 38 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Τα κέρδη τα οποία αποκτούν φυσικά πρόσωπα ή επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία με την απλογραφική ή διπλογραφική μέθοδο από την πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χ.Α. σε τιμή ανώτερη της τιμής απόκτησής τους, φορολο-

γούνται με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%), όταν οι μετοχές αυτές αποκτώνται με οποιονδήποτε τρόπο από την 1η Ιουλίου 2013 και μετά. Ο φόρος βαρύνει τον πωλητή των μετοχών και αποδίδεται από την «Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε. (Ε.Χ.Α.Ε.)» εφάπαξ με δήλωση που υποβάλλεται στην αρμόδια για τη φορολογία της Δ.Ο.Υ. μέχρι το τέλος του πρώτου δεκαπενθήμερου μετά το κλείσιμο κάθε ημερολογιακού διμήνου για τις πωλήσεις μετοχών που ενεργήθηκαν μέσα σε κάθε δίμηνο. Οι διατάξεις του άρθρου 113 του Κ.Φ.Ε., του ν. 4125/1960 (Α' 205) και του ν. 2523/1997 (Α' 179) εφαρμόζονται ανάλογα και στο φόρο που οφείλεται με βάση τις διατάξεις της παραγράφου αυτής.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία απόδοσης του φόρου, ο τύπος και το περιεχόμενο της υποβαλλόμενης από τον υπόχρεο δήλωσης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

Αν δικαιούχος είναι φυσικό πρόσωπο με τη φορολογία που προβλέπεται στην παράγραφο αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση αυτού, ενώ αν δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο το εισόδημα αυτό φορολογείται με τις γενικές διατάξεις και από τον αναλογούντα φόρο εκπίπτει ο φόρος που καταβλήθηκε.

Για τον υπολογισμό του κέρδους που υπόκειται σε φορολογία λαμβάνεται η πραγματική τιμή πώλησης των μετοχών στο Χ.Α., όπως αυτή αναγράφεται στο πινακίδιο που εκδίδει η Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών ή το πιστωτικό ίδρυμα που μεσολαβεί. Όταν η πώληση των μετοχών πραγματοποιείται εξωχρηματιστηριακά ή μέσω πολυμερούς μηχανισμού διαπραγματεύσεων, ως τιμή πώλησης λαμβάνεται αυτή που δηλώνεται στην Ε.Χ.Α.Ε. για το διακανονισμό της συναλλαγής και αν δεν δηλωθεί η τιμή κλεισίματος της μετοχής κατά την ημέρα της συναλλαγής.

Για τον υπολογισμό του κόστους απόκτησης των μετοχών ισχύουν τα ακόλουθα:

α) Όταν η απόκτηση των μετοχών έχει γίνει σταδιακά, για τον υπολογισμό του κόστους κτήσης των πωλούμενων μετοχών λαμβάνεται η μέση τιμή απόκτησης αυτών.

β) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί λόγω κληρονομιάς, δωρεάς ή γονικής παροχής, για τον υπολογισμό του κόστους κτήσης λαμβάνεται η αξία που οριστικοποιήθηκε με οποιονδήποτε τρόπο κατά την εφαρμογή των διατάξεων φορολογίας κεφαλαίου ή αν δεν οριστικοποιήθηκε, η δηλωθείσα αξία.

γ) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί δωρεάν μετά από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών, δεν επηρεάζεται το κόστος κτήσης του συνόλου των μετοχών. Τα ίδια ισχύουν κατά τη μεταβολή του αριθμού των μετοχών με αύξηση ή μείωση της ονομαστικής τους αξίας (split - reverse split).

δ) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί πριν από την έγκριση εισαγωγής τους στο Χ.Α., για τον υπολογισμό του κόστους κτήσης λαμβάνεται υπόψη η τιμή εισαγωγής τους σε αυτό.

ε) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί στο πλαίσιο προγράμματος χορήγησης μετοχών (stock option plan), ως τιμή κτήσης λαμβάνεται η χρηματιστηριακή τιμή των μετοχών κατά το χρόνο άσκησης του δικαιώματος.

στ) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί ως μέρισμα (αντί μετρητών), ως κόστος κτήσης αυτών λαμβάνεται το ποσό του μερίσματος που θα λάμβανε ο κάθε μέτοχος αν η διανομή γινόταν σε χρήμα.

ζ) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί στο πλαίσιο επίτευξης της αναγκαίας διασποράς εν όψει της εισαγωγής τους στο Χ.Α., για τον υπολογισμό του κόστους απόκτησης λαμβάνεται υπόψη η τιμή με την οποία αποκτήθηκαν.

η) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί κατά την εκκαθάριση εισηγμένου στο Χ.Α. παραγώγου προϊόντος επί μετοχών με παράδοση της υποκείμενης αξίας έναντι τιμήματος, για τον υπολογισμό του κόστους κτήσης λαμβάνεται υπόψη η τελική τιμή εκκαθάρισης για τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης και η τιμή κλεισίματος της υποκείμενης μετοχής στο Χ.Α. κατά την ημέρα άσκησης του δικαιώματος για τα δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών.

θ) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί από εξαγορά μεριδίων ΟΣΕΚΑ που έχουν εισαχθεί σε οργανωμένη αγορά σύμφωνα με το άρθρο 88 του ν. 4099/2012 (Α' 250) για τον υπολογισμό του κόστους κτήσης λαμβάνεται υπόψη η τιμή

κλεισίματος των υποκείμενων μετοχών στο Χ.Α. κατά την ημέρα της εξαγοράς.

Για τον προσδιορισμό του κέρδους που υπόκειται σε φορολογία, λαμβάνεται υπόψη η ζημία που προκύπτει μέσα στο ίδιο έτος από την ίδια αιτία. Αν από το συμψηφισμό προκύπτει ζημία, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 4.

Για την εφαρμογή των ανωτέρω, οι Ανώνυμες Εταιρείες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών ή τα πιστωτικά ιδρύματα, που χειρίζονται τις μετοχές των πελατών τους σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συστήματος Άυλων Τίτλων, χορηγούν, μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Ιανουαρίου, στους δικαιούχους πελάτες τους κατάσταση κερδών ή ζημιών που προέκυψαν κατά το προηγούμενο έτος από τις πωλήσεις μετοχών κάθε εταιρείας διακεκριμένα και συνολικά, στην οποία αναγράφονται τα στοιχεία του δικαιούχου, καθώς και ο αριθμός φορολογικού μητρώου.

Χρόνος που προκύπτει το εισόδημα είναι ο χρόνος διακανονισμού της πώλησης των μετοχών, χωρίς να ασκεί επιρροή η τιμή στην οποία έχει λάβει χώρα η πώληση. Όταν πραγματοποιείται ανοιχτή πώληση, το εισόδημα προκύπτει κατά το χρόνο διακανονισμού της αγοράς των απαιτούμενων μετοχών ή της μεταφοράς μετοχών στο λογαριασμό του επενδυτή.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται τα δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος των δικαιούχων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και για πωλήσεις μετοχών εισηγμένων σε αλλοδαπό χρηματιστήριο αξιών ή σε άλλο διεθνώς αναγνωρισμένο χρηματιστηριακό θεσμό.»

10. Η παράγραφος 4 του άρθρου 38 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος καταργείται και οι παράγραφοι 5, 6, 7 και 8 αναριθμούνται σε 4, 5, 6 και 7, αντίστοιχα.

11. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 38 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, όπως αναριθμήθηκε με την προηγούμενη παράγραφο, αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα κεφαλαιακά κέρδη που αποκτούν ατομικές επιχειρήσεις και υπόχρεοι που αναφέρονται

στην παράγραφο 4 του άρθρου 2 και οι οποίοι τηρούν βιβλία με τη διπλογραφική μέθοδο από συναλλαγές σε παράγωγα προϊόντα της περίπτωσης η' της παραγράφου 1 του άρθρου 24 του Κ.Φ.Ε., που διαπραγματεύονται στην αγορά παραγώγων του Χρηματιστηρίου Αθηνών ή σε αλλοδαπό χρηματιστήριο παραγώγων ή σε άλλη οργανωμένη αγορά, απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος.»

Άρθρο 3

Εισόδημα από επιχειρήσεις Εκπτώσεις δαπανών επιχειρήσεων

1. Τα πέντε πρώτα εδάφια της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:

«Το συνολικό καθαρό εισόδημα των υπόχρεων που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 2, όπως αυτό προσδιορίζεται με βάση τις διατάξεις αυτού του Κώδικα, μετά την αφαίρεση των κερδών τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται αυτοτελώς, καθώς και των κερδών τα οποία προέρχονται από μερίσματα ημεδαπών ανωνύμων εταιριών ή συνεταιρισμών και των κερδών από μερίδια ημεδαπής εταιρίας περιορισμένης ευθύνης ή από τη συμμετοχή σε υπόχρεους που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 2, φορολογείται ως εξής:

Προκειμένου για ομόρρυθμες εταιρείες (Ο.Ε.), ετερόρρυθμες εταιρείες (Ε.Ε.), κοινωνίες αστικού δικαίου που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, αστικές ή μη κερδοσκοπικές εταιρείες, συμμετοχικές ή αφανείς, καθώς και κοινοπραξίες, με την ακόλουθη κλίμακα:

Κλίμακιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
50.000	26%	13.000	50.000	13.000
Υπερβάλλον	33%			

Όταν οι παραπάνω υπόχρεοι τηρούν διπλογραφικά βιβλία το συνολικό καθαρό εισόδημά τους υποβάλλεται σε φόρο με συντελεστή είκοσι έξι τοις εκατό (26%).

Σε περίπτωση διανομής κερδών από τους τηρούντες διπλογραφικά βιβλία και εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό τους, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 55.

Επίσης για τους υπόχρεους αυτούς εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 98 και επόμενα.»

2. Στο πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 3 του άρθρου 28 του Κ.Φ.Ε., οι λέξεις «ή κοινότητας» διαγράφονται.

3. Οι διατάξεις της περίπτωσης ε' της παραγράφου 3 του άρθρου 28 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.

4. Στο τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης στ' της παραγράφου 3 του άρθρου 28 οι λέξεις «από εταιρεία περιορισμένης ευθύνης σε εταιρείους της» αντικαθίστανται με τις λέξεις «από τα λοιπά νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 101 σε εταίρους ή διαχειριστές τους».

5. Τα τρία τελευταία εδάφια της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 3 του άρθρου 28 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:

«Η υπεραξία που προκύπτει από την πώληση ακινήτου επιχείρησης σε εταιρία χρηματοδοτικής μίσθωσης, για το οποίο στη συνέχεια θα συναφθεί σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης μεταξύ εταιρίας χρηματοδοτικής μίσθωσης και της πωλήτριας επιχείρησης, απαλλάσσεται από το φόρο εισοδήματος, με την προϋπόθεση ότι θα εμφανισθεί σε ιδιαίτερο λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού, το οποίο φορολογείται, σε περίπτωση διανομής ή διάλυσης της επιχείρησης, καθώς και λόγω λύσης της σύμβασης ή υποκατάστασης του μισθωτή από νέο πρόσωπο, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Για τον προσδιορισμό της υπεραξίας, ως τιμή πώλησης λαμβάνεται αυτή που ορίζεται στη σύμβαση. Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων εδαφίων δεν εφαρμόζονται για συμβάσεις αγοράς ακινήτων στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, που είναι κάτοικος ή έχει την καταστατική ή πραγματική έδρα ή είναι εγκατεστημένος σε κράτος μη συνεργάσιμο. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται και για συναλλαγές στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι φυσικό ή νομι-

κό πρόσωπο ή νομική οντότητα, που είναι κάτοικος ή έχει την καταστατική ή πραγματική έδρα ή είναι εγκατεστημένος σε κράτος με προνομιακό φορολογικό καθεστώς, εκτός εάν ο ενδιαφερόμενος αποδείξει ότι πρόκειται για συνήθεις συναλλαγές και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη μεταφορά κερδών ή εισοδημάτων ή κεφαλαίου με σκοπό τη φοροαποφυγή ή φοροδιαφυγή.»

6. Η περίπτωση θ' της παραγράφου 3 του άρθρου 28 του Κ.Φ.Ε. καταργείται.

7. Τα τρία πρώτα εδάφια της παραγράφου 4 του άρθρου 28 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:

«4. Τα κατά το άρθρο αυτό εισοδήματα και κέρδη των επιχειρήσεων, που λειτουργούν με τη μορφή ομόρρυθμης, ετερόρρυθμης, περιορισμένης ευθύνης και ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας, κοινοπραξίας, κοινωνίας και αστικής εταιρίας κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και συνεταιρισμών θεωρείται ότι αποκτήθηκαν:

α) Στις περιπτώσεις της ομόρρυθμης, ετερόρρυθμης, περιορισμένης ευθύνης και ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας, της κοινοπραξίας, κοινωνίας και αστικής εταιρίας κερδοσκοπικού χαρακτήρα από κάθε έναν εταίρο ή μέλος, για το ποσοστό των κερδών που του αναλογεί από τη συμμετοχή του στην εταιρία, κοινοπραξία ή κοινωνία. Ως χρόνος κτήσης, για επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία με τη διπλογραφική μέθοδο, θεωρείται ο χρόνος πίστωσης ή καταβολής αυτών στον δικαιούχο, για επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία με την απλογραφική μέθοδο, θεωρείται η ημερομηνία στην οποία έκλεισε η διαχείριση και προκειμένου για τα κέρδη που διανέμουν οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης και ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρίες, ο χρόνος έγκρισης αυτών από τη συνέλευση των εταίρων.

Σε περίπτωση λύσης, συγχώνευσης ή μετατροπής της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης και της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας, το εισόδημα λογίζεται ότι αποκτάται από αυτούς που έχουν την ιδιότητα του εταίρου την ημερομηνία της λύσης, συγχώνευσης ή μετατροπής, κατά περίπτωση.»

8. Το τρίτο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 28 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Η κοινοπραξία αναγνωρίζεται εφόσον έχουν πληρωθεί οι προϋποθέσεις που ορίζονται από τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών.»

9. Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 29 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων» αντικαθίστανται με τις λέξεις «με τη διπλογραφική μέθοδο».

10. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του Κ.Φ.Ε., οι λέξεις «τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων» αντικαθίστανται με τις λέξεις «με τη διπλογραφική μέθοδο».

11. Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 30 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζονται για συναλλαγές στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, που είναι κάτοικος ή έχει την καταστατική ή πραγματική έδρα ή είναι εγκατεστημένος σε κράτος που υπόκειται σε προνομιακό φορολογικό καθεστώς, και ο ενδιαφερόμενος αποδεικνύει ότι πρόκειται για πραγματικές και συνήθεις συναλλαγές που δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη μεταφορά κερδών ή εισοδημάτων ή κεφαλαίου με σκοπό τη φοροαποφυγή ή φοροδιαφυγή.»

12. Στο πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «, με την επιφύλαξη της παραγράφου 20 του παρόντος άρθρου» διαγράφονται.

13. Στο πρώτο εδάφιο της υποπερίπτωσης αα' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. μετά τη λέξη «οργανισμού» προστίθενται οι λέξεις «μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της κατάστασης φορολογικής αναμόρφωσης που προβλέπεται από την παράγραφο 3 του άρθρου 38 του ν. 2873/2000.»

14. Στο πέμπτο εδάφιο της υποπερίπτωσης αα' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. η λέξη «σταδιακή» διαγράφεται.

15. Στο έκτο εδάφιο της υποπερίπτωσης αα' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. μετά τις λέξεις «εταιριών πε-

ριορισμένης ευθύνης» προστίθενται οι λέξεις «και των ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιριών».

16. Στο τρίτο εδάφιο της υποπερίπτωσης γγ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «οριζόμενου από τις διατάξεις του άρθρου 14 του Κ.Β.Σ. φορολογικού» αντικαθίστανται με τη λέξη «προβλεπόμενου».

17. α. Στο τέταρτο εδάφιο της υποπερίπτωσης γγ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. η λέξη «Πολιτισμού» αντικαθίσταται με τις λέξεις «Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού».

β. Στο πέμπτο εδάφιο της υποπερίπτωσης γγ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «Οικονομίας και» διαγράφονται και η λέξη «Πολιτισμού» αντικαθίσταται με τις λέξεις «Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού».

γ. Στο δέκατο ένατο εδάφιο της υποπερίπτωσης γγ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. η λέξη «Πολιτισμού» αντικαθίσταται με τις λέξεις «Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού».

18. Το εικοστό εδάφιο της υποπερίπτωσης γγ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα ποσά των δωρεών και των χορηγιών αυτής της υποπερίπτωσης λαμβάνονται υπόψη μόνο εφόσον έχουν κατατεθεί σε λογαριασμό του νομικού προσώπου που τηρείται σε πιστωτικό ίδρυμα.»

19. Στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «και στοιχεία δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων» αντικαθίστανται με τις λέξεις «με την απλογραφική μέθοδο».

20. Στην περίπτωση ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται περίπτωση ι' ως εξής:

«ι) ο φόρος του παρόντος.»

21. Στο τέλος της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. προστίθενται νέα εδάφια ως εξής:

«Στην περίπτωση που οι ανωτέρω φόροι επαναχρεώνονται στην αντισυμβαλλόμενη επιχείρηση, εκπίπτουν ως δαπάνη της επιχείρησης

που τους επαναχρεώνει εφόσον έχουν αποτελέσει έσοδο φορολογητέο για αυτήν. Ειδικά η έκτακτη ειδική εισφορά αλληλεγγύης του ν. 4093/2012 (Α' 222) εκπίπτει ισόποσα μέσα σε μία πενταετία. Οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου ισχύουν από την έναρξη ισχύος του ν. 4093/2012.»

22. Η περίπτωση στ' της παρ. 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«στ) Τα ποσά των αποσβέσεων για τα ενσώματα ή άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία της οικονομικής μονάδας.

αα) Αποσβέσιμο πάγιο περιουσιακό στοιχείο είναι το λειτουργικό ή μη λειτουργικό, ενσώματο ή άυλο στοιχείο, που αποκτάται από την οικονομική μονάδα και έχει ωφέλιμη διάρκεια ζωής περιορισμένη, αλλά μεγαλύτερη από ένα έτος.

ββ) Η διενέργεια των αποσβέσεων είναι υποχρεωτική. Υπόχρεες είναι οικονομικές μονάδες, οι οποίες έχουν στην κυριότητά τους πάγια περιουσιακά στοιχεία, ανεξαρτήτως αν τα χρησιμοποιούν, τα εκμισθώνουν ή τα εκμεταλλεύονται με οποιοδήποτε τρόπο.

γγ) Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη μέθοδο σταθερής απόσβεσης επί της αξίας κτήσης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων, προσαυξημένης με τις δαπάνες προσθηκών και βελτιώσεων.

Οι συντελεστές απόσβεσης ανά πάγιο περιουσιακό στοιχείο και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, σύμφωνα με την ταξινόμηση NACE rev2, έχουν ως εξής:

01. Για όλους τους κλάδους:

Εδαφικές εκτάσεις:	0%
Κτιριακές εγκαταστάσεις, γραφεία, οικίες:	4%
Βιομηχανοστάσια, αποθήκες σταθμοί, μη κτιριακές εγκαταστάσεις:	4%
Μηχανήματα:	10%
Εξοπλισμός (εκτός Η/Υ και λογισμικού):	10%
Εξοπλισμός Η/Υ και λογισμικό:	20%
Μέσα μεταφοράς ατόμων:	10%
Μέσα μεταφοράς φορτίων:	12%
Άυλα στοιχεία και δικαιώματα:	10%
Λοιπά πάγια στοιχεία:	10%

02. Κατά παρέκκλιση των ανωτέρω ισχύουν τα εξής:

Εδαφικές εκτάσεις:	5%
για τον τομέα Β (Ορυχεία-Λατομεία), πλην του Β.09 (Υποστηρικτικές δραστηριότητες εξόρυξης).	

Μέσα μεταφοράς ατόμων:	12%
Για τους τομείς Ν77.11 (Ενοικίαση και εκμίσθωση αυτοκινήτων και ελαφρών μηχανοκίνητων οχημάτων) και 085 (Εκπαίδευση)	
Μέσα μεταφοράς φορτίων:	16%
Για τον τομέα Ν77.12 (Ενοικίαση και εκμίσθωση φορτηγών)	
Λοιπά μέσα μεταφοράς:	5%
Για τους τομείς Η49.1 (Υπεραστικές σιδηροδρομικές μεταφορές επιβατών), Η49.2 (Σιδηροδρομικές μεταφορές εμπορευμάτων), Η50 (Πλωτές μεταφορές) και Η51 (Αεροπορικές μεταφορές)-Για τρέινα, πλοία και αεροπλάνα, αντιστοίχως	
Άυλα στοιχεία και δικαιώματα:	100%
Για τον τομέα Ρ90 (Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες και διασκέδαση)	50%
Για τον τομέα 159.1 (Παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο και τηλεοπτικών προγραμμάτων)	
Λοιπά πάγια στοιχεία:	50%
Για τον τομέα Ν77.2 (Ενοικίαση και εκμίσθωση ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης) Μόνο για τα εκμισθούμενα είδη.	30%
Για τον τομέα Ν 77.3 (Ενοικίαση και εκμίσθωση άλλων μηχανημάτων, ειδών εξοπλισμού και υλικών αγαθών)-Μόνο για τα εκμισθούμενα είδη.	

δδ) Ο υπολογισμός των αποσβέσεων γίνεται σε ετήσια βάση. Δεν επιτρέπεται η μεταφορά αποσβενόμενων ποσών μεταξύ οικονομικών χρήσεων. Για τα νέα πάγια περιουσιακά στοιχεία η απόσβεση αρχίζει από το μήνα κατά τον οποίο αυτά άρχισαν να χρησιμοποιούνται ή τέθηκαν σε λειτουργία και υπολογίζεται σε τόσα δωδέκατα, όσοι και οι μήνες μέχρι το τέλος της διαχειριστικής χρήσης.

εε) Οι αποσβέσεις που διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος δεν δύναται να υπερβούν την αξία κτήσης ή την αναπροσαρμοσμένη αξία του αποσβεστέου πάγιου περιουσιακού στοιχείου. Πάγια στοιχεία των οποίων η αξία κτήσης του καθενός είναι μέχρι χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ, μπορούν να αποσβεσθούν εξ ολοκλήρου μέσα στη χρήση κατά την οποία αυτά χρησιμοποιήθηκαν ή τέθηκαν σε λειτουργία. Η ως άνω αξία δύναται να αναπροσαρμόζεται ανά πενταετία από την έναρξη ισχύος της παρούσης διάταξης, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και σε ποσοστό που δεν θα υπερβαίνει την αντίστοιχη για την ίδια περίοδο μεταβολή του Δείκτη Τιμών Παραγωγού στη Βιομηχανία (Κλάδος 055 - «Ενδιάμεσα και Κεφαλαιουχικά Αγαθά»), όπως ανακοινώνεται από την ΕΛ.ΣΤΑΤ.

στοστ) Ειδικά οι επιχειρήσεις που μέχρι 31.12.2012 χρησιμοποιούσαν τη μέθοδο φθίνουσας απόσβεσης, όπως αυτή ορίζεται στο π.δ. 299/2003 (Α' 255) και κατά την ως άνω ημερομηνία είχαν αποσβέσει περισσότερο από 50% της αρχικής αξίας του πάγιου περιουσιακού στοιχείου, υποχρεούνται να μεταβούν στο νέο σύστημα που ορίζεται στον παρόντα νόμο. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις οι επιχειρήσεις δύνανται να επιλέξουν τη διατήρηση του τρέχοντος καθεστώτος, μέχρι τη χρήση που η απόσβεση θα υπερβεί το 50% της αξίας του πάγιου περιουσιακού στοιχείου, οπότε και αυτές μεταβαίνουν στη μέθοδο του εδαφίου (iii). Κατά τη διάρκεια της μεταβατικής αυτής περιόδου, οι επιχειρήσεις χρησιμοποιούν τους συντελεστές απόσβεσης του εδαφίου (iii), πολλαπλασιαζόμενους με συντελεστή δύο (2).

ζζ) Ειδικά οι νέες επιχειρήσεις, δύνανται για τις τρεις (3) πρώτες διαχειριστικές περιόδους να διενεργούν αποσβέσεις με μηδενικό συντελεστή για όλα τα πάγια περιουσιακά στοιχεία. Τα παραπάνω εφαρμόζονται και για τη δαπάνη που καταβάλλει επιχείρηση, για την κατασκευή μη ιδιόκτητου δικτύου σύνδεσης του σταθμού αυτοπαραγωγής ή ανεξάρτητης παραγωγής μέχρι το δίκτυο της Δ.Ε.Η..

ηη) Ειδικά οι επιχειρήσεις που εκμισθώνουν κτίριο που έχει ανεγερθεί σε έδαφος τους αποκλειστικά με δαπάνες του μισθωτή εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά τους τις αποσβέσεις που προβλέπονται στην περίπτωση αυτή.»

23. Στο δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εδάφιο της περίπτωσης θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. η λέξη «επιτηδευματίες» αντικαθίσταται με τη λέξη «επιχειρήσεις».

24. Στο τρίτο και τέταρτο εδάφιο της περίπτωσης θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. η λέξη «Κ.Β.Σ.» αντικαθίσταται με τις λέξεις «Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών».

25. Στο τέταρτο εδάφιο της περίπτωσης θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «και κοινότητες» διαγράφεται.

26. Στο έβδομο εδάφιο της περίπτωσης θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «ή κοινότητες» διαγράφονται.

27. Στο δωδέκατο εδάφιο της περίπτωσης θ'

της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «20 του π.δ.186/1992 (Α' 84)» αντικαθίσταται με τις λέξεις «10 του Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών».

28. Στο τέλος της περίπτωσης θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται νέο εδάφιο που έχει ως εξής:

«Ο συντελεστής του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης αυτής εφαρμόζεται και για τους ελεύθερους επαγγελματίες της παραγράφου 1 του άρθρου 48 ανεξάρτητα από την κατηγορία τήρησης βιβλίων του Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών.»

29. Η περίπτωση ια' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«ια) Οι δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας κατά το χρόνο της πραγματοποίησής τους, προσαυξημένες κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%). Ειδικά οι δαπάνες που αφορούν πάγιο εξοπλισμό, προκειμένου να προσαυξηθούν σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, κατανέμονται ισόποσα στα επόμενα τρία (3) έτη. Τα κριτήρια χαρακτηρισμού των πιο πάνω δαπανών καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Στην περίπτωση αυτή, οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 4 έχουν εφαρμογή για το υπόλοιπο ζημιών που προκύπτει μετά την αφαίρεση του ως άνω ποσοστού.

Συγχρόνως με την υποβολή της φορολογικής της δήλωσης, η επιχείρηση υποβάλλει στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων τα απαραίτητα δικαιολογητικά για τις δαπάνες έρευνας και τεχνολογίας που πραγματοποίησε. Ο έλεγχος και η πιστοποίηση των δαπανών αυτών διενεργούνται εντός χρονικού διαστήματος έξι (6) μηνών. Μετά την άπρακτη παρέλευση της εν λόγω προθεσμίας θεωρείται ότι οι σχετικές δαπάνες έχουν εγκριθεί. Σε κάθε περίπτωση, το Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ενημερώνει σχετικά το Υπουργείο Οικονομικών σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στο προεδρικό διάταγμα.»

30. Τα δύο πρώτα εδάφια της περίπτωσης ιβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.

31. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης ιγ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. καταργείται.

32. Η περίπτωση ιε' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. καταργείται.

33. Στην περίπτωση ν' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «μέσα στην επιχείρηση» διαγράφονται.

34. Στο τέλος της περίπτωσης ο' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. προστίθενται οι λέξεις «εφόσον τα παραστατικά εκδίδονται στο όνομα της επιχείρησης και στην αιτιολογία αναγράφονται τα στοιχεία του τέκνου».

35. Η περίπτωση χ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«χ) Οι παροχές σε χρήμα ή σε είδος προς τους εργαζομένους για επιβράβευση της απόδοσης τους εφόσον έχουν καταβληθεί ή βεβαιωθεί οι ασφαλιστικές εισφορές μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της κατάστασης φορολογικής αναμόρφωσης που προβλέπεται από την παράγραφο 3 του άρθρου 38 του ν. 2873/2000 (Α' 285) και εφόσον φορολογούνται ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.»

36. Στην περίπτωση ψ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. μετά τις λέξεις «κινητής τηλεφωνίας» προστίθενται οι λέξεις «και πρόσβασης στο διαδίκτυο».

37. Η περίπτωση ω' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«ω) Οι δαπάνες οργάνωσης ενημερωτικών ημερίδων και συναντήσεων για τους εργαζομένους ή πελάτες της. Ειδικά για αυτές που πραγματοποιούνται εκτός του νομού που εδρεύει η επιχείρηση ή λειτουργεί υποκατάστημα της οι δαπάνες αυτές εκπίπτουν μέχρι του ποσού των τριακοσίων (300) ευρώ ανά συμμετέχοντα στην εκδήλωση.»

38. Στο πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 8 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «ή φορολογούνται κατά ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης» διαγράφονται.

39. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 9 του

άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «ή επιτηδευματίες» διαγράφονται.

40. Στην παράγραφο 15 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «ή σε τρίτους» διαγράφονται.

41. Στην παράγραφο 17 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. μετά τις λέξεις «τα πρόστιμα» προστίθενται οι λέξεις «, οι πρόσθετοι φόροι, οι προσαυξήσεις».

42. Στην παράγραφο 19 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «Οικονομίας και» διαγράφονται και οι λέξεις «δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων» αντικαθίστανται με τις λέξεις «με την απλογραφική μέθοδο».

43. Η παράγραφος 20 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. καταργείται.

44. Οι Α.Υ.Ο. που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση της καταργηθείσας παραγράφου 20 του άρθρου 31 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος εξακολουθούν να ισχύουν εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος.

45. Στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος προστίθεται νέα υποπερίπτωση εε' ως εξής:

«εε. Του ποσού της δαπάνης των εισφορών που καταβάλλονται σε ταμεία ασφάλισης, εφόσον η καταβολή τους είναι υποχρεωτική από το νόμο, καθώς και το ποσό των καταβαλλόμενων εισφορών στις περιπτώσεις προαιρετικής ασφάλισης σε ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο.»

Άρθρο 4

Προσδιορισμός εισοδημάτων από επιχειρήσεις

1. Το άρθρο 32 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 32

Προσδιορισμός ακαθάριστου και καθαρού εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα με αντικειμενικό τρόπο

1. Ο προσδιορισμός του ακαθάριστου και του καθαρού εισοδήματος των φυσικών και νομικών προσώπων που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα γίνεται με αντικειμενικό τρόπο στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Όταν δεν τηρούνται τα προβλεπόμενα βιβλία ή τηρούνται βιβλία απλογραφικά αντί διπλογραφικά, δεν τηρούνται τα φορολογικά στοι-

χεία και τα λοιπά προβλεπόμενα δικαιολογητικά έγγραφα, καθώς και τα συνοδευτικά στοιχεία συναλλαγών και καθίστανται αδύνατες οι ελεγκτικές επαληθεύσεις.

β) Όταν δεν διαφυλάσσονται ή δεν προσκομίζονται μετά από δύο τουλάχιστον προσκλήσεις τακτικού φορολογικού ελέγχου τα τηρούμενα βιβλία, τα φορολογικά στοιχεία και τα λοιπά προβλεπόμενα δικαιολογητικά έγγραφα, καθώς και τα συνοδευτικά στοιχεία συναλλαγών εκτός εάν υπάρχει η δυνατότητα αναπαραγωγής αυτών με αξιόπιστο τρόπο, από τον ίδιο τον υπόχρεο ή/και από τις διασταυρώσεις του ελέγχου.

2. Για τους υπόχρεους για τους οποίους συντρέχουν οι προϋποθέσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1:

α) Το ακαθάριστο εισόδημα προσδιορίζεται με βάση τα στοιχεία και τις πληροφορίες που διαθέτει η ελεγκτική αρχή για την έκταση της συναλλακτικής δράσης και τις συνθήκες λειτουργίας της επιχείρησης. Στην περίπτωση αυτή λαμβάνονται υπόψη οι αγορές, οι πωλήσεις και το μικτό κέρδος που εμφανίζει η επιχείρηση, το μικτό κέρδος που πραγματοποιείται από ομοειδείς επιχειρήσεις που λειτουργούν με παρόμοιες συνθήκες, το απασχολούμενο προσωπικό, το ύψος των κεφαλαίων που έχουν επενδυθεί, καθώς και των ίδιων κεφαλαίων κίνησης, το ποσό των δανείων και των πιστώσεων, το ποσό των εξόδων παραγωγής και διάθεσης των εμπορευμάτων, των εξόδων διαχείρισης και γενικά κάθε επαγγελματική δαπάνη.

Ειδικά για τους ελεύθερους επαγγελματίες για τον προσδιορισμό του ακαθαρίστου εισοδήματος λαμβάνονται υπόψη ο χρόνος και ο τρόπος άσκησης του επαγγέλματος, ο τόπος που ασκείται αυτό, η ειδικότητα, ο επιστημονικός τίτλος, ο κύκλος των εργασιών, το ύψος της αμοιβής που εισπράττεται κατά περίπτωση, το προσωπικό το οποίο απασχολείται, τα μέσα που διαθέτονται, η πελατεία, το ύψος των επαγγελματικών δαπανών και γενικά κάθε άλλο στοιχείο που προσδιορίζει την επαγγελματική δραστηριότητα και απόδοση αυτών. Η κρίση της ελεγκτικής αρχής για τον προσδιορισμό του ακαθαρίστου εισοδήματος πρέπει να βασίζεται στα δεδομένα της κοινής πείρας.

β) Το καθαρό εισόδημα προσδιορίζεται με πολλαπλασιασμό του ακαθαρίστου εισοδήματος, όπως αυτό προσδιορίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση α' με το μοναδικό συντελεστή καθαρού κέρδους που περιλαμβάνεται σε ειδικό πίνακα ο οποίος καταρτίζεται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, προσαυξημένο κατά πενήντα τοις εκατό (50%). Στην περίπτωση που για κάποια δραστηριότητα δεν έχει προβλεφθεί μοναδικός συντελεστής καθαρού κέρδους στον ανωτέρω πίνακα, θα έχει εφαρμογή ο μέσος όρος των συντελεστών της κατηγορίας του πίνακα στην οποία θα εντασσόταν η δραστηριότητα αυτή προσαυξημένος κατά πενήντα τοις εκατό (50%).

Στα κατά τα ανωτέρω ακαθάριστα έσοδα δεν συμπεριλαμβάνονται τα ακόλουθα ποσά εσόδων:

αα) Οι τόκοι από συναλλακτικές πράξεις, με εξαίρεση τους τόκους της περίπτωσης η' της παραγράφου 3 του άρθρου 28, που αποτελούν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα.

ββ) Η αυτόματη υπερτίμηση κεφαλαίου της επιχείρησης.

γγ) Τα ποσά που έχουν εισπραχθεί από επισφαλείς απαιτήσεις που έχουν αποσβεστεί, εφόσον είχαν γίνει δεκτές από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κατά τον προσδιορισμό του φορολογούμενου εισοδήματος.

δδ) Τα ποσά που έχουν εισπραχθεί από φόρους, τέλη και εισφορές της επιχείρησης, εφόσον είχαν καταβληθεί αχρεωστήτως και είχαν γίνει δεκτά από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κατά τον προσδιορισμό του φορολογούμενου εισοδήματος.

Τα ποσά των πιο πάνω υποπεριπτώσεων αα' έως δδ' προστίθενται στο καθαρό κέρδος της επιχείρησης, το οποίο προκύπτει από την εφαρμογή του μοναδικού συντελεστή καθαρού κέρδους.

Αν από τα στοιχεία που προσκομίζει ο φορολογούμενος προκύπτει αποδεδειγμένα, ότι, από γεγονότα ανώτερης βίας, το πραγματικό κέρδος είναι κατώτερο από αυτό που προσδιορίζεται με την εφαρμογή του μοναδικού συντελεστή καθα-

ρού κέρδους, το κέρδος αυτό μπορεί να καθορίζεται με χρήση κατώτερου συντελεστή, όχι όμως κατώτερου από το μηδέν.

Εξαιρετικά, σε περιπτώσεις μερικής ή ολικής καταστροφής της επιχείρησης και των βιβλίων και στοιχείων από πυρκαγιά, σεισμό, πλημμύρα ή θεομηνία, μπορεί να αναγνωρισθεί αρνητικός συντελεστής μέχρι ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) επί των ακαθάριστων εσόδων των ανέλεγκτων χρήσεων. Στις περιπτώσεις αυτές, ανεξάρτητα από την κατηγορία βιβλίων, το σχετικό αίτημα της επιχείρησης κρίνεται από την επιτροπή της παραγράφου 1 του άρθρου 88, εφαρμοζομένων ανάλογα των οριζόμενων στις διατάξεις των παραγράφων 6 και 7 του ίδιου άρθρου.»

2. Οι διατάξεις του άρθρου 42 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται για εισοδήματα που αποκτώνται από 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά.

3. Οι διατάξεις του άρθρου 43 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται για εισοδήματα που αποκτώνται από 1η Ιανουαρίου 2014.

4. Οι διατάξεις του άρθρου 44 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται για εισοδήματα που αποκτώνται από 1η Ιανουαρίου 2014.

Άρθρο 5

Κέρδη από μεταβιβάσεις ακινήτων

1. Το άρθρο 33 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 33

Κέρδη υπεραξίας κεφαλαίου που προκύπτουν από τη μεταβίβαση ακινήτων

1. Επί ακινήτου ή ιδανικού μεριδίου αυτού ή εμπράγματος δικαιώματος επί ακινήτου ή ιδανικού μεριδίου αυτού που αποκτάται με οποιαδήποτε αιτία μετά την 1.1.2013 και μετά την κτήση του μεταβιβάζεται περαιτέρω με επαχθή αιτία, ο μεταβιβάζων υπόκειται σε φόρο που υπολογίζεται στη διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης αυτού και της τιμής πώλησης του. Ως κτήση του ακινήτου νοείται η αγορά ή η με άλλη αιτία κτήση του, ανεξάρτητα από τη μεταγραφή της.

2. Στην έννοια του όρου μεταβίβαση για την εφαρμογή του παρόντος περιλαμβάνονται:

α) η μεταβίβαση της πλήρους ή ψιλής κυριότητας, καθώς και η μεταβίβαση υπό αναβλητική

ή διαλυτική αίρεση ή με τον όρο της εξώνησης, β) η σύσταση επικαρπίας, οίκησης ή άλλης δουλείας των άρθρων 1188 έως 1191 του Αστικού Κώδικα,

γ) η παραίτηση από την κυριότητα ακινήτου ή από εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου,

δ) η σύσταση, η απόσβεση ή η μεταβίβαση μαζί με το δεσπόζον ακίνητο πραγματικής δουλείας των άρθρων 1118 έως 1141 του Αστικού Κώδικα,

ε) η μεταβίβαση του τίτλου μεταφοράς συντελεστή δόμησης,

στ) η παραχώρηση του δικαιώματος αποκλειστικής χρήσης επί κοινόκτητων κυρίων, βοηθητικών ή ειδικών χώρων κτισμάτων ή επί κοινόκτητου τμήματος οικοπέδου,

ζ) η ανάκληση απαλλοτρίωσης, η οποία έχει συντελεστεί υπέρ προσώπου υποκειμένου στο φόρο του παρόντος άρθρου,

η) η εκποίηση ακινήτου συνεπεία εκούσιου ή δικαστικού πλειστηριασμού.

3. Δεν υπάγονται σε φόρο:

α) οι περιπτώσεις α', β', γ' και δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του α.ν. 1521/1950 (Α' 245),

β) η επικύρωση ανώμαλων δικαιοπραξιών,

γ) η αυτούσια διανομή ή συνένωση ακινήτων.

4. Ως τιμή κτήσης του ακινήτου ή του εμπράγματος επ' αυτού δικαιώματος λαμβάνεται η αξία αυτού κατά το χρόνο απόκτησής του, όπως προσδιορίζεται στο άρθρο 41 παράγραφοι 1, 2, 3 εδάφιο α' και 4 έως 7 και στο άρθρο 41α παράγραφοι 1, 2 και 4 έως 10 του ν. 1249/1982 (Α' 42), όπου εφαρμόζεται το σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού, και στην παράγραφο 2 του άρθρου 3 του α.ν. 1521/1950 στις λοιπές περιπτώσεις ή το αναγραφόμενο στο συμβόλαιο τίμημα εφόσον αυτό είναι μεγαλύτερο.

5. Ως τιμή πώλησης του ακινήτου ή του εμπράγματος επ' αυτού δικαιώματος λαμβάνεται η αξία αυτού κατά το χρόνο μεταβίβασής του, ανεξάρτητα από τη μεταγραφή της πράξης μεταβίβασης, όπως προσδιορίζεται στο άρθρο 41 παράγραφοι 1, 2, 3 εδάφιο α' και 4 έως 7 και στο άρθρο 41α παράγραφοι 1, 2 και 4 έως 10 του ν. 1249/1982 (Α' 42), όπου εφαρμόζεται το σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού και στην παράγραφο 2 του άρθρου

3 του α.ν. 1521/1950 στις λοιπές περιπτώσεις ή το αναγραφόμενο στο συμβόλαιο τίμημα εφόσον αυτό είναι μεγαλύτερο. Σε περίπτωση μεταβίβασης ακινήτου ή εμπράγματος επί αυτού δικαιώματος, το οποίο μετά την κτήση του εντάχθηκε σε σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας του, ως τιμή πώλησης λαμβάνεται η αξία που προσδιορίζεται με βάση το σύστημα αυτό ή το δηλούμενο τίμημα, εφόσον αυτό είναι μεγαλύτερο.

6. Η διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης και της τιμής πώλησης του ακινήτου, η οποία υποβάλλεται σε φόρο, λαμβάνεται αποπληρωρισμένη με την εφαρμογή των ακόλουθων συντελεστών παλαιότητας:

Ετη διακράτησης	Συντελεστής παλαιότητας
Από 1 έως 5	0,90
Πάνω από 5 έως 10	0,80
Πάνω από 10 έως 15	0,75
Πάνω από 15 έως 20	0,70
Πάνω από 20 έως 25	0,65
Πάνω από 25	0,60

7. Σε περιπτώσεις κτήσης του ακινήτου αιτία θανάτου, δωρεάς ή γονικής παροχής, ως χρόνος απόκτησης για τον προσδιορισμό του φόρου θεωρείται ο χρόνος επαγωγής της κληρονομίας ή ο χρόνος κατάρτισης του συμβολαίου δωρεάς ή γονικής παροχής, έστω και αν συντρέχει νόμιμος λόγος μετάθεσης του χρόνου γένεσης της φορολογικής ενοχής.

8. Για τον καθορισμό της αξίας της ψιλής κυριότητας, της επικαρπίας, της οίκησης, της περιορισμένης προσωπικής δουλείας ή της πραγματικής δουλείας επί ακινήτου εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 15, 16 και της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του Κώδικα Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών, Προικών και Κερδών από Λαχεία, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2961/2001 (Α' 266).

9. Τα κέρδη υπεραξίας κεφαλαίου που προκύπτουν από τη μεταβίβαση ακινήτων φορολογούνται με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης.

10. Στο φόρο του παρόντος άρθρου δεν υπόκεινται:

α) Το κέρδος που πραγματοποιείται από εμπορική δραστηριότητα αγοροπωλησίας ακινήτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 3 του άρθρου 28, καθώς και οι υπόχρεοι της παραγράφου 1 του άρθρου 34.

β) Το κέρδος που πραγματοποιείται από την πώληση ακινήτου, παγίου περιουσιακού στοιχείου, νομικού προσώπου το οποίο φορολογείται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 10.

γ) Το κέρδος μέχρι εικοσιπέντε χιλιάδες (25.000) ευρώ που πραγματοποιείται από μεταβίβαση ακινήτου και εφόσον το ακίνητο αυτό έχει διακρατηθεί, για διάστημα τουλάχιστον πέντε (5) ετών. Η εξαίρεση του προηγούμενου εδαφίου δεν ισχύει για φυσικά πρόσωπα τα οποία πραγματοποιούν πέραν της μίας (1) μεταβίβασης εντός της ως άνω περιόδου διακράτησης.

11. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται τα έντυπα προσδιορισμού των αξιών και οι διαδικασίες για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.»

Άρθρο 6

Παρακράτηση φόρου

1. Η ισχύς των διατάξεων της παραγράφου 9 του άρθρου 14 του Κ.Φ.Ε. παρατείνεται μέχρι και το οικονομικό έτος 2014.

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 54 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στα μερίσματα ή κέρδη που κεφαλαιοποιούν ή διανέμουν οι ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες, σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ημεδαπά ή αλλοδαπά, ενώσεις προσώπων ή ομάδες περιουσίας, ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%). Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται ανάλογα και για τα κέρδη που κεφαλαιοποιούν ή διανέμουν οι ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες με τη μορφή προμερισμάτων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ημεδαπά ή αλλοδαπά, ενώσεις προσώπων ή ομάδες περιουσίας, ανεξάρτητα αν η καταβολή τους γίνεται σε μετρητά ή μετοχές.

Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για τα πιο πάνω εισοδήματα.

Όταν ημεδαπή ανώνυμη εταιρεία προβαίνει σε διανομή κερδών και στα έσοδά της περιλαμβάνονται έσοδα από τη συμμετοχή της σε άλλο νομικό πρόσωπο της παραγράφου 1 του άρθρου 101 και της παραγράφου 4 του άρθρου 2 που τηρούν διπλογραφικά βιβλία, για τα οποία έχει παρακρατηθεί φόρος, από το φόρο που υποχρεούται να αποδώσει με τη δήλωση που ορίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 54, αφαιρείται το μέρος του φόρου που έχει ήδη παρακρατηθεί σε βάρος της και αναλογεί στα διανεμόμενα από την ίδια κέρδη τα οποία προέρχονται από τις πιο πάνω συμμετοχές. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου δεν εφαρμόζονται όταν τα κέρδη καταβάλλονται σε εταιρεία άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της οποίας η καταβάλλουσα τα κέρδη ημεδαπή ανώνυμη εταιρεία είναι θυγατρική, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 11 του ν. 2578/1998. Ο φόρος που έχει παρακρατηθεί σε βάρος του νομικού προσώπου του προηγούμενου εδαφίου επιστρέφεται σε αυτό κατά το μέρος που αναλογεί στα κέρδη που διανέμει σε εταιρεία άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον τηρούνται οι προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου. Επίσης, επιστρέφεται ο φόρος που έχει παρακρατηθεί σε βάρος της ανώνυμης εταιρείας κατά το μέρος που αναλογεί στα μερίσματα που διανέμει προς το Δημόσιο.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται ανάλογα και για τα διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα κέρδη προηγούμενων χρήσεων.»

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 54 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Στα μερίσματα που εισπράττει φυσικό πρόσωπο, κάτοικος Ελλάδας, από αλλοδαπή ανώνυμη εταιρεία ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%). Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του δικαιούχου για τα πιο πάνω εισοδήματα.»

4. Η παράγραφος 4 του άρθρου 54 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Στα εισοδήματα της περίπτωσης η' της παραγράφου 1 του άρθρου 24 ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή είκοσι τοις εκα-

τό (20%). Με την παρακράτηση του φόρου αυτού εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των υπόχρεων του άρθρου 2, καθώς και των υπόχρεων της παραγράφου 2 του άρθρου 101.»

5. α. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 54 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«Εξαιρητικά, για αμοιβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και τόκους από ιδρυτικούς τίτλους και προνομιούχες μετοχές, που καταβάλλονται από 1.1.2009 και μετά και εκπίπτουν σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων α', β' και γ' της παραγράφου 6 του άρθρου 105 από τα ακαθάριστα έσοδα, καθώς και για τα εισοδήματα των παραγράφων 2 και 5 του άρθρου 25, ενεργείται παρακράτηση με συντελεστή σαράντα τοις εκατό (40%).»

Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται και για τις αμοιβές ή τα ποσοστά κερδών που διανέμονται από τα κέρδη που κεφαλαιοποιούν ή διανέμουν οι ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες σε μέλη Διοικητικού Συμβουλίου ή στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό υπό οποιαδήποτε μορφή (bonus).»

β. Στην περίπτωση στ' της παραγράφου 6 του άρθρου 54 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Σε περίπτωση που δεν μεσολαβεί ημεδαπό πιστωτικό ίδρυμα, ο δικαιούχος του εισοδήματος αποδίδει ο ίδιος τον οφειλόμενο φόρο εφάπαξ με υποβολή δήλωσης, μέσα στον επόμενο μήνα από αυτόν εντός του οποίου έγινε στην αλλοδαπή η καταβολή ή η πίστωση.»

6. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Στα εισοδήματα που αναφέρονται στην περίπτωση στ' της παραγράφου 3 του άρθρου 28 με συντελεστή σαράντα τοις εκατό (40%).»

7. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) Στα κέρδη που διανέμουν οι συνεταιρισμοί ή οι ημεδαπές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης ή οι ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ημεδαπά ή αλλοδαπά, ενώσεις προσώπων ή ομάδες περιουσίας, ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή δέκα

τοισ εκατό (10%). Με την παρακράτηση αυτή εξα-ντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιού-χων για τα πιο πάνω εισοδήματα. Για την απόδο-ση του φόρου εφαρμόζονται οι διατάξεις της πε-ρίπτωσης ζ' της παραγράφου 6 του άρθρου 54.

Όταν συνεταιρισμός ή ημεδαπή εταιρεία πε-ριορισμένης ευθύνης ή ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία προβαίνει σε διανομή κερδών και στα έσοδα της περιλαμβάνονται έσοδα από τη συμ-μετοχή της σε άλλο νομικό πρόσωπο της παρα-γράφου 1 του άρθρου 101 και της παραγράφου 4 του άρθρου 2 που τηρούν διπλογραφικά βιβλία, για τα οποία έχει παρακρατηθεί φόρος, από το φόρο που υποχρεούται να αποδώσει με τη δήλω-ση που προβλέπεται στην περίπτωση αυτή, αφαι-ρείται το μέρος του φόρου που έχει ήδη παρα-κρατηθεί σε βάρος της και αναλογεί στα διανε-μόμενα από τα πιο πάνω πρόσωπα κέρδη τα οποία προέρχονται από τις συμμετοχές τους αυ-τές. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου δεν εφαρ-μόζονται όταν τα κέρδη καταβάλλονται σε εται-ρεία άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της οποίας είναι θυγατρική, η καταβάλ-λουσα τα κέρδη ημεδαπή εταιρεία περιορισμέ-νης ευθύνης, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέ-σεις του άρθρου 11 του ν. 2578/1998. Ο φόρος που έχει παρακρατηθεί σε βάρος της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης επιστρέφεται σε αυτήν κατά το μέρος που αναλογεί στα κέρδη που δια-νέμει σε εταιρεία άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον τηρούνται οι προ-ϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμό-ζονται ανάλογα και για τα διανεμόμενα ή κεφα-λαιοποιούμενα κέρδη προηγούμενων χρήσεων.»

8. Η περίπτωση η' της παραγράφου 1 του άρ-θρου 55 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«η) Στα κέρδη που εισπράττει φυσικό πρόσω-πο, κάτοικος Ελλάδας, από αλλοδαπή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ενεργείται παρακράτη-ση φόρου, με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%). Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του δικαιούχου για τα πιο πάνω εισοδήματα. Υπόχρεος σε παρακράτη-ση φόρου είναι αυτός που ενεργεί στην Ελλάδα την καταβολή τους. Ειδικά για τα κέρδη που ει-σπράττει φυσικό πρόσωπο, κάτοικος Ελλάδας,

από αλλοδαπή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης και τα οποία παραμένουν στην αλλοδαπή, ο δι-καιούχος του εισοδήματος αποδίδει ο ίδιος τον οφειλόμενο φόρο εφάπαξ με την υποβολή δή-λωσης, μέσα στον επόμενο μήνα από αυτόν εντός του οποίου έγινε στην αλλοδαπή η κατα-βολή ή πίστωση.»

9. Τα τρία πρώτα εδάφια της παραγράφου 1 του άρθρου 58 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:

«Στο εισόδημα από αμοιβές ελευθέρου επαγγέλματος ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) στο ακα-θάριστο ποσό των αμοιβών αυτών εφόσον η συ-ναλλαγή υπερβαίνει τα τριακόσια (300) ευρώ. Ο φόρος παρακρατείται από τους φορείς της Γενι-κής Κυβέρνησης, κοινωφελή ιδρύματα, οργανι-σμούς και επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, δημό-σιες επιχειρήσεις, τράπεζες και πιστωτικά ιδρύ-ματα ή πιστωτικούς οργανισμούς, συνεταιρι-σμούς και ενώσεις τους, συλλόγους γενικά και ενώσεις προσώπων ανεξάρτητα από το σκοπό τους, καθώς και από επιχειρήσεις και ελεύθε-ρους επαγγελματίες που τηρούν απλογραφικά και διπλογραφικά βιβλία, κατά την καταβολή των αμοιβών, ανεξαρτήτως του εκδιδόμενου στοιχείου που ορίζεται από τον Κώδικα Φορολο-γικής Απεικόνισης Συναλλαγών.

Επίσης, οι υπόχρεοι του προηγούμενου εδα-φίου, όταν για την επαγγελματική τους εξυπη-ρέτηση ή για την εκτέλεση του σκοπού τους κα-ταβάλλουν σε τρίτους, προμήθειες, μεσιτείες, αμοιβές ή κάθε είδους άλλες παροχές μη έμμι-σθης υπηρεσίας, ενοίκια αυτοκινήτων, μηχανη-μάτων ή άλλων κινητών πραγμάτων, εφόσον σε αυτές τις περιπτώσεις δεν ορίζεται από τον Κώ-δικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών η έκδοση στοιχείου από το δικαιούχο των αμοι-βών αυτών, οφείλουν να παρακρατούν κατά την καταβολή της αμοιβής φόρο, ο οποίος υπολογί-ζεται με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) στο ακαθάριστο ποσό αυτής. Τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο ισχύουν και για τα φυσικά πρόσωπα που δεν είναι υπόχρεοι απεικόνισης συναλλαγών κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του Κώδικα Φορολογικής Απεικό-νισης Συναλλαγών (ν. 4093/2012).»

10. Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 114 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «και οι ημεδαπές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης» αντικαθίστανται με τις λέξεις «, οι ημεδαπές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης και οι ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρίες».

11. Ο συντελεστής που προβλέπεται από τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 114 του Κ.Φ.Ε. μειώνεται από σαράντα τοις εκατό (40%) σε τριάντα τρία τοις εκατό (33%).

12. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 114 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται νέο εδάφιο που έχει ως εξής:

«Όταν δικαιούχος του εισοδήματος από κινητές αξίες, με εξαίρεση τα μερίσματα, είναι φυσικό πρόσωπο κάτοικος αλλοδαπής, η παρακράτηση φόρου ενεργείται με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%).»

13. Στην περίπτωση δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 114 του Κ.Φ.Ε., οι λέξεις «του παρόντος άρθρου» αντικαθίστανται με τις λέξεις «της παραγράφου αυτής».

14. Στην περίπτωση ε' της παραγράφου 3 του άρθρου 114 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών» και «στο άρθρο αυτό» αντικαθίστανται με τις λέξεις «Υπουργού Οικονομικών» και «στην παράγραφο αυτή», αντίστοιχα.

15. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 57 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Με βάση την κλίμακα μισθωτών - συνταξιούχων της παραγράφου 1 και την παράγραφο 2 του άρθρου 9, στους αμειβόμενους με μηνιαίο μισθό, τους συνταξιούχους και τους αμειβόμενους με ημερομίσθιο, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες με σχέση μίσθωσης εργασίας πάνω από ένα έτος στον ίδιο εργοδότη ή με σχέση μίσθωσης εργασίας αορίστου χρόνου, μετά από προηγούμενη αναγωγή του μισθού ή της σύνταξης ή του ημερομισθίου ή της αμοιβής που ορίζεται με άλλη βάση, σε ετήσιο καθαρό εισόδημα.»

16. Στο τέλος της περίπτωσης β' της παραγράφου 7 του άρθρου 54 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται νέο εδάφιο που έχει ως εξής:

«Από το συνολικό ποσό του φόρου που αναλογεί και πρέπει να αποδοθεί, εκπίπτει ο φόρος

που αποδεδειγμένα έχει παρακρατηθεί από τα φυσικά πρόσωπα σε κράτος με το οποίο η Ελλάδα έχει θέσει σε ισχύ Σ.Α.Δ.Φ. για το εισόδημα που προέκυψε σε αυτό και μέχρι του ποσού του φόρου που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα, εφόσον ο φόρος που παρακρατήθηκε στο άλλο κράτος ορίζεται στις διατάξεις της Σ.Α.Δ.Φ.»

Άρθρο 7

Λοιπές ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος

1. Στις περιπτώσεις ε' και ζ' της παραγράφου 1 και στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του Κ.Φ.Ε. διαγράφονται οι λέξεις «από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία ή ψυχική πάθηση».

2. Στο τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του Κ.Φ.Ε. διαγράφονται οι λέξεις «από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία».

3. α. Στα ποσά που καταβάλλονται στους δικαιούχους και κατά το μέρος που αντιστοιχεί στα ασφάλιστρα που έχει καταβάλλει η επιχείρηση στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής του προσωπικού της, διενεργείται παρακράτηση φόρου ως εξής:

αα) με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%) για εφάπαξ καταβαλλόμενα ποσά μέχρι και σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ,

ββ) με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) για εφάπαξ καταβαλλόμενα ποσά κατά το μέρος που υπερβαίνουν το ποσό των σαράντα χιλιάδων (40.000) ευρώ,

γγ) με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%) για κάθε περιοδικά καταβαλλόμενη παροχή.

β. Οι συντελεστές των υποπεριπτώσεων αα', ββ' και γγ' αυξάνονται κατά 50% σε περίπτωση είσπραξης από το δικαιούχο ποσού πρόωρης εξαγοράς. Δεν θεωρείται πρόωρη εξαγορά κάθε καταβολή που πραγματοποιείται σε εργαζόμενο ο οποίος έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα ή έχει υπερβεί το 60ό έτος της ηλικίας του.

γ. Ο φόρος που προκύπτει από τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων παρακρατείται κατά την πληρωμή από τις ασφαλιστικές εταιρίες. Για την απόδοση του φόρου αυτού εφαρ-

μόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 60 του Κ.Φ.Ε.. Με την παρακράτηση αυτού του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση από το φόρο εισοδήματος των δικαιούχων για τα ποσά αυτά.

4. Η ισχύς του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 46 του Κ.Φ.Ε., όπως αυτό προστέθηκε με τις διατάξεις της παραγράφου 11 του άρθρου 4 του ν. 4038/ 2012 (Α' 14), παρατείνεται και για τις ανεισπρακτες δεδουλευμένες αποδοχές της διαχειριστικής χρήσης του 2012.

5. Η παράγραφος 1 του άρθρου 19 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η διαφορά του εισοδήματος που δηλώθηκε από τον φορολογούμενο, τη σύζυγό του και τα πρόσωπα που τους βαρύνουν ή προσδιορίστηκε από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και της συνολικής ετήσιας δαπάνης τους, των άρθρων 16 και 17, προσαυξάνει τα εισοδήματα που δηλώνονται ή προσδιορίζονται από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κατά το ίδιο οικονομικό έτος, του φορολογούμενου ή της συζύγου του της πηγής από την οποία δηλώνονται τα μεγαλύτερα εισοδήματα και, αν δεν δηλώνεται εισόδημα από καμία κατηγορία, η διαφορά αυτή λογίζεται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.»

6. Η τέταρτη περίπτωση της υποπαραγράφου ΙΑ.2 της παραγράφου ΙΑ του ν. 4093/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«Το ενιαίο επίδομα στήριξης τέκνων καθορίζεται ανάλογα με τον αριθμό των εξαρτώμενων τέκνων σε σαράντα (40) ευρώ ανά μήνα για κάθε εξαρτώμενο τέκνο.»

7. Θεσπίζεται ειδικά για τα εξαρτώμενα τέκνα από το τρίτο τέκνο και πάνω, ειδικό επίδομα τριτέκνων και πολυτέκνων το οποίο ορίζεται σε πεντακόσια (500) ευρώ κατ' έτος για κάθε τέκνο, εφόσον το οικογενειακό εισόδημα είναι μέχρι σαράντα πέντε χιλιάδες (45.000) ευρώ.

Άρθρο 8

Υποχρεώσεις και δικαιώματα φορολογουμένων - υπηρεσιών

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 61 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Κάθε φυσικό πρόσωπο για το οποίο συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 2, ανεξάρτητα από το αν υπόκειται ή όχι σε φόρο, έχει υποχρέωση να υποβάλει δήλωση εφόσον έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας του, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 5. Εξαιρετικά, υποχρέωση υποβολής δήλωσης έχει οποιοσδήποτε, εφόσον προσκληθεί γι' αυτό εγγράφως από τον αρμόδιο προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Στην περίπτωση αυτή ο καλούμενος υποχρεούται να υποβάλει τις οικείες δηλώσεις μέσα στην προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία της επίδοσης σε αυτόν της οικείας πρόσκλησης.

Υπόχρεοι για υποβολή δήλωσης είναι όσοι δηλώνουν κάτοικοι εξωτερικού για το εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα ή υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 16 και 17 του Κ.Φ.Ε., ανεξάρτητα αν εμπίπτουν στην απαλλαγή της περίπτωσης η' του άρθρου 18 του Κ.Φ.Ε..

Παράλειψη του υπόχρεου να επιδώσει μέχρι το τέλος του οικείου οικονομικού έτους δήλωση, στην οποία αναγράφεται η ζημία που προέκυψε στο ίδιο οικονομικό έτος, του στερεί το δικαίωμα συμψηφισμού, που ορίζεται από την παράγραφο 3 του άρθρου 4.

Αν ο φορολογούμενος κατοικεί στην αλλοδαπή, υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης είναι αλληλεγγύως με αυτόν, οι αντιπρόσωποι ή οι πράκτορές του στην Ελλάδα.»

2. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 62 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Με τη χρήση σύγχρονων ηλεκτρονικών μεθόδων και δικτυακών υποδομών γίνεται υποχρεωτικά η υποβολή από κάθε υπόχρεο που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα, καθώς και από κάθε άλλο υπόχρεο του οποίου η δήλωση υποβάλλεται από εξουσιοδοτημένο λογιστή στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που είναι αρμόδιος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63.

Η δήλωση υποβάλλεται από την 1η Φεβρουαρίου μέχρι και την 30ή Ιουνίου του οικείου οικονομικού έτους και μέχρι την έναρξη του ωραρίου λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών της επόμενης μέρας από την ημέρα λήξης της προθεσμίας.»

3. Οι περιπτώσεις α', β', γ' με τις υποπεριπτώσεις, δ' με τις υποπεριπτώσεις, οι περιπτώσεις του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 62 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.

4. Στην παράγραφο 6 του άρθρου 62 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται νέο εδάφιο που έχει ως εξής:

«Σε κάθε περίπτωση στη δήλωση αυτή αναγράφονται όλα τα εισοδήματα του υπόχρεου ανεξάρτητα από τον τρόπο φορολόγησής τους, καθώς και τα απαλλασσόμενα από το φόρο εισοδήματα. Για τα αυτοτελώς ή με ειδικό τρόπο φορολογούμενα εισοδήματα αναγράφεται και ο παρακρατηθείς ή αποδοθείς κατά περίπτωση φόρος.»

5. Στο άρθρο 66 του Κ.Φ.Ε. προστίθενται νέες παράγραφοι 10, 11, 12 και 13 ως εξής:

«10. Ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. και ο υπάλληλος που ορίζεται από αυτόν δικαιούται, οποιαδήποτε εργάσιμη για τον υπόχρεο ώρα, να λαμβάνει γνώση, να ελέγχει και να θεωρεί όλα τα βιβλία και στοιχεία που ορίζονται από τον Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών (Κ.Φ.Α.Σ.) ή άλλους νόμους, καθώς και αυτά που τηρούνται προαιρετικά από τον υπόχρεο και να λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε άλλου βιβλίου, εγγράφου ή στοιχείου και κάθε περιουσιακού στοιχείου που βρίσκεται στην επαγγελματική εγκατάσταση του επιτηδευματία ή στο κατάστημα κάθε άλλου υπόχρεου. Ο έλεγχος των βιβλίων και στοιχείων που ορίζονται από τον Κώδικα αυτόν γίνεται στην επαγγελματική εγκατάσταση του επιτηδευματία ή στην έδρα της Δ.Ο.Υ. ή της ελεγκτικής υπηρεσίας μετά από έγγραφη πρόσκληση του προϊσταμένου αυτής.

11. Αν κατά τη διάρκεια φορολογικού ελέγχου διαπιστωθεί η ύπαρξη βιβλίων, στοιχείων ή εγγράφων, επίσημων ή ανεπίσημων, από τα οποία είναι ενδεχόμενο να προκύπτει απόκρυψη φορολογητέας ύλης, κατάσχονται από τον υπάλληλο που ενεργεί το φορολογικό έλεγχο και παραδίδονται στον αρμόδιο προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ., ο οποίος εφόσον με βάση αυτά ενεργεί φορολογική εγγραφή, τα διαφυλάσσει μέχρι την τελεσιδικία αυτής. Για τις κατασχέσεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των πέντε τελευταίων εδα-

φίων της επόμενης παραγράφου.

12. Ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. ή ο αρμόδιος Επιθεωρητής, στις περιπτώσεις που υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι στην επαγγελματική εγκατάσταση του επιτηδευματία ή στο κατάστημα οποιουδήποτε άλλου υπόχρεου αποκρύπτονται βιβλία, έγγραφα, εμπορεύματα ή άλλα στοιχεία, τα οποία ασκούν επιρροή στον ακριβή προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης, μπορεί, με έγγραφό του να ζητήσει από τον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών και, αν δεν υπάρχει αυτός, από τον Ειρηνοδίκη της περιφέρειας, όπου υπάρχει η επαγγελματική εγκατάσταση του επιτηδευματία ή το κατάστημα άλλου υπόχρεου, τη συνδρομή ανακριτικού υπαλλήλου για την έρευνα προς ανεύρεση των βιβλίων ή εγγράφων ή εμπορευμάτων ή άλλων στοιχείων, με τη σύμπραξη φοροτεχνικών υπαλλήλων, που ορίζονται από τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. ή τον αρμόδιο Επιθεωρητή.

Η έρευνα ενεργείται σε οποιαδήποτε για τον υπόχρεο εργάσιμη ώρα. Τα βιβλία, έγγραφα και λοιπά στοιχεία που βρίσκονται, κατάσχονται και παραδίδονται στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ., ο οποίος, εφόσον με βάση αυτά ενεργεί φορολογική εγγραφή, τα φυλάσσει μέχρι την τελεσιδικία αυτής.

Για την έρευνα και την κατάσχεση συντάσσεται έκθεση, η οποία υπογράφεται από αυτούς που ενεργούν την κατάσχεση και τον επιτηδευματία ή τον παρόντα κατά τη διενέργεια του ελέγχου εταίρο ή μέλος ή συγγενικό προς τους ανωτέρω πρόσωπο ή πρόσωπο που μετέχει στη διοίκηση ή διαχείριση ή υπάλληλο ή λογιστή της επιχείρησης.

Αντίγραφο της έκθεσης παραδίδεται στον υπόχρεο ή στο παριστάμενο, κατά τις διακρίσεις του προηγούμενου εδαφίου, πρόσωπο.

Σε περίπτωση άρνησης των παραπάνω να υπογράψουν, εφαρμόζονται οι σχετικές με τις κοινοποιήσεις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Ο ελεγχόμενος δικαιούται να λάβει αντίγραφα ή φωτοτυπίες των κατασχεθέντων βιβλίων, στοιχείων και λοιπών εγγράφων, με δαπάνες του. Για την κατάσχεση βιβλίων, εγγράφων και λοιπών στοιχείων τρίτου φορολογούμενου δεν απαιτείται επίδοση της έκθεσης κατά-

σχεσης σε αυτόν, με την προϋπόθεση ότι στην έκθεση ελέγχου, που επισυνάπτεται στην απόφαση επιβολής προστίμου σε βάρος του τρίτου, επισυνάπτεται αντίγραφο της σχετικής έκθεσης κατάσχεσης ή απόσπασμα αυτής.

13. Τα δικαιώματα του αρμόδιου προϊσταμένου Δ.Ο.Υ. που ορίζονται από τις διατάξεις των παραγράφων 10 και 11 του άρθρου αυτού ενασκούνται παράλληλα και από τους Γενικούς Διευθυντές Φορολογίας, Επιθεώρησης και Ελέγχων, καθώς και από τους προϊσταμένους του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.).»

6. Στο άρθρο 67B του Κ.Φ.Ε. η παράγραφος 4 αναριθμείται σε παράγραφο 5 και προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και για όλες τις εκκρεμείς χρήσεις για τις οποίες υφίσταται φορολογική υποχρέωση.»

7. Ο τίτλος του άρθρου 82 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Λοιπές υποχρεώσεις φορολογουμένων, υπηρεσιών, νομικών προσώπων και οργανώσεων γενικά»

8. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 82 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Νόμιμοι ελεγκτές και ελεγκτικά γραφεία, που είναι εγγεγραμμένοι στο δημόσιο μητρώο του ν. 3693/2008 (Α' 174) και διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους σε ανώνυμες εταιρείες, εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, καθώς και σε υποκαταστήματα αλλοδαπών επιχειρήσεων, υποχρεούνται στην έκδοση ετήσιου πιστοποιητικού.»

9. Στο τέλος της παραγράφου 8 του άρθρου 82 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται η φράση:

«Μέχρι την έκδοση των ανωτέρω αποφάσεων ισχύει η ΑΥΟ ΠΟΛ. 1159/ 22.7.2011.»

10. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 85 του Κ.Φ.Ε., οι περιπτώσεις ιγ' («Η χορήγηση στοιχείων...») και ιδ' αναριθμούνται σε ιδ' και ιε', αντίστοιχα και προστίθεται νέα περίπτωση ιστ' ως εξής:

«ιστ) Η χορήγηση στοιχείων κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας του άρθρου 25 παρ. 4 εδάφιο β' του ν. 1756/ 1988, η οποία περιλαμβάνει αιτιολόγηση του παραγγέλλοντος εισαγγελικού

λειτουργού περί μη συνδρομής φορολογικού απορρήτου.»

11. Στο άρθρο 85 του Κ.Φ.Ε. οι παράγραφοι 6, 7, 8 και 9 αναριθμούνται σε 7, 8, 9 και 10 και προστίθεται νέα παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Χωρίς έγκριση του Υπουργού Οικονομικών, καμία άλλη, πλην του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και των άλλων συναρμόδιων αρχών που εξομοιώνονται με αυτόν, δημόσια αρχή ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή οργανισμός δεν δικαιούται να λαμβάνει γνώση των βιβλίων και στοιχείων που ορίζονται από τον Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών (Κ.Φ.Α.Σ.), εκτός εάν αυτό επιτρέπεται από ειδική διάταξη νόμου.

Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται, χωρίς έγκριση του Υπουργού Οικονομικών, να έχουν πρόσβαση και να λαμβάνουν γνώση του σχετικού περιεχομένου των βιβλίων και στοιχείων που ορίζονται από τον Κώδικα αυτόν, οι διοικητικές και δικαστικές αρχές, εφόσον το κρίνουν αναγκαίο, με αιτιολογημένη πράξη τους, καθώς και οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και οι Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης για διεκδίκηση πόρων, ασφαλιστικών εισφορών ή άλλων έννομων δικαιωμάτων τους.

Σε καμία, όμως περίπτωση δεν επιτρέπεται στις αρχές αυτές να αφαιρούν ή να κατάσχουν τα πιο πάνω βιβλία και στοιχεία.»

Άρθρο 9

Φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων

1. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 99 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Σε ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες, εταιρείες περιορισμένης ευθύνης και ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες το συνολικό καθαρό εισόδημα ή κέρδος που προκύπτει στην ημεδαπή ή αλλοδαπή. Τα διανεμόμενα κέρδη λαμβάνονται από το υπόλοιπο των κερδών, που απομένει μετά την αφαίρεση του αναλογούντος φόρου εισοδήματος. Επίσης, επί ημεδαπών ανώνυμων εταιρειών ή εταιρειών περιορισμένης ευθύνης ή ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών, οι οποίες απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος βάσει ειδικών διατάξεων νόμων, αντικείμενο φόρου είναι τα κεφαλαιοποιούμενα ή διανεμόμενα με

οποιαδήποτε μορφή κέρδη, μετά την αναγωγή αυτών σε μικτό ποσό με την προσθήκη του αναλογούντος σε αυτά φόρου εισοδήματος. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου έχουν ανάλογη εφαρμογή και σε οποιαδήποτε περίπτωση κεφαλαιοποίησης ή διανομής κερδών για τα οποία δεν έχει καταβληθεί φόρος εισοδήματος.

Πέραν του φόρου εισοδήματος που οφείλεται στις περιπτώσεις που αναφέρονται στα δύο προηγούμενα εδάφια, στα κέρδη που διανέμονται από την ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ή ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία ενεργείται και παρακράτηση φόρου σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 54 ή την περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 55, κατά περίπτωση.

Κατ' εξαίρεση, το συνολικό καθαρό εισόδημα ή κέρδος των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης, που συστήθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 588/1977 (Α' 148), δεν υπόκειται σε φόρο στο όνομα του νομικού προσώπου, αλλά στο όνομα κάθε εταίρου αυτών για το ποσοστό των κερδών που του αναλογεί από τη συμμετοχή του στην εταιρεία.»

2. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 99 του Κ.Φ.Ε. καταργείται.

3. Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 101 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Οι δημόσιες και δημοτικές επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις κερδοσκοπικού χαρακτήρα.»

4. Στην περίπτωση ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 103 του Κ.Φ.Ε. μετά από τις λέξεις «ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες,» προστίθενται οι λέξεις «ημεδαπές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες,».

5. Οι περιπτώσεις θ' και ιδ' της παραγράφου 1 του άρθρου 103 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.

6. Η περίπτωση ια' της παραγράφου 1 του άρθρου 103 του ν. 2238/1994 (Α' 151 - Κ.Φ.Ε.) αντικαθίσταται ως εξής:

«ια) Τα κέρδη που εισπράττουν ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες και εταιρείες περιορισμένης ευθύνης από εταιρείες που έχουν την έδρα τους σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις οποίες συμμετέχουν κατά την έν-

νοια των διατάξεων του άρθρου 11 του ν. 2578/1998 (Α' 30) απαλλάσσονται της φορολογίας. Το απαλλασσόμενο ποσό εμφανίζεται σε λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού, ανεξάρτητα από την επάρκεια κερδών ή όχι. Αν διανεμηθεί ή κεφαλαιοποιηθεί το αποθεματικό αυτό ή μέρος αυτού, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 54 ή της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 55, κατά περίπτωση, μη εφαρμοζομένων στην περίπτωση αυτή των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 106. Από το ποσό του φόρου που οφείλεται σύμφωνα με την περίπτωση αυτή, εκπίπτει το ποσό του φόρου που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή ως φόρος εισοδήματος νομικού προσώπου ή παρακρατήθηκε ως φόρος επί των διανεμηθέντων κερδών. Τυχόν πιστωτικό υπόλοιπο δεν επιστρέφεται. Τα πιο πάνω δεν έχουν εφαρμογή όταν το αποθεματικό διανέμεται σε μητρική εταιρεία άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 11 του ν. 2578/1998.»

7. Η περίπτωση ιβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 103 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«ιβ) Οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου και οι οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ), επιφυλασσομένων των διατάξεων των παραγράφων 3 και 5 του άρθρου 114.»

8. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 104 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Η διαχειριστική περίοδος, για τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 101 που τηρούν βιβλία με τη διπλογραφική μέθοδο.»

9. Στην περίπτωση β' της παραγράφου 3 του άρθρου 105 του Κ.Φ.Ε. η λέξη «Εμπορίου» αντικαθίσταται με την λέξη «Ανάπτυξης».

10. Στην περίπτωση γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 105 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «η οποία καταχωρείται υποχρεωτικά στο βιβλίο επισμβασών ζημιών, που προβλέπεται από την περίπτωση ια' της παρ. 5 του άρθρου 10 του π.δ. 186/1992» διαγράφονται.

11. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 105 του Κ.Φ.Ε. καταργείται.

12. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 105 του

Κ.Φ.Ε. στο πρώτο εδάφιο μετά τη λέξη «ποσοστό» προστίθενται οι λέξεις «ένα τοις εκατό (1%)» και τα τέσσερα τελευταία εδάφια καταργούνται.

13. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 105 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «27 του ν. 2076/1992 (Α' 130)» αντικαθίστανται με τις λέξεις «88 του ν. 3601/2007 (Α' 178)».

14. Στο όγδοο εδάφιο της παραγράφου 12 του άρθρου 105 του Κ.Φ.Ε., οι λέξεις «κατ' επιλογή της Εταιρίας Ειδικού Σκοπού, είτε με τη σταθερή μέθοδο καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου λειτουργίας του έργου» αντικαθίστανται με τις λέξεις «είτε με τους συντελεστές της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31».

15. Η παράγραφος 13 του άρθρου 105 του Κ.Φ.Ε., αντικαθίσταται ως εξής:

«13. Η χρεωστική διαφορά που προκύπτει σε βάρος των νομικών προσώπων από την ανταλλαγή ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου ή εταιρικών ομολόγων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, κατ' εφαρμογή προγράμματος συμμετοχής στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους, εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα σε τριάντα (30) ισόποσες ετήσιες δόσεις, αρχής γενομένης από τη χρήση μέσα στην οποία πραγματοποιείται η ανταλλαγή των τίτλων και ανεξάρτητα από το χρόνο διακράτησης των ομολόγων. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, ως χρεωστική διαφορά λαμβάνεται η διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας των τίτλων που εκδόθηκαν σε ανταλλαγή και του κόστους απόκτησης των αρχικών τίτλων. Ειδικά, σε περίπτωση που μετά την απόκτηση των αρχικών τίτλων προέκυψε ζημία από την αποτίμηση τους η οποία δεν έχει συμψηφιστεί με αποθεματικό κατά τις διατάξεις του άρθρου 38, λαμβάνεται το αρχικό κόστος απόκτησης.»

16. Στην περίπτωση α' της παραγράφου 14 του άρθρου 105 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «πενήντα τοις εκατό (50%)» αντικαθίστανται με τις λέξεις «εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%)» και προστίθεται νέο εδάφιο που έχει ως εξής: «Ειδικά ως προς το Άγιο Όρος το ποσοστό του προηγούμενου εδαφίου ανέρχεται σε εκατό τοις εκατό (100%)».

17. Η παράγραφος 16 του άρθρου 105 του Κ.Φ.Ε. καταργείται.

18. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 106 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Σε περίπτωση όμως, που στα καθαρά κέρδη ημεδαπής ανώνυμης εταιρίας, εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας και συνεταιρισμού, συμπεριλαμβάνονται, εκτός από τα μερίσματα και τα κέρδη από συμμετοχή σε άλλες εταιρίες, που αναφέρονται πιο πάνω, και αφορολόγητα έσοδα και περαιτέρω λαμβάνει χώρα διανομή κερδών, για τον προσδιορισμό των διανεμόμενων κερδών, που αναλογούν στα εισοδήματα, που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 2, λαμβάνονται τα συνολικά καθαρά κέρδη, που προκύπτουν από τους ισολογισμούς των νομικών αυτών προσώπων.»

19. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 106 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «και ημεδαπών ανώνυμων εταιρειών, πλην τραπεζικών και ασφαλιστικών,» αντικαθίστανται με τις λέξεις «,ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιριών και ημεδαπών ανώνυμων εταιρειών».

20. Η παράγραφος 3 του άρθρου 106 του Κ.Φ.Ε. καταργείται και οι παράγραφοι 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 και 11 αναριθμούνται σε 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 και 10, αντίστοιχα.

21. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 106 του Κ.Φ.Ε., όπως αναριθμήθηκε με την προηγούμενη παράγραφο, μετά τις λέξεις «εταιρειών περιορισμένης ευθύνης» προστίθενται οι λέξεις «, ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών».

22. Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 106 του Κ.Φ.Ε., όπως αναριθμήθηκε με την παράγραφο 22 μετά τις λέξεις «εταιρείας περιορισμένης ευθύνης» προστίθενται οι λέξεις «ή ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας.».

23. Το τρίτο και τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 106, όπως αναριθμήθηκε με την παράγραφο 22, αντικαθίσταται ως εξής:

«Το ανωτέρω ποσό που λαμβάνουν οι μέτοχοι υπόκειται σε παρακράτηση φόρου με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 54. Επίσης, σε περίπτωση που το νομικό πρόσωπο έχει, μέσα στη διαχειριστική περίοδο που λαμβάνει χώρα η απόσβεση ή μείωση του κεφαλαίου, εισοδήματα απαλλασσόμενα της φορολο-

γίας, έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.»

24. Η παράγραφος 12 του άρθρου 106 του Κ.Φ.Ε. καταργείται.

25. Στο προτελευταίο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 107 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «Γ' κατηγορίας Κ.Β.Σ.» αντικαθίστανται με τις λέξεις «με τη διπλογραφική μέθοδο.».

26. Στο τρίτο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 107 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «άρθρου 86» αντικαθίστανται με τις λέξεις «άρθρου 1 του ν. 2523/1997».

27. Στο πέμπτο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 107 του Κ.Φ.Ε. η λέξη «Φορολογικής» αντικαθίσταται με τη λέξη «Διοικητικής».

28. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 107 του Κ.Φ.Ε. η λέξη «τέταρτου» αντικαθίστανται με τη λέξη «πέμπτου» και οι λέξεις «και της περίπτωσης ι'» διαγράφονται.

29. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 107 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «ή κέρδη προσδιορισθέντα ή φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο» διαγράφονται και οι λέξεις «των παραγράφων 2 και 3» αντικαθίστανται με τις λέξεις «της παραγράφου 2».

30. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 109 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 101, ο φόρος υπολογίζεται με συντελεστή είκοσι έξι τοις εκατό (26%) στο συνολικό φορολογητέο εισόδημά τους.»

31. Η παράγραφος 2 του άρθρου 109 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Για τα ημεδαπά και αλλοδαπά νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ο φόρος υπολογίζεται με συντελεστή είκοσι έξι τοις εκατό (26%).»

32. Η παράγραφος 4 του άρθρου 109 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Από το συνολικό ποσό του φόρου που αναλογεί στο φορολογούμενο εισόδημα και του συμπληρωματικού φόρου εκπίπτουν:

α) Ο φόρος που προκαταβλήθηκε, παρακρατήθηκε ή καταβλήθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 12, 13 παράγραφοι 1 και 2, 55, 111 και 114 του παρόντος, στο εισόδημα που υπόκειται σε φόρο.

β) Ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε στην αλλοδαπή για το εισόδημα που προέκυψε σε αυτήν και υπόκειται σε φορολογία. Ο φόρος αυτός σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι ανώτερος από το ποσό του φόρου που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα. Για την απόδειξη του ύψους του φόρου που έχει καταβληθεί εκτός Ελλάδας απαιτείται βεβαίωση της αρμόδιας αρχής της χώρας σύμφωνα με τις Σ.Α.Δ.Φ.. Ειδικά για τα μερίσματα ή κέρδη που εισπράττει ημεδαπή μητρική εταιρεία από αλλοδαπή θυγατρική της με έδρα σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης όταν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 11 του ν. 2578/1998 εκπίπτει το άθροισμα των ποσών του φόρου που τυχόν καταβλήθηκε ως φόρος εισοδήματος νομικού προσώπου, καθώς και του φόρου που παρακρατήθηκε ως φόρος επί του μερίσματος.»

33. Η παράγραφος 3 του άρθρου 111 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Από το ποσό που βεβαιώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού εκπίπτει ο φόρος που παρακρατείται από πηγή Ελλάδος, εφόσον συντρέχει περίπτωση, καθώς και ο φόρος που καταβάλλεται με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 13.»

Άρθρο 10

Τροποποίηση διατάξεων των νόμων 2578/1998, 3943/2011, 3986/2011, 4019/2011

1. Η παράγραφος 12 του άρθρου 14 του ν. 3943/2011 (Α' 66) αντικαθίσταται ως εξής:

«12. Αφορολόγητα αποθεματικά που έχουν σχηματισθεί ή σχηματίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3299/2004 (Α' 261), του ν. 2601/1998 (Α' 81), του ν. 1262/1982 (Α' 70), καθώς και με οποιονδήποτε άλλο αναπτυξιακό νόμο, πλην του ν. 3908/2011 (Α' 8) όπως ισχύει, λόγω πραγματοποίησης παραγωγικών επενδύσεων, όταν διανέμονται ή κεφαλαιοποιούνται, προστίθενται στα κέρδη της επιχείρησης και φορολογούνται στη διαχειριστική περίοδο μέσα στην οποία έγινε η διανομή ή ανάληψη του αντίστοιχου ποσού του αφορολόγητου αποθεματικού. Για τα κέρδη αυτά έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 54 και της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου

55 του Κ.Φ.Ε., κατά περίπτωση. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν έχουν εφαρμογή για τα πιο πάνω αποθεματικά που κεφαλαιοποιούνται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 13 του ν. 1473/1984 (Α' 127) ή του άρθρου 101 του ν. 1892/1990 (Α' 101).»

2. Η παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 4019/2011 (Α' 216) καταργείται από τότε που ίσχυσε.

3. Η παρ. 3 του άρθρου 10 και το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 11 του ν. 2578/1998 καταργούνται.

4. Οι περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του ν. 3986/2011 τροποποιούνται και προστίθεται νέες περιπτώσεις γ' και δ' ως εξής:

α) Για νομικά πρόσωπα που ασκούν εμπορική επιχείρηση και έχουν την έδρα τους σε τουριστικούς τόπους και σε πόλεις ή χωριά με πληθυσμό έως διακόσιες χιλιάδες (200.000) κατοίκους, σε οκτακόσια (800) ευρώ ετησίως.

β) Για νομικά πρόσωπα που ασκούν εμπορική επιχείρηση και έχουν την έδρα τους σε πόλεις με πληθυσμό πάνω από διακόσιες χιλιάδες (200.000) κατοίκους, σε χίλια (1.000) ευρώ ετησίως.

γ) Για ατομικές εμπορικές επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες, σε εξακόσια πενήντα (650) ευρώ ετησίως.

δ) Για κάθε υποκατάστημα σε εξακόσια (600) ευρώ ετησίως.

Ειδικά για τις Αστικές μη Κερδοσκοπικές Εταιρίες της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του Κ.Φ.Ε., καθώς και για τα φυσικά πρόσωπα που το εισόδημά τους προέρχεται από ατομική επιχείρηση παροχής υπηρεσιών ή ελευθέριο επάγγελμα και έχουν έγγραφη σύμβαση με μέχρι τρία (3) φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα, ή το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) των ακαθάριστων εσόδων τους προέρχεται από ένα (1) φυσικό ή/και νομικό πρόσωπο, τα ποσά του τέλους επιτηδεύματος, εξακολουθούν να ισχύουν όπως επιβλήθηκαν κατά το οικονομικό έτος 2012.

5. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του ν. 2579/1998 (Α' 31) και της παραγράφου 2 του άρθρου 27 του ν. 2703/1999 (Α' 72) εξακολουθούν να εφαρμόζονται για μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών ή σε

αλλοδαπό χρηματιστήριο ή σε άλλο διεθνώς αναγνωρισμένο χρηματιστηριακό θεσμό, κατά περίπτωση, οι οποίες αποκτώνται από την 1η Ιουλίου 2013 και μετά.

6. Η παράγραφος 4 του άρθρου 63 του Κ.Φ.Ε. όπως προστέθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 34 του ν. 3634/2008 (Α' 9), αναστέλλεται για τις δηλώσεις οικονομικού έτους 2012 και 2013 (χρήσεις 2011 και 2012).

7. Η ισχύς της παραγράφου 4 του άρθρου 74 του Κ.Φ.Ε. όπως τέθηκε με την παράγραφο 16α του άρθρου 8 του ν. 3842/2010 (Α' 58) αναστέλλεται για τις δηλώσεις οικονομικών ετών 2011, 2012 και 2013 και για το χρονικό διάστημα αυτό εφαρμόζεται όπως ίσχυε πριν την κατάργησή της.

8. Οι διατάξεις της περίπτωσης β' των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 10 του ν. 2579/1998 (Α' 31), ισχύουν και για μεταβιβάσεις επιβατηγών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης, καθώς και των αδειών κυκλοφορίας τους που πραγματοποιούνται από την 1η Ιανουαρίου 2012 έως και την 31η Δεκεμβρίου 2012. Η προθεσμία που ορίζεται στο τελευταίο εδάφιο των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 10 του ν. 2579/1998 (Α' 98), όπως αυτή ισχύει σήμερα, παρατείνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2013 για τις περιπτώσεις γ', δ' και ε' της παραγράφου 1 και γ' και δ' της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου και νόμου.

Άρθρο 11

Τεκμηρίωση τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών

1. Το άρθρο 39 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 39

Διόρθωση κερδών τιμολογήσεων μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων

1. Όταν μεταξύ συνδεδεμένων, κατά την έννοια της επόμενης παραγράφου, επιχειρήσεων πραγματοποιούνται συναλλαγές με οικονομικούς όρους διαφορετικούς από εκείνους που θα είχαν συμφωνηθεί μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων ή που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ των συνδεδεμένων επιχειρήσεων και τρίτων, τα κέρδη τα οποία, χωρίς τους όρους αυτούς, θα είχαν πραγματοποιηθεί από την ημεδαπή επιχείρηση,

αλλά τελικά δεν πραγματοποιήθηκαν λόγω των διαφορετικών όρων, προσαυξάνουν τα καθαρά κέρδη της επιχείρησης ή μειώνουν τη ζημία που προκύπτει από τα βιβλία της, χωρίς να θίγεται το κύρος αυτών. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται ανάλογα και για συναλλαγές μεταξύ μόνιμης εγκατάστασης αλλοδαπής επιχείρησης στην Ελλάδα με το κεντρικό και με τις συνδεδεμένες εταιρείες του κεντρικού της στην αλλοδαπή, καθώς και για συναλλαγές μεταξύ ημεδαπής επιχείρησης και μόνιμης εγκατάστασής της στην αλλοδαπή.

2. Ως συνδεδεμένες νοούνται οι επιχειρήσεις μεταξύ των οποίων υπάρχει σχέση άμεσης ή έμμεσης ουσιώδους διοικητικής ή οικονομικής εξάρτησης ή ελέγχου, ιδίως λόγω συμμετοχής της μίας στο κεφάλαιο ή τη διοίκηση της άλλης ή λόγω συμμετοχής των ιδίων προσώπων στο κεφάλαιο ή στη διοίκηση και των δύο επιχειρήσεων, καθώς και οι επιχειρήσεις οι οποίες διαθέτουν σε μία από τις συνδεδεμένες τα ανωτέρω δικαιώματα ή δυνατότητες επιρροής.

3. Ειδικά για τις συμβάσεις δανείου που συνάπτονται μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων κατά την έννοια της προηγούμενης παραγράφου δεν εκπίπτουν οι δεδουλευμένοι τόκοι που καταβάλλονται ή πιστώνονται, κατά το μέρος που το συνολικό ύψος δανείων της δανειοδοτούμενης από τις δανειοδότες υπερβαίνει κατά μέσο όρο και κατά διαχειριστική περίοδο το τριπλάσιο των ιδίων κεφαλαίων της δανειοδοτούμενης. Στην έννοια των τόκων της παραγράφου αυτής εμπίπτουν και οι τόκοι ομολογιακών δανείων που καταβάλλονται σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Στο συνολικό ύψος δανείων από συνδεδεμένες επιχειρήσεις προστίθενται και τα ομολογιακά δάνεια που εκδίδονται προς αυτές, καθώς και τα δάνεια που έχουν ληφθεί από τρίτες επιχειρήσεις για τα οποία έχει χορηγηθεί οποιασδήποτε μορφής εγγύηση από τις πιο πάνω συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζονται για τις ανώνυμες εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης του ν. 1665/1986 (Α' 183), τις εταιρίες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων του ν. 1905/1990 (Α' 147), τις εταιρίες ειδικού σκοπού του ν. 3156/2003 (Α' 157) και του ν. 3601/2007

(Α' 178) με έδρα στην Ελλάδα, τις εταιρίες παροχής πιστώσεων του ν. 2937/2001 (Α' 169), τις Ανώνυμες Εταιρίες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (Α.Ε.Π.Ε.Υ.) του ν. 3606/ 2007 (Α' 195), καθώς και για τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα.

4. Τα επιπλέον κέρδη που προκύπτουν σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 προσαυξάνουν τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης που προκύπτουν από τα βιβλία της, προκειμένου να ληφθούν υπόψη για τον υπολογισμό των οφειλόμενων φόρων, τελών και εισφορών στις λοιπές φορολογίες.

5. Ο έλεγχος διενεργείται από τη Δ.Ο.Υ. Μεγάλων Επιχειρήσεων, προκειμένου να διαπιστωθεί ότι συντρέχει περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου 1, λαμβάνοντας υπόψη τις «κατευθυντήριες Οδηγίες του ΟΟΣΑ περί ενδοομιλικών τιμολογήσεων για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και τις φορολογικές αρχές», όπως κάθε φορά επικαιροποιούνται.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής και τον καθορισμό της καθ' ύλην αρμοδιότητας.»

2. Το άρθρο 39Α του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 39Α

Τεκμηρίωση τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών

1. Ημεδαπές επιχειρήσεις που συνδέονται με άλλη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 39, υποχρεούνται να τηρούν Φάκελο Τεκμηρίωσης τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών τους. Ειδικά οι εμποροβιομηχανικές εταιρίες που έχουν εγκατασταθεί στην Ελλάδα με τις διατάξεις του α.ν. 89/1967 (Α' 132) απαλλάσσονται από την υποχρέωση τεκμηρίωσης των ενδοομιλικών συναλλαγών τους. Επίσης, εξαιρούνται συναλλαγές με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις η αξία των οποίων δεν υπερβαίνει τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ αθροιστικά, εφόσον τα ακαθάριστα έσοδα της διαχειριστικής χρήσης για το σύνολο των συνδεδεμένων δεν υπερβαίνει τα πέντε εκατομμύρια

ευρώ ή η αξία των οποίων δεν υπερβαίνει τις διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ εφόσον τα ακαθάριστα έσοδα της διαχειριστικής χρήσης για το σύνολο των συνδεδεμένων υπερβαίνει τα πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα και για τις συναλλαγές του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 39.

3. Ο «φάκελος τεκμηρίωσης» της παραγράφου 1 αποτελείται από:

α. Το «βασικό φάκελο τεκμηρίωσης», ο οποίος είναι κοινός για όλες τις εταιρίες του ομίλου και περιέχει κοινές τυποποιημένες πληροφορίες για όλες τις συνδεδεμένες εταιρίες και τα υποκαταστήματα του ομίλου.

β. Τον «ελληνικό φάκελο τεκμηρίωσης», ο οποίος συμπληρώνει το «βασικό φάκελο» της προηγούμενης περίπτωσης και περιέχει πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τις ελληνικές επιχειρήσεις του ομίλου, τις μόνιμες εγκαταστάσεις της αλλοδαπής επιχείρησης στην Ελλάδα ή τις μόνιμες εγκαταστάσεις της ελληνικής επιχείρησης στην αλλοδαπή.

4. Ο φάκελος τεκμηρίωσης καταρτίζεται πριν την έκδοση του φορολογικού πιστοποιητικού της παραγράφου 5 του άρθρου 82 και σε κάθε περίπτωση εντός πενήντα (50) ημερών από την ημερομηνία κλεισίματος της διαχειριστικής περιόδου. Συνοδεύεται από συνοπτικό πίνακα πληροφοριών, ο οποίος υποβάλλεται ηλεκτρονικά στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών μέσα στην ίδια προθεσμία, για ισολογισμούς που κλείνουν μετά τις 30.12.2012, και περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργική ταυτότητα της επιχείρησης, όπως τον όμιλο στον οποίο ανήκει, τις λειτουργίες που επιτελεί και τους κινδύνους που αναλαμβάνει, καθώς και κατάλογο με τις ενδοομιλικές συναλλαγές προς τεκμηρίωση, οι οποίες πραγματοποιούνται εντός της οικείας διαχειριστικής περιόδου και σύντομη περιγραφή της μεθόδου τεκμηρίωσης που εφαρμόζεται. Ο φάκελος τεκμηρίωσης τηρείται στην επιχείρηση και τίθεται στη διάθεση της αρμόδιας ελεγκτικής αρχής στα πλαίσια ελέγχου, εντός εύλογου χρόνου ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημέρες.

5. Ο φάκελος τεκμηρίωσης, όπως ισχύει για κάθε διαχειριστική περίοδο, διατηρείται όσο διαρκεί ο εκάστοτε οριζόμενος από τις φορολογικές διατάξεις χρόνος παραγραφής του δικαιώματος του Ελληνικού Δημοσίου για την επιβολή φόρου. Επίσης, διατηρείται οπωσδήποτε όσο χρόνο εκκρεμεί η σχετική υπόθεση ενώπιον Δικαστηρίου.

6. Σε περίπτωση επιγενόμενης μεταβολής των συνθηκών της αγοράς που επιφέρουν αλλαγές στα στοιχεία του φακέλου τεκμηρίωσης, η επιχείρηση υποχρεούται να προβαίνει σε επικαιροποίησή του, μέχρι το τέλος της διαχειριστικής περιόδου εντός της οποίας μεταβάλλονται οι πιο πάνω συνθήκες. Στην περίπτωση αυτή, η επιχείρηση υποχρεούται να υποβάλει τον συνοπτικό πίνακα που ορίζεται από την παράγραφο 5 στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών εντός πενήντα (50) ημερών από την ημερομηνία κλεισίματος της διαχειριστικής περιόδου εντός της οποίας πραγματοποιήθηκε η επικαιροποίηση.

7. Όσοι λαμβάνουν γνώση του φακέλου τεκμηρίωσης του παρόντος άρθρου, υποχρεούνται να τηρούν και να διαφυλάσσουν το απόρρητο αυτού, κατά τις κείμενες διατάξεις.

8. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία εκδίδεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καθορίζονται τα ειδικότερα θέματα τα οποία είναι αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων και συγκεκριμένα, το υποχρεωτικό περιεχόμενο του Φακέλου Τεκμηρίωσης της παραγράφου 3, το περιεχόμενο του συνοπτικού πίνακα πληροφοριών, η γλώσσα στην οποία τηρούνται οι ως άνω πληροφορίες, οι μέθοδοι, τρόποι και διαδικασίες προσδιορισμού των τιμών των συναλλαγών αυτών, η διαδικασία επικαιροποίησης των φακέλων τεκμηρίωσης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.»

3. Μετά το άρθρο 39Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος προστίθεται νέο άρθρο 39Β που έχει ως εξής:

«Άρθρο 39Β

Προσδιορισμός μη τεκμηριωμένων τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών

1. Οι τιμές ενδοομιλικών συναλλαγών κρίνονται

μη τεκμηριωμένες στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) μη τήρησης ή μη διάθεσης του φακέλου τεκμηρίωσης στην αρμόδια ελεγκτική αρχή,

β) τήρησης ανεπαρκούς ή ανακριβούς φακέλου τεκμηρίωσης, εφόσον προκύπτει αδυναμία ελεγκτικής επαλήθευσης της ορθότητας υπολογισμού ή τεκμηρίωσης των τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών, η οποία δεν θεραπεύεται από τις πρόσθετες πληροφορίες που παρέχονται στον έλεγχο,

γ) μη παροχής ή παροχής ανεπαρκών ή ανακριβών πρόσθετων πληροφοριών, εφόσον προκύπτει αδυναμία ελεγκτικής επαλήθευσης των τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών.

2. Οι τιμές ενδοομιλικών συναλλαγών που κρίνονται μη τεκμηριωμένες προσδιορίζονται από την αρμόδια ελεγκτική αρχή με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία από κάθε πηγή.

Στις περιπτώσεις που προκύπτει ένα εύρος τιμών ή κέρδους, το οποίο γίνεται δεκτό από τη φορολογική αρχή, οι τιμές ενδοομιλικών συναλλαγών προσδιορίζονται σε οποιαδήποτε τιμή ή ποσοστό κέρδους εντός του αποδεκτού εύρους. Αν το εύρος που προκύπτει δεν γίνεται αποδεκτό από τη φορολογική αρχή, αυτή προσδιορίζει τις τιμές ενδοομιλικών συναλλαγών στην τιμή της διαμέσου.

3. Σε περίπτωση που από την εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου προκύπτει παράβαση των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 39, εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 2523/1997.»

4. Μετά το άρθρο 39B του Κ.Φ.Ε προστίθεται νέο άρθρο 39Γ που έχει ως εξής:

«Άρθρο 39Γ

Προέγκριση Μεθοδολογίας Ενδοομιλικής Τιμολόγησης

1. Οι ημεδαπές επιχειρήσεις που υπάγονται στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 39 δύναται να υποβάλουν αίτηση προέγκρισης της μεθοδολογίας για την τιμολόγηση συγκεκριμένων μελλοντικών συναλλαγών τους με συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Η αίτηση αυτή υποβάλλεται στη Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων και Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών συστή-

νεται Επιτροπή για τον επανέλεγχο ποσοστού πέντε τοις εκατό (5%) των υποθέσεων των οποίων η μεθοδολογία έχει τύχει προέγκρισης.

2. Αντικείμενο της προέγκρισης της προηγούμενης παραγράφου αποτελεί το ενδεδειγμένο σύνολο κριτηρίων που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό των τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου. Τα κριτήρια αυτά περιλαμβάνουν κυρίως τη χρησιμοποιούμενη μέθοδο τεκμηρίωσης, τα στοιχεία σύγκρισης ή αναφοράς και τις σχετικές προσαρμογές, καθώς και τις κρίσιμες παραδοχές για τις μελλοντικές συνθήκες.

Αντικείμενο της προέγκρισης μπορεί επίσης να αποτελέσει και κάθε άλλο εξειδικευμένο ζήτημα που αφορά την τιμολόγηση των συναλλαγών με συνδεδεμένες επιχειρήσεις.

Δεν δύνανται να αποτελέσουν αντικείμενο της προέγκρισης:

α) ορισμένη τιμή συναλλαγής μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων,

β) ορισμένο ποσοστό του περιθωρίου μικτού ή καθαρού κέρδους από συναλλαγές με συνδεδεμένες επιχειρήσεις.

3. Η Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων και Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων εκδίδει σχετική απόφαση, η οποία κοινοποιείται στην αιτούσα εταιρεία. Η διάρκεια ισχύος της απόφασης προέγκρισης δεν δύναται να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη και η χρονική ισχύς της δεν δύναται να ανατρέχει σε διαχειριστική περίοδο που έχει ολοκληρωθεί κατά τη στιγμή της υποβολής της αίτησης προέγκρισης. Από την απόφαση προέγκρισης δεν απορρέουν δικαιώματα ή υποχρεώσεις για άλλους φορολογούμενους πέραν της αιτούσας.

4. Οι τιμές των ενδοομιλικών συναλλαγών της επιχείρησης, τις οποίες αφορά η απόφαση προέγκρισης, θεωρούνται ότι δεν διαφέρουν από αυτές που θα είχαν συμφωνηθεί μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων και δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 39, εφόσον τηρούνται τα οριζόμενα στην απόφαση αυτή.

Η επιχείρηση υποχρεούται να περιλαμβάνει στους τηρούμενους φακέλους τεκμηρίωσης του άρθρου 39Α τα στοιχεία που απαιτούνται για την

παρακολούθηση και επαλήθευση της εφαρμογής της απόφασης προέγκρισης.

Ο φορολογικός έλεγχος των συναλλαγών με συνδεδεμένες επιχειρήσεις περιορίζεται στην επαλήθευση ότι τηρήθηκαν τα οριζόμενα στην απόφαση προέγκρισης και ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι κρίσιμες παραδοχές στις οποίες αυτή βασίστηκε.

Πέραν των υποχρεώσεων τήρησης και διαφύλαξης στοιχείων που επιβάλλονται από άλλες διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, η επιχείρηση υποχρεούται να διαφυλάσσει τα στοιχεία τεκμηρίωσης που αφορούν την απόφαση προέγκρισης καθ' όλη τη διάρκεια διατήρησης του αντίστοιχου φακέλου τεκμηρίωσης.

Η έκδοση απόφασης προέγκρισης δεν εμποδίζει τη μεταγενέστερη διενέργεια της διαδικασίας αμοιβαίου διακανονισμού της εκάστοτε εφαρμοστέας διμερούς σύμβασης για την αποφυγή της διπλής φορολογίας ή της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την εξάλειψη της διπλής φορολογίας σε περίπτωση διορθώσεως των κερδών συνδεδεμένων επιχειρήσεων για τις ίδιες συναλλαγές του ίδιου φορολογούμενου. Σε μια τέτοια περίπτωση εφαρμόζονται οι διατάξεις της επόμενης παραγράφου για την αναθεώρηση της απόφασης προέγκρισης.

5. Η απόφαση προέγκρισης αναθεωρείται οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια ισχύος της, είτε κατόπιν αίτησης από την ενδιαφερόμενη επιχείρηση είτε αυτεπάγγελτα από την αρμόδια υπηρεσία, στις εξής περιπτώσεις:

α) εάν οι κρίσιμες παραδοχές στις οποίες βασίστηκε η απόφαση προέγκρισης αποδειχθούν εσφαλμένες χωρίς ευθύνη της αιτούσας,

β) εάν επήλθε ουσιώδης μεταβολή των κρίσιμων παραδοχών ή συνθηκών που καθιστά αδύνατη την τήρηση των οριζόμενων στην απόφαση προέγκρισης χωρίς ευθύνη της αιτούσας,

γ) σε περίπτωση εφαρμογής της διαδικασίας αμοιβαίου διακανονισμού της εκάστοτε εφαρμοστέας διμερούς σύμβασης για την αποφυγή της διπλής φορολογίας ή της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την εξάλειψη της διπλής φορολογίας σε περίπτωση διορθώσεως των κερδών συνδεδεμένων επιχειρήσεων για τις ίδιες συναλλαγές του ίδιου φορολογούμενου.

Ειδικά για την αυτεπάγγελτη αναθεώρηση της αρχικής απόφασης προέγκρισης η αρμόδια υπηρεσία εκδίδει απόφαση, η οποία κοινοποιείται στην αιτούσα εταιρεία και έχει τα αποτελέσματα που ορίζονται στην παράγραφο 4, αρχής γενομένης από την έκδοσή της.

6. Η απόφαση προέγκρισης δύναται να ανακληθεί από την αρμόδια υπηρεσία οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια ισχύος της, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. εφόσον διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία ή κρίσιμες παραδοχές στα οποία βασίστηκε η απόφαση προέγκρισης ήταν ανακριβή,

β. εφόσον διαπιστωθεί ότι η επιχείρηση δεν τήρησε ουσιώδεις όρους ή υποχρεώσεις που ορίζονται από την απόφαση προέγκρισης,

Σε περίπτωση ανάκλησης, η απόφαση προέγκρισης θεωρείται ως ουδέποτε εκδοθείσα και εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 2523/1997.

7. Η απόφαση προέγκρισης δύναται να ακυρωθεί από την αρμόδια υπηρεσία οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια ισχύος της στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. εφόσον διαπιστωθεί ότι επήλθε ουσιώδης μεταβολή των κρίσιμων παραδοχών ή συνθηκών στις οποίες βασίστηκε η απόφαση προέγκρισης,

β. εφόσον διαπιστωθεί ότι η επιχείρηση δεν τήρησε ουσιώδεις όρους ή υποχρεώσεις που ορίζονται από την απόφαση προέγκρισης,

γ. εφόσον επέλθει ουσιώδης μεταβολή των εφαρμοστέων φορολογικών διατάξεων.

Δεν επιτρέπεται η ακύρωση της απόφασης προέγκρισης, εφόσον είναι δυνατή η αναθεώρησή της σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5.

Σε περίπτωση ακύρωσης, η ισχύς της απόφασης προέγκρισης παύει από το χρονικό σημείο που ορίζεται με την απόφαση ακύρωσης.

8. Ύστερα από αίτηση της ενδιαφερόμενης επιχείρησης, η οποία υποβάλλεται το αργότερο μέχρι τη λήξη της ισχύος της απόφασης προέγκρισης μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης, δύναται να ανανεώνεται μέχρι δύο φορές η ισχύς της απόφασης προέγκρισης χωρίς αλλαγή των όρων της.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την έγκριση της

αίτησης ανανέωσης είναι να αποδειχθεί ότι δεν επήλθε ουσιώδης μεταβολή των στοιχείων στα οποία βασίστηκε η απόφαση προέγκρισης.

Η αρμόδια υπηρεσία εκδίδει απόφαση επί της αίτησης ανανέωσης, η οποία κοινοποιείται στην αιτούσα εταιρεία. Σε περίπτωση που γίνει δεκτή η αίτηση, η απόφαση ανανέωσης έχει τα αποτελέσματα που ορίζονται στην παράγραφο 4.

Η διάρκεια ισχύος της απόφασης ανανέωσης δεν δύναται κάθε φορά να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη.

9. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται τα ειδικότερα θέματα τα οποία είναι αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων και ειδικότερα η διαδικασία για την προέγκριση μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης, την αναθεώρηση, την ανανέωσή της και την ανάκλησή της, το ειδικότερο περιεχόμενο της αίτησης προέγκρισης και της αίτησης ανανέωσης, τα σχετικά παράβολα, η διαδικασία συνεννόησης με τις αρμόδιες αρχές άλλων εμπλεκόμενων κρατών, ο τύπος και το περιεχόμενο των αποφάσεων της αρμόδιας υπηρεσίας.»

5. Η παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 2523/1997 (Α' 179) αναριθμείται και προστίθενται νέοι παράγραφοι 5 και 6 ως εξής:

«5. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής του συνοπτικού πίνακα πληροφοριών της παραγράφου 5 του άρθρου 39Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.) επιβάλλεται αυτοτελές πρόστιμο υπολογιζόμενο σε ποσοστό 1/1000 των δηλούμενων ακαθάριστων εσόδων της υπόχρεης σε υποβολή επιχείρησης. Το παραπάνω πρόστιμο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των χιλίων (1000) ευρώ και μεγαλύτερο των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. Το πρόστιμο αυτό καταβάλλεται εφάπαξ εντός του επόμενου μήνα από τη βεβαίωσή του. Τυχόν άσκηση προσφυγής δεν αναστέλλει τη βεβαίωσή του.

Το πρόστιμο της παραγράφου αυτής επιβάλλεται και σε περίπτωση που ο φάκελος τεκμηρίωσης δεν τίθεται στη διάθεση της αρμόδιας ελεγκτικής αρχής μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 39Α του Κ.Φ.Ε..

Όταν η εκπρόθεσμη υποβολή του συνοπτικού

πίνακα πληροφοριών οφείλεται σε γεγονός ανωτέρας βίας, το οποίο επικαλείται και αποδεικνύει η επιχείρηση και ο πίνακας αυτός υποβάλλεται εντός δέκα (10) ημερών από τη λήξη του γεγονότος αυτού, δεν επιβάλλεται πρόστιμο.

6. Σε περίπτωση μη υποβολής του συνοπτικού πίνακα πληροφοριών ή μη διάθεσης του φακέλου τεκμηρίωσης της παραγράφου 5 του άρθρου 39Α του Κ.Φ.Ε. στην αρμόδια ελεγκτική αρχή, επιβάλλεται αυτοτελές πρόστιμο υπολογιζόμενο σε ποσοστό ένα εκατοστό (1/100) των δηλούμενων ακαθάριστων εσόδων της υπόχρεης σε υποβολή επιχείρησης. Το παραπάνω πρόστιμο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ και μεγαλύτερο των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.»

6. Μετά το δωδέκατο εδάφιο της υποπερίπτωσης ββ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος προστίθεται νέο εδάφιο που έχει ως εξής:

«Ειδικά για μεταβιβάσεις που πραγματοποιούνται μεταξύ ημεδαπής επιχείρησης και επιχειρήσεων συνδεδεμένων με αυτή, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 39 και 39Α.»

7. Μετά το ενδέκατο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται νέο εδάφιο που έχει ως εξής:

«Ειδικά για μεταβιβάσεις μετοχών που πραγματοποιούνται μεταξύ ημεδαπής επιχείρησης και επιχειρήσεων συνδεδεμένων με αυτή, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 39 και 39Α.»

8. Στο τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 25 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά για συμβάσεις δανείου που συνάπτονται μεταξύ ημεδαπής επιχείρησης και επιχειρήσεων συνδεδεμένων με αυτή, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 39 και 39Α.»

9. Μετά το τέταρτο εδάφιο της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 3 του άρθρου 28 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται νέο εδάφιο που έχει ως εξής:

«Για μεταβιβάσεις ακινήτων που πραγματοποιούνται μεταξύ ημεδαπής επιχείρησης και επιχειρήσεων συνδεδεμένων με αυτή, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 39 και 39Α.»

10. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. οι λέξεις «επαρκή και

ακριβή βιβλία και στοιχεία δεύτερης και τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ.» αντικαθίστανται με τις λέξεις «βιβλία με την απλογραφική ή διπλογραφική μέθοδο» και στην περίπτωση ι' της παραγράφου 1 οι λέξεις «του άρθρου 51B» με τις λέξεις «των άρθρων 39, 39A και 51B».

11. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης ιη' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. προστίθενται οι λέξεις «με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 39 και 39A».

12. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. καταργείται.

13. Η υποπερίπτωση δδ' της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. καταργείται.

14. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 51B του Κ.Φ.Ε. προστίθεται εδάφιο που έχει ως εξής:

«Εξαιρετικά οι δαπάνες αγοράς αγαθών, λήψης υπηρεσιών, καθώς και κάθε άλλη κατηγορία δαπάνης η οποία προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, από εταιρείες με έδρα σε μη συνεργάσιμα κράτη ή κράτη με προνομιακό φορολογικό καθεστώς δεν εμπίπτουν στις ανωτέρω διατάξεις όταν καταβάλλονται σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις τους στην αλλοδαπή, για τις οποίες προβλέπεται η τήρηση ειδικών φακέλων τεκμηρίωσης των ενδοομιλικών συναλλαγών.»

15. Η παράγραφος 10 του άρθρου 105 του Κ.Φ.Ε. καταργείται.

16. Από τη δημοσίευση του παρόντος καταργείται το άρθρο 26 του ν. 3728/2008, με την επιφύλαξη των επόμενων εδαφίων.

Οι φάκελοι τεκμηρίωσης που έχουν προσκομιστεί στη Διεύθυνση Κοστολόγησης και Έρευνας Αγοράς της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και αφορούν τις χρήσεις 2010, 2011 και 2012 παραδίδονται στην αρμόδια Υπηρεσία για τον έλεγχο των ενδοομιλικών συναλλαγών του Υπουργείου Οικονομικών και συντάσσεται προς τούτο σχετικό πρωτόκολλο παράδοσης και πα-

ραλαβής. Η Διεύθυνση Κοστολόγησης και Έρευνας Αγοράς της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή διατηρεί το δικαίωμα πρόσβασης στους ως άνω φακέλους τεκμηρίωσης για λόγους διεξαγωγής ερευνών αγοράς. Κατ' εξαίρεση, οι φάκελοι τεκμηρίωσης για τις χρήσεις 2008 και 2009 υπόκεινται σε έλεγχο από την ανωτέρω Διεύθυνση της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή, που ολοκληρώνεται από αυτήν κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 26 του ν. 3728/2008. Ως έναρξη του ελέγχου νοείται η πρώτη πράξη της Διοίκησης προς περαιτέρω διερεύνηση του φακέλου τεκμηρίωσης ή/ και προσκόμισης συμπληρωματικών εγγράφων, πέραν της έγγραφης πρόσκλησης για την προσκόμιση του φακέλου τεκμηρίωσης.

Ειδικά για υποθέσεις εκπρόθεσμης υποβολής της κατάστασης που προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 26 του ν. 3728/2008, για τις οποίες μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος δεν έχει βεβαιωθεί το προβλεπόμενο πρόστιμο της παραγράφου 6 του ίδιου άρθρου, επιβάλλεται το αυτοτελές πρόστιμο που ορίζεται στην παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 2523/1997, όπως τροποποιείται με την παρ. 5 του άρθρου 11 του παρόντος. Αρμόδια για την περαίωση των υποθέσεων αυτών είναι η Διεύθυνση Κοστολόγησης και Έρευνας Αγοράς της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, η οποία οφείλει εντός έξι μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος να εισηγηθεί σχετικά στο Γενικό Γραμματέα Καταναλωτή, ο οποίος είναι αρμόδιος για την επιβολή του προστίμου. Το πρόστιμο αυτό επιβάλλεται κατά τις διατάξεις των παραγράφων 3 έως 6 του άρθρου 11 της υπουργικής απόφασης Α2-8092/31.12.2008 (Β' 2709).

17. «Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3 και 5 εφαρμόζονται για ενδοομιλικές συναλλαγές που πραγματοποιούνται, σε διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από την 1.1.2012 και μετά. Ειδικά για τη διαχειριστική περίοδο 2012, ο φάκελος τεκμηρίωσης καταρτίζεται και οι σχετικές καταστάσεις υποβάλλονται μέχρι τις 10 Μαΐου 2013.

Για συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στις διαχειριστικές περιόδους 2010 και 2011,

λαμβάνεται υπόψη ο φάκελος τεκμηρίωσης που ορίζεται με τις διατάξεις του άρθρου 26 του ν. 3728/2008. Ο έλεγχος διενεργείται από την αρμόδια φορολογική αρχή, η οποία προσδιορίζει και τις τιμές ενδοομιλικών συναλλαγών σε περίπτωση μη τήρησης ή μη διάθεσης ή τήρησης ανεπαρκούς ή ανακριβούς φακέλου τεκμηρίωσης, καταργούμενης της παραγράφου 6 του άρθρου 39, όπως ίσχυε πριν την τροποποίησή του από τον παρόντα νόμο.

18. Οι διατάξεις των παραγράφων 6 έως και 15 εφαρμόζονται για δαπάνες που πραγματοποιούνται από το οικονομικό έτος 2013 και μετά.

19. Οι διατάξεις της παραγράφου 4 ισχύουν από 1ης Ιανουαρίου 2014.

20. Η περίπτωση ια' της παραγράφου 5 του άρθρου 85 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Η χορήγηση στοιχείων σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 39 και 39Α σε ειδικά εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, για λόγους διεξαγωγής ερευνών αγοράς.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' **ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ** **ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

Άρθρο 12

Συμπλήρωση διατάξεων για την Υπηρεσία **Εσωτερικών Υποθέσεων του** **Υπουργείου Οικονομικών**

1. Η παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 3943/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Συνιστάται στο Υπουργείο Οικονομικών αυτοτελής Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων, επιπέδου Διεύθυνσης, υπαγόμενη απευθείας στον Υπουργό Οικονομικών, η οποία ονομάζεται «Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων Υπουργείου Οικονομικών» και έχει έδρα τον Νομό Αττικής. Ως παράρτημα αυτής λειτουργεί Υποδιεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων Βορείου Ελλάδας, με τίτλο «Υποδιεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων Υπουργείου Οικονομικών» και έχει έδρα την Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης.»

2. Η παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3943/2011, όπως αυτή αντικαταστάθηκε και ισχύει με τις

διατάξεις της παρ. 18 του άρθρου 55 του ν. 4002/2011 (Α' 180), αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων έχει ως αποστολή τη διερεύνηση και εξιχνίαση σε όλη την Επικράτεια των ποινικών αδικημάτων και πειθαρχικών παραπτώματων, που διαπράττουν ή συμμετέχουν σε αυτά υπάλληλοι του Υπουργείου Οικονομικών και των εποπτευόμενων από αυτό Νομικών Προσώπων και συγκεκριμένα:

α) Των ποινικών αδικημάτων που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 216 - 218, 220, 222, 235 - 237, 239 - 244, 252, 254 - 259 και 261 του Ποινικού Κώδικα, της Φορολογικής, Δημοσιονομικής και Τελωνειακής νομοθεσίας και το Πειθαρχικό Δίκαιο Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

β) Των πειθαρχικών παραπτώματων σε περιπτώσεις φαινομένων χρηματισμού, μετά από αυτόφωρη σύλληψη ή από συλλογή εμπειριστωμένων καταγγελιών και σοβαρών υποθέσεων που έχουν ως συνέπεια απώλεια εσόδων του κράτους.»

3. Η παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 3943/2011, όπως αυτή αντικαταστάθηκε και ισχύει, με τις διατάξεις της παρ. 18 του άρθρου 55 του ν. 4002/2011, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων διενεργεί ελέγχους του «πόθεν έσχες» (δηλαδή της περιουσιακής κατάστασης) των υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών και των εποπτευόμενων από αυτό Νομικών Προσώπων ως εξής:

α) Στοχευμένους ελέγχους ή δειγματοληπτικούς ελέγχους οι οποίοι πραγματοποιούνται σε ετήσια βάση, σύμφωνα με κριτήρια. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται η επιλογή των κριτηρίων για τους δειγματοληπτικούς ελέγχους, ο προσδιορισμός του δείγματος τους και η διαδικασία διενέργειάς τους.

β) Σε υπαλλήλους για τους οποίους περιέρχεται στην Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων, οποιαδήποτε πληροφορία που περιέχει στοιχεία που δύνανται να προκαλέσουν βάσιμες υπόνοιες αδικαιολόγητης μεταβολής της υφιστάμενης

περιουσιακής κατάστασής τους.

γ) Σε υπαλλήλους για τους οποίους, διενεργείται έρευνα, προκαταρκτική εξέταση, προανάκριση ή Ε.Δ.Ε. από την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων, προς διερεύνηση αδικημάτων της παραγράφου 2 και κρίνεται αναγκαίος ο έλεγχος της περιουσιακής τους κατάστασης.

δ) Μετά το πέρας του ελέγχου εφόσον διαπιστώνονται παραβάσεις του νόμου και συντρέχει περίπτωση καταλογισμού κατά το άρθρο 12 του ν. 3213/2003 (Α' 309), συντάσσεται σχετική έκθεση η οποία αποστέλλεται στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Αν ανακύπτει περίπτωση ποινικής ευθύνης, η έκθεση αποστέλλεται στο αρμόδιο για την άσκηση ποινικής δίωξης όργανο. Εφόσον διαπιστωθεί ανάγκη διερεύνησης θεμάτων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα φορολογικής ή άλλης αρχής, η έκθεση αποστέλλεται στην αρχή αυτή. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, μπορεί να καλείται ο ελεγχόμενος για να δώσει διευκρινίσεις ή να προσκομίσει συμπληρωματικά στοιχεία, εντός ρητής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών, η οποία μπορεί να παραταθεί, με απόφαση του Προϊστάμενου της Υπηρεσίας, για ισόχρονο διάστημα.»

4. Η παρ. 5 του άρθρου 5 του ν. 3943/2011 αντικαθίσταται και ως εξής:

«5. Οι διατάξεις των παραγράφων 6, 8, 19, 21 και 22 του άρθρου 30 του ν. 3296/2004 (Α' 253) και της παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 2343/1995 (Α' 211) ισχύουν και για την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων και το προσωπικό αυτής. Ο χρόνος έναρξης λειτουργίας της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων σε εικοσιτετράωρη βάση, ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

5. Η παρ. 6 του άρθρου 5 του ν. 3943/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Η Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων στελεχώνεται από υπαλλήλους του κλάδου Οικονομικών Επιθεωρητών του Υπουργείου Οικονομικών και από υπαλλήλους που τους ανατίθενται καθήκοντα Οικονομικού Επιθεωρητή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ.13 του ν. 2343/1995.

Με αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού

Οικονομικών και για την κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών, δύναται να αποσπασθούν στη Διεύθυνση και στην Υποδιεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων, υπάλληλοι του προηγούμενου εδαφίου. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται η χρονική διάρκεια της απόσπασης, με την λήξη της οποίας ο υπάλληλος επιστρέφει αυτοδίκαια στην θέση του χωρίς άλλη διατύπωση.

Για την συνδρομή του έργου της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων, δύναται να ανατίθενται συγκεκριμένα καθήκοντα σε υπαλλήλους των λοιπών κλάδων του Υπουργείου Οικονομικών, οι οποίοι για το σκοπό αυτόν αποσπώνται στη Διεύθυνση ή την Υποδιεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων.»

6. Στο άρθρο 5 του ν. 3943/2011 προστίθενται παράγραφοι 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 και 17 ως εξής:

«9. Για την εκπλήρωση της αποστολής της, η Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων διερευνά, συλλέγει, αξιολογεί και αξιοποιεί πληροφορίες και στοιχεία που αφορούν τη διάπραξη αδικημάτων της παραγράφου 2, ενεργεί και αυτεπαγγέλτως προκαταρκτική εξέταση ή προανάκριση κατά τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για τη βεβαίωσή τους και παραπέμπει τους υπαίτιους στην αρμόδια για την άσκηση της ποινικής δίωξης εισαγγελική αρχή ή τον αρμόδιο πειθαρχικό προϊστάμενο. Κατά την εκτέλεση των ανωτέρω καθηκόντων της, η Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων έχει απρόσκοπτη πρόσβαση στα αρχεία όλων των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών και των εποπτευομένων από αυτό Νομικών Προσώπων και των άλλων αρχών ή υπηρεσιών του ευρύτερου Δημόσιου τομέα όπως αυτός καθορίζεται εκάστοτε από τις σχετικές διατάξεις. Ακόμη μπορεί να ζητεί στοιχεία και πληροφορίες από δικαστικές υπηρεσίες.

10. Η προανάκριση και η προκαταρκτική εξέταση που ενεργείται από τη Διεύθυνση και την Υποδιεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων του Υπουργείου Οικονομικών, διενεργείται κατόπιν Παραγγελίας Εισαγγελικού Λειτουργού, ο οποίος εποπτεύει το προδικαστικό έργο των υπηρετούντων στη Διεύθυνση και Υποδιεύθυνση υπαλλήλων, από τους οποίους ενημερώνεται επί των στοιχείων των καταγγελιών και της πορείας

των σχετικών ελέγχων. Κατά την ενέργεια των προδικαστικών ελέγχων οι αρμόδιοι προς τούτο υπάλληλοι της Διεύθυνσης και Υποδιεύθυνσης θεωρούνται ειδικοί προανακριτικοί υπάλληλοι.

11. Στις περιπτώσεις που ενεργείται προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση, για αδικήματα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, δεν ισχύει το φορολογικό απόρρητο, το δε τραπεζικό και χρηματιστηριακό απόρρητο αίρεται με σχετική διάταξη του αρμόδιου εισαγγελικού λειτουργού της παραγράφου 10, αν κριθεί ότι η άρση επιβάλλεται από τις ανάγκες της έρευνας.

12. Οι Οικονομικοί Επιθεωρητές της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων, κατά τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, προς διαπίστωση διαπράξεως πειθαρχικών παραπτωμάτων, δύνανται να προβαίνουν σε λήψη ενόρκων μαρτυρικών καταθέσεων επί της προκαταρκτικής εξέτασης, κατ' ανάλογη εφαρμογή των αντιστοίχων διατάξεων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και των διατάξεων του Κώδικα Καταστάσεως Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και Ν.Π.Δ.Δ..

13. Όταν άλλη υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών ενεργεί προκαταρκτική εξέταση ή προανάκριση κατά τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ή προκαταρκτική εξέταση - Ε.Δ.Ε. σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα, για τα αδικήματα της παραγράφου 2, υποχρεούται να παραπέμψει τη σχετική υπόθεση στην Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων.

14. Μέχρι το τέλος του μηνός Φεβρουαρίου κάθε έτους, υποβάλλεται στον Υπουργό Οικονομικών ετήσια έκθεση απολογισμού του έργου και των δραστηριοτήτων της Υπηρεσίας.

15. Οι αποφάσεις μεταθέσεων, μετακινήσεων και αποσπάσεων των υπαλλήλων στη Δ/ση και Υποδ/ση Εσωτερικών Υποθέσεων του Υπουργείου Οικονομικών και οι αποφάσεις μετακίνησης εκτός έδρας για εκτέλεση της υπηρεσίας, δεν γνωστοποιούνται και δεν αναρτώνται στο διαδίκτυο, με εξαίρεση τις πραγματοποιούμενες δαπάνες για τις εκτός έδρας μετακινήσεις οι οποίες γνωστοποιούνται μετά την ολοκλήρωση της υπόθεσης.

16. Με προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται η

οργάνωση, η διάρθρωση, ο κανονισμός λειτουργίας της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων, καθώς των καθηκόντων του προσωπικού της.»

Άρθρο 13

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 2343/1995 για την Οικονομική Επιθεώρηση

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 2343/1995 (Α' 211), αντικαθίσταται, ως εξής:

«4. Οι θέσεις των Οικονομικών Επιθεωρητών, πληρούνται με μετατάξεις εκ των υπηρετούντων στο Υπουργείο Οικονομικών υπαλλήλων, κατηγορίας ΠΕ, με δωδεκαετή τουλάχιστον πραγματική υπηρεσία στο Υπουργείο Οικονομικών».

2. Η παρ. 5 του άρθρου 2 του ν. 2343/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Με προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται τα θέματα εσωτερικής λειτουργίας των Υπηρεσιών της Οικονομικής Επιθεώρησης, οι αρχές και η μεθοδολογία άσκησης του έργου της, καθώς και τα δικαιώματα και καθήκοντα των Οικονομικών Επιθεωρητών.»

3. Μετά την παρ. 22 του άρθρου 2 του ν. 2343/1995 (Α' 211), όπως αυτή προστέθηκε με την παρ. 17 του άρθρου 55 του ν. 4002/2011 (Α' 180), προστίθεται νέα παράγραφος 23, που έχει ως εξής:

«23. α) Συστήνεται στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικής Επιθεώρησης μη αμειβόμενη Επιτροπή Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία αποτελείται από:

αα) τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Επιθεώρησης, ως Πρόεδρο, με αναπληρωτή τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Προσωπικού Επιθεώρησης,

ββ) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Εποπτείας Εσωτερικού Ελέγχου,

γγ) τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου,

δδ) έναν Εσωτερικό Ελεγκτή, με τον αναπληρωτή του, μέλη του Μητρώου Εσωτερικών Ελεγκτών του Υπουργείου Οικονομικών, οι οποίοι

υποδεικνύονται από το Ελληνικό Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών και

εε) έναν υπάλληλο του Υπουργείου Οικονομικών, μόνιμο ή μετακλητό, κατηγορίας ΠΕ, με γνώσεις και εμπειρία σε θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών και εσωτερικού ελέγχου, με τον αναπληρωτή του.

β) Η θητεία του προέδρου και των μελών της Επιτροπής είναι τριετής.

γ) Η Επιτροπή Εσωτερικού Ελέγχου:

αα) Εγκρίνει το ετήσιο πρόγραμμα εσωτερικών ελέγχων και παρακολουθεί την εκτέλεσή του.

ββ) Εγκρίνει και υποβάλλει στον Υπουργό Οικονομικών ετήσια έκθεση στην οποία καταγράφονται οι δραστηριότητες και τα αποτελέσματα του εσωτερικού ελέγχου, καθώς και τα στοιχεία από την πρόοδο της υλοποίησης των προτάσεών του.

γγ) Παρακολουθεί τη λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου και υποβάλλει στον Υπουργό Οικονομικών προτάσεις για τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου και της μεθοδολογίας του.

δ) Η συγκρότηση της Επιτροπής Εσωτερικού Ελέγχου γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ως Γραμματέας υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ, από αυτούς που υπηρετούν στην Οικονομική Επιθεώρηση με οποιαδήποτε σχέση εργασίας.

ε) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ρυθμίζονται τα ειδικά θέματα λειτουργίας της Επιτροπής.»

Άρθρο 14

Συμβόλαιο αποδοτικότητας

1. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 8 του άρθρου 4 του ν. 3943/2011 αντικαθίστανται ως εξής:

«Όσοι υπάλληλοι επιλεγούν και τοποθετηθούν σε θέση Ελεγκτή Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους, υπογράφουν με την ανάληψη των καθηκόντων τους συμβόλαιο αποδοτικότητας για χρονικό διάστημα δώδεκα μηνών.»

2. Οι διατάξεις της παρ. 22 του άρθρου 4 του ν. 3943/2011 αντικαθίστανται ως εξής:

«Οι Προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων επιπέδου Αυτοτελούς Γραφείου, Τμήματος, Υποδιεύθυνσης ή Διεύθυνσης που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο, οι οποίοι επιλέγονται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ν. 3839/2010 (Α' 51), υπογράφουν με την ανάληψη των καθηκόντων τους συμβόλαιο αποδοτικότητας για χρονικό διάστημα δώδεκα μηνών».

Άρθρο 15

Υποστήριξη Γενικών Γραμματέων Υπουργείου Οικονομικών

1. Για την υποβοήθηση των Γενικών Γραμματέων του Υπουργείου Οικονομικών, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, συνιστώνται σε κάθε αντίστοιχη θέση, κατά παρέκκλιση των διατάξεων των παραγράφων 13 έως 16 του άρθρου 55 του π.δ. 63/2005 (Α' 98), τρεις επιπλέον θέσεις ειδικών συνεργατών, χωρίς αμοιβή και χωρίς ασφαλιστικό ή συνταξιοδοτικό δικαίωμα. Η παροχή υπηρεσίας στις θέσεις αυτές δεν γεννά οποιοδήποτε δικαίωμα αποζημίωσης ή άλλη αξίωση κατά του Δημοσίου ή ασφαλιστικού φορέα.

2. Οι θέσεις της προηγούμενης παραγράφου πληρούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα, η ισχύς της οποίας παύει αυτοδικαίως με την κατά οποιοδήποτε τρόπο λήξη της θητείας του Γενικού Γραμματέα. Τα πρόσωπα που τοποθετούνται στις θέσεις αυτές πρέπει να είναι πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, με αποδεδειγμένη εμπειρία, και να είναι ασφαλισμένοι σε φορέα κύριας ασφάλισης από άλλη ιδιότητά τους.

Άρθρο 16

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3086/2002

1. Το άρθρο 2 του ν. 3086/2002 (Α' 324) αντικαθίσταται ως εξής:

«Αρμοδιότητες

1. Στην αρμοδιότητα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) ανήκει η νομική υποστήριξη του Κράτους.

Στην υποστήριξη αυτή περιλαμβάνονται, ιδίως:

α) η δικαστική υποστήριξη και εκπροσώπηση του Δημοσίου,

β) η έκδοση γνωμοδοτήσεων σε ερωτήματα της Διοίκησης,

γ) η αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου,

δ) ο δικαστικός και εξώδικος συμβιβασμός του Δημοσίου,

ε) η γνωμοδότηση για την υπαγωγή διαφορών του Δημοσίου σε διαιτησία και ο ορισμός διαιτητών του.

στ) η νομική υποστήριξη της Διοίκησης κατά την κατάρτιση των συμβάσεων,

ζ) η νομική υποστήριξη της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιρθώσεων και Αποκρατικοποιήσεων, ιδίως σε θέματα που αφορούν στη διαδικασία και τους όρους διενέργειας των αποκρατικοποιήσεων,

η) η νομοτεχνική υποστήριξη της Διοίκησης κατά την κατάρτιση σχεδίων νόμων και κανονιστικών πράξεων,

θ) η εισήγηση προς τους αρμόδιους υπουργούς για λήψη νομοθετικών μέτρων αναγκαιών για την προάσπιση του δημόσιου συμφέροντος και

ι) η εκπροσώπηση της Ελληνικής Δημοκρατίας ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Δ.Δ.Α.) και της Επιτροπής των Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης.

2. α. Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους είναι αποκλειστικά αρμόδιο για το χειρισμό ενώπιον των δικαστηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης των υποθέσεων: α) αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών και των εποπτευόμενων από αυτό φορέων, β) αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και των εποπτευόμενων από αυτό φορέων, συμπεριλαμβανομένων και των αρμοδιοτήτων που περιλαμβάνονται στην παρ. 10 του άρθρου 14 του ν. 2227/1994 (Α' 129) και στην παρ. 2 του άρθρου 17 του ν. 2637/1998, όπως ισχύει, γ) αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, δ) αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ε) αρμοδιότητας άλλων Υπουργείων, τις οποίες έχουν χειρισθεί μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, ενώπιον του Ε.Δ.Δ.Α.

και των άλλων οργάνων του Συμβουλίου της Ευρώπης, στ) υποθέσεις που αφορούν δημόσιες συμβάσεις και ζ) υποθέσεις που του ανατίθενται από τον Υπουργό Εξωτερικών.

β. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του καθ' ύλην αρμοδίου Υπουργού ανατίθενται και άλλες κατηγορίες υποθέσεων στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Ν.Σ.Κ..

3. Το Νομικό Συμβούλιο ασκεί τις ανωτέρω αρμοδιότητες με την Ολομέλεια, τακτική και πλήρη, τα Τμήματα, τους καθ' ύλην Σχηματισμούς που συνιστώνται με απόφαση του Προέδρου στην Κεντρική Υπηρεσία ή σε άλλη οργανική μονάδα του Ν.Σ.Κ., τα Γραφεία Νομικών Συμβούλων και τα Δικαστικά Γραφεία».

2. Μετά την παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 3086/2002 προστίθεται παράγραφος 3Α ως εξής:

«Α. Σε εθνικές και διεθνείς διαιτησίες οι οποίες αφορούν συμβάσεις που καταρτίζονται με το Δημόσιο ή με κρατικά νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που συγκροτούνται και λειτουργούν για την εξυπηρέτηση δημοσίου συμφέροντος, διαιτητής εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου ή του κρατικού νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ορίζεται εν ενεργεία λειτουργός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και με αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των παριστάμενων μελών της Ολομέλειας, διαιτητής ορίζεται επίτιμος λειτουργός του Ν.Σ.Κ.. Πρόσωπο μη λειτουργός του Ν.Σ.Κ. μπορεί να διοριστεί διαιτητής μόνον εφόσον αυτό επιβάλλεται από τη φύση της υπό κρίση διαφοράς και προβλέπεται ρητά στη σχετική ρήτρα διαιτησίας, η οποία πρέπει, σε αυτήν την περίπτωση, να προσυπογράφεται από τον Υπουργό Οικονομικών.»

3. Στο τέλος της περίπτωσης δ' της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 3086/2002 προστίθεται η φράση: «και συγκροτεί Σχηματισμούς σε Γραφεία Νομικών Συμβούλων ή στην Κεντρική Υπηρεσία για το χειρισμό υποθέσεων ορισμένου αντικειμένου».

4. α. Στην παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 3086/2002 προστίθεται περίπτωση στ' ως εξής:

«στ) Σχηματισμός αποκρατικοποιήσεων».

β. Μετά την παράγραφο 3 του άρθρου 12 προστίθεται παράγραφος 3Α ως εξής:

«3Α. α) Στην αρμοδιότητα του Σχηματισμού Αποκρατικοποιήσεων ανήκει, ιδίως, η νομική υποστήριξη της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων, προεχόντως, σε θέματα που αφορούν στη διαδικασία και τους όρους διενέργειας αποκρατικοποιήσεων από το Δημόσιο, ν.π.δ.δ. και κρατικά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένου του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ).

β) Σχέδια νόμων που αφορούν τις αποκρατικοποιήσεις και τους φορείς που τις διεκπεραιώνουν τίθενται, πριν την υπογραφή τους, από τους αρμόδιους Υπουργούς, υπόψη του Σχηματισμού προς νομοτεχνική επεξεργασία.

γ) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Προέδρου του Ν.Σ.Κ., καθορίζεται η διαδικασία, οι όροι και οι λεπτομέρειες εφαρμογής των προηγούμενων περιπτώσεων.»

5. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 11 του άρθρου 43 του ν. 3086/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στους λειτουργούς του Ν.Σ.Κ. χορηγείται άδεια ανατροφής τέκνου, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τους δικαστικούς λειτουργούς.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΚΩΔΙΚΑ Φ.Π.Α., ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ, ΚΩΔΙΚΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Άρθρο 17

Τροποποίηση διατάξεων Φ.Π.Α.

1. Η περίπτωση δ' της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 2859/ 2000 (Α' 248) αντικαθίσταται, ως εξής:

«2. δ) i. Η εκμίσθωση βιομηχανοστασίων και χρηματοθυρίδων.

ii. Η εκμίσθωση χώρων για άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας σε μισθωτή υποκείμενο στο φόρο, αυτοτελώς ή στα πλαίσια μικτών συμβάσεων, εφόσον ο εκμισθωτής το επιθυμεί και υποβάλλει για αυτό αίτηση επιλογής φορολόγησης.

Η επιλογή φορολόγησης πραγματοποιείται

με υποβολή στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., σχετικής αίτησης από τον εκμισθωτή.

Η αίτηση επιλογής φορολόγησης μπορεί να υποβληθεί είτε πριν την έναρξη χρησιμοποίησης του ακινήτου ή εντός τριάντα (30) ημερών από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου, σε περίπτωση που η επιλογή πραγματοποιείται σε χρόνο μεταγενέστερο, και ισχύει από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου. Ειδικά για την πρώτη εφαρμογή, η αίτηση επιλογής φορολόγησης μπορεί να υποβληθεί μέχρι την 30ή Ιουνίου 2013, με έναρξη εφαρμογής από 1.1.2013, με την προϋπόθεση ότι, μέχρι την 31η Ιουλίου 2013 θα καταβληθεί ο φόρος που αναλογεί για το διάστημα από 1.1.2013 μέχρι 30.6.2013.

Η επιλογή φορολόγησης μπορεί να αφορά το σύνολο ή μέρος του οικοδομικού συγκροτήματος. Με την αίτηση προσδιορίζονται οι χώροι για τους οποίους γίνεται επιλογή φορολόγησης.

Η επιλογή φορολόγησης μπορεί να ανακληθεί με υποβολή σχετικής αίτησης που υποβάλλεται εντός τριάντα (30) ημερών από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου και ισχύει από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου.

Οι ανωτέρω διατάξεις ισχύουν και για επιχειρήσεις εκμετάλλευσης εμπορικών κέντρων, οι οποίες είχαν υποβάλλει αίτηση επιλογής φορολόγησης και είχαν λάβει σχετική βεβαίωση υπαγωγής στο φόρο από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2012, χωρίς να εξετάζεται η εκπλήρωση των προϋποθέσεων που είχαν τεθεί με τις υπουργικές αποφάσεις που είχαν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση της προϊσχύουσας διάταξης. Για τις επιχειρήσεις αυτές δεν απαιτείται η υποβολή νέας αίτησης επιλογής φορολόγησης.

Επίσης οι ανωτέρω διατάξεις ισχύουν και για επιχειρήσεις που έχουν επιβάλλει Φ.Π.Α. στις πράξεις που καλύπτονται από το πρώτο εδάφιο πριν την 1η Ιανουαρίου 2013 και, κατά συνέπεια οι εν λόγω επιχειρήσεις έχουν δικαίωμα έκπτωσης για τις προηγούμενες χρήσεις για τις οποίες έχει επιβληθεί Φ.Π.Α., εκτός από την περίπτωση που έχουν εκδοθεί πράξεις προσδιορισμού του φόρου οι οποίες έχουν καταστεί καθ' οιονδήποτε τρόπο οριστικές. Στις περιπτώσεις αυτές απαιτείται η υποβολή αίτησης επιλογής

φορολόγησης, μέχρι 30.6.2013.»

2. Η παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 2859/2000 αντικαθίσταται, ως εξής:

«5. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και οι λεπτομέρειες άσκησης της επιλογής της περίπτωσης δ' (ϋ) της παραγράφου 2, καθώς και οποιαδήποτε άλλη λεπτομέρεια εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου αυτού.» 3. Η παρ. 3 του άρθρου 33 του ν. 2859/2000 αντικαθίσταται, ως εξής:

«3. Σε περίπτωση παράδοσης αγαθών επένδυσης ή οριστικής παύσης της χρησιμοποίησης αυτών σε φορολογητέες πράξεις, κατά τη διάρκεια πενταετίας ή δεκαετίας, προκειμένου για ακίνητα της παραγράφου 2, ενεργείται εφάπαξ διακανονισμός μέσα στο ίδιο έτος και τα αγαθά αυτά θεωρούνται, για τα έτη που απομένουν, ότι χρησιμοποιήθηκαν αποκλειστικά και μόνο:

α) σε φορολογητέες δραστηριότητες, εφόσον πρόκειται:

αα) για παράδοση η οποία υπάγεται στο φόρο και ο φόρος που αναλογεί στην παράδοση αυτή είναι τουλάχιστον ίσος με το φόρο που αναλογεί στα εναπομένοντα έτη της πενταετούς περιόδου διακανονισμού,

ββ) για καταστροφή, απώλεια ή κλοπή, που αποδεικνύονται ή δικαιολογούνται με νόμιμα παραστατικά,

γγ) για παράδοση ακινήτων με σύμβαση πώλησης και επαναμίσθωσης (sale and lease back), σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης γ' της παρ. 9 του άρθρου 6 του ν. 1665/1986.

δδ) για παράδοση έργων σύνδεσης σταθμών αυτοπαραγωγής ή ανεξάρτητης παραγωγής μέχρι το δίκτυο της Δ.Ε.Η. Α.Ε. ή του Δ.Ε.Σ.Μ.Η.Ε. Α.Ε., σύμφωνα με όσα ορίζονται στο ν. 2773/1999 (Α' 286) όπως ισχύει.

β) σε αφορολόγητες δραστηριότητες, στις λοιπές περιπτώσεις.

Εάν εντός της περιόδου διακανονισμού, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου από την πραγματοποίηση της δαπάνης για απόκτηση ή κατασκευή επενδυτικών αγαθών δεν έχει γίνει έναρξη της χρησιμοποίησης αυτών, θεωρείται ότι διατέθηκαν αποκλειστικά και μόνο σε αφορολόγητες πράξεις και ενεργείται

εφάπαξ διακανονισμός με την εκκαθαριστική δήλωση της διαχειριστικής αυτής περιόδου.

Εξαιρείται του ανωτέρω περιορισμού της πενταετίας η πραγματοποίηση της δαπάνης, για την απόκτηση ή την κατασκευή επενδυτικών αγαθών από οργανισμούς, επιχειρήσεις και εταιρίες κοινής ωφέλειας.»

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 3 ισχύουν για πράξεις που πραγματοποιούνται από 1.1.2013.

Άρθρο 18

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 1798/1988 και της υπ' αριθμ. Δ. 697/35/20.3.1990 ΑΥΟ

1. α. Η περίπτωση Α της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 1798/1988 (Α' 166), αντικαθίσταται ως εξής:

«Α. Στους ανάπηρους Έλληνες πολίτες και πολίτες των άλλων κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με κατοικία στην Ελλάδα, οι οποίοι:».

β. Η περίπτωση Β της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 1798/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«Β. Στους τυφλούς Έλληνες πολίτες και πολίτες των άλλων κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με κατοικία στην Ελλάδα, εφόσον έχουν ολική και από τους δύο οφθαλμούς τύφλωση, με ποσοστό αναπηρίας 100%».

γ. Η περίπτωση Γ της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 1798/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«Γ. Στους Έλληνες πολίτες και πολίτες των άλλων κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με κατοικία στην Ελλάδα, οι οποίοι:».

2. Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 16 του ν. 1798/1988 αντικαθίστανται ως εξής:

«4. Από 1.1.2013 το ποσοστό αναπηρίας καθορίζεται με βάση τη γνωμάτευση των οικείων υγειονομικών επιτροπών του Κ.Ε.Π.Α. και δεν γίνονται δεκτές από τις τελωνειακές αρχές γνωματεύσεις άλλων επιτροπών.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας καθορίζεται η αντιστοίχιση των παθήσεων που ορίζονται στο παρόν άρθρο με τις παθήσεις και τα ποσοστά αναπηρίας που καθορίζονται από το Κ.Ε.Π.Α.. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τον τρό-

πο και το χρόνο εξέτασης των παραπάνω αναπήρων από το Κ.Ε.Π.Α.»

3. Η παρ. 1 του άρθρου 3 της αριθμ. Δ. 697/35/20.3.1990 ΑΥΟ (Β' 190) που έχει κυρωθεί με την παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 1884/1990 (Α' 81), όπως η παράγραφος αυτή έχει αντικατασταθεί με την παρ. 6 του άρθρου 26 του ν. 3156/ 2003 (Α' 157) και ισχύει, καταργείται.

Άρθρο 19

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4021/2011 και του ν. 3427/2005

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 11 του άρθρου 53 του ν. 4021/2011 καταργείται και τα τρίτο και τέταρτο εδάφια της ίδιας παραγράφου αντικαθίστανται ως εξής:

«Ο κύριος ή επικαρπωτής του ακινήτου μπορεί, με αίτησή του προς την αρμόδια Δ.Ο.Υ., οποτεδήποτε και για οποιονδήποτε λόγο, να ζητήσει την αποκοπή του Ε.ΕΤ.Η.Δ.Ε. από το λογαριασμό κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος και τη βεβαίωση αυτού στη Δ.Ο.Υ., αφού καταβάλει τουλάχιστον την τρέχουσα και τις τυχόν ληξιπρόθεσμες δόσεις έτους 2012, και, σε περίπτωση επίκλησης αδυναμίας καταβολής αυτών, το ποσό των πενήντα (50) ευρώ. Για την αλλαγή προμηθευτή ηλεκτρικού ρεύματος απαιτείται η προσκόμιση βεβαίωσης της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. ότι ακολουθήθηκε η ανωτέρω διαδικασία από τον κύριο ή τον επικαρπωτή ή από τον μισθωτή ή από τον χρήστη, ο οποίος έχει εξουσιοδοτηθεί ειδικά προς τούτο.»

2.α. Μετά το τέλος του τέταρτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 3427/2005 (Α' 312) προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Φυσικά πρόσωπα, τα οποία κατά την 1.1.2013 έχουν εμπράγματα δικαιώματα σε γήπεδα εκτός σχεδίου πόλης ή οικισμού, υποχρεούνται να ελέγξουν ηλεκτρονικά μέχρι 30.6.2013 την περιουσιακή τους κατάσταση, όπως αυτή εμφανίζεται στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων, προκειμένου να τη συμπληρώσουν, τροποποιήσουν και οριστικοποιήσουν. Νομικά πρόσωπα, τα οποία κατά την 1.1.2013 έχουν εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητα, υποχρεούνται σε

ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης στοιχείων ακινήτων μέχρι 30.6.2013, στην οποία θα περιλαμβάνεται η περιουσιακή τους κατάσταση, όπως είναι διαμορφωμένη κατά την 1.1.2013.»

6. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 48 του ν. 3842/2010 (Α' 58) αντικαθίσταται ως εξής:

«Όταν ο πωλητής είναι φυσικό πρόσωπο, το πιστοποιητικό της παραγράφου 1 απαιτείται για συμβολαιογραφικά έγγραφα που καταρτίζονται από την 1η Ιανουαρίου 2014.»

Άρθρο 20

Συμπλήρωση διατάξεων για το τέλος ταξινόμησης

1. α. Η ισχύς των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 3899/2010 (Α' 212), όπως τροποποιείται με την υποπαράγραφο β' της παρούσης παραγράφου και της παρ. 5 του άρθρου 30 του ν. 3943/2011 (Α' 66) παρατείνεται μέχρι το τέλος του 2013.

β. Το στοιχείο ε' της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 3899/ 2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται μετά από δέκα (10) ημέρες από την έκδοση της απόφασης της προηγούμενης περίπτωσης και για αυτοκίνητα που θα αποσυρθούν μέχρι 20.12.2013.»

γ. Η παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 4002/2011 (Α' 180) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 3899/ 2010 και της παρ. 5 του άρθρου 30 του ν. 3943/2011, εφαρμόζονται για αυτοκίνητα που θα τελωνισθούν και θα καταβάλουν τις οφειλόμενες φορολογικές επιβαρύνσεις μέχρι και 31.12.2013.»

δ. Το στοιχείο γ' της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 3899/ 2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Οι διατάξεις των περιπτώσεων α' και β' εφαρμόζονται μόνο για αυτοκίνητα παλαιάς τεχνολογίας για τα οποία έχει εκδοθεί άδεια κυκλοφορίας στην Ελλάδα μέχρι 31.12.2000 και για τα οποία έχουν καταβληθεί τα τέλη κυκλοφορίας του έτους εντός του οποίου γίνεται η διαγραφή, καθώς και τυχόν οφειλομένων προηγούμενων ετών.»

ε. Η προτελευταία υποπαράγραφος της παρ.

5 του άρθρου 30 του ν. 3943/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται μόνο για αυτοκίνητα παλαιάς τεχνολογίας που θα αποσυρθούν μέχρι 20.12.2013, για τα οποία έχει εκδοθεί άδεια κυκλοφορίας στην Ελλάδα μέχρι 31.12.2000 και για τα οποία έχουν καταβληθεί τα τέλη κυκλοφορίας του έτους εντός του οποίου γίνεται η διαγραφή, καθώς και τυχόν οφειλομένων προηγούμενων ετών.»

στ) Η προθεσμία που προβλέπεται από την παράγραφο 2 του άρθρου 20 του ν. 4002/2011, όπως ισχύει βάσει της υποπαραγράφου γ' της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζεται και για τα αυτοκίνητα που υπάγονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 20 του ν. 4002/2011.

ζ) Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 4002/2011, αντικαθίσταται ως εξής:

«Η κατά τα προηγούμενα αίτηση επιστροφής κατατίθεται μέσα σε διάστημα τριών μηνών από την ταξινόμηση του οχήματος και το αργότερο ως και τις 31.12.2014».

2. Στο άρθρο 36 του ν. 1563/1985, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 12 του ν. 3220/2004 (Α' 15) μετά το τέταρτο εδάφιο προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως:

«Η ανωτέρω απαλλαγή παρέχεται και στους γονείς, οι οποίοι προτού καταστούν πολύτεκνοι γονείς κατά την έννοια του παρόντος άρθρου είχαν υπαχθεί στις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3454/2006 (Α' 75).»

Άρθρο 21

Φόρος πολυτελείας μεταχειρισμένων αυτοκινήτων

Η παρ. 2 του άρθρου 17 του ν. 3833/2010 (Α' 40) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Προκειμένου για μεταχειρισμένα όμοια αυτοκίνητα, το ποσοστό του φόρου καθορίζεται, σύμφωνα με την κλίμακα της παραγράφου 1, ανάλογα με την αξία τους, όπως αυτή προσδιορίζεται με βάση τα προβλεπόμενα στην περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 126 του ν. 2960/2001.

Ο ανωτέρω φόρος επιβάλλεται επί της φορολογητέας αξίας του άρθρου 126 του ν. 2960/2001.»

Άρθρο 22

Τροποποιήσεις διατάξεων του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.)

1. Στο άρθρο 41 του ν.δ. 356/1974 (Α' 90), μετά την παράγραφο 6 προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής:

«7. Η δημοσίευση των περιλήψεων των προγραμμάτων πλειστηριασμού μπορεί να διενεργείται και σε συγκεκριμένη ιστοσελίδα του Διαδικτύου, τηρούμενης της προθεσμίας της προηγούμενης παραγράφου. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου.

Τα οριζόμενα στην ανωτέρω παράγραφο ισχύουν αναλόγως και για τη δημοσιότητα προγράμματος πλειστηριασμού κινητών».

2. Στο άρθρο 41 του ν.δ. 356/1974 η υφιστάμενη παράγραφος 7 αναριθμείται σε 8.

Άρθρο 23

Κατάργηση διατάξεων του ν. 4002/2011 και λοιπές ρυθμίσεις

1. Οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 18 του ν. 4002/2011 (Α' 180) καταργούνται από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Ειδικά εκκαθαριστικά σημειώματα που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις καταργούμενες διατάξεις και έχουν κοινοποιηθεί στους φορολογούμενους μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος περαιώνονται εντός της προβλεπόμενης από αυτές προθεσμίας.

2. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών (ν. 4093/2012) οι λέξεις «δέκα χιλιάδες (10.000)» αντικαθίστανται με τις λέξεις «πέντε χιλιάδες (5.000)» και στο τέλος του δεύτερου εδαφίου της ίδιας παραγράφου προστίθενται οι λέξεις «ως και επί επιτηδευματιών που παρέχουν υπηρεσίες από επαγγελματική εγκατάσταση ή παρέχουν υπηρεσίες επισκευής ή συντήρησης τεχνικών έργων ή εγκαταστάσεων επιτηδευματιών ή μη». Η διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών, όπως τροποποιείται με το παρόν, εφαρμόζεται από 1ης Ιανουαρίου 2013.

3. α. Στο τέλος του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης 1 της υποπαραγράφου Ε.7 της παρ. Ε του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 προστίθενται οι λέξεις «καθώς και η προθεσμία για τη θέση των οχημάτων σε ακινησία».

β. Η υπ' αριθμ. 1229/31.12.2012 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών «Παράταση προθεσμίας για την εμπρόθεσμη καταβολή τελών κυκλοφορίας έτους 2013 και για τη θέση των οχημάτων σε ακινησία» ισχύει από την έκδοσή της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ Ν. 27/1975 ΚΑΙ ΤΟΥ Ν. 814/1978 ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 24

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 27/1975

1. Το άρθρο 26 του ν. 27/1975 (Α' 77) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 26

Φορολογία πλοίων υπό ξένη σημαία

1. Επιβάλλεται κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου φόρος στα πλοία υπό ξένη σημαία, των οποίων η διαχείριση γίνεται από ημεδαπές ή αλλοδαπές εταιρείες εγκατεστημένες στην Ελλάδα δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 25 του παρόντος νόμου. Η επιβολή του φόρου του παρόντος άρθρου γίνεται με την επιφύλαξη των διατάξεων του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, όπως εκάστοτε ισχύει, που προβλέπουν την υπαγωγή σε φόρο εισοδήματος των κερδών που προκύπτουν στην Ελλάδα από την εκμετάλλευση πλοίων υπό ξένη σημαία, καθώς και των σχετικών διατάξεων των Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας αναφορικά με τους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου και των Διμερών Ναυτιλιακών Συμβάσεων που έχει συνάψει η Ελλάδα με άλλα κράτη.

2. Ο φόρος βαρύνει τους αλλοδαπούς πλοιοκτήτες ή πλοιοκτήτριες εταιρείες για τα πλοία υπό ξένη σημαία, τα οποία έχουν τεθεί υπό τη διαχείριση ημεδαπών ή αλλοδαπών εταιρειών οι οποίες είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 25 του παρόντος νόμου.

Οι ως άνω διαχειρίστριες εταιρείες είναι αλ-

ληλέγγυα υπόχρεες με τις πλοιοκτήτριες εταιρείες για την καταβολή του φόρου του παρόντος άρθρου. Σε περίπτωση που η διαχείριση του πλοίου γίνεται από περισσότερες της μίας διαχειρίστριες εταιρείες οι οποίες είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 25 του παρόντος νόμου, οι διαχειρίστριες εταιρείες ευθύνονται εις ολόκληρον για την καταβολή του φόρου του παρόντος άρθρου. Σε περίπτωση που η πλοιοκτήτρια εταιρεία αλλάξει τη διαχειρίστρια εταιρεία στην οποία έχει αναθέσει τη διαχείριση πλοίου της υπό ξένη σημαία, η διαχειρίστρια εταιρεία ευθύνεται για την καταβολή του φόρου που αναλογεί στο χρονικό διάστημα κατά το οποίο ασκούσε τη διαχείριση του συγκεκριμένου πλοίου.

Σε περίπτωση εκούσιας μεταβίβασης της κυριότητας του πλοίου υπό ξένη σημαία, το οποίο μετά τη μεταβίβαση παραμένει υπό τη διαχείριση ελληνικής ή αλλοδαπής εταιρείας εγκατεστημένης στην Ελλάδα δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 25 του παρόντος νόμου, ο φόρος του παρόντος άρθρου βαρύνει το νέο πλοιοκτήτη από την ημερομηνία της μεταβίβασης, ενώ ο νέος πλοιοκτήτης είναι εις ολόκληρον υπόχρεος με τα πρόσωπα που είναι υπόχρεα για την καταβολή του φόρου του παρόντος άρθρου που βαρύνει το πλοίο μέχρι το χρόνο της μεταβίβασης.

3. Ο φόρος υπολογίζεται με τα ίδια κριτήρια, συντελεστές και κλιμάκια που ισχύουν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και τις εκδιδόμενες δυνάμει του άρθρου 13 του ν. 2687/1953 πράξεις, για τα πλοία που νηολογήθηκαν υπό ελληνική σημαία κατά το προηγούμενο έτος από το έτος επιβολής του φόρου του παρόντος άρθρου.

4. Για σκοπούς υπολογισμού του φόρου, οι ημεδαπές ή αλλοδαπές εταιρείες οι οποίες διαχειρίζονται τα πλοία υπό ξένη σημαία και είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 25 του παρόντος νόμου έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν ετησίως, εντός του Ιανουαρίου κάθε έτους, συγκεντρωτική δήλωση στη Δ.Ο.Υ. Πλοίων, με κοινοποίηση στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου, στην οποία θα πρέπει να αναφέρεται το όνομα, η ση-

μαία, το Διεθνές Διακριτικό Σήμα (Δ.Δ.Σ.), ο αριθμός IMO, η ολική χωρητικότητα και η ηλικία των πλοίων υπό ξένη σημαία που διαχειρίζονται κατά την 1η Ιανουαρίου του ίδιου έτους, στην οποία θα επισυνάπτονται τα αντίστοιχα έγγραφα εθνικότητας των πλοίων. Σε περίπτωση που η διαχείριση πλοίου υπό ξένη σημαία ανατίθεται στη διαχειρίστρια εταιρεία μετά την 1η Ιανουαρίου κάθε έτους, υποβάλλεται συμπληρωματική δήλωση από τη διαχειρίστρια εταιρεία, εντός μηνός από την ανάληψη της διαχείρισης. Οι ανωτέρω δηλώσεις υπέχουν θέση υπεύθυνης δήλωσης του ν. 1599/1986.

5. Η δήλωση και η καταβολή του φόρου του παρόντος άρθρου γίνεται κατ' ανάλογη εφαρμογή των προβλεπομένων στον παρόντα νόμο για το φόρο που επιβάλλεται στα πλοία υπό ελληνική σημαία. Σε περίπτωση που η διαχείριση πλοίου υπό ξένη σημαία ανατεθεί σε διαχειρίστρια εταιρεία εγκατεστημένη στην Ελλάδα δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 25 του παρόντος νόμου μετά την 1η Ιανουαρίου κάθε έτους, οφείλεται φόρος από την επόμενη ημέρα της ανάθεσης της διαχείρισης σε τόσα δωδέκατα, όσοι οι μήνες μέχρι το τέλος του έτους. Η δήλωση και καταβολή του φόρου διενεργείται από την διαχειρίστρια εταιρεία στο όνομα και για λογαριασμό της πλοιοκτήτριας εταιρείας.

Από το ποσό του φόρου του παρόντος άρθρου εκπίπτει ο φόρος χωρητικότητας (tonnage tax) ή οποιαδήποτε παρόμοια επιβάρυνση που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε για το πλοίο υπό ξένη σημαία και μέχρι του ποσού του φόρου που οφείλεται στην Ελλάδα.

6. Για την παραλαβή των δηλώσεων και τη βεβαίωση του φόρου του παρόντος άρθρου αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. Πλοίων.

Η κοινοποίηση όλων των εγγράφων που αφορούν στο φόρο του παρόντος άρθρου ενεργείται στην αντίστοιχη διαχειρίστρια εταιρεία.

7. Για την επιβολή των πρόσθετων φόρων και προστίμων εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 2523/1997, όπως ισχύουν.

8. Το δικαίωμα του Δημοσίου για τη βεβαίωση του, κατά το παρόν άρθρο, φόρου παραγράφεται μετά την πάροδο πενταετίας από τη λήξη του έτους στο οποίο ο φόρος αναφέρεται.

9. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και Ναυτιλίας και Αιγαίου καθορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης του φόρου του παρόντος άρθρου, η διαδικασία επιβολής του φόρου στο όνομα της πλοιοκτήτριας εταιρείας και καταβολής αυτού, και η με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ναυτιλίας και Αιγαίου καθορίζεται η διαδικασία υποβολής της ετήσιας συγκεντρωτικής δήλωσης και των συμπληρωματικών δηλώσεων της διαχειρίστριας εταιρείας στη Δ.Ο.Υ. Πλοίων με κοινοποίηση στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου.

10. Η ισχύς των διατάξεων των παραγράφων 1 - 8 του παρόντος άρθρου αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2013 για πλοία υπό ξένη σημαία των οποίων κατά την ημερομηνία αυτή η διαχείριση γίνεται από ημεδαπές ή αλλοδαπές εταιρείες οι οποίες είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 25 του παρόντος νόμου.

11. Ο κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου επιβαλλόμενος φόρος εξαντλεί κάθε υποχρέωση της αλλοδαπής εταιρείας πλοιοκτήτριας πλοίου υπό ξένη σημαία, το οποίο τελεί υπό την εκμετάλλευση ή διαχείριση ημεδαπής ή αλλοδαπής εταιρείας, εγκατεστημένης στην Ελλάδα δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 25 του παρόντος νόμου, έναντι οποιουδήποτε φόρου, τέλους, εισφοράς ή κράτησης στο εισόδημα που αποκτάται στο εξωτερικό από την εκμετάλλευση του πλοίου, του οποίου είναι πλοιοκτήτρια.

Η ίδια απαλλαγή από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά ή κράτηση ισχύει και για τους μετόχους ή εταίρους των ως άνω εταιρειών, μέχρι φυσικού προσώπου, για το εισόδημα που αποκτούν με τη μορφή διανομής καθαρών κερδών ή μερισμάτων, είτε απευθείας είτε από εταιρείες χαρτοφυλακίου (holding companies), ανεξαρτήτως του αριθμού των εταιρειών χαρτοφυλακίου που παρεμβάλλονται μεταξύ της πλοιοκτήτριας εταιρείας και του τελικού μετόχου ή εταίρου. Περαιτέρω, απαλλάσσεται από κάθε φόρο ή μεταβίβαση από οποιαδήποτε αιτία μετοχών ή μεριδίων ημεδαπών ή αλλοδαπών πλοιοκτητριών εταιρειών πλοίων υπό ελληνική ή ξένη σημαία, καθώς και εταιρειών χαρτοφυλακίου (holding compa-

nies) που κατέχουν άμεσα ή έμμεσα, τις μετοχές ή τα μερίδια των ως άνω πλοιοκτητριών εταιρειών. Επίσης απαλλάσσονται από το φόρο τα κέρδη ναυτικής εταιρείας του ν. 959/1979 (Α' 192), καθώς και τα μερίσματα που διανέμει αυτή, εφόσον έχει υπαχθεί στο άρθρο 25 του παρόντος νόμου και εκμεταλλεύεται ή διαχειρίζεται πλοίο με ελληνική ή ξένη σημαία».

2. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 27/1975 αντικαθίσταται ως εξής:

«Εξαιρετικά απαλλάσσονται από το φόρο κληρονομιών οι μεταβιβάσεις πλοίων, μετοχών ή μεριδίων ημεδαπών ή αλλοδαπών εταιρειών που έχουν στην ιδιοκτησία τους πλοία υπό ελληνική ή ξένη σημαία άνω των χιλίων πεντακοσίων (1.500) κόνων ολικής χωρητικότητας καθώς και των μετοχών ή μεριδίων εταιρειών χαρτοφυλακίου (holding companies) που κατέχουν άμεσα ή μέσω ενδιάμεσων εταιρειών χαρτοφυλακίου τις μετοχές ή τα μερίδια των ως άνω πλοιοκτητριών εταιρειών.»

Άρθρο 25

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 814/1978

Το άρθρο 35 του ν. 814/1978 (Α' 144) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 35

Απαλλαγή εισοδήματος κτώμενου από εταιρία χαρτοφυλακίου

Απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά ή κράτηση το εισόδημα που αποκτάται από εταιρους ή μετόχους Εταιρειών Χαρτοφυλακίου (holding companies), οι οποίες έχουν αποκλειστικά, άμεσα ή έμμεσα, μετοχές εταιρειών πλοιοκτητριών πλοίων με ελληνική σημαία ή ξένη σημαία, εφόσον οι πλοιοκτήτριες εταιρείες είναι συμβεβλημένες με το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο ή η εκμετάλλευση ή διαχείριση των πλοίων τους γίνεται από ημεδαπή ή αλλοδαπή επιχείρηση εγκατεστημένη στην Ελλάδα με βάση το άρθρο 25 του ν. 27/1975 (Α' 77), όπως ισχύει. Το ότι οι Εταιρείες Χαρτοφυλακίου (holding Companies) κατέχουν αποκλειστικά μετοχές πλοιοκτητριών εταιρειών πλοίων με ελληνική ή ξένη σημαία αποδεικνύεται:

(α) με την προσκόμιση σχετικών πιστοποιητικών της αρμόδιας δημόσιας αρχής της καταστατικής έδρας των εταιρειών, στο οποίο θα πρέπει να αναφέρονται η επωνυμία κάθε πλοιοκτήτριας εταιρείας, στην οποία μετέχουν οι Εταιρείες Χαρτοφυλακίου (holding companies), όπως και το όνομα και τα λοιπά στοιχεία ταυτότητας των πλοίων που ανήκουν σε κάθε πλοιοκτήτρια εταιρεία. Η αρμοδιότητα της αλλοδαπής δημόσιας αρχής για την έκδοση των πιστοποιητικών βεβαιώνεται από το Υπουργείο Εξωτερικών ή την Ελληνική Προξενική Αρχή, είτε (β) με την προσκόμιση πιστοποιητικών από τα οποία να προκύπτει ότι οι Εταιρείες Χαρτοφυλακίου (holding companies) είναι σε ισχύ (good standing), καθώς και αντίγραφο πρακτικού των Δ.Σ. των Εταιρειών Χαρτοφυλακίου, από το οποίο πρακτικό να προκύπτει η επωνυμία των πλοιοκτητριών εταιρειών, στις οποίες μετέχουν, το όνομα, η σημαία και ο λιμένας νηολόγησης του πλοίου ή των πλοίων, και το οποίο πρακτικό θα πρέπει να είναι θεωρημένο από την οικεία Προξενική Αρχή της χώρας της καταστατικής έδρας των Εταιρειών Χαρτοφυλακίου (holding companies) που εδρεύει στην Ελλάδα.

Ειδικά οι συμβεβλημένες με το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο πλοιοκτήτριες εταιρείες πλοίων με ξένη σημαία υποχρεούνται να προσκομίζουν και πιστοποιητικό του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου, από το οποίο να αποδεικνύεται ότι τα ως άνω πλοία τους είναι συμβεβλημένα με αυτό».

Άρθρο 26

Ρύθμιση για τα τεχνικά-ψυχαγωγικά παίγνια

Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4002/2011 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Η ημερομηνία, μετά την οποία η τοποθέτηση του ατομικού ενσωματωμένου ειδικού απαρβίαστου φορολογικού μηχανισμού καθίσταται υποχρεωτική, καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μετά από εισήγηση της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων (Ε.Ε.Ε.Π.)».

Άρθρο 27

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 2731/1999

Μετά την παρ. 2 του άρθρου 12, του ν.

2731/1999 (Α' 138) προστίθενται παράγραφοι 3, 4 και 5 ως εξής, ενώ οι παράγραφοι 3, 4 και 5 του άρθρου 12 αναριθμούνται σε παραγράφους 6, 7 και 8:

«3. Η επιχορήγηση προς Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (Μ.Κ.Ο.), σωματεία, αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες, Ν.Π.Ι.Δ. ή φυσικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως ποσού επιχορήγησης και από οποιονδήποτε φορέα του Δημοσίου και αν προέρχεται, επιτρέπεται εφεξής υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Υποβολή ειδικής έκθεσης του αρμόδιου Υπουργού προς τον Υπουργό Οικονομικών, με σαφή και πλήρη αιτιολόγηση ως προς την αναγκαιότητα και τη νομιμότητα της δαπάνης. Στην ειδική έκθεση θα μνημονεύονται απαραίτητως όλα τα μέλη των συλλογικών οργάνων διοίκησης των ανωτέρω νομικών προσώπων, καθώς και κάθε τρίτου προσώπου στο οποίο έχουν τυχόν ανατεθεί αρμοδιότητες διοίκησης.

β) Χορήγηση ειδικής έγκρισης του Υπουργού Οικονομικών, παρεχομένης σε αυτόν της δυνατότητας απομείωσης του ύψους της προτεινόμενης δαπάνης ή πλήρους απόρριψής της, εάν η δημοσιονομική κατάσταση του Κράτους δεν την καθιστά εφικτή.

γ) Η απόφαση έγκρισης του Υπουργού Οικονομικών με το σχετικό φάκελο κοινοποιείται στην Οικονομική Αστυνομία και στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικής Επιθεώρησης του Υπουργείου Οικονομικών.

Οποιαδήποτε επιχορήγηση χωρίς την τήρηση των παραπάνω προϋποθέσεων, συνιστά για τους δημόσιους λειτουργούς απιστία σχετική με την υπηρεσία που τιμωρείται σύμφωνα με το άρθρο 256 Π.Κ..

4. Για τις ήδη έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, ανειλημμένες συμβατικές υποχρεώσεις του Υπουργείου Εξωτερικών προς Μ.Κ.Ο ορίζεται ότι:

4α. Η διάρκεια των συμβάσεων της Υ.Δ.Α.Σ. με τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (Μ.Κ.Ο.), που συνήφθησαν από το 2002 έως το 2009 και για τις οποίες εκκρεμεί η διαδικασία εκκαθάρισης από τις αρμόδιες υπηρεσίες παρατείνεται αυτοδικαίως από τη συμβατική λήξη τους μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος για τον σκοπό της

ολοκλήρωσης της διαδικασίας εκκαθάρισής τους, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα) Έχει ολοκληρωθεί το φυσικό αντικείμενο της σύμβασης μέχρι την κατάθεση του παρόντος.

αβ) Έχει υποβληθεί από την Μ.Κ.Ο. αρμοδίως και εμπροθέσμως αίτημα παράτασης του συμβατικού χρόνου ή αίτημα τροποποίησης του φυσικού αντικειμένου της σύμβασης, ή μετά την εκπνοή του συμβατικού χρόνου υπεβλήθη ανάλογο αίτημα που έγινε δεκτό από την υπηρεσία, ή υπεγράφη τροποποιητική σύμβαση.

4 β. Για το σύνολο των εκκρεμών συμβάσεων της παραγράφου 4α θα συνταχθεί από την Υ.Δ.Α.Σ. και την Γενική Διεύθυνση Οικονομικής Επιθεώρησης του Υπουργείου Οικονομικών κοινό πόρισμα σχετικά με την υπαγωγή τους ή όχι στις ρυθμίσεις της παραγράφου 4. Με το ίδιο πόρισμα θα προσδιορίζεται το ποσό πληρωμής για κάθε σύμβαση, θα ολοκληρώνεται δε η διαδικασία εκκαθάρισης με την παραπομπή των φακέλων στον προβλεπόμενο από την κείμενη νομοθεσία δημοσιονομικό έλεγχο σύμφωνα με τις ισχύουσες κατά περίπτωση διατάξεις. Οι υπαχθείσες στην παράγραφο 4α περιπτώσεις, θεωρούνται οριστικά εκκαθαρισμένες και δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε αμφισβήτηση του παραπάνω ποσού από την υπαχθείσα στην ρύθμιση Μ.Κ.Ο..

5. Για τις τυχόν ανειλημμένες συμβατικές υποχρεώσεις των υπολοίπων Υπουργείων προς Μ.Κ.Ο., σωματεία, αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες, ν.π.ι.δ. ή φυσικά πρόσωπα θα ακολουθηθεί η διαδικασία της παραγράφου 4β από τις οικονομικές υπηρεσίες των αρμοδίων κατά περίπτωση Υπουργείων.»

Άρθρο 28 **Έναρξη ισχύος**

1. Η ισχύς των διατάξεων αυτού του νόμου αρχίζει: α) Των άρθρων 1, 2 (παράγραφοι 2 και 8), 3 (παράγραφοι 1, 2, 3, 5, 6, 13, 18, 21, 28, 29, 30, 32, 33, 35, 36, 37, 40 και 45), 4, 6 (παράγραφοι 3, 4, 5, 6, 8 και 15), 7 (παράγραφοι 1, 2, 5 και 7) και 9 (παράγραφοι 1, 2, 11, 12, 16, 24, 30 και 31) για τα εισοδήματα που αποκτώνται και τις δαπάνες

που πραγματοποιούνται κατά περίπτωση, από το οικονομικό έτος 2014 (χρήση 2013) και μετά.

β) Της παραγράφου 1 του άρθρου 2 για τόκους που καταβάλλονται ή πιστώνονται από την 1η Ιανουαρίου 2013 και μετά.

γ) Της παραγράφου 6 του άρθρου 2 και των παραγράφων 11 και 12 του άρθρου 6 για τόκους ή εισοδήματα που καταβάλλονται ή πιστώνονται από 1η Ιανουαρίου 2013 και μετά.

δ) Της παραγράφου 7 του άρθρου 2 για κέρδη από πωλήσεις μετοχών οι οποίες αποκτώνται από την 1η Ιουλίου 2013 και μετά.

ε) Της παραγράφου 7 του άρθρου 3 για κέρδη επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία με τη διπλογραφική μέθοδο, που καταβάλλονται ή πιστώνονται από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά.

στ) Της παραγράφου 11 του άρθρου 3 και της παραγράφου 5 του άρθρου 9 για εισοδήματα που αποκτώνται από το οικονομικό έτος 2013 και μετά.

ζ) Της παραγράφου 22 του άρθρου 3 από την 1η Ιανουαρίου 2013 και μετά.

η) Της παραγράφου 2 του άρθρου 6 για διανεμόμενα κέρδη που εγκρίνονται από γενικές συνελεύσεις από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά.

θ) Της παραγράφου 7 του άρθρου 6 για διανεμόμενα κέρδη που εγκρίνονται από τα αρμόδια όργανα από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά.

ι) Των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 8 και παραγράφου 4 του άρθρου 10, για τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος που υποβάλλονται από το οικονομικό έτος 2013 (χρήση 2012) και επόμενα.

ια) Του άρθρου 5, για ακίνητα που αποκτώνται από 1.1.2013.

ιβ) Της παραγράφου 8 του άρθρου 8 για ισολογισμούς που κλείνουν μετά την 30ή Δεκεμβρίου 2012.

ιγ) Της παραγράφου 14 του άρθρου 9 για συμβάσεις που συνάπτονται από 1η Ιανουαρίου 2013 και μετά.

ιδ) Της παραγράφου 15 του άρθρου 9 από την έναρξη ισχύος του ν. 4046/2012 (Α' 28).

ιε) Της παραγράφου 6 του άρθρου 9 και της παραγράφου 3 του άρθρου 10 για ισολογισμούς που κλείνουν μετά την 30ή Δεκεμβρίου 2012.

ιστ) Της παραγράφου 1 του άρθρου 22 από

την 1η Ιανουαρίου 2013.

2. Η ισχύς των διατάξεων των παραγράφων και άρθρων πλην των οριζόμενων στην παράγραφο 1 του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός και αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεση του ως νόμου του Κράτους,

Αθήνα, 18 Ιανουαρίου 2013

**ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4117
(ΦΕΚ Α' 29/05.02.2013)**

Κύρωση της από 31 Οκτωβρίου 2012 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Τροποποίηση της παρ. 16 του άρθρου 49 του ν. 4030/2011 «Νέος τρόπος έκδοσης αδειών δόμησης, ελέγχου κατασκευών και λοιπές διατάξεις (Α' 249)» και λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει ισχύ νόμου από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως η από 31 Οκτωβρίου 2012 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Νέος τρόπος έκδοσης αδειών δόμησης, ελέγχου κατασκευών και λοιπές διατάξεις (Α' 249)», που δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθ. 211 Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (τεύχος Α'), που έχει ως εξής:

«ΠΡΑΞΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
Τροποποίηση της παρ. 16 του άρθρου 49 του ν. 4030/2011 «Νέος τρόπος έκδοσης αδειών δόμησης, ελέγχου κατασκευών και λοιπές διατάξεις (Α' 249)».

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 44 παρ. 1 του Συντάγματος.

2. Τις διατάξεις των παραγράφων 15 και 16 του άρθρου 49 του ν. 4030/2011 (Α' 249).

3. Τις διατάξεις των άρθρων 23 και 24 του ν. 4014/2011 (Α' 209).

4. Την έκτακτη περίπτωση εξαιρετικά επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης να ρυθμιστούν τα προβλήματα που δημιουργούνται στη σύνταξη συμβολαίων, καθώς και στην είσπραξη των εκ του νόμου σημαντικών εσόδων του κράτους από την αναστολή της λειτουργίας του πληροφοριακού συστήματος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος.

5. Την πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Η παράγραφος 16 του άρθρου 49 του ν. 4030/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

1. Οι βεβαιώσεις των μηχανικών που προβλέπονται στο άρθρο 23 παρ. 4 του ν. 4014/2011 έχουν ισχύ δύο (2) μηνών. Οι παραπάνω βεβαιώσεις πριν τη σύνταξη των συμβολαίων υποβάλλονται ηλεκτρονικά στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος και λαμβάνουν μοναδικό αριθμό, που αφορά στο ακίνητο. Στα συμβόλαια προσαρτάται η βεβαίωση και ο μοναδικός αριθμός του ακινήτου.

Μετά την ενεργοποίηση της δυνατότητας του πληροφοριακού συστήματος, που προβλέπεται στο άρθρο 24 παρ. 23 του ν. 4014/2011, να υποδέχεται τα τοπογραφικά διαγράμματα της προηγούμενης παραγράφου, υποβάλλονται ηλεκτρονικά και αυτά, πριν τη σύνταξη των συμβολαίων, στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος και προσαρτώνται στα συμβόλαια. Για την ενεργοποίηση της παραπάνω δυνατότητας εκδίδεται διαπιστωτική απόφαση του προέδρου του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος.

Οι διατάξεις του άρθρου 27 παράγραφος 1 του ν. 4014/2011 εφαρμόζονται και για κάθε αυθαίρετη κατασκευή ή χρήση, που δεν μπορεί να υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 24 του ν. 4014/2011.

2. Σε περίπτωση αναστολής λειτουργίας των υπηρεσιών του πληροφοριακού συστήματος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, οι βεβαιώσεις των μηχανικών που προβλέπονται στο άρθρο 23

παρ. 4 του ν. 4014/2011, ως τροποποιήθηκε και ισχύει, εκδίδονται και υπογράφονται από τον αρμόδιο Μηχανικό, χωρίς μοναδικό αριθμό και κατά παρέκκλιση, από κάθε άλλη σχετική διάταξη και προσαρτώνται στα συμβόλαια.

3. Στη σχετική βεβαίωση σημειώνεται και μονογράφεται η επισήμανση «Εκδίδεται από το Μηχανικό λόγω αναστολής λειτουργίας των υπηρεσιών του πληροφοριακού συστήματος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος. Τα στοιχεία της βεβαίωσης θα καταχωρηθούν στο πληροφοριακό σύστημα, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του ν. 4014/2011 και την παρ. 16 του άρθρου 49 του ν. 4030/2011, εντός προθεσμίας 2 μηνών από την έκδοση». Για τη συγκεκριμένη επισήμανση γίνεται ειδική μνεία στη συμβολαιογραφική πράξη.

4. Η αναστολή λειτουργίας του πληροφοριακού συστήματος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος αποδεικνύεται σε κάθε περίπτωση από τη σχετική ανακοίνωση του αρμοδίου οργάνου του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, η οποία αναρτάται υποχρεωτικώς ηλεκτρονικά στις ιστοσελίδες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ή και του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος με ευθύνη των αρμοδίων υπηρεσιών.

Άρθρο 2 Έναρξη Ισχύος

Η ισχύς της παρούσας, η οποία θα κυρωθεί νομοθετικά κατά το άρθρο 44 παράγραφος 1 του Συντάγματος, αρχίζει από τη δημοσίευση της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 31 Οκτωβρίου 2012

Άρθρο δεύτερο Ρύθμιση θεμάτων αυθαίρετων, Νέου Οικοδομικού Κανονισμού και συναφών θεμάτων

1. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 11 του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 (Α' 209) αντικαθίσταται ως εξής:

«Μετά την ολοσχερή εξόφληση του ενιαίου ειδικού προστίμου ή την εξόφληση ποσοστού 30% του συνολικού ποσού προστίμου έως 31.5.2013, επιτρέπεται για το ίδιο χρονικό διάστημα, κατ' εξαίρεση, η μεταβίβαση ή η σύσταση

εμπράγματος δικαιώματος συμπεριλαμβανομένης της αρχικής ή της τροποποιητικής σύστασης οριζοντίων ή καθέτων ιδιοκτησιών στο ακίνητο στο οποίο έχει εκτελεστεί η αυθαίρετη κατασκευή ή έχει εγκατασταθεί αυθαίρετη χρήση, σύμφωνα και με την παράγραφο 2 περίπτωση στ' του άρθρου 23.»

2. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 12 του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 (Α' 209) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η έκδοση ή αναθεώρηση οικοδομικής άδειας κατά τις ισχύουσες διατάξεις σε δηλούμενο κτίριο ή τμήμα αυτού, μπορεί να γίνεται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξόφλησης του ενιαίου ειδικού προστίμου ή την εξόφληση ποσοστού 30% του συνολικού ποσού προστίμου έως 31.5.2013, χωρίς να επιβάλλεται άλλο πρόστιμο.»

3. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 17 του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 (Α' 209) αντικαθίσταται ως εξής:

«Στις περιπτώσεις κατασκευών οι οποίες έχουν ενταχθεί στις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου και έχει περαιωθεί η σχετική διαδικασία ή έχει εξοφληθεί ποσοστό 30% του συνολικού ποσού προστίμου έως 31.5.2013, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 5 επιτρέπεται κατά παρέκκλιση από κάθε ισχύουσα διάταξη η εκτέλεση εργασιών αποπεράτωσης.»

4. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 30 του ν. 4067/2012 (Α' 79) αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. Για τη λήψη άδειας εγκατάστασης, λειτουργίας ή για την υποβολή υπεύθυνης δήλωσης για την άσκηση μεταποιητικών ή συναφών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 17 έως 40 του ν. 3982/2011 (Α' 143), σε κτίρια ή τμήματα κτιρίων, που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 (Α' 209), απαιτείται αντί της οικοδομικής άδειας, η βεβαίωση περαίωσης ή η βεβαίωση εξόφλησης ποσοστού 30% του συνολικού ποσού προστίμου έως 31.5.2013 από το πληροφοριακό σύστημα του Τ.Ε.Ε.»

5. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 150 του ν. 4070/2012 (Α' 82) αντικαθίσταται ως εξής:

«Για κατασκευές ή χρήσεις που έχουν υπαχθεί στις ρυθμίσεις του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 (Α' 209) προσκομίζεται η βεβαίωση περαίωσης της διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο 2 της 41498/26.9.2011 απόφασης των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Β' 2167), ή η βεβαίωση εξόφλησης ποσοστού 30% του συνολικού ποσού προστίμου έως την 31.5.2013 από το πληροφοριακό σύστημα του Τ.Ε.Ε.»

6. Το τρίτο εδάφιο της περίπτωσης δ' της παρ. 2 του άρθρου 154 του ν. 4070/2012 (Α' 82) αντικαθίσταται ως εξής:

«Για κατασκευές ή χρήσεις που έχουν υπαχθεί στις ρυθμίσεις του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 και για τις οποίες έχει εξοφληθεί ποσοστό 30% του συνολικού ποσού προστίμου έως 31.5.2013, προσκομίζεται η βεβαίωση της καταχώρισης που προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 24 του ν. 4014/2011.»

7. Η περίπτωση γ' της παρ. 1 του άρθρου 150 του ν. 4070/2012 (Α' 82) αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. Άδεια δόμησης, η οποία εκδίδεται από την υπηρεσία δόμησης του οικείου Ο.Τ.Α. ή άλλη αρμόδια αρχή. Για χώρους που έχουν διατηρηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 και 6 του ν. 3843/2010 (Α' 62) προσκομίζεται αντίγραφο της αίτησης όπου βεβαιώνεται η περαίωση της διαδικασίας διατήρησης του χώρου σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 6 του ν. 3843/2010 (Α' 62). Για κατασκευές ή χρήσεις που έχουν υπαχθεί στις ρυθμίσεις του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 (Α' 209) προσκομίζεται η βεβαίωση περαίωσης της διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο 2 της 41498/26.9.2011 απόφασης των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Β' 2167) ή η βεβαίωση εξόφλησης ποσοστού 30% του συνολικού ποσού προστίμου έως 31.5.2013 από το πληροφοριακό σύστημα του Τ.Ε.Ε.»

8. Σε κάθε περίπτωση μετά την παρέλευση

της χρονικής περιόδου υποχρεωτικής καταβολής του συνόλου του ειδικού προστίμου οι αυθαίρετες κατασκευές ή χρήσεις για τις οποίες έχει πραγματοποιηθεί δήλωση υπαγωγής στο ν. 4014/2011 (Α' 209), καθίστανται αυτοδικαίως αυθαίρετες. Από το πληροφοριακό σύστημα του Τ.Ε.Ε. εκδίδεται ειδική σχετική έκθεση που περιλαμβάνει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία περιγραφής της αυθαίρετης κατασκευής με βάση τα οποία η αρμόδια ΥΔΟΜ υπολογίζει τα πρόστιμα ανέγερσης και διατήρησης και βεβαιώνει αυτό στην αρμόδια Δ.Ο.Υ..

9. Στις περιπτώσεις εξόφλησης ποσοστού 30% του συνολικού ποσού προστίμου έως 31.5.2013, η σχετική βεβαίωση εξόφλησης του ως άνω ποσοστού, που εκδίδεται από το πληροφοριακό σύστημα του Τ.Ε.Ε., επισυνάπτεται υποχρεωτικά σε κάθε δικαιοπραξία εν ζωή της παρ. 4 του άρθρου 23 του ν. 4014/2011 και γίνεται ειδική μνεία αυτής στη βεβαίωση του μηχανικού που προβλέπεται στη διάταξη αυτή.

10. Παρατείνεται από την λήξη της η προθεσμία καταβολής όλων των δόσεων του ειδικού προστίμου πράξεων υπαγωγής στο ν. 3843/2010 έως 31.5.2013, κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη.

11. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 5δ' του άρθρου 29 του ν. 4067/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στην παράγραφο 11 του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 μετά το εδάφιο: «Ανείσπρακτα βεβαιωθέντα ποσά προστίμων ανέγερσης και διατήρησης, δυνάμει άλλων διατάξεων, διαγράφονται» προστίθενται εδάφια τα οποία έχουν ως εξής:

«Για τη διαγραφή των προστίμων μετά την ολοσχερή εξόφληση του ενιαίου ειδικού προστίμου υποβάλλεται στην αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης αίτηση του ενδιαφερόμενου η οποία συνοδεύεται από: 1) τη βεβαίωση υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος και 2) υπεύθυνη δήλωση ότι τα πρόστιμα, των οποίων ζητείται η διαγραφή, αφορούν το ακίνητο, το οποίο έχει υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος.»

12. Στις περιπτώσεις βεβαίωσης εξόφλησης ποσοστού 30% του συνολικού ποσού προστίμου έως 31.5.2013 από το πληροφοριακό σύστημα

του Τ.Ε.Ε., η βεβαίωση εξόφλησης ποσοστού 30% και η βεβαίωση του Μηχανικού κατά την παρ. 4 του άρθρου 23 του ν. 4014/2011 (Α' 209) περιέχει σαφή αναφορά για την οποία γίνεται ειδική μνεία σε κάθε δικαιοπραξία.

Άρθρο τρίτο

Η παράγραφος 4 του άρθρου 23 του ν. 3983/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«Α. Απαραίτητη προϋπόθεση για την αναθεώρηση της έγκρισης και της άδειας δόμησης του γηπέδου ποδοσφαίρου στην Περιοχή Ανάπλασης II αποτελεί η έκδοση άδειας κατεδάφισης των υφιστάμενων αθλητικών εγκαταστάσεων στην Περιοχή Ανάπλασης I.

Β. Η άδεια κατεδάφισης, κατ' εξαίρεση από κάθε άλλη διάταξη, έχει ισχύ μέχρι την ολοκλήρωση των εκτελούμενων εργασιών στο γήπεδο ποδοσφαίρου στην Περιοχή Ανάπλασης II σύμφωνα με τη σχετική άδεια δόμησης και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν των πέντε (5) ετών από τη δημοσίευση του παρόντος.

Με την επιφύλαξη της ανωτέρω προθεσμίας, η κατεδάφιση δεν συντελείται πριν την ολοκλήρωση των εργασιών οικοδόμησης του ποδοσφαιρικού γηπέδου στην Περιοχή Ανάπλασης II.

Γ. Για την έκδοση της άδειας λειτουργίας του γηπέδου ποδοσφαίρου στην Περιοχή Ανάπλασης II, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η κατεδάφιση κατά τις διατάξεις του ν. 4030/2011 των υφιστάμενων αθλητικών εγκαταστάσεων στην Περιοχή Ανάπλασης I.

Δ. Την εκτέλεση των εργασιών και τα λοιπά έξοδα κατεδάφισης στην Περιοχή Ανάπλασης I δύναται να αναλάβει οποιοσδήποτε εκ των φορέων υλοποίησης του Προγράμματος, ανεξαρτήτως του ιδιοκτησιακού καθεστώτος.

Ε. Οι κτιριακές και λοιπές αθλητικές εγκαταστάσεις και οι βοηθητικοί χώροι τους που έχουν ανεγερθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου χωρίς την κατά νόμο οικοδομική άδεια στην Περιοχή Ανάπλασης I, θεωρούνται νομίμως υφιστάμενες, εφόσον δεν παραβιάζουν τις διατάξεις που ίσχυαν κατά το χρόνο κατασκευής τους ή αντίστοιχα αυτές που ισχύουν σήμερα. Η νομιμότητα της κτιριακής εγκατάστασης διαπιστώνεται με σχετική απόφαση του Γενικού

Γραμματέα Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος, η οποία εκδίδεται μετά από εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης Οικοδομικών και Κτιριακών Κανονισμών (Δ.Ο.Κ.Κ.) του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

ΣΤ. Αυθαίρετες εγκαταστάσεις της προηγούμενης περίπτωσης, που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις νομιμοποίησης, μπορούν να εξαιρούνται από την κατεδάφιση για χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών από τη δημοσίευση του παρόντος και μετά την υπαγωγή αυτών στο ν. 4014/2011, ως τροποποιήθηκε και ισχύει, εφόσον έχουν ανεγερθεί σε δομήσιμους χώρους και ταυτόχρονα δεν είναι επικίνδυνες από στατική άποψη και δεν παραβιάζουν το άμεσο ή ευρύτερο περιβάλλον με τη χρήση που έχουν. Η απόφαση για την εξαίρεση από την κατεδάφιση εκδίδεται από τον Γενικό Γραμματέα Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος, μετά από εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης Οικοδομικών και Κτιριακών Κανονισμών (Δ.Ο.Κ.Κ.) του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και την υπαγωγή στις διατάξεις του ν. 4014/2011, ως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Για τον έλεγχο της στατικής επάρκειας λαμβάνονται υπόψη οι προδιαγραφές σύνταξης μελετών που εφαρμόζονται για την έκδοση αδειών δόμησης και οι απαιτούμενοι έλεγχοι ακολουθούν τους κανονισμούς που ίσχυαν κατά το χρόνο κατασκευής των αυθαιρέτων ή μη κτιρίων. Με την παραπάνω απόφαση μπορεί να επιβάλλονται στους ιδιοκτήτες ή κατόχους ή στους έλκοντες εξ αυτών δικαιώματα, πρόσθετοι όροι που αποσκοπούν στη στατική ενίσχυση και στη λειτουργική ή μορφολογική βελτίωση και εκσυγχρονισμό του υπάρχοντος κτίσματος.

Ζ. Μετά την έκδοση της ως άνω απόφασης εξαίρεσης από την κατεδάφιση επιτρέπεται η έκδοση αδειών δόμησης για τη βελτίωση, την επισκευή, τη μετασκευή, τη στατική ενίσχυση και τον εκσυγχρονισμό των παραπάνω εγκαταστάσεων χωρίς αύξηση του όγκου των συνολικών εγκαταστάσεων, από το Τμήμα Οικοδομικού Κανονισμού της Διεύθυνσης Οικοδομικών και Κτιριακών Κανονισμών (Δ.Ο.Κ.Κ.) του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής

Αλλαγής μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την ημέρα υποβολής σε αυτό αίτησης του χρήστη της εγκατάστασης.

Η. Υπό την προϋπόθεση έκδοσης των ανωτέρω αδειών το υφιστάμενο γήπεδο ποδοσφαίρου στην Περιοχή Ανάπλασης Ι δύναται να λειτουργεί νομίμως μέχρι την έκδοση άδειας λειτουργίας του νέου ποδοσφαιρικού γηπέδου στην Περιοχή Ανάπλασης ΙΙ και την κατεδάφιση αυτού και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν των πέντε (5) ετών από τη δημοσίευση του παρόντος.

Θ. Το τμήμα Οικοδομικού Κανονισμού της Διεύθυνσης Οικοδομικών και Κτιριακών Κανονισμών (Δ.Ο.Κ.Κ.) του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής είναι αρμόδιο και για την αναθεώρηση της άδειας δόμησης του γηπέδου ποδοσφαίρου στην Περιοχή Ανάπλασης ΙΙ.»

Άρθρο τέταρτο **Ρύθμιση θεμάτων αυθαιρέτων**

1. Η περίπτωση στ' της παρ. 2 του άρθρου 23 του ν. 4014/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«στ. για τις οποίες έχει περατωθεί η διαδικασία καταβολής του ενιαίου ειδικού προστίμου ή η καταβολή ποσοστού 30% του συνολικού ποσού προστίμου έως 31.5.2013, όπως ορίζεται στην παράγραφο 6 του επόμενου άρθρου και για το χρονικό διάστημα που προβλέπεται στον παρόντα νόμο».

2. Στην παρ. 8 του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 (Α' 209) η περίπτωση στ' αντικαθίσταται ως εξής:

«στ. Σε περίπτωση καταβολής ποσοστού 30% του συνολικού ποσού προστίμου έως 31.5.2013 παρέχεται έκπτωση 10% επί του συνολικού ποσού. Οι επόμενες προς εξόφληση δόσεις κατανέμονται αντιστοίχως.»

Άρθρο πέμπτο **Θέματα τιμολογιακής πολιτικής των υδάτων και λοιπές διατάξεις**

1) Τροποποιήσεις του άρθρου 4 του ν. 3199/2003 (Α' 280):

α) Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν. 3199/2003 (Α' 280) προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται Κεντρική Υπηρεσία Υδάτων νοείται στο εξής Ειδική Γραμματεία Υδάτων, η οποία συνεστήθη με την παράγραφο 2 του άρθρου 4 του π.δ. 24/2010 (Α' 56). Η Ειδική Γραμματεία Υδάτων σχεδιάζει και αξιολογεί την εθνική στρατηγική για την προστασία και διαχείριση των υδάτων, παρακολουθεί, συντονίζει και ελέγχει την εφαρμογή της. Ειδικότερα η Ειδική Γραμματεία Υδάτων έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:».

β) Στην παράγραφο 1 του άρθρου 4 του ν. 3199/2003 (Α' 280), μετά το εδάφιο δ' προστίθεται νέο εδάφιο ε', οπότε τα υπόλοιπα εδάφια μετονομάζονται σε στ', ζ', η' κ', θ', ι', ια' και ιβ' αντίστοιχα.

Το νέο εδάφιο ε' έχει ως εξής:

«ε) Διαμορφώνει την πολιτική τιμολόγησης των υπηρεσιών ύδατος ανάλογα με τη χρήση τους σε συνεργασία με τα κατά περίπτωση συναρμόδια Υπουργεία, στο πλαίσιο εξειδίκευσης των γενικών κανόνων κοστολόγησης και τιμολόγησης των υδάτων, καθώς και της οικονομικής ανάλυσης της χρήσης τους, σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 12 του νόμου και τα άρθρα 5, 7 και 8 του π.δ. 51/2007 (Α' 54), εποπτεύει, αξιολογεί και συντονίζει την εφαρμογή της πολιτικής αυτής και εισηγείται στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής τη θέσπιση των αναγκαίων νομοθετικών μέτρων.»

γ) Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του ν. 3199/2003 (Α' 280) προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Η κάλυψη αναγκών σε προσωπικό γίνεται και με αποσπάσεις ή μετατάξεις προσωπικού που υπηρετεί στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σε άλλα υπουργεία ή σε εποπτευόμενους από αυτά φορείς ή σε άλλους φορείς του δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται από τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 1256/1982, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας. Η απόσπαση ή μετάταξη πραγματοποιείται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του αρμόδιου Υπουργού, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη και χωρίς να απαιτείται η γνώμη

του υπηρεσιακού συμβουλίου. Ο χρόνος υπηρεσίας των αποσπασμένων του δημόσιου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα θεωρείται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στην οργανική θέση του φορέα προέλευσής τους. Για το προσωπικό που αποσπάται έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 4024/2011 (Α' 226) σε συνδυασμό με το άρθρο 14 του ίδιου νόμου. Το προσωπικό που μετατάσσεται με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου, μετατάσσεται με ταυτόχρονη μεταφορά της οργανικής του θέσης και την ίδια σχέση εργασίας και υποχρεούται να παρέχει τις υπηρεσίες του τουλάχιστον για μια πενταετία. Για το μετατασσόμενο προσωπικό εφαρμόζονται οι διατάξεις της περίπτωσης 3 της υποπαραγράφου Ζ1 της παραγράφου Ζ' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παραγράφου 22 του άρθρου 2 του ν. 3899/2010 (Α' 212).»

δ) Στο τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 4 του ν. 3199/2003 (Α' 280), η τελευταία φράση διαμορφώνεται ως εξής:

«...την άσκηση των αρμοδιοτήτων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α', β', δ' και ε' της παραγράφου 1.»

ε) Στο τέλος της παραγράφου 4 του άρθρου 5 του ν. 3199/2003 (Α' 280), προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Η κάλυψη αναγκών σε προσωπικό γίνεται και με αποσπάσεις ή μετατάξεις προσωπικού που υπηρετεί στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σε άλλα υπουργεία ή σε εποπτευόμενους από αυτά φορείς ή σε άλλους φορείς του δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται από τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 1256/1982, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας. Η απόσπαση ή μετάταξη πραγματοποιείται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του αρμόδιου Υπουργού, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη και χωρίς να απαιτείται η γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου. Ο χρόνος υπηρεσίας των αποσπασμένων του δημόσιου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα θεωρείται ως χρόνος

πραγματικής υπηρεσίας στην οργανική θέση του φορέα προέλευσής τους. Για το προσωπικό που αποσπάται έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 4024/2011 (Α' 226) σε συνδυασμό με το άρθρο 14 του ίδιου νόμου. Το προσωπικό που μετατάσσεται με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου, μετατάσσεται με ταυτόχρονη μεταφορά της οργανικής του θέσης και την ίδια σχέση εργασίας και υποχρεούται να παρέχει τις υπηρεσίες του τουλάχιστον για μια πενταετία. Για το μετατασσόμενο προσωπικό εφαρμόζονται οι διατάξεις της περίπτωσης 3 της υποπαραγράφου Ζ1 της παραγράφου Ζ' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παραγράφου 22 του άρθρου 2 του ν. 3899/2010 (Α' 212).»

στ) Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 3199/2003 (Α' 280) προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται Περιφέρεια νοείται στο εξής Αποκεντρωμένη Διοίκηση, όπου αναφέρεται Περιφερειακό Συμβούλιο Υδάτων νοείται στο εξής Συμβούλιο Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και όπου αναφέρεται Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας νοείται στο εξής Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης».

ζ) Η παράγραφος 2 του άρθρου 7 του ν. 3199/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Το Σχέδιο Διαχείρισης καταρτίζεται από την αρμόδια Διεύθυνση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και εγκρίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ύστερα από γνώμη του τέως Περιφερειακού Συμβουλίου Υδάτων και νυν Συμβουλίου Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του άρθρου 6 και σύμφωνη γνώμη της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων.

2.1. Ύστερα από αίτημα του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης είναι δυνατόν το Σχέδιο Διαχείρισης να καταρτίζεται, να αναθεωρείται ή να ενημερώνεται από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Στην περίπτωση αυτή το Σχέδιο Διαχείρισης εγκρίνεται από την Εθνική Επιτροπή Υδάτων με-

τά από εισήγηση της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, εφόσον προηγουμένως τηρηθεί η διαδικασία δημοσιοποίησης που προβλέπεται στην παράγραφο 2.2. Κατά την κατάρτιση, τελική επεξεργασία, αναθεώρηση ή ενημέρωση του Σχεδίου Διαχείρισης η Ειδική Γραμματεία Υδάτων συνεργάζεται με την αρμόδια Διεύθυνση Υδάτων της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, καθώς και με τα συναρμόδια Υπουργεία που εκπροσωπούνται στην Εθνική Επιτροπή Υδάτων.

2.2. Η Ειδική Γραμματεία Υδάτων μεριμνά για την ουσιαστική συμμετοχή του ενδιαφερόμενου κοινού και των φορέων εκπροσώπησής του, συμπεριλαμβανομένων των χρηστών κατά τη διαδικασία εκπόνησης, αναθεώρησης ή ενημέρωσης του Σχεδίου Διαχείρισης. Για το σκοπό αυτόν προβαίνει σε δημόσια διαβούλευση του προσχεδίου Διαχείρισης θέτοντας στη διάθεση του εν λόγω κοινού και των φορέων όλα τα σχετικά στοιχεία και τις πληροφορίες που έχει συγκεντρώσει. Ειδικότερα:

α) Η Ειδική Γραμματεία Υδάτων προβαίνει σε ηλεκτρονική ανάρτηση του προσχεδίου Διαχείρισης απευθύνοντας πρόσκληση προς το ενδιαφερόμενο κοινό και τους φορείς εκπροσώπησής του για να λάβουν γνώση του περιεχομένου του προκειμένου να εκφράσουν τις απόψεις τους και να υποβάλουν εγγράφως ή ηλεκτρονικά τις παρατηρήσεις τους. Η δημοσιοποίηση του προσχεδίου Διαχείρισης μπορεί να γίνεται και σε συνεργασία με την αρμόδια Διεύθυνση Υδάτων της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, χρησιμοποιώντας κάθε άλλο επιπλέον πρόσφορο μέσο.

β) Για τη διατύπωση και υποβολή παρατηρήσεων και απόψεων παρέχεται προθεσμία τουλάχιστον έξι (6) μηνών από τη δημοσιοποίησή του. Οι παρατηρήσεις του κοινού και των φορέων λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία έγκρισης του Σχεδίου Διαχείρισης.»

2) Τροποποίηση του άρθρου 8 του π.δ. 51/2007 (Α' 54).

Μετά την παράγραφο 2 του άρθρου 8 του π.δ. 51/2007 (Α' 54) προστίθεται νέα παράγραφος 3, οπότε οι υπόλοιποι παράγραφοι αναριθμούνται

σε 4, 5, 6 και 7. Η νέα παράγραφος 3 έχει ως εξής:

«3. Η Ειδική Γραμματεία Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής διαμορφώνει, εποπτεύει, αξιολογεί και συντονίζει την πολιτική, τιμολόγησης των υπηρεσιών ύδατος, όπως προβλέπεται στο άρθρο 4 (παρ. 1 εδάφιο ε' και παράγραφος 4) του ν. 3199/2003. Με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και, εφόσον απαιτείται, του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, μετά από εισήγηση της ΕΓΥ, είναι δυνατόν να θεσπίζονται κανόνες και μέτρα που θα εξειδικεύουν την τιμολογιακή πολιτική των υδάτων.»

3) Τροποποιήσεις του άρθρου 3 του ν. 2744/1999 (Α' 222) με το οποίο τροποποιήθηκε το άρθρο 19 του ν. 1068/1980 (Α' 190):

α) Η παράγραφος 1 του άρθρου 3 του ν. 2744/1999 (Α' 222), με την οποία αντικαταστάθηκαν οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 19 του ν. 1068/1980 (Α' 190), αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα τιμολόγια των υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης για τις διάφορες κατηγορίες καταναλωτών και χρηστών καθορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, στο πλαίσιο

εφαρμογής της τιμολογιακής πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 3 του π.δ. 51/2007 (Α' 54). Οι αποφάσεις αυτές έχουν πενταετή διάρκεια και εκδίδονται στο τέλος κάθε περιόδου για κάθε επόμενη πενταετία.»

β) Η παράγραφος 2 του άρθρου 3 του ν. 2744/1999 (Α' 222) τροποποιείται ως εξής:

«2. Η προβλεπόμενη στο άρθρο αυτό υπουργική απόφαση εκδίδεται από τους Υπουργούς Οικονομικών, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής στο πλαίσιο εφαρμογής της τιμολογιακής πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 3 του π.δ. 51/2007 (Α' 54).»

Άρθρο έκτο Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 1 Φεβρουαρίου 2013

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠ' ΑΡΙΘ. Κ2-828

(ΦΕΚ Β' 216/05/02/2013)

Προτυποποιημένα καταστατικά.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ,
ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ -
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο πρώτο υποπαρ. Η1 περίπτωση 10 του νόμου 4093/2012 (Α' 222) με το οποίο αντικαταστάθηκε το άρθρο 12 του νόμου 3853/2010 (Α' 90).

2 Του Π.Δ. 397/88 «Οργανισμός του Υπουργείου Εμπορίου», όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα και ισχύει.

3. Του Π.Δ. 27/1996 «Συγχώνευση των Υπουργείων Τουρισμού, Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας και Εμπορίου, στο Υπουργείο Ανάπτυξης».

4. Του Π.Δ. 59/1996 «Σύσταση Γενικής Γραμματείας Εμπορίου στο Υπουργείο Ανάπτυξης και καθορισμός των αρμοδιοτήτων της».

5. Του Π.Δ. 65/2011 (ΦΕΚ Α' 147) «... συγχώνευση των Υπουργείων Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας στο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας...».

6. Του Π.Δ. 36/2000 «Οργανισμός Υπουργείου Δικαιοσύνης» (ΦΕΚ Α' 29) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

7. Το Π.Δ. 86/2012 (ΦΕΚ 141/Α) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» και Π.Δ. 90/2012 (ΦΕΚ 144/Α) «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών».

8. Την αριθμ. 30376/Δ106721/05-07-2012 (ΦΕΚ 2094/2012, τεύχος Β') απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων Αθανάσιο Σκορδά».

9. Το γεγονός ότι με την απόφαση αυτή δεν

προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Ι. Όπως το ελάχιστο περιεχόμενο των προτυποποιημένων καταστατικών της Ανώνυμου Εταιρείας, της Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης, της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας (ΙΚΕ), της Ομορρύθμου Εταιρείας και της Ετερορρυθμού Εταιρείας το οποίο συμπληρώνεται από την Υπηρεσία Μιας Στάσης (συμβολαιογράφο), αν πρόκειται για ανώνυμη εταιρία, εταιρία περιορισμένης ευθύνης, και την Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία ή από τους ιδρυτές αν πρόκειται για ομόρρυθμη εταιρία, ετερόρρυθμη εταιρία και Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία μόνο ως προς τα στοιχεία που διαφοροποιούν την εταιρία από άλλες διαφορετικού εταιρικού τύπου και θα είναι προσπελάσιμο από τον διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ. είναι το εξής ανά εταιρικό τύπο:

Α. Προτυποποιημένο καταστατικό Ανώνυμης Εταιρείας

Άρθρο 1 ΕΠΩΝΥΜΙΑ

Συνιστάται με το παρόν συμβόλαιο Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία «... (στην επωνυμία πρέπει να περιέχονται οι λέξεις: Ανώνυμη Εταιρεία)».

Άρθρο 2 ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της εταιρείας είναι:

Άρθρο 3 ΕΔΡΑ

Έδρα της εταιρείας ορίζεται ο Δήμος...

Άρθρο 4 ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Η διάρκεια της εταιρείας ορίζεται σε... έτη και αρχίζει από την καταχώριση στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) του παρόντος καταστατικού και, εφόσον απαιτείται, της Διοικητικής απόφασης της αρμόδιας εποπτεύουσας αρχής για την χορήγηση άδειας σύστασης και έγκρισης του καταστατικού, θα λήγει δε την αντίστοιχη ημερομηνία μετά την πάροδο των... ετών.

Άρθρο 5 ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Το μετοχικό κεφάλαιο εταιρείας ορίζεται σε ... (0.000) χιλιάδες ευρώ διαιρούμενο σε... χιλιάδες (0.000) μετοχές, ονομαστικής αξίας (X) ευρώ εκάστης.

Άρθρο 6 ΜΕΤΟΧΕΣ

1. Οι μετοχές της εταιρείας είναι... (αναγράφεται το είδος των μετοχών).

Άρθρο 7 Όργανα της εταιρείας

Όργανα της εταιρείας είναι η Γενική Συνέλευση των μετόχων και το Διοικητικό Συμβούλιο.

Άρθρο 8 Γενική Συνέλευση

Η Γενική Συνέλευση των μετόχων είναι το ανώτατο όργανο της εταιρείας, αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση και για οποιοδήποτε θέμα αφορά την εταιρεία, για τα οποία σύμφωνα με το νόμο ή το παρόν καταστατικό απαιτείται απόφαση αυτής και οι αποφάσεις της υποχρεώνουν και τους απόντες ή διαφωνούντες μετόχους.

Η Γενική Συνέλευση των μετόχων συγκαλείται από το Διοικητικό Συμβούλιο ενώ οι προσκλήσεις για τη σύγκληση Γενικής Συνέλευσης γίνονται όπως ο νόμος ορίζει.

Άρθρο 9 ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΘΗΤΕΙΑ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

1. Η εταιρεία διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από... () έως... () μέλη.

2. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της εταιρείας για θητεία (X) ετών που παρατείνεται μέχρι την πρώτη Τακτική Γενική Συνέλευση μετά τη λήξη της θητείας τους, η οποία όμως δεν μπορεί να υπερβεί τα (Ψ) έτη.

Άρθρο 10 ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το Διοικητικό Συμβούλιο, αμέσως μετά την

εκλογή του, συνέρχεται και συγκροτείται σε σώμα, εκλέγοντας τον Πρόεδρο, ορίζοντας τον αναπληρωτή του και τις ιδιότητες των λοιπών μελών, καθορίζοντας συγχρόνως και τις αρμοδιότητές τους.

Άρθρο 11 ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗ ΜΕΛΟΥΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Αν για οποιοδήποτε λόγο, κενωθεί θέση Συμβούλου, οι Σύμβουλοι που απομένουν, εφόσον είναι τουλάχιστον τρεις (3), δύνανται να εκλέξουν προσωρινά αντικαταστάτη για το υπόλοιπο της θητείας του συμβούλου που αναπληρώνεται. Η ως άνω αντικατάσταση είναι υποχρεωτική, όταν ο αριθμός των μελών του Συμβουλίου περιοριστεί κάτω από το ελάχιστο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 7 παρ. 1 του παρόντος, έτσι ώστε να συμπληρωθεί το όριο αυτό.

Σε κάθε περίπτωση τα μέλη αυτού δεν επιτρέπεται να είναι λιγότερα των τριών (3).

Άρθρο 12 ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ

Η εταιρική χρήση είναι δωδεκάμηνης διάρκειας και αρχίζει την 1η Ιανουαρίου/1η Ιουλίου κάθε έτους και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους/30 Ιουνίου του επόμενου έτους.

Άρθρο 13 ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ - ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΥΤΩΝ - ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΕΡΔΩΝ

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας καταρτίζονται στο τέλος κάθε εταιρικής χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο και δημοσιεύονται με επιμέλεια αυτού σύμφωνα με τα οριζόμενα κάθε φορά από το νόμο.

Ο έλεγχος των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα κάθε φορά στο νόμο.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 44α του Κ.Ν. 2190/1920 όπως ισχύει, η διάθεση των καθαρών κερδών της εταιρείας γίνεται με τον ακόλουθο τρόπο:

α) Προηγείται η διάθεση του ποσοστού για το σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού, όπως ορίζει το άρθρο 72 παρ. 1 του Ν. 2725/1999. Για

το σκοπό αυτό αφαιρείται τουλάχιστο το δέκα τοις εκατό (10%) των καθαρών κερδών. Η υποχρέωση για τη δημιουργία αυτού του αποθεματικού υφίσταται ανεξάρτητα του ύψους του αποθεματικού σε σχέση με το κεφάλαιο της εταιρείας.

β) Ακολουθεί η διάθεση του ποσού που απαιτείται για την καταβολή του μερίσματος, που προβλέπεται από το Άρθρο 3 του α.ν.148/1967 (ΦΕΚ173 Α'), όπως ισχύει.

γ) Η Γενική Συνέλευση διαθέτει ελεύθερα το υπόλοιπο.

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Άρθρο 14

Για όσα θέματα δεν ρυθμίζει το παρόν καταστατικό, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920, όπως κάθε φορά ισχύει.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 15

ΚΑΛΥΨΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΚΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Το προβλεπόμενο στο άρθρο 5 του παρόντος καταστατικού αρχικό μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας, εκ χιλιάδων (000.000) ευρώ θα καλυφθεί ως εξής:

Άρθρο 16

Εξαιρετικά η πρώτη εταιρική χρήση της εταιρείας αρχίζει από την καταχώριση στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) του παρόντος καταστατικού και, εφόσον απαιτείται, της Διοικητικής απόφασης της αρμόδιας εποπτεύουσας αρχής για την χορήγηση άδειας σύστασης και έγκρισης του καταστατικού, και θα λήξει την...

Άρθρο 17

ΣΥΝΘΕΣΗ ΠΡΩΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο που θα διοικήσει την εταιρεία μέχρι την πρώτη Τακτική Γενική Συνέλευση αποτελείται από τους:

1) Πλήρη στοιχεία ταυτότητας (ονοματεπώνυμο, ονοματεπώνυμο γονέων, αριθμός δελτίου

ταυτότητας ή διαβατηρίου, τόπος και χρόνος γέννησης, πλήρης διεύθυνση κατοικίας, Α.Φ.Μ.), Πρόεδρος.

2) Πλήρη στοιχεία ταυτότητας (ονοματεπώνυμο, ονοματεπώνυμο γονέων, αριθμός δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου, τόπος και χρόνος γέννησης, πλήρης διεύθυνση κατοικίας, Α.Φ.Μ.), Αναπληρωτή πρόεδρο.

3) Πλήρη στοιχεία ταυτότητας (ονοματεπώνυμο, ονοματεπώνυμο γονέων, αριθμός δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου, τόπος και χρόνος γέννησης, πλήρης διεύθυνση κατοικίας, Α.Φ.Μ.), Μέλος.

4)...

Άρθρο 18

ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ

Για τον έλεγχο της πρώτης εταιρικής χρήσης ορίζεται/ορίζονται...

Άρθρο 19

ΕΥΘΥΝΗ

Πρόσωπα που έχουν ενεργήσει με το όνομα αυτής της υπό ίδρυση εταιρείας ευθύνονται για τις πράξεις αυτές απεριόριστα και εις ολόκληρο. Ευθύνεται όμως μόνη η εταιρεία για τις πράξεις που έγιναν ρητά στο όνομά της κατά το ιδρυτικό στάδιο, εάν μέσα σε τρεις μήνες από την απόκτηση της νομικής προσωπικότητας αυτής ανέλαβε τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτές τις πράξεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

1. Η ανώνυμη εταιρεία συνιστάται υποχρεωτικά με συμβολαιογραφικό έγγραφο από την Υπηρεσία Μίας Στάσης (Συμβολαιογράφος) του Ν. 3853/2010 εκτός αν από άλλες διατάξεις προβλέπεται κάτι διαφορετικό.

2. Για τις διεθνείς συναλλαγές της εταιρείας, η επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος θα αποδίδονται σε πιστή μετάφραση ή με λατινικά στοιχεία.

3. Το ελάχιστο Μετοχικό Κεφάλαιο ανέρχεται σε 24.000 ευρώ και είναι ολοσχερώς καταβεβλημένο κατά τη σύσταση της ανωνύμου εται-

ρείας ενώ η ονομαστική αξία κάθε μετοχής δεν μπορεί να οριστεί κατωτέρα των τριάντα λεπτών (0,30) του ευρώ ούτε ανωτέρα των εκατό (100) ευρώ.

4. Η ανώνυμη εταιρεία μπορεί να ιδρυθεί και από ένα μόνο πρόσωπο ή να καταστεί μονοπρόσωπη οπότε στην περίπτωση αυτή τα στοιχεία του μοναδικού της εταίρου δημοσιεύονται στο Γ.Ε.ΜΗ.

5. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται τουλάχιστο από τρία μέλη, ενώ μέλος του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να είναι και νομικό πρόσωπο εφόσον αυτό προβλέπεται στο καταστατικό. Στην περίπτωση αυτή το νομικό πρόσωπο υποχρεούται να ορίσει ένα φυσικό πρόσωπο για την άσκηση των εξουσιών του νομικού προσώπου ως μέλος του διοικητικού συμβουλίου.

6. Το καταστατικό της ανώνυμης εταιρείας μπορεί να ορίζει άλλες διατυπώσεις ή βραχύτερες προθεσμίες πρόσκλησης για τη σύγκληση του διοικητικού συμβουλίου κατά παρέκκλιση αυτών που προβλέπονται στο νόμο.

7. Στο καταστατικό μπορεί να ορίζεται κατ'εξαίρεση και άλλος τόπος στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή πέραν της έδρας στον οποίο μπορεί να συνεδριάζει έγκυρα το διοικητικό συμβούλιο.

8. Εφόσον προβλέπεται στο καταστατικό το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να συνεδριάζει με τηλεδιάσκεψη με παρόντα ή όλα τα μέλη του.

9. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει και άλλο πρόσωπο πέραν του Προέδρου που υπογράφει τα πρακτικά του διοικητικού συμβουλίου και αντίγραφα εκδίδονται από τα πρόσωπα αυτά χωρίς να απαιτείται επιπλέον υπογραφή.

10. Τα καταστατικά μπορεί να προβλέπει κατά την ίδρυση της ανωνύμου εταιρείας το διορισμό προέδρου, αντιπροέδρου, διευθύνοντος συμβούλου ή πρόσωπα με άλλη ιδιότητα και αρμοδιότητες για το πρώτο διοικητικό συμβούλιο μπορεί να γίνει και με το καταστατικό.

11. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει και την έκδοση εξαγοράσιμων μετοχών.

12. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει και την εκλογή αναπληρωματικών μελών στο διοικητικό συμβούλιο.

13. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει τη δυνατότητα επέκτασης εφαρμογής του άρθρου

23 παρ. 5 και σε άλλα πρόσωπα πέραν αυτών που ορίζονται στο νόμο.

14. Το καταστατικό σε περίπτωση ύπαρξης προνομιούχων μετοχών πρέπει να ορίζει με σαφήνεια το προνόμιο ενώ μπορεί να προβλέπει άλλο χρόνο μετατροπής από το χρόνο λήψης της σχετικής δήλωσης όταν οι προνομιούχες μετοχές είναι μετατρέψιμες σε κοινές.

15. Το καταστατικό μπορεί να απαλλάσσει την ανώνυμη εταιρεία από την υποχρέωση έκδοσης μετοχικών τίτλων οπότε θα πρέπει να ορίζει πώς αποδεικνύεται η μετοχική ιδιότητα.

16. Η θητεία του διοικητικού συμβουλίου σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβεί τα 6 έτη.

Β. Προτυποποιημένο καταστατικό Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΕΠΕ

Σύσταση, επωνυμία, έδρα, σκοπός, διάρκεια.

Άρθρο 1

Σύσταση - Επωνυμία

Συνιστάται Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης με την επωνυμία «... Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης ...».

Άρθρο 2

Έδρα

Έδρα της εταιρείας ορίζεται ο Δήμος...

Άρθρο 3

Σκοπός

Σκοπός της εταιρείας είναι:

Άρθρο 4

Διάρκεια

Η διάρκεια της εταιρείας ορίζεται σε...(X) χρόνια και αρχίζει από την καταχώριση της εταιρικής σύμβασης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.)

Εταιρικό Κεφάλαιο - Εταιρικά μερίδια

Άρθρο 5

Κεφάλαιο

Το κεφάλαιο της εταιρείας ορίζεται σε... () ευ-

ρώ που διαιρείται σε... () εταιρικά μερίδια από...() ευρώ το καθένα και είναι ολοσχερώς καταβεβλημένα κατά την κατάρτιση της εταιρικής σύμβασης. Η κάλυψη των μεριδίων και η καταβολή του κεφαλαίου από όλους τους εταίρους έγινε ως εξής:

1. Ο από τους εταίρους... του... κατέβαλε ως κεφάλαιο το ποσό των ευρώ... και ανέλαβε ... εταιρικά μερίδια, ονομαστικής αξίας ευρώ... εκάστου, τα οποία αποτελούν τη μερίδα συμμετοχής του.

2. Ο από τους εταίρους... του..., κατέβαλε ως κεφάλαιο το ποσό των ευρώ... και ανέλαβε ... εταιρικά μερίδια ονομαστικής αξίας ευρώ... εκάστου, τα οποία αποτελούν τη μερίδα συμμετοχής του.

3. ...

Οι συμβαλλόμενοι δήλωσαν ρητά ότι τα πιο πάνω κεφάλαια καταβλήθηκαν σήμερα εξ ολοκλήρου.

Άρθρο 6

Όργανα της εταιρείας

Όργανα της εταιρείας είναι η Γενική Συνέλευση των εταίρων και ο διαχειριστής.

Άρθρο 7

Γενική Συνέλευση

Η Γενική Συνέλευση των εταίρων είναι το ανώτατο όργανο της εταιρείας, αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση και για οποιοδήποτε θέμα αφορά την εταιρεία, για τα οποία σύμφωνα με το νόμο ή το παρόν καταστατικό απαιτείται απόφαση αυτής και οι αποφάσεις της υποχρεώνουν και τους απόντες ή διαφωνούντες εταίρους.

Η Γενική Συνέλευση των εταίρων συγκαλείται από τον διαχειριστή ενώ οι προσκλήσεις για τη σύγκληση Γενικής Συνέλευσης γίνονται με συστημένη επιστολή στη Διεύθυνση που σημειώνεται στο βιβλίο των εταίρων, οκτώ (8) ημέρες τουλάχιστον πριν από την ημέρα της συνεδρίασής και πρέπει να περιλαμβάνουν την ημέρα, την ώρα και τον τόπο της συνέλευσης καθώς και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης.

Άρθρο 8

Διαχείριση και εκπροσώπηση

Η διαχείριση γενικά των εταιρικών υποθέσεων

και η δικαστική και εξώδικη εκπροσώπηση της εταιρείας ανατίθεται με το παρόν Καταστατικό για όλη τη διάρκεια της εταιρείας, στον/ στους (όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, μητρώνυμο, κάτοικος... επί της οδού.... αρ..., κάτοχος ΔΑΤ.... και Α.Φ.Μ.), ο/οι οποίος/οι θα ενεργεί/για λογαριασμό και το όνομα της εταιρείας πράξεις διαχείρισης και διάθεσης που σε κάθε περίπτωση ανάγονται στους σκοπούς της εταιρείας και εκπροσωπεί/ούν και δεσμεύει/ουν την εταιρεία νόμιμα υπογράφοντας από κοινού/μεμονωμένα κάτω από την εταιρική επωνυμία.

Άρθρο 9

Εταιρική Χρήση

Η εταιρική χρήση είναι δωδεκάμηνης διάρκειας και αρχίζει την 1η Ιανουαρίου/1η Ιουλίου κάθε έτους και λήγει την 31 Δεκεμβρίου του ίδιου έτους /30 Ιουνίου του επομένου έτους.

Κατ' εξαίρεση η πρώτη εταιρική χρήση αρχίζει από την καταχώριση της πράξης σύστασης της εταιρείας στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, και λήγει την 31η Δεκεμβρίου/30ή Ιουνίου...

Άρθρο 10

Ετήσιες οικονομικές καταστάσεις - Έλεγχος αυτών - Διάθεση κερδών

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας καταρτίζονται στο τέλος κάθε εταιρικής χρήσης από τον διαχειριστή και δημοσιεύονται με επιμέλεια αυτού σύμφωνα με τα οριζόμενα κάθε φορά από το νόμο.

Ο έλεγχος των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα κάθε φορά στο νόμο.

Ο τρόπος και το ποσό των κερδών της εταιρείας που θα διανέμονται καθορίζεται κάθε φορά με απόφαση από την Γενική Συνέλευση των εταίρων, που συνέρχεται υποχρεωτικά μέσα σε τρεις μήνες από τη λήξη της χρήσης, με την πλειοψηφία που ορίζεται από το νόμο.

Άρθρο 11

Για κάθε άλλο θέμα που δεν ρυθμίζεται από το παρόν Καταστατικό εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 3190/1955, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ

ΠΡΟΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΠΕ

1. Η σύσταση της Ε.Π.Ε. γίνεται από την Υπηρεσία Μίας Στάσης (Συμβολαιογράφος) ενώ τροποποίηση του καταστατικού δύναται να γίνει μόνο με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των εταίρων που λαμβάνεται διά πλειοψηφίας τουλάχιστον των τριών τετάρτων του όλου αριθμού των εταίρων που εκπροσωπούν τα τρία τέταρτα του όλου εταιρικού κεφαλαίου, η οποία θα περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου.

2. Στην περίπτωση σύστασης μονοπρόσωπης ΕΠΕ στην επωνυμία συμπεριλαμβάνονται υποχρεωτικά ολογράφως οι λέξεις «ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ».

3. Έδρα της εταιρείας μπορεί να ορίζεται και Δημοτικό Διαμέρισμα οποιουδήποτε Δήμου της χώρας.

4. Το ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο της ΕΠΕ ανέρχεται σε 2.400 ευρώ ενώ η αξία κάθε εταιρικού μεριδίου δεν μπορεί να είναι μικρότερη των τριάντα (30) ευρώ.

5. Εάν στο καταστατικό δεν ορίσθηκε διαφορετικά, η διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων και η εκπροσώπηση της εταιρείας ανήκει σε όλους τους εταίρους που δρουν συλλογικά

6. Στο καταστατικό μπορεί να συμπεριληφθούν διατάξεις για τον έλεγχο των διαχειριστών.

7. Όπου ο νόμος 3190/1955 «περί ΕΠΕ» απαιτεί διατυπώσεις δημοσιότητας η δημοσιότητα αυτή πραγματοποιείται μέσω του Γ.Ε.ΜΗ.

8. Η λύση της εταιρείας για λόγο μη προβλεπόμενο από το νόμο είναι ισχυρή εφόσον ο λόγος αυτός συμπεριλήφθηκε στη συστατική πράξη της εταιρείας.

9. Συμφωνίες μεταξύ των εταίρων για συμπληρωματικές εισφορές, περί άλλων παρεπομένων παροχών που δεν αποτελούν εισφορά εις χρήμα ή εις είδος κατά την έννοια του άρθρου 5 παρ. 1 του ν. 3190/1955, περί απαγόρευσης εις τους εταίρους του ανταγωνισμού, περί απαγόρευσης της μεταβίβασης ή της μεταβίβασης υπό ορισμένες περιπτώσεις του εταιρικού μεριδίου περί εξόδων των εταίρων είναι ισχυρές εφόσον

συμπεριελήφθησαν στην συστατική πράξη της εταιρείας.

Γ. Προτυποποιημένο καταστατικό

Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας

ΠΡΑΞΗ ΣΥΣΤΑΣΗΣ Ι.Κ.Ε.

Στ... σήμερα στις... του μηνός... του έτους δύο χιλιάδες ... (201...) ημέρα... οι κάτωθι συμβαλλόμενοι: 1) (όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, μητρώνυμο, κάτοικος... επί της οδού.... αρ..., κάτοχος ΔΑΤ.... και Α.Φ.Μ ...{ηλεκτρονική διεύθυνση (e-mail)}*... 2) (όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, μητρώνυμο, κάτοικος... επί της οδού... αρ..., κάτοχος Δ.ΑΤ.... και Α.Φ.Μ. ...{ηλεκτρονική διεύθυνση (e-mail)} 3) (όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, μητρώνυμο, κάτοικος... επί της οδού.... αρ..., κάτοχος ΔΑΤ.... και Α.Φ.Μ.... {ηλεκτρονική διεύθυνση (e-mail)}... και 4) (όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, μητρώνυμο, κάτοικος... επί της οδού.... αρ. ..., κάτοχος Δ.ΑΤ... και Α.Φ.Μ. ...{ηλεκτρονική διεύθυνση (e-mail)} όλοι... υπηκοότητας**, συστήνουν με το παρόν Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία της οποίας το καταστατικό έχει ως εξής:

Άρθρο 1

ΣΥΣΤΑΣΗ - ΙΔΙΟΤΗΤΑ- ΕΠΩΝΥΜΙΑ

Συνιστάται με το παρόν ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία με την ιδιότητα και τα χαρακτηριστικά αυτής της εταιρικής μορφής, της οποίας η επωνυμία είναι «... Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία»

Άρθρο 2

Έδρα

1. Έδρα της εταιρείας ορίζεται ο Δήμος...

Άρθρο 3

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

1. Η διάρκεια της εταιρείας ορίζεται σε... έτη και αρχίζει από την καταχώριση του παρόντος στην αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ.

Άρθρο 4

Σκοπός

Σκοπός της συνιστώμενης με το παρόν Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας είναι: ...

Άρθρο 5

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ-
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΜΕΡΙΔΙΑ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΤΑΙΡΩΝ**

1. Το κεφάλαιο της εταιρίας ανέρχεται σε Χ ευρώ, διαιρούμενο σε (...) εταιρικά μερίδια ονομαστικής αξίας (Ζ) έκαστο και αντιπροσωπεύουν κεφαλαιακές εισφορές ύψους χ ευρώ.

2 Ο συνολικός αριθμός των εταιρικών μεριδίων της εταιρείας ανέρχεται σε Ψ εταιρικά μερίδια, ονομαστικής αξίας (Ζ) έκαστο και αντιστοιχούν σε (...) εταιρικά μερίδια κεφαλαιακών εισφορών, σε (...) εταιρικά μερίδια εξωκεφαλαιακών εισφορών και σε (...) εταιρικά μερίδια εγγυητικών εισφορών ονομαστικής αξίας (Ζ) το κάθε εταιρικό μερίδιο.

Η καταβολή των παραπάνω εταιρικών μεριδίων ανά κατηγορία εισφορών έγινε ως εξής:

α. ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Οι κεφαλαιακές εισφορές των εταίρων, αξίας Χ ευρώ, που αντιστοιχούν σε (...) εταιρικά μερίδια, ονομαστικής αξίας (Ζ) ευρώ έκαστο, καλύφθηκαν ως κατωτέρω:

i) Ο εταίρος I κατέβαλε ποσό χ ευρώ μετρητά στο ταμείο της εταιρίας και έλαβε α1 εταιρικά μερίδια, ονομαστικής αξίας (Ζ) ευρώ έκαστο,

ii) Ο εταίρος II κατέβαλε ποσό χ ευρώ μετρητά στο ταμείο της εταιρίας και έλαβε α2 εταιρικά μερίδια, ονομαστικής αξίας (Ζ) ευρώ έκαστο,

iii) Ο εταίρος III κατέβαλε ποσό χ ευρώ μετρητά στο ταμείο της εταιρίας και έλαβε α3 εταιρικά μερίδια, ονομαστικής αξίας (Ζ) ευρώ έκαστο.

6. ΕΞΩΚΕΦΑΛΑΙΑΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Οι εξωκεφαλαιακές εισφορές των εταίρων, των οποίων η αξία αποτιμήθηκε σε Ψ ευρώ, από τους εταίρους αντιστοιχούν σε (...) εταιρικά μερίδια, ονομαστικής αξίας (Ζ) ευρώ έκαστο, καλύφθηκαν ως κατωτέρω:

i) Με παροχή εργασίας (τήρηση των λογιστικών βιβλίων της εταιρείας) από τον εταίρο III, για μια πενταετία από τη νόμιμη σύσταση της εταιρείας και η οποία αποτιμήθηκε από τους λοιπούς εταίρους συνολικά σε ψ1 ευρώ και αντιστοιχούν σε β1 εταιρικά μερίδια ονομαστικής αξίας (Ζ) ευρώ έκαστο.

ii) Με παροχή έργου... από τον εταίρο IV, για

μία τριετία από τη νόμιμη σύσταση της εταιρείας και το οποίο αποτιμήθηκε από τους λοιπούς εταίρους συνολικά σε ψ2 ευρώ και αντιστοιχούν σε β2 εταιρικά μερίδια ονομαστικής αξίας (Ζ) ευρώ έκαστο.

γ. ΕΓΓΥΗΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Οι εγγυητικές εισφορές των εταίρων συνολικής αξίας Ν ευρώ που συνίστανται στην ανάληψη ευθύνης έναντι τρίτων για τα χρέη της εταιρίας μέχρι του ποσού των Ν ευρώ, αντιστοιχούν σε (...) εταιρικά μερίδια ονομαστικής αξίας (Ζ) έκαστο, καλύφθηκαν ως ακολούθως:

i) Με ανάληψη ευθύνης έναντι τρίτων για χρέη της εταιρείας από τον εταίρο III, ύψους ν1 ευρώ διαιρούμενη σε γ1 εταιρικά μερίδια ονομαστικής αξίας (Ζ) ευρώ έκαστο.

ii) Με ανάληψη ευθύνης έναντι τρίτων για χρέη της εταιρείας από τον εταίρο IV, ύψους ν2 ευρώ, διαιρούμενη σε γ2 εταιρικά μερίδια ονομαστικής αξίας (Ζ) ευρώ έκαστο.

Άρθρο 6

Διαχειριστές - Ορισμός διαχειριστών

Διαχειριστής διά του παρόντος ορίζεται ο (όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, μητρώνυμο, κάτοικος... επί της οδού... αρ..., κάτοχος Δ.Α.Τ. ... και ΑΦ.Μ.)

Ο διαχειριστής εκπροσωπεί την εταιρεία και ενεργεί στο όνομά της κάθε πράξη που αφορά στη διοίκηση της εταιρείας, τη διαχείριση της περιουσίας της και την εν γένει επιδίωξη του σκοπού της.

Ο διαχειριστής μπορεί να αναθέτει την άσκηση συγκεκριμένων εξουσιών του σε εταίρους ή τρίτους*.

Άρθρο 7

Για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται με το παρόν εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 4072/2012 όπως εκάστοτε ισχύει.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3**ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ
ΠΡΟΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ
ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ**

1. Η σύσταση της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής

Εταιρείας γίνεται από την Υπηρεσία Μίας Στάσης με το καταστατικό της και τις τροποποιήσεις του να γίνονται με ιδιωτικό έγγραφο εκτός αν από ειδικές διατάξεις νόμου απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο.

2. Η Ι.Κ.Ε. μπορεί να συνιστάται από ένα πρόσωπο ή να καθίσταται μονοπρόσωπη οπότε τα στοιχεία του μοναδικού εταίρου της υποβάλλονται σε δημοσιότητα μέσω του Γ.Ε.ΜΗ. Ενώσω η εταιρία είναι μονοπρόσωπη, στην επωνυμία της περιλαμβάνονται οι λέξεις «Μονοπρόσωπη Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία ή «Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε.»

3. Η επωνυμία της Ι.Κ.Ε. μπορεί να είναι και φανταστική αλλά σε κάθε περίπτωση πρέπει στην επωνυμία να περιέχονται ολογράφως οι λέξεις «ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία ή σε συντομογραφία Ι.Κ.Ε.». Επίσης η επωνυμία της εταιρίας μπορεί να αποδίδεται ολόκληρη με λατινικούς χαρακτήρες ή σε ξένη γλώσσα. Αν αποδίδεται στην αγγλική γλώσσα θα πρέπει να περιέχει ολογράφως τις λέξεις «Private Company» ή την ένδειξη «P.C» και αν είναι μονοπρόσωπη τις λέξεις «Single Member Private Company» ή «Single Member P.C»

4. Η διάρκεια της εταιρείας είναι ορισμένου χρόνου και αν δεν ορίζεται χρόνος, η διάρκειά της είναι δώδεκα έτη από τη σύστασή της.

5. Ο διαχειριστής της εταιρείας μέσα σε ένα μήνα από τη σύστασή της οφείλει να βεβαιώσει την καταβολή του αρχικού κεφαλαίου με πράξη που καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ.

6. Υπάρχει αποσύνδεση της εταιρικής συμμετοχής και των εταιρικών μεριδίων από το κεφάλαιο της εταιρείας καθότι ο αριθμός των εταιρικών μεριδίων δεν ισούται πάντα με το κεφάλαιο της εταιρείας διότι όταν υπάρχουν πέραν των κεφαλαιακών εισφορών και εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές ο αριθμός των εταιρικών μεριδίων εκφράζει το σύνολο των εταιρικών εισφορών.

7. Το ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο της Ι.Κ.Ε. καθώς και η ελάχιστη ονομαστική αξία κάθε εταιρικού μεριδίου δεν μπορεί να είναι κατώτερο από ένα ευρώ ανεξάρτητα από το είδος των εισφορών στην οποία αντιστοιχούν.

8. Κατά τη σύσταση της Ι.Κ.Ε. πρέπει να

υπάρχει πάντα ένα εταιρικό μερίδιο που αντιπροσωπεύει κεφαλαιακή εισφορά και σε κάθε περίπτωση δεν είναι απαραίτητο να εμφανίζονται και τα τρία είδη εισφορών.

9. Στις περιπτώσεις εισφοράς σε είδος που είναι δεκτική αποτίμησης, δεν υπάρχει υποχρέωση αποτίμησης της εισφοράς αυτής κατά την έννοια του άρθρου 9 του κ.ν. 2190/1920 «περί ανωνύμων εταιρειών» εάν η αξία του εισφερόμενου στοιχείου δεν υπερβαίνει τις 5.000 ευρώ αλλά αυτό θα λογιστικοποιείται στην αξία την οποία δηλώνουν τα συμβαλλόμενα μέρη στο καταστατικό.

Επίσης στην εισφορά εξωκεφαλαιακής εισφοράς που συνίσταται σε παροχές που δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κεφαλαιακής εισφοράς όπως απαιτήσεις που προκύπτουν από ανάληψη υποχρέωσης εκτέλεσης εργασίας ή παροχής υπηρεσιών δεν υπάρχει υποχρέωση αποτίμησης κατά την έννοια του άρθρου 9 του κ.ν. 2190/1920 «περί ανωνύμων εταιρειών» αλλά η αξία της εισφοράς αυτής καθορίζεται στο καταστατικό από τους συμβαλλόμενους.

Η αξία κάθε εγγυητικής εισφοράς καθορίζεται στο καταστατικό και ο αριθμός των εταιρικών μεριδίων που αντιστοιχεί σε αυτές δεν μπορεί να υπερβαίνει το 75% του ποσού της ευθύνης που ορίζεται επίσης στο καταστατικό για τα χρέη της εταιρείας έναντι των τρίτων ενώ στην περίπτωση παροχής της εγγυητικής εισφοράς, ο εταίρος που κατέβαλε εταιρικό χρέος δεν έχει δικαίωμα αναγωγής κατά της εταιρείας.

Ενδεικτικά αναφέρουμε εδώ ότι εάν το ποσό της ευθύνης είναι εκατό ευρώ τότε η αξία της εγγυητικής εισφοράς που θα καθορίζεται στο καταστατικό και η αξία των εκδιδόμενων εταιρικών μεριδίων θα είναι μέχρι το εβδομήντα πέντε.

Η επιστροφή εισφορών επιτρέπεται μόνο για τις κεφαλαιακές εισφορές μέσω της διαδικασίας μείωσης του κεφαλαίου ενώ για τις λοιπές απαγορεύεται η επιστροφή τους και επιτρέπεται μόνο η εξαγορά τους από τον εταίρο που τις οφείλει ως δικλείδα απεμπλοκής του εταίρου από την υποχρέωση που ανέλαβε αλλά δεν μπορεί να την τηρεί στο διηνεκές.

10. Η διαχείριση της Ι.Κ.Ε. μπορεί να είναι είτε νόμιμη είτε καταστατική και η πρώτη είναι εκείνη που υπάρχει όταν δεν υπάρχει καταστατική πρόβλεψη.

Σε κάθε περίπτωση διαχειριστής μπορεί να είναι οποιοσδήποτε εταίρος ή μη αλλά μόνο φυσικό πρόσωπο ενώ το νομικό πρόσωπο εταίρος δεν μπορεί να είναι διαχειριστής πράγμα που σημαίνει ότι αν εκλεγεί νομικό πρόσωπο ως διαχειριστής η εκλογή είναι άκυρη και στην περίπτωση που η εταιρεία έχει «νόμιμη διαχείριση» το νομικό πρόσωπο οφείλει να ορίσει για λογαριασμό του φυσικό πρόσωπο που θα είναι ο διαχειριστής.

Τονίζεται εδώ ότι στην περίπτωση της νόμιμης διαχείρισης υπάρχει υποχρέωση εγγραφής στα ασφαλιστικά ταμεία για όλους τους εταίρους ενώ στην περίπτωση της καταστατικής διαχείρισης μόνο γι' αυτόν που έχει ορισθεί ως διαχειριστής και όχι για του λοιπούς εταίρους.

11. Η σύνταξη των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και ο έλεγχος αυτών γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 «περί ανωνύμων εταιρειών» και εγκρίνονται από τους εταίρους που εγκρίνουν επίσης και τη διανομή των κερδών με τη συμμετοχή τους να είναι ανάλογη του αριθμού μεριδίων που κατέχει κάθε εταίρος.

Το καταστατικό όμως μπορεί να προβλέπει ότι για ορισμένο χρόνο που δεν υπερβαίνει τη δεκαετία κάποιος εταίρος ή εταίροι δεν μετέχουν ή μετέχουν περιορισμένα στα κέρδη ή στο προϊόν της εκκαθάρισης ή ότι έχουν δικαίωμα λήψης πρόσθετων κερδών.

12. Οι εκάστοτε ισχύουσες φορολογικές διατάξεις για την Ε.Π.Ε. εφαρμόζονται αναλόγως και στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία.

Δ. Προτυποποιημένο καταστατικό Ομόρρυθμης Εταιρείας

ΠΡΑΞΗ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΟΜΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΟΜΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Στ... σήμερα την 20.. μεταξύ 1) του (πλήρη στοιχεία ταυτότητας: ονοματεπώνυμο, ονοματεπώνυμο

νομο γονέων, αριθμός δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου, τόπος και χρόνος γέννησης, πλήρης διεύθυνση κατοικίας, Α.Φ.Μ.) και 2) του (πλήρη στοιχεία ταυτότητας: ονοματεπώνυμο, ονοματεπώνυμο γονέων, αριθμός δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου, τόπος και χρόνος γέννησης, πλήρης διεύθυνση κατοικίας, Α.Φ.Μ.), συμφωνήθηκαν και έγιναν αμοιβαία αποδεκτά τα κάτωθι:

Συνιστούν μεταξύ τους ομόρρυθμη εμπορική εταιρεία με τους κάτωθι όρους και συμφωνίες:

1. ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η συνιστάμενη με το παρόν εταιρεία είναι ομόρρυθμη, επιδιώκει εμπορικό σκοπό και για τα χρέη αυτής ευθύνονται, παράλληλα όλοι οι εταίροι απεριόριστα και εις ολόκληρον.

2. ΕΔΡΑ

Έδρα της εταιρείας ορίζεται... και η διεύθυνσή της είναι επί της οδού... , αρ. ...

3. ΕΠΩΝΥΜΙΑ

1. Η επωνυμία της εταιρείας έχει ως ακολούθως «... Ο.Ε.».

2. Σε περίπτωση αποχώρησης εταίρου το όνομα του οποίου περιέχεται στην επωνυμία απαιτείται η συγκατάθεση αυτού ή των κληρονόμων του για την διατήρηση της επωνυμίας.

4. ΣΚΟΠΟΣ

1. Σκοπός της εταιρείας είναι:

α)...

β)...

γ)...

5. ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Η διάρκεια της εταιρείας ορίζεται σε... (X) έτη, αρχόμενη από την καταχώριση της εταιρείας στο ΓΕΜΗ και λήγουσα την αντίστοιχη ημερομηνία του έτους...

6. ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΤΑΙΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑ, ΣΤΑ ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΖΗΜΙΕΣ

Οι εταίροι μετέχουν στην εταιρεία με τα παρακάτω ποσοστά έκαστος:

ο πρώτος εταίρος με ποσοστό X%,

ο δεύτερος εταίρος με ποσοστό Ψ%, τα οποία αναλογούν στην αξία της εισφοράς εκάστου.

Η συμμετοχή κάθε εταίρου στα κέρδη και τις ζημίες της εταιρείας είναι ανάλογη με την συμμετοχή κάθε εταίρου στην εταιρεία.

7. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΕΣ - ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ

Διαχειριστές και εκπρόσωποι της εταιρείας ορίζονται όλοι οι εταίροι, οι οποίοι θα διαχειρίζονται τις εταιρικές υποθέσεις και θα εκπροσωπούν την εταιρεία είτε από κοινού, είτε καθένας χωριστά και έκαστος δύναται να ενεργεί κάθε πράξη διαχείρισεως προς επίτευξη του εταιρικού σκοπού και να δεσμεύει την εταιρεία έναντι κάθε τρίτου φυσικού ή νομικού προσώπου, ενώπιον των Δικαστηρίων και γενικά κάθε αρχής.

8. ΕΞΟΔΟΣ ΕΤΑΙΡΟΥ

1. Ο θάνατος, η πτώχευση και η υποβολή σε δικαστική συμπάρασταση εταίρου δεν επιφέρουν τη λύση της εταιρείας αλλά την έξοδο αυτού από την εταιρία.

2. Κάθε εταίρος μπορεί με έγγραφη δήλωση του προς την εταιρία και τους λοιπούς εταίρους να εξέλθει από την εταιρία.

3. Σε περίπτωση που με την αποχώρηση εταίρου παραμένει μόνο ένας εταίρος η εταιρία λύνεται εφόσον μέσα σε δύο μήνες δεν δημοσιευθεί στο ΓΕΜΗ η είσοδος νέου εταίρου.

9. ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΕΡΔΩΝ

Κάθε ημερολογιακό έτος συντάσσεται λογαριασμός και διανέμονται τα κέρδη της εταιρείας. Με κοινή συμφωνία των εταίρων κέρδη δύναται να διανεμηθούν και πριν το τέλος του έτους, εφόσον υφίστανται με βάση προσωρινό λογαριασμό.

10. ΛΥΣΗ - ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

1. Η εταιρία λύνεται: α) με την πάροδο του χρόνου διάρκειάς της, β) με απόφαση όλων των εταίρων, γ) με την κήρυξη της σε κατάσταση πτώχευσης και δ) με δικαστική απόφαση ύστερα από αίτηση εταίρου εφόσον υπάρχει σπουδαίος λόγος.

2. Τη λύση της εταιρείας ακολουθεί εκκαθάριση και εκκαθαριστές διορίζονται οι εταίροι. Κατά την εκκαθάριση ρευστοποιούνται τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας, εξοφλούνται τα προς τρίτους χρέη αυτής, αποδίδονται οι εισφορές των εταίρων και το υπόλοιπο διανέμεται με ταξύ των εταίρων.

11. ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Εφόσον δεν υπάρχει ειδική ρύθμιση στο παρόν, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν.4072/20-

12 (άρθρα 249-280) και οι σχετικές διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

Σε πίστωση των ανωτέρω συνετάγη το παρόν εις ...πλούν και υπογράφηκε από όλους τους εταίρους, έλαβε έκαστος τούτων από ένα και ήθελε με τη σύμπραξη των καταχωρηθεί στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ).

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ ΟΜΟΡΡΥΘΜΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

1. Η ομόρρυθμος εταιρεία συστήνεται από την Υπηρεσία μίας στάσης, πλην ειδικών περιπτώσεων, και αποκτά νομική προσωπικότητα με την καταχώριση της εταιρικής σύμβασης στο Γ.Ε.ΜΗ. στο οποίο πραγματοποιείται η δημοσιότητα κάθε πράξης που απαιτεί ο νόμος.

2 Η επωνυμία της ομορρύθμου εταιρείας σχηματίζεται είτε από το όνομα ενός ή περισσοτέρων εταίρων είτε από το αντικείμενο της επιχείρησης είτε από άλλες ενδείξεις με την προσθήκη των λέξεων «Ομόρρυθμη εταιρεία», ολογράφως ή με τη σύντμηση «Ο.Ε.».

3. Η διάρκεια της Ο.Ε. μπορεί να είναι είτε ορισμένου χρόνου που ορίζεται στην εταιρική σύμβαση είτε αορίστου χρόνου και αρχίζει από την καταχώριση της εταιρικής σύμβασης στο Γ.Ε.ΜΗ. Εφόσον επιλέγεται αόριστη διάρκεια της εταιρίας το άρθρο περί διάρκειας (άρθρο 5 του πρότυπου καταστατικού) παραλείπεται.

4. Αν η Ο.Ε. αρχίσει την εμπορική της δραστηριότητα πριν την καταχώριση της εταιρικής σύμβασης στο Γ.Ε.ΜΗ. εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του πρώτου κεφαλαίου του έβδομου μέρους του ν. 4072/2012.

5. Εάν στην εταιρική σύμβαση δεν ορίστηκε διαφορετικά η διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων και η εκπροσώπηση της εταιρείας ανήκει σε όλους τους εταίρους.

6. Στην εταιρική σύμβαση είναι δυνατόν να προβλέπεται ότι διανέμονται κέρδη και πριν το τέλος της εταιρικής χρήσης με βάση προσωρινό λογαριασμό.

7. Στην εταιρική σύμβαση μπορεί να προβλέπεται η συνέχιση της εταιρίας με τον επιζώντα

εταίρο και τους από τη διαθήκη ή εξ αδιαθέτου κληρονόμους του θανόντος εταιρού. Στην περίπτωση αυτή κάθε κληρονόμος μπορεί να εξαρτήσει την παραμονή του στην εταιρεία από το αν θα λάβει τη θέση ετερόρρυθμου εταιρού. Εφόσον οι εταίροι δεν κάνουν δεκτή την πρόταση ο κληρονόμος μπορεί να εξέλθει από την εταιρεία, ενώ τα ανωτέρω δικαιώματα ο κληρονόμος μπορεί να ασκήσει μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών από την αποδοχή της κληρονομιάς ή την απώλεια του δικαιώματος για την αποποίησή της.

8. Η Ο.Ε. μπορεί να καταστεί μονοπρόσωπη για χρονικό διάστημα μέχρι δύο μηνών αν αποχωρήσουν για οποιοδήποτε λόγο ένας ή περισσότεροι εταίροι και παραμείνει μόνο ένας εταίρος εφόσον δεν δημοσιευθεί στο Γ.Ε.ΜΗ. η είσοδος νέου εταίρου, άλλως η εταιρεία λύεται.

Ε. Πρωτοποποιημένο καταστατικό Ετερόρρυθμης Εταιρείας

ΠΡΑΞΗ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Στ... σήμερα την... 20.. μεταξύ 1) του Χ (πλήρη στοιχεία ταυτότητας: ονοματεπώνυμο, ονοματεπώνυμο γονέων, αριθμός δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου, τόπος και χρόνος γέννησης, πλήρης διεύθυνση κατοικίας, Α.Φ.Μ.), 2) του Ψ (πλήρη στοιχεία ταυτότητας: ονοματεπώνυμο, ονοματεπώνυμο γονέων, αριθμός δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου, τόπος και χρόνος γέννησης, πλήρης διεύθυνση κατοικίας, Α.Φ.Μ.) και 3) του Ζ (πλήρη στοιχεία ταυτότητας: ονοματεπώνυμο, ονοματεπώνυμο γονέων, αριθμός δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου, τόπος και χρόνος γέννησης, πλήρης διεύθυνση κατοικίας, ΑΦΜ), συμφωνήθηκαν και έγιναν αμοιβαία αποδεκτά τα κάτωθι:

Συνιστούν μεταξύ τους ετερόρρυθμη εμπορική εταιρεία με τους κάτωθι όρους και συμφωνίες:

1. ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Συνίσταται με το παρόν ετερόρρυθμη εταιρεία

με ομόρρυθμο μέλος τον Χ και ετερόρρυθμα μέλη τον Ψ και τον Ζ. Για τα χρέη αυτής έναντι τρίτων ευθύνεται ο ομόρρυθμος εταίρος αυτής Χ, εις ολόκληρον και απεριόριστα. Οι ετερόρρυθμοι εταίροι Ψ και Ζ ευθύνονται μόνο στις περιπτώσεις που ορίζεται ρητώς στο παρόν καταστατικό ή στον Νόμο.

2. ΕΔΡΑ

Έδρα της εταιρείας ορίζεται... και η διεύθυνσή της είναι επί της οδού..., αρ. ...

3. ΕΠΩΝΥΜΙΑ

1. Η επωνυμία της εταιρείας έχει ως ακολούθως «...Ε.Ε.».

2. Σε περίπτωση αποχώρησης εταίρου το όνομα του οποίου περιέχεται στην επωνυμία απαιτείται η συγκατάθεση αυτού ή των κληρονόμων του για την διατήρηση της επωνυμίας.

4. ΣΚΟΠΟΣ

1. Σκοπός της εταιρείας είναι:

α)...

β)...

γ)...

5. ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Η διάρκεια της εταιρείας ορίζεται σε... (Χ) έτη, αρχόμενη από την καταχώριση της εταιρείας στο ΓΕΜΗ και λήγουσα την αντίστοιχη ημερομηνία του έτους...

6. ΕΙΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΟΥ ΕΤΑΙΡΟΥ

1. Η αξία της εισφοράς του ετερόρρυθμου εταίρου Ψ ανήλθε σε Χ ευρώ και καλύφθηκε ως εξής:...

2. Η αξία της εισφοράς του ετερόρρυθμου εταίρου Ζ ανήλθε σε Χ ευρώ και καλύφθηκε ως εξής: ...

7. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΤΑΙΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΤΑ ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΖΗΜΙΕΣ

Οι εταίροι μετέχουν στην εταιρεία με τα παρακάτω ποσοστά έκαστος:

ο εταίρος Χ με ποσοστό Χ%,

ο εταίρος Ψ με ποσοστό Ψ%,

ο εταίρος Ζ με ποσοστό Ζ%, τα οποία αναλογούν στην αξία της εισφοράς εκάστου.

Η συμμετοχή κάθε εταίρου στα κέρδη και τις ζημίες της εταιρείας είναι ανάλογη με την συμμετοχή κάθε εταίρου στην εταιρεία.

8. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΕΣ - ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ

Διαχειριστής και εκπρόσωπος της εταιρείας ορίζεται το ομόρρυθμο μέλος Χ, το οποίο ασκεί την διαχείριση και εκπροσώπηση της εταιρείας, δυνάμενος να ενεργεί κάθε πράξη διαχείρισης προς επίτευξη του εταιρικού σκοπού και να δεσμεύει την εταιρεία έναντι κάθε τρίτου φυσικού ή νομικού προσώπου, ενώπιον των Δικαστηρίων και γενικά κάθε αρχής.

9. ΕΞΟΔΟΣ ΕΤΑΙΡΟΥ

1. Ο θάνατος, η πτώχευση και η υποβολή σε δικαστική συμπάρσταση εταίρου δεν επιφέρουν τη λύση της εταιρείας αλλά την έξοδο αυτού από την εταιρία.

2. Επίσης κάθε εταίρος μπορεί με έγγραφη δήλωσή του προς την εταιρία και τους λοιπούς εταίρους να εξέλθει από την εταιρία.

3. Σε περίπτωση εξόδου, αποκλεισμού ή θανάτου του μοναδικού ομόρρυθμου εταίρου Χ, η ετερόρρυθμη εταιρία λύνεται, εκτός αν με τροποποίηση της εταιρικής σύμβασης, που πρέπει να καταχωρισθεί μέσα σε δύο μήνες στο Γ.Ε.ΜΗ, ένας από τους ετερόρρυθμους εταίρους Ψ και Ζ καταστεί ομόρρυθμος εταίρος ή αν εισέλθει στην εταιρία νέος εταίρος ως ομόρρυθμος.

10. ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

1. Οι ετερόρρυθμοι εταίροι δεν συμμετέχουν στη διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων, ούτε στη λήψη των αποφάσεων που αφορούν την διαχείριση της εταιρίας.

2. Οι ετερόρρυθμοι εταίροι δεν έχουν δικαίωμα εναντίωσης σε πράξη που ενεργεί ο διαχειριστής εταίρος, εκτός αν η πράξη υπερβαίνει τη συνήθη διαχείριση. Στην τελευταία περίπτωση ο διαχειριστής οφείλει να μην τελέσει την πράξη αυτή.

3. Οι ετερόρρυθμοι εταίροι έχουν δικαίωμα ελέγχου των εταιρικών λογαριασμών και των βιβλίων της εταιρείας.

4. Οι ετερόρρυθμοι εταίροι δεν έχουν εξουσία εκπροσώπησης της εταιρείας.

5. Οι ετερόρρυθμοι εταίροι, που έχουν καταβάλει στην εταιρεία την εισφορά τους, δεν ευθύνονται για τα χρέη της εταιρείας. Σε αντίθετη περίπτωση ευθύνονται προσωπικά μέχρι του ποσού της εισφοράς τους.

11. ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΕΡΔΩΝ

Κάθε ημερολογιακό έτος συντάσσεται λογαριασμός και διανέμονται τα κέρδη της εταιρείας. Με κοινή συμφωνία των εταίρων κέρδη δύναται να διανεμηθούν και πριν το τέλος του έτους, εφόσον υφίστανται με βάση προσωρινό λογαριασμό.

12. ΛΥΣΗ - ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

1. Η εταιρία λύνεται: α) με την πάροδο του χρόνου διάρκειάς της σύμφωνα με το άρθρο 5 («Διάρκεια») του παρόντος β) με απόφαση όλων των εταίρων γ) με την κήρυξη της σε κατάσταση πτώχευσης και δ) με δικαστική απόφαση ύστερα από αίτηση εταίρου εφόσον υπάρχει σπουδαίος λόγος.

2. Τη λύση της εταιρείας ακολουθεί εκκαθάριση και εκκαθαριστές διορίζονται οι εταίροι. Κατά την εκκαθάριση ρευστοποιούνται τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας, εξοφλούνται τα προς τρίτους χρέη αυτής, αποδίδονται οι εισφορές των εταίρων και το υπόλοιπο διανέμεται μεταξύ των εταίρων.

13. ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Εφόσον δεν υπάρχει ειδική ρύθμιση στο παρόν, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 4072/20-12 (άρθρα 249-280) και οι σχετικές διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

Σε πίστωση των ανωτέρω συνετάγη το παρόν εις ...πλούν και υπογράφηκε από όλους τους εταίρους, έλαβε έκαστος τούτων από ένα και ήθελε με τη σύμπραξη των καταχωρηθεί στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ).

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5 ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

1. Η ετερόρρυθμη εταιρεία συστήνεται από την Υπηρεσία μίας στάσης, πλην ειδικών περιπτώσεων και αποκτά νομική προσωπικότητα με την καταχώριση της εταιρικής σύμβασης στο Γ.Ε.ΜΗ. στο οποίο πραγματοποιείται η δημοσιότητα κάθε πράξης που απαιτεί ο νόμος.

2. Η επωνυμία της ετερόρρυθμης εταιρείας

σχηματίζεται είτε από το όνομα ενός ή περισσοτέρων ομόρρυθμων εταίρων είτε από το αντικείμενο της επιχείρησης είτε από άλλες ενδείξεις με την προσθήκη των λέξεων «Ετερόρρυθμη εταιρεία», ολογράφως είτε με τη σύντμηση «Ε.Ε.». Παρόλα αυτά, αν στην επωνυμία ετερόρρυθμης εταιρίας περιληφθεί το όνομα ετερόρρυθμου εταίρου, αυτό έχει ως συνέπεια την απεριόριστη ευθύνη του, εκτός αν ο τρίτος που συναλλάχθηκε με την εταιρεία γνώριζε ότι είναι ετερόρρυθμος εταίρος.

3. Η διάρκεια της εταιρίας μπορεί να είναι ορισμένου χρόνου είτε αορίστου χρόνου και αρχίζει από την καταχώριση της εταιρικής σύμβασης στο Γ.Ε.ΜΗ. Εφόσον επιλέγεται αόριστη διάρκεια της εταιρίας, το άρθρο περί διάρκειας (άρθρο 5 του πρότυπου καταστατικού) παραλείπεται.

4. Ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν συμμετέχει στην διαχείριση και εκπροσώπηση της εταιρίας ούτε στη λήψη των αποφάσεων των εταίρων εκτός αν έχει οριστεί διαφορετικά στην εταιρική σύμβαση.

5. Στην εταιρική σύμβαση μπορεί να προβλέπεται ότι ο ετερόρρυθμος εταίρος συμμετέχει στις ζημιές της εταιρίας και με ποσό μεγαλύτερο από το ποσό που συμμετέχει στην εταιρία.

6. Σε περίπτωση έναρξης λειτουργίας της εταιρίας πριν από την εγγραφή της στο ΓΕΜΗ

κάθε ετερόρρυθμος εταίρος ευθύνεται για τα χρέη της εταιρίας που δημιουργήθηκαν κατά το διάστημα αυτό ως ομόρρυθμος, εκτός αν οι τρίτοι γνώριζαν ότι συμμετείχε στην εταιρία ως ετερόρρυθμος εταίρος. Το ίδιο ισχύει και αν ο ετερόρρυθμος εταίρος εισήλθε στην εταιρία μετά την έναρξη λειτουργίας της, αλλά πριν από την εγγραφή της στο Γ.Ε.ΜΗ

7. Καθήκοντα εκκαθαριστή ασκεί και ο ετερόρρυθμος εταίρος εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στην εταιρική σύμβαση.

8. Σε περίπτωση εξόδου, αποκλεισμού ή θανάτου του μοναδικού ετερόρρυθμου εταίρου η εταιρία συνεχίζει ως ομόρρυθμη εταιρία.

9. Σε περίπτωση εξόδου, αποκλεισμού ή θανάτου του μοναδικού ομόρρυθμου εταίρου, η εταιρία λύνεται, εκτός αν με τροποποίηση της εταιρικής σύμβασης, που πρέπει να καταχωρισθεί μέσα σε δύο μήνες στο Γ.Ε.ΜΗ, ένας από τους ετερόρρυθμους καταστεί ομόρρυθμος εταίρος ή αν εισέλθει στην εταιρία νέος εταίρος ως ομόρρυθμος.

10. Η ετερόρρυθμη εταιρία μπορεί να μετατραπεί σε ομόρρυθμη εταιρία με ομόφωνη απόφαση των εταίρων.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 31 Ιανουαρίου 2013

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ**ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. ΠΟΛ. 1003
2-1-2013/Υπ. Οικ.****Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 48 του
ν. 3842/2010 (58 Α') ως προς τα φυσικά πρόσωπα.****ΑΠΟΦΑΣΗ
Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των άρθρων 27-50 του ν. 3842/2010 και ειδικότερα της παραγράφου 3 του άρθρου 48.

2. Την Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών ΥΠΟΙΚ 07927/2012 ΕΞ (ΦΕΚ 2574 Β') «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Οικονομικών Γεώργιο Μαυραγάνη».

3. Το γεγονός ότι οι δηλώσεις φόρου ακίνητης περιουσίας φυσικών προσώπων οι οποίες συντίθενται μηχανογραφικά από το Υπουργείο Οικονομικών δεν έχουν συντεθεί και εκκαθαρισθεί για τα έτη 2011 και 2012 μέχρι σήμερα.

4. Το γεγονός ότι με την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη στον Κρατικό Προϋπολογισμό.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

1. Κατά τη κατάρτιση συμβολαιογραφικών εγγράφων μετά την 1η Ιανουαρίου 2013, με τα οποία μεταβιβάζονται με αντάλλαγμα ή με χαριστική αιτία ή δημιουργούνται εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητα από φυσικά πρόσωπα, δεν απαιτείται η επισύναψη του πιστοποιητικού του άρθρου 48 του ν. 3842/2010. Αντί αυτού επισυνάπτεται από το συμβολαιογράφο επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του εκκαθαριστικού σημειώματος Ενιαίου Τέλους Ακινήτων έτους 2009, στο οποίο περιγράφεται το ακίνητο.

2. Στις περιπτώσεις που το μεταβιβαζόμενο ακίνητο αποκτήθηκε μετά την 1η Ιανουαρίου 2009, αντί του εκκαθαριστικού σημειώματος Ενιαίου Τέλους Ακινήτων έτους 2009, υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, με την οποία το φυσικό πρόσωπο που μεταβιβάζει,

δηλώνει το χρόνο απόκτησης του ακινήτου με συνημμένη τη φωτοτυπία του τίτλου κτήσης του ακινήτου.

Η ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση υποβάλλεται σε δύο αντίγραφα στην αρμόδια για τη φορολογία εισοδήματος Δ.Ο.Υ. του φυσικού προσώπου και το ένα από αυτά επιστρέφεται θεωρημένο σε αυτό, προκειμένου να επισυναφθεί στο οικείο συμβολαιογραφικό έγγραφο.

3. Κατά τη μεταγραφή των συμβολαιογραφικών εγγράφων των προηγούμενων παραγράφων που καταρτίζονται μετά την 1η Ιανουαρίου 2013, ελέγχεται από τους φύλακες μεταγραφών και τους προϊστάμενους των κτηματολογικών γραφείων η επισύναψη, αντί του πιστοποιητικού του άρθρου 48 του ν. 3842/2010, του εκκαθαριστικού σημειώματος Ενιαίου Τέλους Ακινήτων έτους 2009 ή της υπεύθυνης δήλωσης που ορίζεται στις προηγούμενες παραγράφους.

4. Η απόφαση αυτή να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Υφυπουργός Οικονομικών

**ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. ΠΟΛ. 1025
13-2-2013/Υπ. Οικ.****Δικαιολογητικά που απαιτείται να προσκομίζονται στο συμβολαιογράφο κατά τη σύνταξη τροποποιητικού συμβολαίου οριζόντιας ιδιοκτησίας για τη σύσταση αποκλειστικής χρήσης κοινόχρηστου χώρου.**

Σας κοινοποιούμε την αριθ. 355/2012 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που έγινε δεκτή από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων.

Με τη γνωμοδότηση αυτή διατυπώθηκε η γνώμη ότι, επειδή ο περιορισμός της χρήσης των λοιπών οροφокτητών επί κοινοχρήστου χώρου υπέρ συνιδιοκτήτη επί οικοδομής, όπου ισχύει το καθεστώς της οριζόντιας ιδιοκτησίας, έχει μεν χαρακτήρα δουλείας, όχι όμως πραγματικής δουλείας, με την έννοια των άρθρων του ΑΚ ή άλλης ειδικής διάταξης, δεν απαιτείται, κατά τη σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου τροποποίησης υφιστάμενης σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας, προκειμένου να καθορι-

στεί η αποκλειστική χρήση τμήματος χώρου (πιλοτής, ταράσας κ.λπ.) από ιδιοκτήτη οριζόντιας ιδιοκτησίας της ίδιας οικοδομής, να προσκομίζεται στο συμβολαιογράφο, κατά περίπτωση, υπεύθυνη δήλωση της παρ. 1 του άρθρου 81 ή το αντίγραφο της δήλωσης του άρθρου 11 του ΚΦΕ .

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 355/18.6.2012/ Ν.Σ.Κ. (Τμ. Β')

Αριθμός Ερωτήματος: υπ' αριθ. Πρωτ. Δ12 1023712 ΕΞ 2011/11-2-2011 Υπουργείου Οικονομικών – Γενική Διεύθυνση Φορολογίας – Διεύθυνση Φορολογίας Εισοδήματος – Τμήμα Α'.
Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται εάν, κατά τη σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου τροποποίησης υφιστάμενης σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας, προκειμένου να παραχωρηθεί η αποκλειστική χρήση τμήματος χώρου (πλοτής, τaráτσας κ.λπ.) σε ιδιοκτήτη οριζόντιας ιδιοκτησίας της ίδιας οικοδομής, απαιτείται να προσκομίζεται ή όχι στο συμβολαιογράφο, κατά περίπτωση, υπεύθυνη δήλωση της παραγράφου 1 του άρθρου 81 ή το αντίγραφο της δήλωσης του άρθρου 11 του ν. 2238/1994 (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, ΚΦΕ).

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β') γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. Διατάξεις

A. Στις διατάξεις των άρθρων 11 και 81 του ν. 2238/1994 «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος» (Α' 151), όπως ισχύουν, ορίζονται μεταξύ άλλων τα εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΑΥΤΟΤΕΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ

Άρθρο 11

Αυτοτελής φορολόγηση εισοδήματος από ακίνητα.

Επιβάλλεται αυτοτελώς φορολογία με συντελεστή (είκοσι πέντε τοις εκατό) (25%), στον οποίο περιλαμβάνεται ο φόρος εισοδήματος, τα τέλη χαρτοσήμου και η εισφορά Ο.Γ.Α στο χαρτόσημο, στο ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση κοινόχρηστων χώρων, γενικώς, σε οικοδομές,

που από τον κανονισμό της οροφокτησίας ανήκουν στους ιδιοκτήτες των διηρημένων ιδιοκτησιών της.

Το ποσό του φόρου που αναλογεί αποδίδεται από το διαχειριστή της πολυκατοικίας με δήλωση, η οποία υποβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του μήνα Δεκεμβρίου του οικείου έτους, στη δημόσια οικονομική υπηρεσία στην περιφέρεια της οποίας βρίσκεται το εκμισθούμενο ακίνητο. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται σε τρία αντίτυπα από τα οποία το πρώτο κατατίθεται στην αρμόδια φορολογική αρχή και τα άλλα δύο, αφού θεωρηθούν, παραδίδονται στον υπόχρεο. Τα αντίτυπα αυτά αντικαθιστούν τα πιστοποιητικά που απαιτούνται από οποιαδήποτε αρχή ή ενδιαφερόμενο, για την απόδειξη της εκπλήρωσης της φορολογικής υποχρέωσης.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται το περιεχόμενο της δήλωσης απόδοσης αυτού του φόρου και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή αυτής της παραγράφου».

«Άρθρο 81

Υποχρεώσεις συμβολαιογράφων, υποθηκοφυλάκων, τραπεζών κ.λπ.

1. Οι συμβολαιογράφοι υποχρεούνται να αρνηθούν τη σύνταξη συμβολαιογραφικών εγγράφων για τις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 10 και τις περιπτώσεις ε' της παραγράφου 1 και δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 11 του Ν. 2523/1997 αν δεν προσκομιστεί υπεύθυνη δήλωση του υπόχρεου εις διπλούν, από την οποία να προκύπτει ότι:

A) τα μισθώματα του ακινήτου που μεταβιβάζεται ή υποθηκεύεται δηλώθηκαν εμπρόθεσμα στη φορολογία εισοδήματος κατά την τελευταία διετία πριν από τη μεταβίβαση, ή την εγγραφή της υποθήκης ή ότι το γεωργικό εισόδημα από την εκμετάλλευση του ακινήτου που μεταβιβάζεται δηλώθηκε στο φορολογία εισοδήματος κατά την τελευταία διετία πριν από τη μεταβίβαση ή

B) το μεταβιβαζόμενο ή υποθηκευόμενο ακίνητο δεν απέφερε εισόδημα κατά το χρόνο που

ήταν κύριος, επικαρπωτής ή νομέας του και πάντως όχι πέραν των πέντε (5) ετών από το χρόνο της μεταβίβασης ή της εγγραφής της υποθήκης.

Η υπεύθυνη δήλωση μνημονεύεται στο σχετικό συμβόλαιο. Το ένα αντίτυπο της υπεύθυνης δήλωσης οφείλουν οι συμβολαιογράφοι ή οι υποθηκοφύλακες να στέλνουν μέσα στον επόμενο μήνα από τη σύνταξη του συμβολαιογραφικού εγγράφου ή την εγγραφή της υποθήκης στον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. που είναι αρμόδια για τη φορολογία αυτού που μεταβιβάζει ακίνητο ή παραχωρεί υποθήκη.

Ειδικά, σε περίπτωση υποβολής εκπρόθεσμης δήλωσής των, αντί για την προσκόμιση της πιο πάνω υπεύθυνης δήλωσης, απαιτείται η προσκόμιση πιστοποιητικού του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, από το οποίο να προκύπτει ότι δηλώθηκαν τα μισθώματα του μεταβιβαζόμενου ή υποθηκευόμενου ακινήτου την τελευταία διετία πριν από τη μεταβίβαση ή την εγγραφή της υποθήκης. Δεν απαιτείται η υποβολή της υπεύθυνης δήλωσης ή του πιστοποιητικού, όταν η εγγραφή υποθήκης γίνεται ύστερα από δικαστική απόφαση ή από το νόμο.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο της υπεύθυνης δήλωσης και του πιστοποιητικού, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή αυτής της παραγράφου...

2...3...4...

«9. Όσοι παραβαίνουν τις υποχρεώσεις, που προβλέπονται από τις παραγράφους 1, 2, 4 και 8, υπόκεινται σε πρόστιμο που ορίζεται στο άρθρο 4 του Ν. 2523/1997. Στο ίδιο πρόστιμο υπόκειται και ο υπόχρεος που θα υποβάλλει ψευδή υπεύθυνη δήλωση.

10...11...12...19».

(Η παρ. 9 15 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 1 άρθρ. 26 Ν. 3220/2004, Α' 15).

Β. Στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 10 ν. 2523/1997 «Διοικητικές και ποινικές κυρώσεις στη φορολογική νομοθεσία και άλλες διατάξεις» (Α' 179) και ειδικότερα στο ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' με τίτλο ΑΛΛΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 10

Κυρώσεις σε όσους δεν δηλώνουν το εισόδημα από ακίνητα

1. Όσοι αποκτούν εισόδημα από ακίνητα και είναι υπόχρεοι να υποβάλουν δήλωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2238/1994, αν δεν δηλώσουν το εισόδημα αυτό στερούνται το δικαίωμα:

Α) Να εγείρουν αγωγή έξωσης ή να μεταβιβάσουν την κυριότητα με οποιονδήποτε τρόπο ή να συστήσουν εμπράγματα δικαιώματα, για μια πενταετία από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, στα ακίνητα για τα οποία δεν έχουν δηλωθεί τα μισθώματα.

Β) Να παραχωρήσουν υποθήκη για μια δεκαετία από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, σε ακίνητα, για τα οποία δεν έχουν δηλωθεί τα μισθώματα.

2. Τα εισοδήματα από εκμίσθωση ακινήτων ή από δωρεάν παραχώρηση, που δηλώνονται εκπρόθεσμα, φορολογούνται αυτοτελώς, χωρίς καμία έκπτωση ή μείωση, με συντελεστή πενήντα τοις εκατό (50%), εφόσον μέσα σε τρεις (3) μήνες από την υποβολή της εκπρόθεσμης δήλωσης ζητηθεί το πιστοποιητικό, που προβλέπεται από την παράγραφο 1 του άρθρου 81 του ν. 2238/1994.

Για την καταβολή του φόρου αυτού ευθύνεται στο ακέριο και ο τελευταίος, ύστερα από σύμβαση, διακάτοχος του ακινήτου.

Για τη διαδικασία της βεβαίωσης του φόρου εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 74 του ν. 2238/1994».

Γ. Στις διατάξεις των άρθρων 973, και 1118 έως 112 και 1124ΑΚ, για τα εμπράγματα δικαιώματα και τις πραγματικές δουλείες ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 973

Εμπράγματα δικαιώματα

Δικαιώματα που παρέχουν εξουσία άμεση και εναντίον όλων πάνω στο πράγμα (εμπράγματα δικαιώματα) είναι η κυριότητα, οι δουλείες, το ενέχυρο και η υποθήκη».

«Πραγματικές δουλείες
«Άρθρο 1118
Έννοια

Πάνω σε ακίνητο μπορεί να αποκτηθεί εμπράγματο δικαίωμα υπέρ του εκάστοτε κυρίου άλλου ακινήτου, που να του παρέχει κάποια ωφέλεια (πραγματική δουλεία).

Άρθρο 1119

Με την πραγματική δουλεία ο κύριος του δουλεύοντος φέρει το βάρος είτε να ανέχεται κάποια χρησιμοποίηση του ακινήτου από τον κύριο του δεσπόζοντος είτε να παραλείπει ορισμένες πράξεις, τις οποίες θα είχε δικαίωμα να επιχειρεί ως κύριος.

Άρθρο 1120

Πραγματικές δουλείες κατά την έννοια του προηγούμενου άρθρου είναι ιδίως: η δουλεία οδού, η δουλεία διοχέτευσης ή αποχέτευσης ή άντλησης νερού ή ποτισμού θρεμμάτων του δεσπόζοντος, ή βοσκής ή ξύλευσης, η δουλεία εκπομπής στο δουλεύον του νερού της στέγης του δεσπόζοντος, η δουλεία εξώστη ή προστέγου πάνω στο δουλεύον ή στήριξης της οικοδομής πάνω στο γειτονικό κτίριο, η δουλεία υπονόμου, η δουλεία μη ανέργερσης, μη παρεμπόδισης του φωτός ή της θέας του δεσπόζοντος.

Άρθρο 1121
Σύσταση

Οι πραγματικές δουλείες συνιστώνται με δικαιοπραξία ή με χρησικτησία. Οι διατάξεις για τη χρησικτησία ακινήτων και για τη μεταβίβασή τους με συμφωνία εφαρμόζονται αναλόγως και στη σύσταση των πραγματικών δουλειών.

Άρθρο 1122
Περισσότεροι κύριοι

Αν το δεσπόζον ή το δουλεύον ακίνητο ανήκει σε περισσότερους, για τη σύσταση δουλείας με δικαιοπραξία απαιτείται η Συναίνεση όλων».

«Άρθρο 1124
Έκταση της δουλείας

Το δικαίωμα της δουλείας εκτείνεται μόνο έως

την εξυπηρετούμενη ανάγκη του δεσπόζοντος. Νέα ανάγκες του, σε περίπτωση αμφιβολίας, δεν συνεπάγονται διαφορετική επιβάρυνση για τον κύριο του δουλεύοντος».

Δ. Εξάλλου, με τη σύσταση οριζόντιας ή κάθετης ιδιοκτησίας επί οικοπέδου, όπως συνάγεται από τα άρθρα 1002, 1117 του Α.Κ. και από τις διατάξεις του ν. 3741/1929, ιδρύεται χωριστή και αποκλειστική κυριότητα επί ορόφου οικοδομής ή διαμερίσματος ορόφου αυτής, με αναγκαστική συγκυριότητα της οριζόντιας ή κάθετης ιδιοκτησίας επί του οικοπέδου. Η αναγκαστική αυτή συγκυριότητα επί του οικοπέδου αποκατάται αυτοδίκαια, κατ' ανάλογη μερίδα και επί των μερών του όλου ακινήτου, που χρησιμεύουν στην κοινή χρήση όλων των οροφοκτητών. Δηλαδή, οποιοδήποτε μέρος του όλου ακινήτου (οικοπέδου και κτίσματος), που δεν ορίστηκε με τον τίτλο σύστασης της οριζόντιας ή κάθετης ιδιοκτησίας ότι αποτελεί αντικείμενο της αποκλειστικής κυριότητας κάποιου συνιδιοκτήτη, υπάγεται στα αντικείμενα της αναγκαστικής συγκυριότητας και θεωρείται κοινόκτητο και κοινόχρηστο μέρος του ακινήτου, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται το έδαφος, οι αυλές, οι θεμελιώσεις, η πιλοτή, η ταράτσα (δώμα) κ.λπ. Με συμφωνία όλων των συνιδιοκτητών, που γίνεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο που μεταγράφεται, μπορεί, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 13 του ν. 3741/1929, να παραχωρηθεί η χρήση των χώρων αυτών αποκλειστικά σ' έναν ή ορισμένους ιδιοκτήτες ορόφου ή διαμερίσματος, αλλά μόνο της οικοδομής στην οποία υπάρχουν οι χώροι αυτοί. Ο περιορισμός της χρήσης των χώρων αυτών από τους λοιπούς ιδιοκτήτες έχει απλώς το χαρακτήρα δουλείας σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 13 του ν. 3741/29, χωρίς όμως να είναι πραγματική δουλεία με την έννοια των άρθρων 1118 και 1119 του Α.Κ., δεδομένου ότι χωρίς ποσοστό συμμετοχής επί του οικοπέδου, δεν μπορούν να υπάρξουν ως ανεξάρτητες ιδιοκτησίες και επομένως να πάρουν χαρακτήρα «δουλεύοντος» ακινήτου, όπως προϋποθέτει η έννοια της πραγματικής δουλείας. Συνεπώς, οι χώροι αυτοί δεν μπορούν να μεταβιβαστούν μόνοι τους, αλλά αποτελούν πάντοτε παρακολούθημα ή αναπόσπαστο μέρος μιας οριζόντιας ή κάθε-

της ιδιοκτησίας προς ωφέλεια του εκάστοτε κυρίου αυτής (περί των ανωτέρω βλ. ΟΛΑΠ 5/1991, ΕλλΔ/νη 32,750, ΑΠ 448/1996, ΑΠ 396/1997, ΑΠ 395/1999, ΟΛΑΠ 23/2000, ΑΠ 1311/2001, ΑΠ 1305/2002, ΑΠ 818/2003, ΑΠ 792/2006, ΑΠ 2117/2007 κ.ά.)

II. Ερμηνεία

Από τις ανωτέρω διατάξεις και πάγιες νομολογιακές παραδοχές, αυτοτελώς και σε συνδυασμό ερμηνευόμενες, συνάγονται τα ακόλουθα:

α) Επί των μισθωμάτων που εισπράττονται από την εκμίσθωση κοινοχρήστων χώρων οικοδομών, όπου ισχύει το σύστημα της οριζόντιας ιδιοκτησίας, επιβάλλεται αυτοτελώς φόρος σε ποσοστό 25%, στο οποίο περιλαμβάνονται ο φόρος εισοδήματος, τα τέλη χαρτοσήμου και η εισφορά υπέρ ΟΓΑ στο χαρτόσημο, ο οποίος αποδίδεται στην οικεία φορολογική αρχή με δήλωση σε τρία (3) αντίγραφα του διαχειριστή της οικοδομής μέχρι το τέλος του Δεκεμβρίου του οικείου έτους, εκ των οποίων τα δύο (2) παραδίδονται στο διαχειριστή, ως πιστοποιητικά εκπλήρωσης της σχετικής φορολογικής υποχρέωσης των συνιδιοκτητών της οικοδομής (συνεκμισθωτών οφειλετών του φόρου), κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην οικεία διάταξη (άρθρο 11 ΚΦΕ).

β) Προς διασφάλιση καταβολής του φόρου αυτού, καθορίζεται, ρητώς, ως αναγκαία προϋπόθεση σύνταξης των συμβολαιογραφικών εγγράφων τόσο για τη μεταβίβαση της κυριότητας ακινήτων όσο για τη σύσταση επ' αυτών εμπράγματων δικαιωμάτων, η υποβολή στο συμβολαιογράφο από τον οποιοδήποτε υπόχρεο καταβολής του φόρου υπεύθυνης δήλωσης είτε περί καταβολής του είτε περί μη απόδοσης σχετικών εισοδημάτων από εκμίσθωση του ακινήτου που μεταβιβάζεται ή επί του οποίου η σύσταση εμπράγματου δικαιώματος, κατά τα χρονικά διαστήματα που αναφέρονται ειδικότερα στη διάταξη του άρθρου 81 ΚΦΕ.

γ) Η υποχρέωση υποβολής της άνω δήλωσης αφορά τη σύσταση οποιουδήποτε, κατά την έννοια όμως του αστικού δικαίου, εμπράγματου δικαιώματος επί ακινήτου, τουτέστιν των εμπραγμάτων δικαιωμάτων περί των οποίων το άρθρο 973 ΑΚ, μεταξύ των οποίων και αυτά των πραγ-

ματικών δουλειών των άρθρων 1118 και 1119 ΑΚ, που ενδιαφέρουν εν προκειμένω.

δ) Οι ως άνω φορολογικές διατάξεις, λόγω της φύσης τους, αλλά και της επιβολής με αυτές διαδικαστικών υποχρεώσεων στους φορολογούμενους (υποβολή δηλώσεων) κατά τη μεταβίβαση ακινήτων τους ή σύστασης εμπράγματων δικαιωμάτων επ' αυτών που συνιστούν περιορισμό της οικονομικής τους ελευθερίας για λόγους, βεβαίως, δημοσίου συμφέροντος, απαγορεύσεων, κατ' ουσίαν, σύνταξης συμβολαίων στους συμβολαιογράφους επ' απελή μάλιστα κυρώσεων σε βάρος των παραβατών αυτών, είναι στενώς ερμηνευτέες, μη επιδεχόμενες διασταλτικής ερμηνείας ή ανάλογης εφαρμογής.

ε) Συνακολούθως προς τα ανωτέρω, επειδή ο κατά τα ανωτέρω περιορισμός της χρήσεως των λοιπών οροφοκτητών επί κοινόχρηστου χώρου υπέρ συνιδιοκτήτη επί οικοδομής, όπου ισχύει το καθεστώς της οριζόντιας ιδιοκτησίας, έχει μεν χαρακτήρα δουλείας, όχι όμως πραγματικής δουλείας, με την έννοια των άρθρων του ΑΚ ή άλλης ειδικής διάταξης, δεν απαιτείται, κατά τη σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου τροποποίησης υφιστάμενης σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας, προκειμένου να καθοριστεί η αποκλειστική χρήση τμήματος χώρου (πιλοτής, ταράτσας κ.λπ.) από ιδιοκτήτη οριζόντιας ιδιοκτησίας της ίδιας οικοδομής, να προσκομίζεται στο συμβολαιογράφο, κατά περίπτωση, υπεύθυνη δήλωση της παραγράφου 1 του άρθρου 81 ή το αντίγραφο της δήλωσης του άρθρου 11 του ΚΦΕ.

III

Κατόπιν των ανωτέρω, επί του τιθεμένου ερωτήματος αρμόζει η απάντηση που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο και ειδικότερα στο υπό στοιχείο ε' αυτής.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Αθήνα 21-6-2012

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 593/26.11.2012

Ν.Σ.Κ. (Τμ. Α')

Ερωτάται: 1. Εάν απαιτείται αποδεικτικό ενημερότητας προκειμένου να μεταβιβασθεί το εμπράγματο δικαίωμα της ψιλής κυριότητας

επί ακινήτων, σε εκτέλεση της υπ' αρ. 1902/2011 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών, 2. Σε καταφατική περίπτωση, εάν νομιμοποιείται η ενάγουσα Β. συζ. Κ.Σ. να ζητήσει και να λάβει αποδεικτικό ενημερότητας των εναγομένων, 3. Δεδομένου ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις χορηγήσεως του πιστοποιητικού αυτού, λόγω οφειλών των εναγομένων, νομιμοποιείται η ενάγουσα να υποβάλει η ίδια αίτηση χορηγήσεως ρυθμίσεως ή διευκολύνσεως τμηματικής καταβολής για τις οφειλές των εναγομένων και να καταβάλει την πρώτη δόση, προκειμένου να συντρέξουν οι προϋποθέσεις χορηγήσεως του αποδεικτικού, ώστε να της χορηγηθεί αυτό για να μεταβιθασθεί η ψιλή κυριότητα των περιγραφομένων στην απόφαση ακινήτων, χωρίς να καταστεί εγγυήτρια των οφειλών;

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Επί των ανωτέρω ερωτημάτων το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' Τμήμα) γνωμοδότησε ως ακολούθως:

[...] Στο άρθρο 26 του Ν. 1882/1990 (ΦΕΚ 43, τ. Α'), ως ισχύει, ορίζεται:

«1. Με αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, επιτρέπεται να επιβάλλονται κατά οφειλετών, που δεν έχουν εκπληρώσει τις από οποιαδήποτε αιτία οφειλές τους προς το Δημόσιο, περιορισμοί και απαγορεύσεις, που ανάγονται στις κάθε φύσεως συναλλαγές, πράξεις ή ενέργειες αυτών είτε με τους ιδιώτες, είτε με το Δημόσιο, δήμους κοινότητες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ιδρύματα κάθε κατηγορίας, οργανισμούς, τράπεζες, επιχειρήσεις δημόσιας ή κοινής ωφέλειας και γενικό τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός καθορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν και για τους υπόχρεους υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, απόδοσης φόρου προστιθέμενης αξίας και παρακρατούμενου φόρου μισθωτών

υπηρεσιών.

2. Ως συναλλαγή, πράξη ή ενέργεια, κατά την παράγραφο 1 του παρόντος, νοείται ενδεικτικώς:

α) ...

β) Η από κάθε αιτία μεταβίβαση ακινήτων ή παραχώρηση σε αυτά εμπράγματων δικαιωμάτων,

γ) ...

δ) ...

ε) ...

3. Η εκπλήρωση των υποχρεώσεων προς το Δημόσιο, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, αποδεικνύεται με αποδεικτικό ενημερότητας που εκδίδεται από τον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο. Υ. και χορηγείται εφόσον ο αιτών:

α) έχει υποβάλει τις δηλώσεις που ορίζονται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και

β) έχει καταβάλει ή τακτοποιήσει κατά νόμιμο τρόπο με αναστολή πληρωμής ή με διευκόλυνση τμηματικής καταβολής, που έχει χορηγηθεί από τα κατά νόμο αρμόδια όργανα, τις μέχρι τη χρονολογία έκδοσης του αποδεικτικού βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες οφειλές του προς το Δημόσιο.

Παρέχεται επίσης η δυνατότητα χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας από τον προϊστάμενο οποιασδήποτε Δ.Ο.Υ., με αναγραφή στο σώμα του αποδεικτικού της αρμόδιας ΔΟΥ. Απαλλάσσεται ο συναλλασσόμενος της υποχρέωσης προσκόμισης του εντύπου αποδεικτικού ενημερότητας, σε όσες υπηρεσίες ή φορείς έχει πιστοποιηθεί από το Υπουργείο Οικονομικών ότι υποχρεούνται να ζητούν και να λαμβάνουν μέσω ειδικού δικτύου επικοινωνίας με το πληροφορικό σύστημα φορολογίας (ΤΑΧΙΣ), τηλεομοιοτυπία, με την οποία βεβαιώνεται ότι ο συναλλασσόμενος είναι φορολογικά ενήμερος. Η βεβαίωση αυτή επέχει θέση ΑΦΕ και αποστέλλεται μόνο σε πιστοποιημένες συσκευές τηλεομοιοτυπίας. Για την έκδοση αποδεικτικού ενημερότητας απαιτείται η εγγραφή του αιτούντος στο γενικό μητρώο φορολογουμένων Δ.Ο. Υ. ...

4. Τα της ισχύος του αποδεικτικού, τα τηρήτέα βιβλία ή έντυπα, τα του ελέγχου εφαρμογής

του μέτρου αυτού, οι τυχόν εξαιρέσεις ή απαλλαγές από την υποχρέωση προσκόμισης του αποδεικτικού, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, καθορίζονται με τις ως άνω κανονιστικές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.

Με όμοιες αποφάσεις καθορίζεται ο χρόνος ισχύος του αποδεικτικού ενημερότητας, που μπορεί να διαφοροποιείται ανάλογα με την οσία που ζητείται το αποδεικτικό...».

Στα άρθρα 1 και 2 της υπ' αρ. ΥΑ 1109793/6134-11/0016/ΠΟΛ.1223/24.11.1999 (ΦΕΚ 2134, τ. Β'), εκδοθείσης κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 26 του Ν. 1882/1990, ορίζονται:

«Άρθρο 1. Περιπτώσεις προσκόμισης αποδεικτικού ενημερότητας.

Καθίσταται υποχρεωτική η προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας στις εξής περιπτώσεις:

1. ...
2. ...
3. Για τη μεταβίβαση ακινήτων από τον μεταβιβάζοντα, για τη μεταβίβαση λόγω γονικής παροχής ή δωρεάς από τον παρέχοντα τη γονική παροχή ή τη δωρεά.
4. Για τη σύσταση εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί ακινήτων από τον παρέχοντα το εμπράγματο δικαίωμα.

Άρθρο 2. Φορείς, Υπηρεσίες και πρόσωπα στα οποία προσκομίζεται το αποδεικτικό ενημερότητας.

Το αποδεικτικό ενημερότητας για τα χρέη προς το Δημόσιο προσκομίζεται, με βάση τα αναφερόμενα στο προηγούμενο άρθρο:

1. ...
2. ...
3. Στις περιπτώσεις 3 και 4, στο συμβολαιογράφο που συντάσσει τη σχετική πράξη, ο οποίος υποχρεούται να μνημονεύει στο κείμενο της πράξης τη ΔΟΥ που έχει εκδώσει το αποδεικτικό, τον αριθμό και την ημερομηνία αυτού.
4. ...
5. ...

Περαιτέρω, στο άρθρο 3 της ανωτέρω αποφάσεως αναφέρονται, κατά περιοριστικό τρόπο:

«Από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού ενημερότητας απαλλάσσονται, οι περι-

πτώσεις απαλλαγής προσκομιδής αποδεικτικού ενημερότητας μεταξύ των οποίων αναφέρεται και εκείνη των δικαιούχων ασφαλιστικών αποζημιώσεων από αδικοπραξία, που επιδικάζονται με δικαστική απόφαση.».

Στο άρθρο 5 της αυτής αποφάσεως ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι «Για την έκδοση αποδεικτικού ενημερότητας απαιτείται η εγγραφή του αιτούντος στο γενικό μητρώο φορολογουμένων Δ.Ο.Υ.», στο άρθρο 6, μεταξύ άλλων, ότι «Στο αποδεικτικό ενημερότητας αναγράφεται η αιτία χορήγησής του, ως ακολούθως:

- α)...
- β) Για μεταβίβαση ακινήτου
- γ) ...».

Περαιτέρω, στο άρθρο 8 της αυτής αποφάσεως ορίζεται:

«1. α) Όταν ζητείται αποδεικτικό ενημερότητας για την είσπραξη χρημάτων, πέραν της προϋπόθεσης ενημερότητας του οφειλέτη σε διευκόλυνση τμηματικής καταβολής μπορεί να τεθεί, και όρος παρακράτησης μέρους της εισπραττόμενης απαίτησης, ο οποίος θα αναγράφεται επί του αποδεικτικού. Το ποσό της παρακράτησης για τον λόγο αυτό πρέπει να αποδίδεται στη Δ.Ο.Υ. από την Υπηρεσία ή τον φορέα που παραλαμβάνει το αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας εντός δέκα (10) ημερών από την πληρωμή του τίτλου, το αργότερο.

β) Το ίδιο ισχύει και για τη μεταβίβαση ακινήτων, όταν το αποδεικτικό ζητείται από τον πωλητή. Στη περίπτωση αυτή αναγράφεται επί του αποδεικτικού το συγκεκριμένο ακίνητο για το οποίο ζητείται η μεταβίβαση καθώς και το ποσό ή ποσοστό του τιμήματος, που παρακρατείται, το οποίο υπολογίζεται επί της πραγματικής αξίας του ακινήτου όχι όμως σε αξία μικρότερη.

Στην περίπτωση που δεν εκπληρωθούν οι ανωτέρω όροι παρακράτησης και απόδοσης που έχουν αναγραφεί επί του αποδεικτικού θεωρείται ότι το συμβόλαιο μεταβίβασης καταρτίσθηκε χωρίς την προσκόμιση αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας και επέρχονται οι νόμιμες συνέπειες.

Επίσης στο άρθρο 9 της αυτής αποφάσεως ορίζεται, μεταξύ άλλων:

«1. Το αποδεικτικό ενημερότητας χορηγείται ατελώς ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου προς τη Δ.Ο.Υ.

Η αίτηση αυτή περιέχει:

α) Για φυσικό Πρόσωπο: ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο, διεύθυνση επαγγέλματος και κατοικίας, αριθμό αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου προκειμένου για αλλοδαπούς και Αριθμό Φορολογικού Μητρώου.

Με την αίτηση δηλώνεται από τον ενδιαφερόμενο εάν είναι ή όχι μέλος ομόρρυθμης εταιρίας, κοινοπραξίας ή ομόρρυθμο μέλος ετερόρρυθμης εταιρίας, αν υποβάλλει ή όχι δηλώσεις, αν οφείλει ή όχι σε άλλη Δ.Ο.Υ. ή τελωνεία και ο σκοπός για τον οποίο ζητείται η έκδοση του αποδεικτικού.».

Στο άρθρο 949 Κ.Πολ.Δ. ορίζεται:

«Όταν κάποιος καταδικάζεται σε δήλωση βούλησης, η δήλωση αυτή θεωρείται ότι έγινε μόλις η απόφαση γίνει τελεσίδικη. ...».

Στο άρθρο 1192 του Α.Κ. ορίζεται:

«Πράξεις που μεταγράφονται. Μεταγράφονται στο γραφείο μεταγραφών της περιφέρειας του ακινήτου:

1. Οι εν ζωή δικαιопραξίες, στις οποίες περιλαμβάνονται και η αιτία θανάτου δωρεές, με τις οποίες συνιστάται, μετατίθεται, καταργείται εμπράγματο δικαίωμα (εμπράγματα δικαιопραξίες) πάνω σε ακίνητο.

2. ...

3. ...

4. Οι τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις που περιέχουν καταδίκη σε δήλωση βούλησης για εμπράγματη δικαιопραξία πάνω σε ακίνητο.

5. ...».

III. ΘΕΣΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ

Εκ των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται, ότι το αποδεικτικό ενημερότητας αποτελεί περιορισμό του οφειλέτου να συναλλάσσεται, χορηγείται δε εν όψει, μεταξύ άλλων, μεταβίβασης από κάθε αιτία υπό του οφειλέτου ακινήτου ή εμπραγμάτων επί του τελευταίου δικαιωμάτων.

Επίσης προκύπτει (ιδ. άρθρο 3 της ανωτέρω υ. αποφάσεως), ότι οι περιπτώσεις απαλλαγής προσκομιδής αποδεικτικού ενημερότητας αναφέρονται, κατά περιοριστικό τρόπο, μεταξύ δε αυτών αναφέρεται εκείνη των δικαιούχων ασφαλιστικών αποζημιώσεων από αδικοπραξία, που επιδικάζονται με δικαστική απόφαση.».

Περαιτέρω, ιδίως από το άρ. 9 της ανωτέρω υ.α., κατά τις διατάξεις του οποίου απαιτείται να δηλώνονται συγκεκριμένα, προσωπικά στοιχεία του ιδίου του αιτούντος αλλά και από το θεσπιζόμενο γνωστό φορολογικά απόρρητο, συνάγεται, ότι το αποδεικτικά αυτά δικαιούται να ζητεί μόνον ο ενδιαφερόμενος για λογαριασμό του ιδίου και όχι ο αντισυμβαλλόμενός του για λογαριασμό του πρώτου.

Ο ανωτέρω αναφερόμενος περιορισμός της συναλλαγής προδήλως αναφέρεται στην εξ ελευθέρας βουλήσεως του οφειλέτου συναλλαγή, όταν δηλαδή ο ίδιος επιλέγει να μεταβιβάσει ακίνητο ή να παραχωρήσει επ' αυτού εμπράγματο δικαίωμα σε τρίτο. Όταν όμως η μεταβίβαση του ακινήτου δεν αποτελεί προϊόν ελευθέρας βουλήσεως τούτου αλλ' επιβάλλεται σ' αυτόν αναγκαστικώς όπως διά δικαστικής αποφάσεως η οποία έχει καταστεί τελεσίδικη, τότε πρέπει να θεωρηθεί, ότι δεν υφίσταται υποχρέωση προσκομιδής εκ μέρους του οφειλέτου (μεταβιβάζοντος) αποδεικτικού ενημερότητας - τούτο, διότι, εν εναντία περιπτώσει, θα αρκούσε άρνηση του οφειλέτου-ηττηθέντος διαδίκου να ζητήσει και λάβει το εν λόγω αποδεικτικό ώστε να ματαιωθεί η εκτέλεση της δικαστικής αποφάσεως ματαιουμένης έτσι και της έννομης, διά της δικαστικής οδού, προστασίας του ενάγοντος. Περαιτέρω, θα αρκούσε, ο κάθε εναγόμενος προς μεταβίβαση ακινήτου, να αφήνει πάντοτε ένα μικρό έστω χρέος προς το Δημόσιο, να καθίσταται έτσι οφειλέτης του Δημοσίου και, εφ' όσον δεν θα χορηγείται σ' αυτόν αποδεικτικό ενημερότητας, να ματαιώνει, «νομίμως», το διατακτικό της δικαστικής αποφάσεως διά της οποίας διατάσσεται η μεταβίβαση εκ μέρους του ακινήτου.

Προς τα ανωτέρω συνάδει και η υπ' αρ. 199/1990 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους εκδοθείσα εν όψει της διατάξεως της παρ. 4 του άρθρου 1 της υπ' αρ. 2048300/6844/19-7-1990 αποφάσεως του Υπουργού Οικονομικών, ως ίσχυε κατά τον χρόνο εκδόσεως της γνωμοδοτήσεως αυτής διά της οποίας έγινε δεκτό, ότι η υποχρέωση προσκομιδής αποδεικτικού ενημερότητας αφορά στις επαχθείς συμβάσεις εκποιήσεως ακινήτων, εκ των οποίων συνηθέστερη είναι η πώληση, ότι,

δε, επί των λοιπών δικαιοπραξιών, πλην δηλαδή των επαχθών συμβάσεων, δεν δύναται να επεκταθεί η υποχρέωση αυτή, εφ' όσον, ως εκ της φύσεώς τους οι σχετικές διατάξεις είναι στενώς ερμηνευτέες. Περαιτέρω και καθ' όσον αφορά στον αναγκαστικό πλειστηριασμό, έγινε δεκτό, ότι δεν δύναται να αγνοηθεί, ότι από της πλευράς του κυρίου του πλειστηριαζομένου πράγματος η μεταβίβαση της κυριότητας δεν καταρτίζεται στα πλαίσια ελεύθερης συναλλαγής ότι επομένως η υποχρέωση προσκομιδής αποδεικτικού ενημερότητας εκ μέρους του οφειλέτου θα έθετε ενδεχομένως σε κίνδυνο ματαιώσεως την παρεχόμενη υπό της Πολιτείας έννομη προστασία. Επίσης και καθόσον αφορά στον εκούσιο πλειστηριασμό κατά την έννοια του άρθρου 1021 Κ.ΠολΔ, ο οποίος διενεργείται κατόπιν δικαστικής αποφάσεως έγινε δεκτό, ότι, δεδομένου ότι η κατά την διαδικασία αυτή διενεργουμένη πώληση δεν έχει πάντοτε τον χαρακτήρα της κατ' ελευθέρω βούληση συναλλαγής ως προς τον κύριο του ακινήτου, δεν δύναται να θεωρηθεί, επίσης ότι υφίσταται υποχρέωση του κυρίου να προσκομίσει αποδεικτικό ενημερότητας αλλ' ότι η υποχρέωση αυτή υφίσταται για εκείνα τα πρόσωπα (κύριοι, συγκύριοι), οι οποίοι επισπεύδουν την διά της διαδικασίας πλειστηριασμού εκποίηση του ακινήτου.

Αντίθετη άποψη, ότι, δηλαδή, οι περιπτώσεις απαλλαγής από την υποχρέωση προσκομιδής αποδεικτικού ενημερότητας αναφέρονται περιοριστικώς στον νόμο και επομένως μη αναφερομένης ρητώς της προκειμένης περιπτώσεως ενώ επί παραδείγματι αναφέρεται εκείνη των δικαιούχων αποζημιώσεων επιδικασθεισών δια δικαστικής αποφάσεως επ' αυτής δεν εξαιρείται η υποχρέωση του οφειλέτου του Δημοσίου να προσκομίσει το εν λόγω αποδεικτικό, ότι, περαιτέρω, θα ήταν δυνατή η διεξαγωγή εικονικής δίκης μεταξύ των διαδίκων, επί σκοπώ μεταβίβασεως ακινήτου του οφειλέτου του Δημοσίου προς τον ενάγοντα, με αποτέλεσμα να χάνεται «ύλη» προς ικανοποίηση των απαιτήσεων του Δημοσίου έναντι του ηττηθέντος στην δίκη αυτή, πλην οφειλέτου του Δημοσίου, δεν είναι δυνατόν να κρατήσει, ως προς το πρώτο μεν σκέλος της διότι, ως προαναφέρθη, βούληση του

νομοθέτου είναι να επιβάλει περιορισμό στην ελεύθερη εκ μέρους του οφειλέτου συναλλαγή και επομένως δεν εκρίθη σκόπιμο, ως εξυπακουόμενο, να τεθεί στις εξαιρέσεις ως προς το δεύτερο δε σκέλος της διότι τελικώς θα κατέληγε στην ανωτέρω αναλυθείσα καταστρατήγηση της οφειλομένης εκτελέσεως της δικαστικής αποφάσεως αφού ο καθ' ου και οφειλέτης του Δημοσίου «νομίμως» δεν θα ήταν δυνατόν να λάβει αποδεικτικό και να χωρήσει έτσι η μεταβίβαση, ακόμη και στις περιπτώσεις όπου δεν θα είχαμε «εικονική» δίκη, δεδομένης της εν τοις πράγμασι αδυναμίας του Δημοσίου να γνωρίζει τότε υφίσταται τοιαύτη δίκη.

Περαιτέρω, εν όψει των προαναφερθεισών διατάξεων, ίδια εκείνης της παρ. 3 περ. β' του άρθρου 26 του Ν. 1882/1990, από την οποία, στενώς ερμηνευτέα ως εκ της φύσεώς της προκύπτει ότι την τακτοποίηση, με διευκόλυνση τμηματικής καταβολής των οφειλών του ζητεί ο αιτούμενος το αποδεικτικό ενημερότητας καθώς και εν όψει των διατάξεων περί του φορολογικού απορρήτου, επίσης στενώς ερμηνευτέων, δεν είναι δυνατή εν προκειμένω η εκ μέρους της εναγούσης ρύθμιση των οφειλών των εναγομένων, ώστε να λάβει αυτή αποδεικτικό ενημερότητας επ' ονόματί τους.

Εξ άλλου, εκ της προαναφερθείσης διατάξεως του άρθρου 949 Κ.Πολ.Δ. προκύπτει, ότι, επί καταδίκης σε δήλωση βουλήσεως, η δήλωση αυτή θεωρείται άτι έγινε μόλις η απόφαση καταστεί τελεσίδικη, εκ δε της προαναφερθείσης διατάξεως του άρθρου 1192 Α.Κ. προκύπτει, ότι μεταγράφεται, με τις εκ της μεταγραφής έννομες συνέπειες, η τελεσίδικη δικαστική απόφαση, η οποία περιέχει καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως για εμπράγματα δικαιοπραξία επί ακινήτου και συνεπώς δεν τίθεται ζήτημα εκδόσεως διά λογαριασμό του οφειλέτου αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας.

Κατά συνέπεια, εν προκειμένω και σύμφωνα με το διδόμενο ιστορικό, οι γενόμενες δωρεές κηρύχθηκαν ως έχουσες ανατραπεί υπό την έννοια, ότι, κατά τη δικαστική απόφαση, ουδέποτε τα ακίνητα περιήλθαν, κατά νόμο, στους προς τους οι δωρεές και επομένως αυτοί, στην πραγματικότητα, δεν μεταβιβάζουν το πράγμα, η δε

δήλωση του οφειλέτου του Δημοσίου-ηττηθέντος διαδίκου στη συγκεκριμένη δίκη, περί μεταβίβασης του αναφερομένου στην τελεσίδικη απόφαση ακινήτου, έχει ήδη λάβει χώρα, εκ του νόμου, και, επομένως δεν τίθεται ζήτημα εκδόσεως, για λογαριασμό του, αποδεικτικού ενημερότητας η δε αναφερομένη στο διατακτικό της αποφάσεως υποχρέωση των εναγομένων να μεταβιβάσουν στην ενάγουσα διά συμβολαιογραφικού εγγράφου την ψιλή κυριότητα των περιγραφόμενων ακινήτων πρέπει να ερμηνευθεί ότι διά του συμβολαιογραφικού εγγράφου θα δηλωθεί η αποδοχή εκ μέρους του νικήσαντος διαδίκου της ήδη λαβούσης χώραν δηλώσεως των εναγομένων.

Ενόψει των ανωτέρω γενομένων αποδεκτών, παρέλκει η απάντηση στα δεύτερο και τρίτο ερωτήματα.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Εν όψει των προεκτεθέντων επί του τεθέντος ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α΄ Τμήμα) γνωμοδότησε ομοφώνως επί μεν του πρώτου ερωτήματος αρνητικά, επί δε των λοιπών ερωτημάτων, ότι παρέλκει η απάντηση, εν όψει της απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1

30.1.2013/Εισ. Α.Π.

Εάν συμβολαιογράφοι με έδρα Αθήνα και Πειραιά αντίστοιχα δύνανται να συστήσουν εταιρεία συμβολαιογράφων.

Σε απάντηση του με αριθμό 103/16.1.2013 εγγράφου ερωτήματός σας, περί του αν δύο ή περισσότεροι συμβολαιογράφοι, οι οποίοι εδρεύουν σε διαφορετικές περιφέρειες των Ειρηνοδικείων, που αναφέρονται στο άρθρο 4 του Ν. 2830/2000 μπορούν να συστήσουν εταιρεία συμβολαιογράφων, η γνώμη μας είναι η ακόλουθη:

I. Κατά τη διάταξη του άρθρου 4§1, 3 Ν. 2830/2000 «1. Ο συμβολαιογράφος ασκεί τα καθήκοντά του σε όλη την περιφέρεια του ειρηνοδικείου στην οποία είναι διορισμένος, όπως κά-

θε φορά η περιφέρεια του ειρηνοδικείου ορίζεται... 3. Κατ' εξαίρεση των όσων ορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους οι συμβολαιογράφοι που είναι διορισμένοι στους δήμους που υπάγονται δικαστηριακά στις περιφέρειες των παρακάτω Ειρηνοδικείων: α) Αθηνών, β) Πειραιά, γ) Νίκαιας, δ) Καλλιθέας, ε) Νέας Ιωνίας, στ) Περιστερίου, ζ) Χαλανδρίου, η) Αμαρουσίου, ι) Αχαρνών, ια) Κρωπίας, ιβ) Ελευσίνας, ιγ) Μεγάρων, ιδ) Μαραθώνος, ιε) Λαυρίου, πλην της νήσου Κέας, ιστ) Νέων Λιοσίων και ιζ) Αγίας Παρασκευής έχουν το δικαίωμα να ασκούν τα καθήκοντά τους και στις άλλες περιφέρειες των πιο πάνω ειρηνοδικείων, αλλά μόνο εφόσον καλούνται να συντάξουν τις συμβολαιογραφικές πράξεις στην οικία, το κατάστημα ή το γραφείο των δικαιοπρακτούντων ή των συμβαλλομένων ή το χώρο νοσηλείας αν νοσηλεύονται, όπως και όταν συμπράττουν με άλλο συμβολαιογράφο ή τους ανατίθεται η διενέργεια πλειστηριασμού.».

Επίσης κατά τη διάταξη του άρθρου 153 Ν. 2830/2000 «Δύο ή περισσότεροι συμβολαιογράφοι της ίδιας ειρηνοδικειακής περιφέρειας μπορούν κατά την άσκηση του λειτουργήματός τους να συστήσουν εταιρεία αστικού δικαίου. Με προεδρικό διάταγμα ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις σύστασης και λειτουργίας της εν λόγω εταιρείας».

Περαιτέρω κατά τη διάταξη του άρθρου 1§1, 2 ΠΔ 283/1993 «1. Δύο ή περισσότεροι συμβολαιογράφοι, που εδρεύουν στην περιφέρεια α) του Πρωτοδικείου Αθηνών ή του Πρωτοδικείου Πειραιά, β) του αυτού Ειρηνοδικείου για όλες τις άλλες περιφέρειες της χώρας, μπορούν να συστήσουν «Αστική Επαγγελματική Εταιρεία Συμβολαιογράφων», με σκοπό την παροχή συμβολαιογραφικών υπηρεσιών σε τρίτους και τη διανομή των συνολικών καθαρών αμοιβών που θα προκύψουν από τη δραστηριότητά τους αυτή. 2. Κατά την εφαρμογή της διάταξης αυτής, τα Πρωτοδικεία Αθηνών και Πειραιώς θεωρούνται μια περιφέρεια Πρωτοδικείου».

Τέλος στο άρθρο 155§1-2 Ν. 2830/2000 ορίζεται ότι: «1. Κάθε διάταξη που αντίκειται στον Κώδικα αυτόν ή ρυθμίζει θέματα που προβλέπονται από αυτόν καταργείται. 2. Διατηρούνται σε

ισχύ: α) οι διατάξεις του Α.Κ., β) οι διατάξεις του Ν. 5325/1932 «περί συναλλαγματικών και γραμματίων εις διαταγήν, του Ν. 5960/1932 «περί επιταγών», γ) οι διατάξεις του π.δ. 284/1993 «περί συστάσεως συμβολαιογραφικών εταιρειών», μέχρι την έκδοση προεδρικού διατάγματος του άρθρου 153 του παρόντος, δ) οι διατάξεις φορολογικού περιεχομένου».

II. Από το συνδυασμό αυτών των διατάξεων προκύπτει κατά τη γνώμη μας, ότι οι προβλέψεις και οι προϋποθέσεις σύστασης Αστικής εταιρείας συμβολαιογράφων του ΠΔ 283/1993 ισχύουν καθ' ο μέρος εναρμονίζονται και δεν αντιτίθενται προς τις διατάξεις του Ν. 2830/2000.

Και τούτο διότι αφ' ενός μεν αν ο νομοθέτης ήθελε να υπάρχει δυνατότητα συμμετοχής σε Αστική εταιρεία συμβολαιογράφων με έδρα διαφορετική Ειρηνοδικειακή περιφέρεια θα το προέβλεπε, ενώ στην προκειμένη περίπτωση περιορίζει αυτή τη δυνατότητα μόνο σε συμβολαιογράφους της ίδιας Ειρηνοδικειακής περιφέρειας

(άρθρο 153 Ν. 2830/2000) και αφ' ετέρου διότι η ερμηνευτική αυτή προσέγγιση θα προκαλούσε και ανισότητα μεταξύ των συμβολαιογράφων αφού τα μέλη εταιρειών θα μπορούσαν να ασκήσουν τα καθήκοντά τους σε περισσότερες Ειρηνοδικειακές περιφέρειες.

Ενόψει των προεκτεθέντων, η γνώμη μας είναι ότι οι διατάξεις του ΠΔ 284/93 ισχύουν μόνο εφόσον δεν αντιτίθενται στις προβλέψεις του Ν. 2830/2000 και στα θέματα που δεν ρυθμίζονται από αυτόν (π.χ. προϋποθέσεις σύστασης της εταιρείας, έγκριση καταστατικού, επωνυμία, εισφορές κ.λπ.) και κατ' επέκταση ότι δεν είναι επιτρεπτή η σύσταση εταιρείας συμβολαιογράφων στην οποία συμμετέχουν ως εταίροι ένας συμβολαιογράφος με έδρα το Ειρηνοδικείο Πειραιώς και ένας με έδρα το Ειρηνοδικείο Αθηνών, η οποία εταιρεία θα έχει έδρα την περιφέρεια του Ειρηνοδικείου Αθηνών.

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 5/2013

Κατά το άρθρο 100 του Συντάγματος, το Α.Ε.Δ. έχει δικαιοδοσία να αίρει αμφισβήτηση που έχει προκύψει από αντίθετες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ως προς την ουσιαστική συνταγματικότητα ή την έννοια διατάξεων τυπικού νόμου. Ως αποφάσεις, κατά τις διατάξεις αυτές, νοούνται οι αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις, που εκδίδονται κατά την άσκηση της δικαιοδοτικής λειτουργίας που ανατέθηκε από το Σύνταγμα στα ανωτέρω δικαστήρια και που απαγγέλλονται, σύμφωνα με το άρθρο 93 παρ. 3 του Συντάγματος, σε δημόσια συνεδρίαση. Οι αποφάσεις του ποινικού τμήματος του Αρείου Πάγου, οι οποίες εκδίδονται επί αιτήσεων αναιρέσεως, που ασκούνται κατ' εφαρμογή των άρθρων 56 και 94 παρ. 2 του Κώδικα περί Συμβολαιογράφων (ν. 2830/2000) και εκδικάζονται κατά την προβλεπόμενη από τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας διαδικασία, αποτελούν δικαστικές αποφάσεις. Για να υπάρξει αντίθεση μεταξύ των αποφάσεων των Ανωτάτων Δικαστηρίων ως προς την έννοια τυπικού νόμου, για την άρση της οποίας ιδρύεται δικαιοδοσία του Α.Ε.Δ., πρέπει οι αποφάσεις των δύο δικαστηρίων να αναφέρονται στο αυτό κρίσιμο νομικό ζήτημα με βάση τις αυτές νομικές διατάξεις. Η αντίθεση πρέπει να προκύπτει από τις αναγκαίες για τη θεμελίωση του διατακτικού των ανωτέρω αποφάσεων αιτιολογίες τους. Δεν συντρέχει αντίθεση, με την προαναφερθείσα έννοια, και συνεπώς δεν συντρέχει δικαιοδοσία του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, όταν (α) τα ανώτατα δικαστήρια δεν ερμήνευσαν την ίδια διάταξη νόμου, αλλά διαφορετικές, έστω και αν αυτές έχουν την ίδια διατύπωση, (β) δεν ερμήνευσαν αποκλειστικά και μόνο την ίδια διάταξη τυπικού νόμου, αλλά το ένα από αυτά την

ερμήνευσε σε συνδυασμό και με άλλες διατάξεις και, ως εκ τούτου, το επιλυθέν ζήτημα δεν είναι το ίδιο, αλλά διαφορετικό, (γ) το νομικό ζήτημα που επέλυσε το ένα δικαστήριο δεν ήταν αναγκαίο για να επιλύσει το άλλο δικαστήριο το νομικό ζήτημα που είχε αχθεί ενώπιόν του και (δ) γενικά, η αντίθεση δεν προκύπτει από τις αναγκαίες για τη θεμελίωση του διατακτικού των αποφάσεων αιτιολογίες τους.

1. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση ζητείται, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 100 παρ. 1 περ. ε' του Συντάγματος, 6 περ. ε' και 48 παρ. 1 περ. β' του Κώδικα «περί του κατά το άρθρον 100 του Συντάγματος Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου», που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 345/1976 (Α' 141), να αρθεί η αμφισβήτηση ως προς την έννοια των, ταυτοσήμου, κατά την αιτούσα, περιεχομένου, διατάξεων του άρθρου 50 του κ.ν. 5351/1932 και του άρθρου 10 του ν. 3028/2002. Η αμφισβήτηση αυτή ανέκυψε, κατά την αιτούσα, από τις αντίθετες αποφάσεις αφενός 2386/1971, 2705/1981 και 3077/2010 του Συμβουλίου της Επικρατείας και αφετέρου 916/2012 του Αρείου Πάγου, με την οποία απορρίφθηκε αίτηση αναιρέσεως της αιτούσης κατά της υπ' αριθ. 4, 5, 6 και 7/2011 αποφάσεως του Πενταμελούς Εφετείου Αθηνών, που της είχε επιβάλει την πειθαρχική ποινή της προσωρινής παύσεως. Ζητεί δε η αιτούσα να αρθεί η αμφισβήτηση αυτή υπέρ της απόψεως ότι, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, η κήρυξη χώρου ως αρχαιολογικού δεν συνεπάγεται απαγόρευση της μεταβιβάσεως της κυριότητας του οικείου ακινήτου, όπως, κατά την αιτούσα, κρίθηκε με τις ανωτέρω αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, αντιθέτως προς την απόφαση του Αρείου Πάγου, με την οποία, κατ' αυτήν, κρίθηκε ότι η κήρυξη χώρου ως αρχαιολογικού έχει ως συνέπεια την απαγόρευση της μεταβιβάσεώς του.

2. [...]

3. Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 100 παρ. 1 περ. ε' του Συντάγματος και 6 περ. ε' και 48 παρ. 1 του Κώδικα περί του Ανω-

τάτου Ειδικού Δικαστηρίου, το εν λόγω Δικαστήριο έχει δικαιοδοσία να αίρει αμφισβήτηση που έχει προκύψει από αντίθετες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ως προς την ουσιαστική συνταγματικότητα ή την έννοια διατάξεων τυπικού νόμου. Ως αποφάσεις, κατά τις διατάξεις αυτές, νοούνται οι αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις, που εκδίδονται κατά την άσκηση της δικαιοδοτικής λειτουργίας που ανατέθηκε από το Σύνταγμα στα ανωτέρω δικαστήρια και που απαγγέλλονται, σύμφωνα με το άρθρο 93 παρ. 3 του Συντάγματος, σε δημόσια συνεδρίαση (βλ. Α.Ε.Δ. 20/2005, 34/1995).

4. Επειδή, ο κυρωθείς με το άρθρο πρώτο του ν. 2830/2000 (Α' 96) Κώδικας Συμβολαιογράφων ορίζει στο άρθρο 56 ότι «1. Η πειθαρχική δικαιοδοσία των συμβολαιογράφων ασκείται από δικαστήρια και πειθαρχικά συμβούλια. 2. Τα δικαστήρια που ασκούν πειθαρχική δικαιοδοσία είναι τα εφετεία με πενταμελή σύνθεση. 3. ...» και στο άρθρο 94 παρ. 2 ότι «Οι πειθαρχικές αποφάσεις των εφετείων υπόκεινται σε αναιρέση ενώπιον του ποινικού τμήματος του Αρείου Πάγου κατά τους όρους και τη διαδικασία των σχετικών διατάξεων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που εφαρμόζονται ανάλογα». Κατά την έννοια της τελευταίας αυτής διατάξεως, οι αποφάσεις του ποινικού τμήματος του Αρείου Πάγου, οι οποίες εκδίδονται επί αιτήσεων αναιρέσεως, που ασκούνται κατ' εφαρμογή της εν λόγω διατάξεως και εκδικάζονται κατά την προβλεπόμενη από τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας διαδικασία, αποτελούν δικαστικές αποφάσεις. Επομένως, από τις αποφάσεις αυτές μπορεί να γεννηθεί διαφορά ως προς την συνταγματικότητα ή την έννοια διατάξεως τυπικού νόμου, η οποία παραδεκτώς, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 100 παρ. 1 περ. ε' του Συντάγματος και 6 περ. ε' και 48 παρ. 1 του Κώδικα περί του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, άγεται προς επίλυση ενώπιον του εν λόγω Δικαστηρίου. Ενόψει των ανωτέρω, παραδεκτώς ασκείται η κρινόμενη αίτηση, με την οποία προβάλλεται ότι η υπ' αριθ. 916/2012 απόφαση του Αρείου Πάγου, που εκδόθηκε επί αιτήσεως αναιρέσεως της αιτούσης, ασκηθείσης κατ' εφαρμογή της ανωτέρω διατά-

ξεως του άρθρου 94 παρ. 2 του Κώδικα Συμβολαιογράφων, ερμήνευσε διατάξεις τυπικών νόμων κατά τρόπο διαφορετικό από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

5. Επειδή, η αιτούσα, συμβολαιογράφος, νομιμοποιείται για την άσκηση της κρινόμενης αιτήσεως, εφόσον, κατά τα προεκτεθέντα, είχε την ιδιότητα της αναιρεσείουσας στη δίκη ενώπιον του Αρείου Πάγου, στην οποία εκδόθηκε η υπ' αριθ. 916/2012 απόφασή του, η φερόμενη ως αντίθετη προς τις ανωτέρω αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας.

6. Επειδή, κατά την έννοια των προαναφερθεισών διατάξεων των άρθρων 100 παρ. 1 περ. ε' του Συντάγματος και 6 περ. ε' και 48 παρ. 1 του Κώδικα περί του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, για να υπάρξει αντίθεση μεταξύ των αποφάσεων των Ανωτάτων Δικαστηρίων ως προς την έννοια τυπικού νόμου, για την άρση της οποίας ιδρύεται δικαιοδοσία του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, πρέπει οι αποφάσεις των δύο δικαστηρίων να αναφέρονται στο αυτό κρίσιμο νομικό ζήτημα με βάση τις αυτές νομικές διατάξεις. Η αντίθεση πρέπει να προκύπτει από τις αναγκαίες για τη θεμελίωση του διατακτικού των ανωτέρω αποφάσεων αιτιολογίες τους. Δεν συντρέχει αντίθεση, με την προαναφερθείσα έννοια, και συνεπώς δεν συντρέχει δικαιοδοσία του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, όταν (α) τα ανώτατα δικαστήρια δεν ερμήνευσαν την ίδια διάταξη νόμου, αλλά διαφορετικές, έστω και αν αυτές έχουν την ίδια διατύπωση, (β) δεν ερμήνευσαν αποκλειστικά και μόνο την ίδια διάταξη τυπικού νόμου, αλλά το ένα από αυτά την ερμήνευσε σε συνδυασμό και με άλλες διατάξεις και, ως εκ τούτου, το επιλυθέν ζήτημα δεν είναι το ίδιο, αλλά διαφορετικό, (γ) το νομικό ζήτημα που επέλυσε το ένα δικαστήριο δεν ήταν αναγκαίο για να επιλύσει το άλλο δικαστήριο το νομικό ζήτημα που είχε αχθεί ενώπιόν του και (δ) γενικά, η αντίθεση δεν προκύπτει από τις αναγκαίες για τη θεμελίωση του διατακτικού των αποφάσεων αιτιολογίες τους (βλ. Α.Ε.Δ. 7, 38, 39/2011, 5, 12/2009, 1, 2/2008, 13/2007, 3/2006, 3, 8/2003, 34/2001, 4, 7, 30, 31, 32/1999, 18, 19, 79/1997, 34/1995, 44/1991, κ.ά.).

7. Επειδή, με τις υπ' αριθ. 2386/1971 και

2705/1981 αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, τις οποίες επικαλείται η αιτούσα, κρίθηκε ότι, κατά την έννοια του άρθρου 50 του από 5/24.8.1932 π.δ/τος «περί κωδικοποίησης των διατάξεων του ν. 5351 περί αρχαιοτήτων» (Α' 275), και ιδίως της παρ. 2 αυτού, ο αρμόδιος Υπουργός δύναται με απόφασή του να χαρακτηρίσει ορισμένο χώρο ως αρχαιολογικό, ο χαρακτηρισμός δε αυτός συνεπάγεται μόνον την υποχρέωση των ιδιοκτητών των ακινήτων, τα οποία κείνται εντός της χαρακτηρισθείσης περιοχής, να απευθύνονται στη Διοίκηση για την χορήγηση σχετικής αδείας, προκειμένου να προβούν στην εκτέλεση οιοδήποτε επ' αυτών έργου, και δεν επάγεται, καθ' εαυτόν, την απαγόρευση εκτελέσεως έργων εν γένει επί των ευρισκομένων στο χώρο αυτό κτημάτων ούτε έχει ως συνέπεια την επιβολή περιορισμών στην ιδιοκτησία των εντός του χώρου αυτού ακινήτων. Με τις ανωτέρω δε αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας απερρίφθησαν αιτήσεις περί ακυρώσεως, στην περίπτωση της υπ' αριθ. 2386/1971 αποφάσεως, υπουργικής αποφάσεως, καθ' ο μέρος με αυτήν καθορίσθηκαν τα όρια αρχαιολογικού χώρου, και στην περίπτωση της υπ' αριθ. 2705/1981 αποφάσεως, υπουργικής αποφάσεως, με την οποία είχε απορριφθεί αίτηση περί αποχαρακτηρισμού ακινήτου ως αρχαιολογικού χώρου. Εξάλλου, με την υπ' αριθ. 3077/2010 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, την οποία επίσης επικαλείται η αιτούσα, έγιναν, μεταξύ άλλων δεκτά τα εξής: Κατά την έννοια των άρθρων 50 και 52 του από 5/24.8.1932 π.δ/τος «περί κωδικοποίησης των διατάξεων του ν. 5351 περί αρχαιοτήτων», ερμηνευόμενων ενόψει του άρθρου 24 του Συντάγματος, επιβάλλεται στη Διοίκηση η λήψη κάθε μέτρου, το οποίο κρίνεται αρμοδίως ως πρόσφορο για την προστασία των αρχαίων και νεωτέρων μνημείων, και απαγορεύονται επεμβάσεις επί ακινήτου μνημείου, οι οποίες είναι δυνατόν να επιφέρουν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο καταστροφή, βλάβη ή αλλοίωση της μορφής του, σε κάθε δε περίπτωση για την πραγματοποίηση επεμβάσεων σε μνημείο, που δεν επιφέρουν τις ανωτέρω συνέπειες και, συνεπώς, δεν εμπίπτουν στην ανωτέρω απαγόρευση, απαιτεί-

ται προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Πολιτισμού, ύστερα από γνώμη του οικείου συμβουλίου. Ειδικότερα, επεμβάσεις πλησίον μνημείου κατ' αρχήν επιτρέπονται, αλλά μόνο κατόπιν εγκρίσεως του Υπουργού Πολιτισμού, ειδικά δε για οικοδομικές εργασίες η έγκριση χορηγείται εάν η απόσταση από το ακίνητο μνημείο ή η σχέση με αυτό είναι τέτοια ώστε να μην κινδυνεύει να επέλθει άμεση ή έμμεση βλάβη στο μνημείο και τον περιβάλλοντα χώρο του. Ο Υπουργός δε Πολιτισμού δύναται και να απαγορεύει κάθε έργο ή δραστηριότητα που μπορεί να βλάψει, αμέσως ή εμμέσως, και δη τόσο από άποψη ασφαλείας όσο και από αισθητική άποψη, τις αρχαιότητες ή τα νεώτερα μνημεία, με γνώμονα την εις το διηνεκές διατήρηση και προστασία τους και πάντοτε ενόψει αφενός του χαρακτήρα των προστατευτών μνημείων και αφετέρου του συγκεκριμένου έργου που πρόκειται να επιχειρηθεί. Περαιτέρω, με την ανωτέρω απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκε ότι, προκειμένου να εκδοθεί οικοδομική άδεια για ακίνητο εντός των ορίων της περιοχής που καθορίσθηκαν με την εκδοθείσα δυνάμει του άρθρου 52 του κ.ν. 5351/1932 υπ' αριθ. 5980/16-29.10.1965 απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβερνήσεως (Β' 714), με την οποία χαρακτηρίσθηκαν ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία τα βυζαντινά και μεταβυζαντινά κτίσματα της περιοχής της χερσονήσου του Άθω, καθώς και ο περιβάλλον χώρος τους, απαιτείται έγκριση του Υπουργείου Πολιτισμού, το οποίο αποφαινεται αιτιολογημένα κατά πόσον το προς ανέγερση κτίριο και η δραστηριότητα για την οποία προορίζεται συνεπάγονται δυσμενείς επιπτώσεις στη διατήρηση, την προβολή και την εν γένει προστασία των βυζαντινών και μεταβυζαντινών μνημείων και του περιβάλλοντος αυτά χώρου. Ενόψει των ανωτέρω, το Συμβούλιο της Επικρατείας, με την προαναφερθείσα απόφασή του, ακύρωσε, μεταξύ άλλων, την προσβαλλομένη στην υπόθεση εκείνη οικοδομική άδεια και την πράξη αναθεωρήσεώς της για την ανέγερση camping, με οικίσκους, περίφραξη και πισίνα, εντός της ανωτέρω περιοχής, μεταξύ άλλων και για το λόγο ότι οι προηγηθείσες της εκδόσεως της αδείας εγκριτικές πράξεις υπηρεσιών του

Υπουργείου Πολιτισμού, με τις οποίες παρεσχέθη απλώς άδεια εκσκαφής του επιδικίου ακινήτου, δεν αποτελούσαν τις κατά νόμο απαιτούμενες εν προκειμένω εγκρίσεις του Υπουργείου Πολιτισμού για τις κατασκευές, τις οποίες αφορούσε η προσβαλλόμενη άδεια, καθόσον δεν απεφάνθησαν, ενόψει της φύσεως και του μεγέθους του συγκεκριμένου έργου, καθώς και των συνθηκών που υφίστανται στην περιοχή, για τις επιπτώσεις του έργου και της δραστηριότητας, για την οποία αυτό προορίζεται, στη διατήρηση, την προβολή και την εν γένει προστασία των αναφερόμενων στην προαναφερθείσα υπ' αριθ. 5980/16-29.10.1965 υπουργική απόφαση μνημείων και του χώρου που τα περιβάλλει.

8. Επειδή, με την υπ' αριθ. 916/2012 απόφαση του Αρείου Πάγου, αντίθεση της οποίας προς τις προαναφερθείσες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας επικαλείται, κατά τα ήδη εκτεθέντα, η αιτούσα, κρίθηκε ότι το Πενταμελές Εφετείο Αθηνών, με την υπ' αριθ. 4, 5, 6 και 7/2011 απόφασή του, ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε τις διατάξεις του Κώδικα Συμβολαιογράφων, δεχόμενο ότι η τότε αναιρεσίτουσα και νυν αιτούσα, συμβολαιογράφος, υπέπεσε σε πειθαρχικό παράπτωμα κατά την συνδυασμένη εφαρμογή των άρθρων 5 παρ. 1, 42 παρ. 1 και 43 του ανωτέρω Κώδικα. Ειδικότερα, το παράπτωμα, στο οποίο υπέπεσε η ήδη αιτούσα συνίσταται, κατά την ανωτέρω απόφαση, στο ότι, κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 1, 3 παρ. 1, 7 παρ. 1, 22 παρ. 1 και 28 παρ. 3, 4, 5, 6, 7 και 8 του ν. 3028/2002 (Α' 153), προέβη στη σύνταξη συμβολαίων, παρά το ότι αφορούσαν μεταβίβαση ακινήτου, ανήκοντος στο Δημόσιο, (σε ανταλλαγή ποσοστού 23,625 τοις χιλίοις των συνολικών λιμναιών εκτάσεων της λίμνης Βιστωνίδας, ιδιοκτησίας της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου) που ήταν νομίμως χαρακτηρισμένο με την, μνημονευόμενη στην προαναφερθείσα υπ' αριθ. 3077/2010 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, υπ' αριθ. 5980/16-29.10.1965 απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβερνήσεως ως αρχαιολογικός χώρος και εντός του οποίου υπήρχαν μνημεία χαρακτηρισμένα ως τέτοια, τα οποία δεν εξαιρέθηκαν από τη μεταβίβαση,

και δεν απείχε από τη σύνταξη αυτών, όπως είχε υποχρέωση, αφού η μεταβίβαση αυτή ήταν αντίθετη προς το νόμο, καθόσον (όπως προκύπτει από το παρατιθέμενο στην απόφαση του Αρείου Πάγου περιεχόμενο της αποφάσεως του Εφετείου) αφορούσε πράγμα κοινόχρηστο και, επομένως, εκτός συναλλαγής (βλ. σελ. 40, καθώς και σελ. 42 της αποφάσεως του Αρείου Πάγου, σε συνδυασμό με σελ. 41 όσον αφορά στις ερμηνευθείσες διατάξεις του ν. 3028/2002).

9. Επειδή, η αιτούσα προβάλλει ότι με την υπ' αριθ. 916/2012 απόφαση του Αρείου Πάγου κρίθηκε ότι, κατά την έννοια του άρθρου 10 του ν. 3028/2002, η κήρυξη χώρου ως αρχαιολογικού έχει ως συνέπεια την απαγόρευση της μεταβίβασης της κυριότητας ακινήτων ευρισκομένων εντός αυτού, ενώ με τις ανωτέρω αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκε ακριβώς το αντίθετο, όσον αφορά στην ταυτοσίμου περιεχομένου διάταξη του άρθρου 50 του προηγούμενου κ.ν. 5351/1932. Ειδικότερα, κατά την αιτούσα, από τις υπ' αριθ. 2386/1971 και 2705/1981 αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας συνάγεται ότι ο μόνος περιορισμός της κυριότητας των εν λόγω ακινήτων είναι η υποχρέωση λήψεως αδειάς για την εκτέλεση ορισμένων εργασιών εντός αυτών, ενώ από την υπ' αριθ. 3077/2010 απόφαση, η οποία αφορά σε ακίνητο που κείται εντός της περιοχής που κηρύχθηκε ως αρχαιολογικός χώρος με την ίδια (υπ' αριθ. 5980/16-29.10.1965) υπουργική απόφαση, στην οποία αναφέρεται και η υπ' αριθ. 916/2012 απόφαση του Αρείου Πάγου, συνάγεται ομοίως ότι άδεια απαιτείται μόνο για την εκτέλεση εργασιών εντός του ακινήτου και όχι για την απόκτηση της κυριότητάς του, ενόψει και του ότι στην απόφαση αυτή ουδόλως τίθεται ζήτημα κύρους της αποκτήσεως της κυριότητας του ακινήτου.

10. Επειδή, από το παρατεθέν ανωτέρω στη σκέψη 8 περιεχόμενο της υπ' αριθ. 916/2012 αποφάσεως του Αρείου Πάγου προκύπτει ότι το Δικαστήριο αυτό δεν στήριξε την κρίση του στις διατάξεις του άρθρου 50 (ή του άρθρου 52, το οποίο επίσης μνημονεύεται στην κρινόμενη αίτηση) του κ.ν. 5351/1932, τις οποίες έχουν ερμη-

νεύσει οι προαναφερθείσες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, ούτε στις διατάξεις του άρθρου 10 (ή του άρθρου 12, το οποίο επίσης μνημονεύεται στην κρινόμενη αίτηση) του ν. 3028/2002, όπως ισχυρίζεται η αιτούσα. Εξάλλου, από το περιεχόμενο της αποφάσεως του Εφετείου, που παρατίθεται στην απόφαση του Αρείου Πάγου, και από τις διατάξεις του ν. 3028/2002, των οποίων γίνεται επίκληση στις αποφάσεις αυτές, ορισμένες από τις οποίες (διατάξεις) αφορούν μνημεία και όχι αρχαιολογικούς χώρους (βλ. άρθρο 7, 22 και 28 του ν. 3028/2002), συνάγεται ότι ο Άρειος Πάγος δεν έκρινε ότι η κήρυξη χώρου ως αρχαιολογικού έχει ως συνέπεια την απαγόρευση της μεταβίβασης της κυριότητας ακινήτων ευρισκομένων εντός αυτού, αλλά ότι δεν επιτρέπεται κατά νόμο η μεταβίβαση μνημείων, όπως δε προκύπτει από το παρατιθέμενο στην απόφαση του Αρείου Πάγου περιεχόμενο της αποφάσεως του Εφετείου, τέτοια μνημεία (ακίνητα) περιλαμβάνονται εντός του επιμάχου ακινήτου (τα βυζαντινά μνημεία της Μονής Ζυγού και ο Βυζαντινός Ναός Αγίου Νικολάου με τους περιβάλλοντες αυτά χώρους, τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως μνημεία, αντιστοίχως, με τις υπουργικές αποφάσεις υπ' αριθ. ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ35/5222/8/7.1.1981 και ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/ Φ35/52412/ 1205/15.10.1984). Με τα δεδομένα αυτά δεν υφίσταται αντίθεση της υπ' αριθ. 916/2012 αποφάσεως του Αρείου Πάγου προς τις προαναφερθείσες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, διότι τα δύο αυτά Δικαστήρια ερμήνευσαν διαφορετικές διατάξεις περιεχόμενες σε διαφορετικούς νόμους, προς επίλυση διαφορετικών νομικών ζητημάτων.

11. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, εφόσον δεν υπάρχει αντίθεση μεταξύ των υπ' αριθ. 2386/1971, 2705/1981 και 3077/2010 αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας και της υπ' αριθ. 916/2012 αποφάσεως του Αρείου Πάγου, με την κρινόμενη δε αίτηση η αιτούσα κατ' ουσίαν βάλλει κατά της κρίσεως της τελευταίας αυτής αποφάσεως του Αρείου Πάγου, η αίτηση αυτή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη. [...]

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3798/2011 (Τμ. Ε')

Χαρακτηρισμός, από τον δασάρχη, έκτασης ως μη δασικής. Η τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας που προβλέπονται στον νόμο πρέπει να λαμβάνει χώρα εγκαίρως, εντός ευλόγου χρόνου από την έκδοση των πράξεων με τις οποίες τα αρμόδια όργανα, δηλ. ο δασάρχης και οι οικείες επιτροπές, διαπιστώνουν αν μια έκταση αποτελεί ή όχι, κατά τον χρόνο ασκήσεως της αρμοδιότητάς τους, δασικό οικοσύστημα. Μετά την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας, η πράξη χαρακτηρισμού ορισμένης εκτάσεως ως μη δασικής μπορεί να χρησιμοποιηθεί ενώπιον άλλης δημόσιας αρχής (π.χ. της Πολεοδομίας για χορήγηση οικοδομικής άδειας), όπου ανακύπτει, ως προκριματικό, το ζήτημα του χαρακτήρα της εκτάσεως, μόνον όμως εάν είναι πρόσφατη, διότι αλλιώς, αν έχει μεσολαθήσει μακρό χρονικό διάστημα από την έκδοση της πράξεως και την τήρηση των αρχών δημοσιότητας, η πραγματική κατάσταση ενδέχεται να έχει μεταβληθεί. Σε περίπτωση που έχει παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα από την έκδοση της πράξης χαρακτηρισμού εκτάσεως ως μη δασικής, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει την έκδοση νέας πράξεως χαρακτηρισμού κατά τις διατάξεις του άρθρ. 14 Ν. 998/1979.

[...] **2.** [...] [Σ]τον ν. 998/1979 (Α' 289) προβλέπεται η χαρτογράφηση των δασών και των δασικών εκτάσεων και η σύνταξη δασικού χάρτη, ο οποίος, μετά την τήρηση ορισμένης διαδικασίας, κυρώνεται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας (άρθρο 12), καθώς και η τήρηση γενικού δασολογίου στην Κεντρική Δασική Υπηρεσία και τοπικού δασολογίου σε κάθε Δασαρχείο, όπου καταχωρίζονται τα δάση και οι δασικές εκτάσεις που αποτυπώνονται στους δασικούς χάρτες (άρθρο 13). Περαιτέρω, στο άρθρο 14 του νόμου αυτού ορίζονται τα εξής: «1. Εάν δεν έχει καταρτισθεί εισέτι δασολόγιον, ο χαρακτηρισμός περιοχής τίνος ή τμήματος της επιφανείας της γης ως δά-

σους ή δασικής εκτάσεως και ο καθορισμός των ορίων τούτων διά την εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος νόμου, ως και ο προσδιορισμός της κατηγορίας εις ην ανήκει το δάσος ή η δασική έκτασις κατά τας εν άρθρω 4 διακρίσεις, ενεργείται κατ' αίτησιν οιοδήποτε έχοντος έννομο συμφέρον ή και αυτεπαγγέλτως διά πράξεως του κατά τόπον αρμοδίου δασάρχου.

2. Η κατά την προηγουμένη παράγραφον πράξις, ερειδομένη επί σχετικής εισηγήσεως αρμοδίου δασολόγου και των τυχόν υφισταμένων στοιχείων φωτογραφήσεως και χαρτογραφήσεως της περιοχής ή παντός ετέρου σχετικού στοιχείου, δέον να είναι προσηκόντως ητιολογημένη δι' αναφοράς εις την μορφολογίαν του εδάφους, το είδος, την σύνθεσιν, την έκτασιν της βλαστήσεως και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτής, τας τυχόν επελθούσας προσφάτους αλλοιώσεις ή καταστροφάς, ως και εις παν έτερον χρήσιμον στοιχείον προς χαρακτηρισμόν της εκτάσεως. Η πράξις αύτη κοινοποιείται εις τον υποβαλόντα την σχετικήν αίτησιν ιδιώτην ή νομικόν πρόσωπον ή δημοσίαν υπηρεσίαν, αποστέλλεται δε εις τον οικείον δήμον ή κοινότητα και εκτίθεται επί ένα μήνα μερίμνη του δημάρχου ή του προέδρου της κοινότητος εις το δημοτικόν ή κοινοτικόν κατάστημα. Ανακοίνωσις περί της συντάξεως της ως άνω πράξεως και της αποστολής αυτής εις τον οικείον δήμον ή κοινότητα μετά περιλήψεως του περιεχομένου της δημοσιεύεται εις δύο τουλάχιστον τοπικάς εφημερίδας ή εις μίαν τοπικήν και μίαν εφημερίδα των Αθηνών ή της Θεσσαλονίκης.

3. Κατά της πράξεως του δασάρχου περί ης αι προηγούμεναι παράγραφοι, επιτρέπονται αντιρρήσεις του νομάρχου, ως και παντός έχοντος έννομον συμφέρον φυσικού ή νομικού προσώπου, εντός δύο μηνών από της κατά τα ανωτέρω προς αυτό κοινοποιήσεως, ή, εφόσον δεν συντρέχει περίπτωσις κοινοποιήσεως, από της τελευταίας των κατά την προηγουμένη παράγραφον δημοσιεύσεων, ενώπιον της κατά το άρθρο 10 παρ. 3 επιτροπής του νομού, εις ον ευρίσκεται η υπό αμφισβήτησιν έκτασις ή το μεγαλύτερον τμήμα αυτής. Η επιτροπή ως και η δευτεροβάθμιος τοιαύτη, λαμβάνουσα υπ' όψιν τον σχετικόν φάκελον και τας προτάσεις του ενδια-

φερομένου ως άνω ιδιώτου, νομικού προσώπου ή δημοσίας υπηρεσίας, δυναμένη δε και να διενεργήσει αυτοψίαν προς μόρφωσιν ασφαλεστέρας γνώμης περί της υφισταμένης εν τη περιοχή καταστάσεως, αποφαίνεται ητιολογημένως εντός τριμήνου προθεσμίας από της υποβολής των αντιρρήσεων.

4. Αι κατά την προηγουμένη παράγραφον αποφάσεις των επιτροπών, δι' ων χαρακτηρίζονται περιοχαί τινες ή τμήματα αυτών ως δάση ή δασικά έκτασις, λαμβάνονται υποχρεωτικώς υπ' όψιν κατά την μεταγενεστέραν χαρτογράφησιν και την σύνταξιν του δασολογίου της περιοχής ή κατά την συμπλήρωσιν αυτού, συμφώνως προς τα εν άρθροις 12 και 13 οριζόμενα».

3. [...] [Ο]ι προαναφερθείσες διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 998/1979 θεσπίζουν προσωρινά, μέχρι την έγκριση του δασικού χάρτη, ειδική ενδικοφανή διαδικασία για τον χαρακτηρισμό μιας εκτάσεως ως δασικής ή μη, με σκοπό την επίλυση του σχετικού ζητήματος κατά τρόπο δεσμευτικό, τόσο για την Διοίκηση όσο και για τους ενδιαφερομένους ιδιώτες. Οι κρίσεις των προβλεπομένων στις ανωτέρω διατάξεις οργάνων, κατά την άσκηση της αρμοδιότητάς τους σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, πρέπει, εν όψει των συνεπειών του χαρακτηρισμού, να είναι προσηκόντως αιτιολογημένες, από πλευράς, ιδίως, της μορφολογίας του εδάφους, του είδους, της συνθέσεως, της πυκνότητας και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της βλαστήσεως, η αιτιολογία δε αυτή μπορεί να προκύπτει και από τα λοιπά στοιχεία του φακέλου. Από τις διατάξεις εξ άλλου αυτές, ερμηνευόμενες σε συνδυασμό με τις συνταγματικές διατάξεις περί προστασίας των δασών (άρθρα 24 παρ. 1 και 117 παρ. 3), συνάγονται τα ακόλουθα: Η διαδικασία χαρακτηρισμού κινείται είτε αυτεπαγγέλτως από τον αρμόδιο δασάρχη είτε ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου ιδιώτη είτε ύστερα από παραπομπή του ζητήματος από δημόσια αρχή. Σε κάθε περίπτωση, όμως, ο δασάρχης υποχρεούται να ακολουθήσει τη διαδικασία του νόμου και δεν έχει την ευχέρεια να διατυπώσει απλώς προσωπική αντίληψη πληροφοριακού χαρακτήρα. Ο δασάρχης οφείλει, δηλαδή, να εκδώσει προσηκόντως αιτιολογημένη απόφαση σύμφω-

να με τα κριτήρια του νόμου, περαιτέρω δε υποχρεούται να κοινοποιήσει την απόφασή του στον ιδιώτη ή στη δημόσια αρχή που υπέβαλε τη σχετική αίτηση και να τηρήσει τις διατυπώσεις δημοσιότητας που προβλέπονται στο νόμο. Η απόφασή του αυτή, ήδη από την έκδοσή της και την αποστολή της στον ενδιαφερόμενο ιδιώτη ή τον οικείο οργανισμό τοπικής αυτοδιοικήσεως, είναι δεσμευτική για το δασάρχη. Δηλαδή, δεν δικαιούται πλέον ο δασάρχης να επανέλθει στην υπόθεση και να ανακαλέσει ή να τροποποιήσει, ακόμη και για τυπικούς λόγους, την απόφασή του, η οποία στο εξής υπόκειται σε ακύρωση ή μεταρρύθμιση μόνο από τις αρμόδιες επιτροπές κατά τη θεσπιζόμενη από το νόμο ενδικοφανή διαδικασία. Οι έννομες όμως συνέπειες της ανωτέρω αποφάσεως ως προς τους τρίτους αναπτύσσονται, σε σχέση με το χαρακτηρισμό ορισμένης εκτάσεως ως δασικής ή μη, μόνο εφόσον και αφότου τηρηθούν όλες οι διατυπώσεις δημοσιότητας, οπότε γίνεται ευρύτερα γνωστή η απόφαση του δασάρχη και καθίσταται δυνατή η αμφισβήτησή της ενώπιον των αρμοδίων Επιτροπών (ΣΕ 2756/1994 Ολομ). Περαιτέρω, από τις ίδιες ως άνω διατάξεις, οι οποίες, όπως προεκτέθηκε, θεσπίζουν διαδικασία για την έγκυρη διαπίστωση ότι ορισμένη έκταση αποτελεί ή όχι δασικό οικοσύστημα, μετά από εξέταση της μορφολογίας του εδάφους, του είδους, της συνθέσεως και της πυκνότητας της φυομένης βλαστήσεως, των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της εκτάσεως, των τυχόν επελευθωσών αλλοιώσεων ή καταστροφών της βλαστήσεως, καθώς και κάθε άλλου χρήσιμου για τον χαρακτηρισμό της εκτάσεως στοιχείου, μετά δηλαδή από εξέταση της κρίσιμης για τον χαρακτηρισμό πραγματικής καταστάσεως, συνάγεται ότι η τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας που προβλέπονται στο νόμο πρέπει να λαμβάνει χώρα επικαίρως, εντός ευλόγου χρόνου από την έκδοση των πράξεων με τις οποίες τα αρμόδια όργανα, ήτοι ο Δασάρχης και οι οικείες επιτροπές διαπιστώνουν εάν μια έκταση αποτελεί ή όχι, κατά τον χρόνο ασκήσεως της αρμοδιότητάς τους, δασικό οικοσύστημα. Μετά δε την ολοκλήρωση, κατά τα ανωτέρω, των διατυπώσεων δημοσιότητας, η πράξη χαρακτηρισμού ορι-

σμένης εκτάσεως ως μη δασικής δύναται να χρησιμοποιηθεί ενώπιον άλλης δημόσιας αρχής, π.χ. της πολεοδομικής προκειμένου περί χορηγήσεως οικοδομικής αδειάς, όπου ανακύπτει, ως προκριματικό, το ζήτημα του χαρακτήρα της εκτάσεως, μόνον όμως εάν είναι πρόσφατη, διότι άλλως, εάν δηλαδή έχει μεσολαβήσει μακρό χρονικό διάστημα από την έκδοση της πράξεως και την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας, η πραγματική κατάσταση ενδέχεται να έχει μεταβληθεί, με την αύξηση του ποσοστού δασοκαλύψεως ορισμένης εκτάσεως ή με την ανάπτυξη δασικής βλαστήσεως σε έκταση η οποία είχε στο παρελθόν μη δασικό χαρακτήρα, και η έκταση να έχει αποκτήσει δασική μορφή επιγενομένως, μετά δηλαδή από τον χαρακτηρισμό της ως μη δασικής. Συνεπώς, σε περίπτωση που έχει παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα από την έκδοση της πράξεως με την οποία ορισμένη έκταση χαρακτηρίσθηκε ως μη δασική, ο ενδιαφερόμενος να χρησιμοποιήσει την πράξη ενώπιον άλλης δημόσιας αρχής για την έκδοση αδειάς, συνεπαγόμενης επέμβαση στην έκταση αυτή, δύναται να ζητήσει την έκδοση νέας πράξεως χαρακτηρισμού κατά τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 998/1979. Η επάνοδος δε του δασάρχη, στην περίπτωση αυτή, δεν αποτελεί ανεπίτρεπτη ανάκληση ή τροποποίηση της προγενέστερης πράξεώς του, εφόσον η διαπίστωση για τον δασικό ή μη χαρακτήρα της εκτάσεως δεν γίνεται με βάση τα πραγματικά δεδομένα του χρόνου εκδόσεως της προγενέστερης πράξεως χαρακτηρισμού, αλλά με βάση την υφιστάμενη κατά τον χρόνο υποβολής του νέου αιτήματος πραγματική κατάσταση. [...]

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Υπ' αριθ. 2329/2012 (Τμ. Ε')

Πολεοδόμηση ακινήτων εκτός σχεδίου. Η δόμηση επιτρέπεται κατ' εξαίρεση και υπό όρους, που δεν επιτρέπεται να καθιστούν ευχερέστερη τη δόμηση, σε σχέση προς τους ισχύοντες για τις εντός σχεδίου περιοχές. Ένα γήπεδο είναι οικοδομήσιμο αν έχει πρόσωπο σε δρόμο που υφίσταται νομίμως και είναι ήδη διανοιγμένος, κατά τρόπο που να είναι

προσπελάσιμος. Δεν προκύπτει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις αρτιότητας και οικοδομησιμότητας του επίμαχου γηπέδου, ενώ η πολεοδομική δεν προέβη σε παρεμπόδιοντα έλεγχο του αμφισβητούμενου ιδιοκτησιακού καθεστώτος τμήματος του επίμαχου ακινήτου. Δεκτές η έφεση και η αίτηση ακύρωσης.

[...] 2. Επειδή, με την έφεση αυτή ζητείται η εξαφάνιση της υπ' αριθμ. 211/2005 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Τριπόλεως. Με την απόφαση αυτή απορρίφθηκε η από 6.4.1999 αίτηση ακυρώσεως του εκκαλούντος κατά της υπ' αριθμ. πρωτ. 52/1998 οικοδομικής άδειας του Πολεοδομικού Γραφείου Γυθείου της Ν.Α. Λακωνίας, με την οποία επετράπη στους Β. και Μ. Κ. η ανέγερση ισογείου οικοδομής με υπόγειο στη θέση «Π. Η.», στην περιφέρεια του Δήμου Γυθείου του Νομού Λακωνίας.

3. Επειδή, παραδεκτώς παρεμβαίνουν, το πρώτον στην παρούσα δίκη, διά του από 27.6.2008 δικογράφου (αρ. καταθ. 628/1.7.2008) οι δικαιούχοι της προσβαλλόμενης οικοδομικής άδειας Β.Κ. και Μ. συζ. Β.Κ..

4. Επειδή, στο άρθρο 1 του π.δ/τος της 24/31.5.1985 «Τροποποίηση των όρων και περιορισμών δόμησης των γηπέδων των κειμένων εκτός των ρυμοτομικών σχεδίων των πόλεων και εκτός των ορίων των νομίμως υφισταμένων προ του έτους 1923 οικισμών» (Δ' 270), όπως ίσχυε κατά το χρόνο έκδοσης της ανωτέρω οικοδομικής άδειας, ορίζεται ότι: «1. Οι όροι και περιορισμοί δόμησης των γηπέδων που βρίσκονται εκτός των ρυμοτομικών σχεδίων πόλεων ή εκτός των ορίων των νόμιμα υφισταμένων πριν από το έτος 1923 οικισμών των στερουμένων ρυμοτομικών ρυμοτομικού σχεδίου, που καθορίστηκαν με το από 6.10.1978 π.δ/γμα (ΦΕΚ 538 Δ) ως ισχύει τροποποιούνται ως εξής:

1 α) ελάχιστο εμβαδόν γηπέδου 4.000 τετραγωνικά μέτρα.

β) Για γήπεδα που έχουν πρόσωπο σε Διεθνείς, Εθνικές, Επαρχιακές, Δημοτικές και Κοινοτικές οδούς ως και σε εγκατελειμμένα τμήματά τους και σε σιδηροδρομικές γραμμές απαι-

τούνται: ελάχιστο πρόσωπο: σαράντα πέντε (45) μέτρα, ελάχιστο βάθος: πενήντα (50) μέτρα, ελάχιστο εμβαδόν: τέσσερις χιλιάδες (4.000) τ.μ.

2. Κατά παρέκκλιση από την προηγούμενη παράγραφο θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα τα γήπεδα: α) τα κείμενα εντός της ζώνης των πόλεων, κωμών και οικισμών και είχαν την 24.4.1977, ημέρα δημοσίευσης του από 5.4.1977 π.δ/τος (Δ' 133), ελάχιστο εμβαδόν δύο χιλιάδες (2.000) τ.μ. β) τα γήπεδα που κατά την ημέρα δημοσίευσης του παρόντος π.δ/τος έχουν πρόσωπο σε Διεθνείς, Εθνικές, Επαρχιακές, Δημοτικές και Κοινοτικές οδούς, καθώς και σε εγκατελειμμένα τμήματα αυτών και σε σιδηροδρομικές γραμμές και εφόσον έχουν :

αα) τα γήπεδα που υφίστανται κατά την 12.11.1962, ημέρα δημοσίευσης του από 24.10.1962 β.δ. (Δ' 142): ελάχιστο πρόσωπο: δέκα (10) μέτρα, ελάχιστο βάθος: δέκα πέντε (15) μέτρα, ελάχιστο εμβαδόν: επτακόσια πενήντα (750) τ.μ.,

ββ) τα γήπεδα που υφίστανται κατά τη 12.9.1964, ημέρα δημοσίευσης του από 21.7.1964 β.δ. (Δ' 141): ελάχιστο πρόσωπο: είκοσι (20) μέτρα, ελάχιστο βάθος: τριάντα πέντε (35) μέτρα, ελάχιστο εμβαδόν: χίλια διακόσια (1.200) τ.μ.

γγ) τα γήπεδα που υφίστανται κατά τη 17.10.1978, ημέρα δημοσίευσης του από 6.10.1978 π.δ. (Δ' 538): ελάχιστο πρόσωπο: είκοσι πέντε (25) μέτρα, ελάχιστο βάθος: σαράντα (40) μέτρα, ελάχιστο εμβαδόν: δύο χιλιάδες (2.000) τ.μ.

δδ) τα γήπεδα που δημιουργήθηκαν κατά τη 17.10.1978, ημέρα δημοσίευσης του από 6.10.1978 π.δ. (ΦΕΚ 538 Δ') μέχρι την ημέρα δημοσίευσης του παρόντος π.δ/τος ελάχιστο εμβαδόν τέσσερις 4.000 τ.μ.». Εξάλλου, κατά το άρθρο 2 του Γ.Ο.Κ. (ν. 1577/1985, Α' 210), «12. Γήπεδο είναι η συνεχόμενη έκταση γης που αποτελεί αυτοτελές και ενιαίο ακίνητο και ανήκει σε έναν ή σε περισσότερους κυρίους εξ αδιαιρέτου. 13. Οικόπεδο είναι κάθε γήπεδο, που βρίσκεται μέσα στο εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο ή μέσα στα όρια οικισμού χωρίς εγκεκριμένο σχέδιο 14. ... 15. Πρόσωπο οικοπέδου ή γη-

πέδου είναι το όριο του προς τον κοινόχρηστο χώρο», ενώ, κατά άρθρα 6 και 24 του Γ.Ο.Κ., για να είναι οικοδομήσιμο ένα οικόπεδο πρέπει να έχει πρόσωπο, δηλαδή όριο, προς κοινόχρηστο χώρο.

5. Επειδή, από τις διατάξεις του άρθρου 24 παρ. 2 του Συντάγματος, με τις οποίες επιβάλλεται η υποχρέωση προσήκουσας διαμόρφωσης, ανάπτυξης, πολεοδόμησης και επέκτασης των πόλεων και των οικιστικών γενικώς περιοχών, με σκοπό να εξυπηρετείται η λειτουργικότητα και η ανάπτυξη των οικισμών και να εξασφαλίζονται οι καλύτεροι δυνατοί όροι διαβίωσης, συνάγεται θεμελιώδης, από πλευράς δυνατότητας δόμησης, διαφοροποίηση μεταξύ των περιοχών που αναπτύσσονται με βάση οργανωμένο πολεοδομικό σχέδιο οικισμών και των εκτός σχεδίου περιοχών, οι οποίες δεν έχουν ως προορισμό, κατ' αρχήν, τη δόμηση (βλ. ΣτΕ Ολομ. 3135/2002 κ.ά.). Για την μεν πρώτη κατηγορία περιοχών, η δόμηση επιτρέπεται με μόνη προϋπόθεση την τήρηση των ορισμών του σχεδίου πόλεως και των όρων και περιορισμών δόμησης που το συνοδεύουν. Στην δεύτερη, όμως, κατηγορία περιοχών, ως προς τις οποίες δεν είναι δυνατόν, να εξασφαλισθεί η τήρηση των κατά τα ανωτέρω συνταγματικών σκοπών, λόγω της έλλειψης πολεοδομικής οργάνωσης και συγκροτημένου κανονιστικού πλαισίου οικιστικής ανάπτυξης, προσαρμοσμένου στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε περιοχής, η δόμηση μόνον κατ' εξαίρεση επιτρέπεται, δυναμένη και να απαγορεύεται εν όλω ή εν μέρει ή να επιτρέπεται υπό ιδιαιτέρως αυστηρούς όρους και περιορισμούς. Οι όροι, πάντως, αυτοί δεν επιτρέπεται να είναι ευνοϊκότεροι, δηλαδή να καθιστούν ευχερέστερη τη δόμηση, σε σχέση προς τους ισχύοντες για τις εντός σχεδίου περιοχές. Ειδικότερα, κατά την έννοια των ανωτέρω περιοριστικών της δόμησης διατάξεων του π.δ/τος της 24/31.5.1985, οι οποίες αποβλέπουν, πρωτίστως, στην διαφύλαξη του κατά τα εκτεθέντα ιδιαίτερου χαρακτήρα των εκτός σχεδίου περιοχών και στην αποφυγή καταστρατήγησης παγίων πολεοδομικών κανόνων ορθολογικής δόμησης (ΣτΕ 2606/2005), η κατ' εξαίρεση επιτρεπόμενη στις περιοχές αυτές δόμηση τελεί υπό την προϋπόθεση ότι πληρούται ο βασικός

κανόνας δόμησης της εν γένει πολεοδομικής νομοθεσίας, κατά τον οποίο δομήσιμα είναι τα οικόπεδα που έχουν πρόσωπο, κοινό όριο δηλαδή, σε κοινόχρηστο χώρο νομίμως υφιστάμενο, μη προκύψαντα από ιδιωτική βούληση, δοθέντος ότι με τις ανωτέρω διατάξεις δεν προβλέπεται ρητώς εξαίρεση από τον κανόνα αυτόν, αφού, μάλιστα, υπό την αντίθετη εκδοχή, πέραν του ζητήματος αν τυχόν σχετική διάταξη θα ήταν σύμφωνη με το Σύνταγμα, θα είχε ως αποτέλεσμα να καταστεί δυνατή η δόμηση σε εκτός σχεδίου περιοχές υπό όρους ευνοϊκότερους από την ανωτέρω άποψη, ακόμη και εκείνων που ισχύουν στις εντός σχεδίου περιοχές (ΣτΕ 3504/2010 7μελούς). Περαιτέρω, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, ένα γήπεδο θεωρείται ότι έχει πρόσωπο, δηλαδή κοινό όριο σε δρόμο, που το καθιστά, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, οικοδομήσιμο, όταν ο δρόμος αυτός, ανεξαρτήτως εάν είναι εθνικός, επαρχιακός, δημοτικός ή κοινοτικός, υφίσταται νομίμως και είναι ήδη διανοιγμένος, κατά τέτοιο, μάλιστα, τρόπο ώστε να είναι προσπελάσιμος και να παρέχει εν τοις πράγμασι επικοινωνία με το γήπεδο.

6. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, με την υπ' αριθμ. 52/2.4.1998 πράξη του Προϊσταμένου του Γραφείου Πολεοδομίας Γυθείου της Ν.Α. Λακωνίας χορηγήθηκε στους Β. και Μ. Κ. άδεια ανέγερσης «νέας ισογείου οικοδομής με υπόγειο» στη θέση «Π... Η...» του Δήμου Γυθείου Λακωνίας. Με την από 17.3.1999 αίτησή του προς το ανωτέρω Γραφείο (αρ. πρωτ. ΠΓ 286/17. 3.1999), ο εκκαλών ζήτησε την ανάκληση της ανωτέρω οικοδομικής άδειας και την διακοπή των οικοδομικών εργασιών, ισχυριζόμενος (α) ότι το οικόπεδο, το οποίο αφορά η άδεια «δεν έχει άμεση επαφή με τον επαρχιακό δρόμο Γυθείου - Σκάλας, δηλαδή η παραπάνω άδεια εκδόθηκε βάσει ψευδούς τοπογραφικού ως προς τα όρια και τα υψόμετρα και είναι πολύ μικρότερο των τεσσάρων στρεμμάτων», (β) ότι ο ίδιος ο εκκαλών είναι συγκύριος ομόρου ακινήτου «επί μέρους του οποίου γίνεται η οικοδομή» και (γ) ότι ο «αναγραφόμενος στο συμβόλαιο και στα σχέδια αγροτικός δρόμος δεν είναι αγροτικός, αλλά ιδιόκτητός μου, επί του οποίου υπάρχει δουλεία διόδου». Στη συνέχεια, με το υπ' αριθμ.

πρωτ. ΠΓ 286/7.5.1999 έγγραφο του προαναφερόμενου Γραφείου Πολεοδομίας προς το Αστυνομικό Τμήμα Γυθείου διατάχθηκε η διακοπή των οικοδομικών εργασιών στην εν λόγω οικοδομή, λόγω υπέρβασης της ένδικης οικοδομικής άδειας. Εξάλλου, με την υπ' αριθμ. ΠΓ 594/25.5.1999 πράξη του ιδίου Προϊσταμένου αναθεωρήθηκε η εν λόγω οικοδομική άδεια «κατόπιν υποβολής νέων σχεδίων του Μηχ/κού (Π.Μ.) Γε. Π. Κ. και υπό την επίβλεψη του ιδίου μηχανικού», ορίστηκε δε ότι η αναθεωρηθείσα άδεια ισχύει μέχρι 1.4.2002, σύμφωνα με το Π.Δ. της 8/13.7.1993 (Δ' 795). Ενόψει της ανωτέρω αναθεώρησης, με το υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 217/24. 9.1999 έγγραφό του προς το Αστυνομικό Τμήμα Γυθείου, ο προϊστάμενος του Πολεοδομικού Γραφείου Γυθείου επέτρεψε τη συνέχιση των οικοδομικών εργασιών. Εν τω μεταξύ, κατά της ανωτέρω οικοδομικής άδειας ο εκκαλών άσκησε στις 8.4.1999, δηλαδή πριν από την κατά τα ανωτέρω αναθεώρησή της, την από 6.4.1999 αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Τριπόλεως, ενώπιον του οποίου κατέθεσε και το από 21.4.2003 δικόγραφο προσθέτων λόγων (αρ. καταθ. 8/2003). Ακολούθως, ο εκκαλών, με νέα από 29.12.1999 αίτησή του προς το Πολεοδομικό Γραφείο Γυθείου (αρ. πρωτ. ΠΓ 1691/29.12.1999), επανέλαβε τις προεκτεθείσες αιτιάσεις του ότι η ένδικη οικοδομή κτίζεται «επί ιδικού του εδάφους», ισχυρίστηκε δε και ότι «δεν πρόκειται για ισόγεια οικοδομή με υπόγειο, ως αναφέρεται στην 52/98 άδεια, αλλά περί δι[ω]ρόφου οικοδομής» και ζήτησε να διαταχθεί η διακοπή των οικοδομικών εργασιών «μέχρι της εκδικάσεως της σχετικής αιτήσεως ακυρώσεως». Τέλος, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι μετά τη δημοσίευση της εκκαλούμενης απόφασης το αρμόδιο Τμήμα Πολεοδομίας Γυθείου, με το υπ' αριθμ. 1707/2.9.2008 έγγραφό του, ενημέρωσε τους παρεμβαίνοντες, σε απάντηση προς αίτησή τους σχετικά με τους όρους δόμησης που ισχύουν στο γήπεδο, το οποίο αφορά η επίδικη οικοδομική άδεια ότι το εν λόγω γήπεδο βρίσκεται εντός ζώνης της πόλης του Γυθείου, ότι για τα εντός ζώνης γήπεδα η αρτιότητα είναι 2.000,00 τ.μ. και ότι, συνεπώς, το ακίνητό τους είναι άρτιο και οικοδομήσιμο κατά παρέκκλιση

σύμφωνα με το από 24.5.1985 π.δ. Εξάλλου, στο 998 πε/15.1.2008 έγγραφο του Τμήματος Πολεοδομίας, στο οποίο περιέχονται οι απόψεις της υπηρεσίας αυτής προς το Δικαστήριο, εκτίθεται ότι το ανωτέρω γήπεδο, που προϋφίσταται του έτους 1978, είναι άρτιο και οικοδομήσιμο κατά παρέκκλιση διότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 1 παρ. 2 περ. β' εδ. γγ' του από 24.5.1985 π.δ/τος ως προς το εμβαδόν, το βάθος και το μήκος προσώπου σε επαρχιακή οδό και, περαιτέρω, ότι «η προσβασιμότητα ή μη στο γήπεδο δεν εξετάζεται από την Υπηρεσία μας ούτε αποτελεί λόγο αρνήσεως εκδόσεως οικοδομικής άδειας και κατ' επέκταση ανακλήσεως εκδοθείσας διοικητικής πράξης. Εξάλλου, ως φαίνεται από το Τοπογραφικό Διάγραμμα της άδειας, το οποίο σας διαβιβάζουμε σε φωτοαντίγραφο η πρόσβαση στο ακίνητο πέραν των άλλων, γίνεται και από τον αγροτικό δρόμο. Επιπλέον θέματα ιδιοκτησιακών διαφορών δεν αποτελούν αρμοδιότητα της Υπηρεσίας μας αλλά των Διοικητικών Δικαστηρίων». Στο δε μεταγενέστερο 52/18.1.2010 έγγραφο του ιδίου ως άνω Τμήματος Πολεοδομίας προς το Δικαστήριο αναφέρεται, αφενός μεν ότι η προσβαλλόμενη οικοδομική άδεια και η πράξη αναθεώρησής της εκδόθηκαν για αγροτεμάχιο άρτιο και οικοδομήσιμο κατά παρέκκλιση σύμφωνα με την παράγραφο 2β του άρθρου 1 του π.δ/τος της 24.5.1985, αφετέρου δε ότι βρίσκεται εντός της ζώνης των 500 μ. από το σχέδιο πόλεως και είναι άρτιο και οικοδομήσιμο κατά παρέκκλιση σύμφωνα με την παράγραφο 2α του π.δ/τος της 24.5.1985 αφού έχει ελάχιστο εμβαδόν 2.000 τ.μ. και προϋπάρχει της 24.4.1977.

7. Επειδή, η εκκαλούμενη απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Τριπόλεως απέρριψε την αίτηση ακυρώσεως του εκκαλούντος, δεχόμενη, μεταξύ άλλων, ότι εφόσον το ανωτέρω γήπεδο έχει πρόσωπο στην Εθνική οδό Σκάλας - Γυθείου πληρούνται οι προϋποθέσεις της κατά παρέκκλιση αρτιότητας του γηπέδου αυτού, μη απαιτούμενης προς τούτο και της δυνατότητας προσπέλασης, και ότι, επομένως, η επίμαχη οικοδομική άδεια είναι νόμιμη. Η κρίση, όμως, αυτή της εκκαλούμενης απόφασης είναι, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη σκέψη 5, εσφαλμένη δεδομένου ότι,

ανεξαρτήτως του ζητήματος αν η προσβαλλόμενη οικοδομική άδεια εκδόθηκε δυνάμει της διάταξης του εδαφ. α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του από 25.5.1985 π.δ/τος ή της περ. γγ' του εδαφ. β' της παρ. 2 του άρθρου 1 του ίδιου π.δ/τος, ως προς το οποίο υπάρχουν αντικρουόμενοι ισχυρισμοί της Διοίκησης στα έγγραφα προς το Δικαστήριο, τα οποία μνημονεύονται στη σκέψη 6, το γήπεδο των παρεμβαινόντων για να καταστεί άρτιο και οικοδομήσιμο τόσο κατά την πρώτη όσο και κατά τη δεύτερη από τις διατάξεις αυτές δεν αρκεί να έχει κοινό όριο με κοινόχρηστο χώρο, αλλά πρέπει να υφίσταται δυνατότητα άμεσης πρόσβασης στον κοινόχρηστο χώρο, εν προκειμένω δε στην επαρχιακή οδό Γυθείου - Σκάλας, στην οποία εμφανίζεται να έχει πρόσωπο το ανωτέρω γήπεδο κατά τα διαγράμματα, βάσει των οποίων εκδόθηκε η επίδικη οικοδομική άδεια. Για τον ανωτέρω λόγο, ο οποίος προβάλλεται βασίμως, η κρινόμενη έφεση πρέπει να γίνει δεκτή και να εξαφανισθεί η εκκαλούμενη απόφαση. Κατόπιν τούτου, πρέπει να εκδικασθεί η αίτηση ακυρώσεως κατά της ανωτέρω οικοδομικής άδειας, σύμφωνα με το άρθρο 64 του π.δ/τος 18/89 (Α' 8). Καθ' ερμηνεία δε του δικογράφου της αιτήσεως αυτής, πρέπει να θεωρηθεί ως συμπροσβαλλόμενη και η προαναφερόμενη υπ' αριθμ. ΠΓ 594/25.5.1999 πράξη αναθεώρησης της εν λόγω οικοδομικής άδειας.

8. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει ότι η Διοίκηση, παρά τους ισχυρισμούς του εκκαλούντος ότι το επίδικο ακίνητο δεν έχει πρόσωπο στον επαρχιακό δρόμο Σκάλας - Γυθείου λόγω της υφιστάμενης υψομετρικής διαφοράς 30 -35 μ., ερεύνησε το κρίσιμο αυτό στοιχείο της προσβασιμότητας στον εν λόγω δρόμο. Εξάλλου, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων του π.δ/τος της 24.5.1985, για να θεωρηθεί το επίδικο ακίνητο ως άρτιο και οικοδομήσιμο είναι αδιάφορο εάν εξασφαλίζεται πρόσβαση σε αυτό από αγροτικό δρόμο, όπως υποστηρίζουν τόσο το Τμήμα Πολεοδομίας Γυθείου στο ανωτέρω υπ' αριθμ. 998 πε/15.1.2008 έγγραφό του προς το Δικαστήριο όσο και οι παρεμβαίνοντες. Με τα δεδομένα αυτά δεν προκύπτει ότι πληρούνται οι οριζόμενες στο π.δ/γμα αυτό προϋποθέσεις αρτιότητας και οικοδομική

μότητας του επίμαχου γηπέδου, και, συνεπώς, είναι βάσιμος ο προβαλλόμενος σχετικός λόγος ακυρώσεως.

9. Επειδή, περαιτέρω, εφόσον εγείρονται σοβαρές αμφισβητήσεις ή αμφιβολίες ως προς την έκταση ή την κυριότητα του οικοπέδου ή γηπέδου, για το οποίο ζητείται να χορηγηθεί οικοδομική άδεια, ή ως προς την ύπαρξη εμπραγμάτων εν γένει δικαιωμάτων που επηρεάζουν τη δόμηση του ακινήτου, η αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία, προκειμένου να κρίνει αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορήγησης της οικοδομικής άδειας, έχει υποχρέωση να εξετάσει και να κρίνει παρεμπιπτόντως το ζήτημα αυτό, του οποίου, πάντως, η τελική επίλυση ανήκει στα πολιτικά δικαστήρια. Αναλόγως δε του πορίσματος της παρεμπίπτουσας αυτής έρευνας, οφείλει, εφόσον συντρέχουν και οι λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις, να εκδώσει την άδεια ή να αρνηθεί τη χορήγησή της, επιτρέπεται δε, καταρχήν, να προβεί και στην ανάκληση χορηγηθείσας άδειας (πρβλ. Σ.τ.Ε. 2628/2010, 772/2001, 1192/2000, 4652/1997 κ.ά.). Εξάλλου, η ίδια υποχρέωση ανακύπτει καταρχήν για την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία και όταν σοβαρές αμφισβητήσεις ή αμφιβολίες ως προς την έκταση ή την κυριότητα του οικοπέδου ή γηπέδου ή ως προς την ύπαρξη εμπραγμάτων εν γένει δικαιωμάτων που επηρεάζουν τη δόμηση του ακινήτου, ανακύπτουν πριν από την αναθεώρηση οικοδομικής άδειας, έστω και αν δεν είχαν εγερθεί πριν από την έκδοσή της.

10. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, όπως εκτίθεται στη σκέψη 6, από τα στοιχεία του φακέλου, προκύπτει ότι ο αιτών με την από 17.3.1999 αίτησή του προς το Πολεοδομικό Γραφείο Γυθείου (αρ. πρωτ. ΠΓ 286/17.3.1999), ζήτησε την ανάκληση της προσβαλλόμενης οικοδομικής άδειας και την διακοπή των οικοδομικών εργασιών, ισχυριζόμενος, μεταξύ άλλων, ότι είναι συγκύριος ομόρου ακινήτου, σε τμήμα του οποίου ανεγείρεται η επίμαχη οικοδομή. Από τα στοιχεία του φακέλου, όμως, δεν προκύπτει ότι η εν λόγω υπηρεσία προέβη σε παρεμπίπτοντα έλεγχο του αμφισβητούμενου ιδιοκτησιακού καθεστώτος τμήματος του επίμαχου ακινήτου προκειμένου να εκδώ-

σει την συμπροσβαλλόμενη υπ' αριθμ. ΠΓ 594/25.5.1999 πράξη της, με την οποία αναθεωρήθηκε η οικοδομική άδεια «κατόπιν υποβολής νέων σχεδίων», ύστερα από διακοπή των οικοδομικών εργασιών με το προαναφερόμενο έγγραφο 286/7.5.1999 του ίδιου Πολεοδομικού Γραφείου. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, βασίμως προβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση ακυρώσεως ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις μη νομίμως εκδόθηκαν χωρίς να ερευνηθεί παρεμπιπτότως από τη Διοίκηση η αμφισβήτηση της κυριότητας των δικαιούχων της αδείας σε τμήμα του ακινήτου. [...]

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Υπ' αριθμ. 572/2012 (Τμ. Ε')

Το ρυμοτομικό σχέδιο εγκρίνεται και τροποποιείται με πράξη της Πολιτείας που εκδίδεται υπό τους προς τούτο καθοριζόμενους με το από 17.7.1923 ν.δ. όρους και διαδικασία, με το εγκρινόμενο δε ή τροποποιούμενο ρυμοτομικό σχέδιο διαμορφώνονται οι οικοδομήσιμοι και οι κοινόχρηστοι χώροι, απεικονιζόμενοι στο οικείο διάγραμμα. Επί των χώρων αυτών που διαρρυθμίζονται με το εγκριθέν ρυμοτομικό διάγραμμα εφαρμόζονται οι διατάξεις της πολεοδομικής νομοθεσίας, με τις οποίες ρυθμίζονται οι εξαρτώμενες από την ιδιότητα των παραπάνω χώρων ως οικοδομήσιμων ή κοινόχρηστων σχέσεις, δικαιώματα και υποχρεώσεις. Προκειμένου να θεωρηθεί άρτιο και οικοδομήσιμο ένα οικόπεδο πρέπει, πλην άλλων, να έχει πρόσωπο σε οποιοδήποτε κοινόχρηστο, κατ' άρθρ. 2 παρ. 2 ΓΟΚ/1985, χώρο. Συναγματοκή προστασία υδατορευμάτων. Οριοθέτηση ρεμάτων. Δεδομένου ότι η οριοθεσία του ρέματος προφανώς επηρεάζει την τακτοποίηση των παραρεμάτων ιδιοκτησιών, δεν επιτρέπεται να εκδοθεί πράξη εφαρμογής ρυμοτομικού σχεδίου, προσκύρωσης, τακτοποίησης και αναλογισμού αποζημίωσης αν δεν έχει καθορισθεί προηγουμένως η οριστική οριογραμμή του ρέματος.

[...] 3. Επειδή, το ν.δ. της 17-7/16-8-1923 "περί

σχεδίων πόλεων κ.λπ." (Α' 228) ορίζει στο άρθρο 1 παρ. 1, του οποίου το περιεχόμενο αποδίδεται στο άρθρο 152 παρ. 1 του Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας (Κ.Β.Π.Ν.) που εγκρίθηκε με το από 14/27.7.1999 π. δ/γμα (Δ' 580), ότι: «Πάσα πόλις ή κώμη του Κράτους δέον να διαρρυθμίζεται και ν' αναπτύσσεται βάσει ωρισμένου εγκεκριμένου κατά τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος σχεδίου, εξασφαλίζοντας την θεραπείαν των προβλεπομένων αυτής αναγκών κατά τους υπό της υγιεινής, της ασφαλείας, της οικονομίας και της αισθητικής επιβαλλομένους όρους», στο δε άρθρο 2 του ίδιου ν. δ/τος ορίζεται στην παρ. 1 - άρθρο 153 παρ. 1 του Κ.Β.Π.Ν. - ότι: «Τα κατά το προηγούμενο άρθρον σχέδια καθορίζουσιν αναλόγως των προβλεπομένων αναγκών, πλην των άλλων: α) τας οδούς και πλατείας, τους κοινόχρηστους κήπους, πρασιάς και άλση και εν γένει τους προς κοινωφελείς σκοπούς αναγκαιούντας κοινοχρήστους χώρους β) ... , γ) ...» και στην παρ. 3 - άρθρο 153 παρ. 3 του Κ.Β.Π.Ν. - ότι: «Τα ανωτέρω σχέδια συντάσσονται βάσει τοπογραφικού και χωροσταθμικού χάρτου, εμφανίντος υπό κλίμακα την μορφήν του εδάφους και τας κατά την σύνταξιν του σχεδίου επ' αυτού υφισταμένας οδούς, ρεύματα, οικοδομάς και λοιπά αντικείμενα, και συνοδεύονται υπό των αναγκαιούντων επεξηγηματικών πινάκων και υπομνημάτων». Περαιτέρω, στο άρθρο 20 του ως άνω ν. δ/τος - άρθρο 411 του Κ.Β.Π.Ν. - του οποίου οι διατάξεις τέθηκαν σε ισχύ από 1.6.1924 με το β.δ. της 4/16.1.1924 (Α' 8), ορίζεται ότι:

«1. Δεν επιτρέπεται οιαδήποτε μεταβίβασις της κυριότητος μέρους ή του όλου γηπέδου, εφ' ου ο ιδιοκτήτης εσχημάτισεν ή ανεγνώρισε σχηματισθέντας τυχόν άνευ της θελήσεώς του κοινοχρήστους χώρους (ιδιωτικές οδούς και πλατείας κ.τ.τ.) ή δεν εσχημάτισεν ουδ' ανεγνώρισε μεν τοιούτους, αλλ' επιδίδκει τον σχηματισμόν ή την αναγνώρισίν των διά της τοιαύτης μεταβίβασεως. Εν τη εννοία του σχηματισμού κοινοχρήστων χώρων περιλαμβάνεται ο καθ' οιονδήποτε τρόπον ιδιωτική πρωτοβουλία ή συμφωνία γινόμενος περιορισμός ή παραίτησις δικαιωμάτων επί των ειρημένων γηπέδων επί τω τέλει αμέσου ή εμμέσου σχηματισμού των εν λόγω χώρων. Πάσα μεταβίβασις της κυριότητος, γινο-

μένη παρά τας ανωτέρω διατάξεις, είναι αυτοδικαίως άκυρος. Η περί ακυρότητος διάταξις αυτή ισχύει και αν ακόμη δεν εγένετο εν επισήμω τινί πράξει σαφής μνεία περί του σχηματισμού των ειρημένων κοινοχρήστων χώρων, αλλ' εμμέσως προκύπτει εκ των γενομένων μεταβιβάσεων ότι αύται εγένοντο επί τω τέλει του τοιούτου σχηματισμού και εν γένει εφαρμογής ιδιωτικού σχεδίου ρυμοτομίας.

2. Διά τας εντός των εγκεκριμένων σχεδίων των πόλεων, κωμών κ.τ.τ. γήπεδα επιτρέπεται, εις ωρισμένας προϋποθέσεις και όρους, η παρέκκλισις από των διατάξεων της προηγουμένης παραγράφου μέχρις οιουδήποτε βαθμού. Τα της παρεκκλίσεως και των προϋποθέσεων και όρων αυτής κανονίζονται διά Β.Δ/των, εκδιδόμενων μετά σύμφωνον γνώμην του συμβουλίου των δημοσίων έργων εφ' άπαξ δι' εκάστην πόλιν, κώμην κ.λπ. ή δι' έκαστον αυτών τμήμα ή και δι' εκάστην ειδικήν περίπτωσιν.

3. Αι διατάξεις της ανωτέρω παρ. 1 δεν ισχύουσι προκειμένου περί καλλιεργουμένων γηπέδων, κειμένων εκτός των εγκεκριμένων σχεδίων των πόλεων, κωμών κ.λπ. εφ' ων σχηματίζονται ιδιωτικά οδοί προς μεταφοράν των προϊόντων, εφ' όσον εκ των πραγμάτων προκύπτει ότι ο σχηματισμός αυτών την μεταφοράν ταύτην μόνον σκοπεύει, ουχί δε την εφαρμογήν ιδιωτικού σχεδίου ρυμοτομίας και την βάσει τούτου κατάτμησιν των γηπέδων εις μικρά τμήματα. Επίσης δεν ισχύουσιν αι διατάξεις της αυτής παρ. 1: α) δια πάσαν περαιτέρω μεταβίβασιν της κυριότητος γηπέδων, ων μετεβιβάσθη ήδη αύτη παρά τας διατάξεις της εν λόγω παραγράφου προ της ισχύος του παρόντος άρθρου, εφ' όσον δεν επέρχεται αύξησις της επιφανείας των προ της ισχύος του άρθρου τούτου σχηματισθέντων ιδιωτική πρωτοβουλία κοινοχρήστων χώρων, και β) ως προς τα εντός των εγκεκριμένων σχεδίων των πόλεων κ.λπ., γήπεδα, εφ' ων εσηματίσθησαν ιδιωτική πρωτοβουλία προ της ισχύος του παρόντος άρθρου, κοινόχρηστοι χώροι (ιδιωτικά οδοί κ.λπ.), εφ' όσον η κυριότης τμημάτων των εν λόγω γηπέδων μετεβιβάσθη ήδη προ της ισχύος του άρθρου τούτου, μετά δε την ισχύν αυτού ουδεμία αύξησις των αρχικώς σχηματισθέντων κοινοχρήστων χώρων έλαβε χώραν.

4. Αρμόδιος όπως αποφανθή διά την εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος άρθρου, εάν η μεταβίβασις της κυριότητος επί γηπέδων εγένετο επι τω σκοπώ σχηματισμού επ' αυτού κοινοχρήστων χώρων και εν γένει της εφαρμογής ιδιωτικού σχεδίου ρυμοτομίας ή προς απλήν μεταφοράν προϊόντων, εάν επήλθεν ή ου αύξησις της εκτάσεως των κοινοχρήστων τούτων χώρων και οποία η θέσις και έκτασις αυτών και ειδικότερον πότε υφίσταται περίπτωσις εφαρμογής των εξαιρέσεων α' και β' της προηγουμένης παραγράφου, είναι ο επί της Συγκοινωνίας υπουργός, όστις αποφαινεται επί πάντων των ζητημάτων τούτων μετά γνώμην του Συμβουλίου των δημοσίων έργων. Εν περιπτώσει ενστάσεων των ενδιαφερομένων κατά της αποφάσεως του υπουργού, δύναται να αναθεωρήση ούτος την αρχικήν απόφασίν του μόνον εφ' άπαξ. Περίληψις των ανωτέρω αποφάσεων του υπουργού και της σχετικής γνωμοδοτήσεως του συμβουλίου των δημοσίων έργων δημοσιεύεται εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

5. Αι διατάξεις του άρθρου τούτου τεθήσονται εν ισχύι δια Β.Δ/τος».

4. Επειδή, από τις παραπάνω διατάξεις συνάγεται ότι το ρυμοτομικό σχέδιο πόλεως εγκρίνεται και τροποποιείται με πράξη της Πολιτείας που εκδίδεται υπό τους προς τούτο καθοριζόμενους με το από 17.7.1923 ν.δ/γμα όρους και διαδικασία, με το εγκρινόμενο δε ή τροποποιούμενο ρυμοτομικό σχέδιο διαμορφώνονται οι οικοδομήσιμοι και οι κοινόχρηστοι χώροι, απεικονιζόμενοι στο οικείο διάγραμμα. Επί των χώρων αυτών που διαρρυθμίζονται με το εγκριθέν ρυμοτομικό διάγραμμα εφαρμόζονται οι διατάξεις της πολεοδομικής νομοθεσίας, με τις οποίες ρυθμίζονται οι εξαρτώμενες από την ιδιότητα των παραπάνω χώρων ως οικοδομησίμων ή κοινοχρήστων σχέσεις, δικαιώματα και υποχρεώσεις (ΣτΕ Ολ. 3724/1977). Εξάλλου, κατά τη ρητή διατύπωση του άρθρου 20 του ως άνω ν.δ/τος ως κοινόχρηστοι χώροι αναγνωρίζονται μόνον εκείνοι που προβλέπονται από το οικείο ρυμοτομικό σχέδιο και όχι όσοι έχουν σχηματισθεί με ιδιωτική πρωτοβουλία, παρέκκλιση δε από τον ανωτέρω κανόνα είναι δυνατή μόνον εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3 και τηρηθεί η

διαδικασία της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού (βλ. ΣτΕ 2983/2009, 4774/1995, 2167/1985, 3190/1984, 3724/1977 Ολ.).

5. Επειδή, στο ν. 1577/1985 «Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός» (Α' 210) ορίζεται στο άρθρο 2 - άρθρο 242 του Κ.Β.Π.Ν. - ότι:

« 1. Εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο οικισμού ή σχέδιο πόλης ή πολεοδομικό σχέδιο ή πολεοδομική μελέτη είναι το διάγραμμα με τον τυχόν ειδικό πολεοδομικό κανονισμό που έχει εγκριθεί σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις και καθορίζει τους ειδικούς όρους δόμησης τους κοινόχρηστους και δομήσιμους χώρους και τις επιτρεπόμενες χρήσεις σε κάθε τμήμα ή ζώνη του οικισμού.

2. Κοινόχρηστοι χώροι είναι οι κάθε είδους δρόμοι, πλατείες, άλση και γενικά οι προορισμένοι για κοινή χρήση ελεύθεροι χώροι, που καθορίζονται από το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο του οικισμού ή έχουν τεθεί σε κοινή χρήση με οποιοδήποτε άλλο νόμιμο τρόπο...

4. Δρόμοι είναι οι κοινόχρηστες εκτάσεις, που εξυπηρετούν κυρίως τις ανάγκες κυκλοφορίας...

7. Οικοδομικό τετράγωνο (Ο.Τ.) είναι κάθε δομήσιμη ενιαία έκταση που βρίσκεται μέσα στο εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο ή μέσα στα όρια οικισμού και περιβάλλεται από κοινόχρηστους χώρους.

8. Όρια οικοδομικού τετραγώνου είναι οι οριακές γραμμές που το χωρίζουν από τους κοινόχρηστους χώρους.

9. Ρυμοτομική γραμμή είναι εκείνη που ορίζεται από το ρυμοτομικό σχέδιο και χωρίζει οικοδομικό τετράγωνο ή γηπέδο από κοινόχρηστο χώρο του οικισμού.

10. Οικοδομική γραμμή ή γραμμή δόμησης είναι το όριο οικοδομικού τετραγώνου που ορίζεται από το ρυμοτομικό σχέδιο προς την πλευρά του κοινόχρηστου χώρου, έως το οποίο επιτρέπεται η δόμηση...

14. Όρια οικοπέδου ή γηπέδου είναι οι γραμμές που το χωρίζουν από τα όμορα οικόπεδα και τους κοινόχρηστους χώρους. Τα όρια του οικοπέδου με τους κοινόχρηστους χώρους συμπίπτουν με τα όρια του οικοδομικού τετραγώνου.

15. Πρόσωπο οικοπέδου ή γηπέδου είναι το όριό του προς τον κοινόχρηστο χώρο. Εξάλλου,

στο άρθρο 6 παρ. 1 (άρθρο 243 του Κ.Β.Π.Ν.) ορίζεται ότι: «Οικόπεδο που εντάσσεται σε σχέδιο πόλης μετά τη δημοσίευση του νόμου αυτού θεωρείται άρτιο και οικοδομήσιμο, αν έχει τα ελάχιστα όρια εμβαδού και προσώπου, κατά τον κανόνα ή κατά παρέκκλιση, τα οποία καθορίζονται στην περιοχή και αν μέσα στο οικοδομήσιμο τμήμα του μπορεί να εγγραφεί κάτοψη κτιρίου με την ελάχιστη επιφάνεια και την ελάχιστη πλευρά εφόσον καθορίζεται από τους όρους δόμησης της περιοχής». Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι προκειμένου να θεωρηθεί άρτιο και οικοδομήσιμο ένα οικόπεδο πρέπει, πλην άλλων, να έχει πρόσωπο σε οποιοδήποτε κοινόχρηστο, κατά το άρθρο 2 παράγραφος 2 του ισχύοντος ΓΟΚ του έτους 1985, χώρο (βλ. ΣτΕ 551/2008, 2521/2000, 2901/1991 7μ., 27/1982).

6. Επειδή, όπως παγίως έχει κριθεί, ουσιώδες στοιχείο του υπό του άρθρου 24 του Συντάγματος προστατευόμενου φυσικού περιβάλλοντος, και μάλιστα της γεωμορφολογίας του, αποτελούν τα υπό διάφορες ονομασίες «ρεύματα», διά των οποίων συντελείται κυρίως η απορροή προς τη θάλασσα των πλεοναζόντων υδάτων της ξηράς. Εκτός, όμως, από αυτή τη λειτουργία, τα ρεύματα αποτελούν, επίσης, φυσικούς αεραγωγούς, μαζί δε με τη χλωρίδα και πανίδα τους είναι οικοσυστήματα με ιδιαίτερο μικροκλίμα που συμβάλλουν πολλαπλώς στην ισορροπία του περιβάλλοντος (ΣτΕ 899/2011 επτ., 1801/1995, 4577/1998, 2656/1999, 2591/2005, κ.ά.). Κατ' ακολουθίαν, το κράτος υποχρεούται να διατηρεί τα πάσης φύσεως υδρορεύματα στην φυσική τους κατάσταση προς διασφάλιση της λειτουργίας τους ως οικοσυστημάτων, επιτρέπεται δε μόνον η εκτέλεση των απολύτως αναγκαίων τεχνικών έργων διευθέτησης της κοίτης και των πρानών τους προς διασφάλιση της ελεύθερης ροής των υδάτων, αποκλεισμένης κάθε αλλοίωσης της φυσικής τους κατάστασης με επίχωση ή κάλυψη της κοίτης τους ή τεχνική επέμβαση στα σημεία διακλάδωσής τους (ΣτΕ 899/2011 επτ., 4577/1998, 2315/2002, 2591/2005, 3849/2006 επτ. κ.ά.). Εξάλλου, τα υδρορεύματα προστατεύονται καθ' όλη τους την έκταση και ανεξάρτητα από τις διαστάσεις τους, ώστε να διατηρείται η φυσική τους κατάσταση

και να διασφαλίζεται η επιτελούμενη από αυτά λειτουργία της απορροής των υδάτων (ΣτΕ 899/2011 επτ., 3849/2006 επτ., 319/2002, 2669/2001, 2656/1999, κ.ά., Π.Ε. Ολομ. 262/2003). Η ένταξή τους σε πολεοδομική ρύθμιση είναι επιτρεπτή μόνο όταν τούτο επιβάλλουν οι ανάγκες ενός ευρύτερου πολεοδομικού σχεδιασμού και μόνο εφόσον διασφαλίζεται η επιτέλεση της φυσικής τους λειτουργίας. Πρωταρχικός όρος για την ένταξη των ρεμάτων σε πολεοδομική ρύθμιση είναι η προηγούμενη αποτύπωσή τους και ο καθορισμός της οριογραμμής τους (ΣτΕ 899/2011 επτ., 3849/2006 επτ. κ.ά.).

7. Επειδή, στο άρθρο 6 του ν. 880/1979 (Α' 58), όπως ίσχυε κατά την έκδοση της επίδικης οικοδομικής αδειάς - άρθρο 188 παρ. 1, 2 και 3 του Κ.Β.Π.Ν. - ορίζεται ότι:

«1. Οι εντός ή εκτός ρυμοτομικού σχεδίου ή εντός οικισμών στερουμένων ρυμοτομικού σχεδίου χειμάρροι, ρυάκες, ρεύματα, αποτυπώνονται επί τοπογραφικού και υψομετρικού διαγράμματος υπό κατάλληλον κλίμακα, συντεταγμένου α) υπό του Υπουργείου Δημοσίων Έργων ή β) υπό της αρμοδίας Διευθύνσεως Τεχνικών Υπηρεσιών του Νομού ή γ) υπό των Δήμων ή Κοινοτήτων ή δ) υπό έχοντος αρμοδιότητα προς σύνταξιν τούτου διαγράμματος ιδιώτου μηχανικού (φυσικού ή νομικού προσώπου). Εις τας περιπτώσεις γ' και δ' το διάγραμμα δέον μετά προηγούμενη επαλήθευσιν της ακριβούς αποτυπώσεως υπό της ως άνω αρμοδίας Διευθύνσεως Τεχνικών Υπηρεσιών να θεωρήται παρ' αυτής.

2. Ο καθορισμός της οριογραμμής (όχθης) των κατά την προηγούμενη παράγραφον ρευμάτων, χειμάρρων ή ρυάκων σημειούται επί του διαγράμματος υπό του Υπουργείου Δημοσίων Έργων ή υπό της Διευθύνσεως Τεχνικών Υπηρεσιών του Νομού.

3. Τα ως άνω διαγράμματα επικυρούνται διά Προεδρικών Διαταγμάτων εκδιδομένων προτάσει του Υπουργού Δημοσίων Έργων, μετά γνώμην του οικείου Δήμου ή Κοινότητας, παρεχομένην εντός προθεσμίας ενός μηνός από της περί τούτου προσκλήσεώς των ή άνευ γνώμης ταύτης μετά πάροδον απράκτου της προθεσμίας ταύτης...». Κατά την έννοια των ως άνω διατάξεων, ερμηνευόμενων υπό το πρίσμα της ως άνω συ-

νταγματικής επιταγής περί προστασίας του περιβάλλοντος, σκοπός της οριοθέτησης είναι η αποτύπωση της φυσικής κοίτης του μη πλεύσιμου ποταμού ή του ρέματος, λαμβανομένου υπόψη του χαρακτήρα του αφ' ενός ως υδρογεωλογικού στοιχείου και αφ' ετέρου ως οικοσυστήματος και επομένως, η αποτύπωση αυτή δεν στηρίζεται μόνον στην πραγματική κατάσταση της κοίτης, η οποία ενδεχομένως έχει διαμορφωθεί και κατόπιν αυθαιρέτων επιχώσεων ή άλλων ανθρωπίνων επεμβάσεων. Επίσης, η οριοθέτηση πρέπει να γίνεται (α) κατόπιν ειδικής μελέτης, υδρογεωλογικής και υδραυλικής, η οποία να λαμβάνει ιδιαίτερως υπόψη και την λειτουργία του ρέματος ως οικοσυστήματος, (β) επί τοπογραφικού και υψομετρικού διαγράμματος υπό κατάλληλη κλίμακα, δηλαδή υπό κλίμακα πρόσφορη και για τον περαιτέρω τυχόν πολεοδομικό σχεδιασμό της περιοχής. Προκειμένου δε να είναι εφικτός ο έλεγχος της νομιμότητας της οριοθέτησης αυτής, απαιτείται η σύνταξη συνοπτικής επεξηγηματικής τεχνικής εκθέσεως, στην οποία να εκτίθενται αφ' ενός μεν οι λόγοι για τους οποίους χαράχθηκε η οριογραμμή και αφ' ετέρου εάν αυτή εξυπηρετεί την επιπλέον λειτουργία του ρέματος ως οικοσυστήματος (ΣτΕ 899/2011 επτ., 2591/2005, 2215/2002 και Π.Ε. 195, 246/2000). Η οριοθέτηση γίνεται κατ' αρχήν για το σύνολο του υδατορέματος. Κατ' εξαίρεση είναι επιτρεπτή τμηματική οριοθέτηση εφόσον τούτο δικαιολογείται για ειδικούς λόγους, όπως όταν το υπόλοιπο τμήμα του ρέματος έχει ήδη ενταχθεί σε ρυμοτομικό σχέδιο, και εφόσον στις οικείες μελέτες έχουν ληφθεί υπόψη στοιχεία που αφορούν το σύνολο του ρέματος (βλ. ΣτΕ 3849/2006 επτ. και 899/2011 επτ.). Κατά την ως άνω προβλεπόμενη από το άρθρο 6 του ν. 880/1979 διαδικασία χωρεί η οριοθέτηση και των εντός ρυμοτομικού σχεδίου ρεμάτων, η οποία αποτελεί προϋπόθεση για να επιτραπεί η δόμηση στις παραρεμάτιες περιοχές. Εξάλλου, δεδομένου ότι η οριοθεσία του ρέματος προφανώς επηρεάζει την τακτοποίηση των παραρεμάτων ιδιοκτησιών, δεν επιτρέπεται να εκδοθεί πράξη εφαρμογής ρυμοτομικού σχεδίου, προσκύρωσης, τακτοποίησης και αναλογισμού αποζημίωσης αν δεν έχει καθορισθεί προηγουμένως η οριστική οριογραμμή του

ρέματος (ΣτΕ 899/2011 επτ.). Τέλος, προκειμένου να λάβουν χώρα οι τυχόν επιτρεπόμενες επεμβάσεις στα υδρορεύματα ή και πλησίον αυτών, απαιτείται, σε κάθε περίπτωση, η προηγουμένη οριοθέτησή τους κατά τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 880/1979 (ΣτΕ 899/2011 επτ., 2591/2005, 2669/2001). [...]

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Υπ' αριθ. 32/2013 (Ολομ.)

Δάση. Αίτηση ακύρωσης της ΥΑ 90532/174/20-05 για το δασολόγιο. Ο Κανονισμός 2152/2003 δεν περιλαμβάνει τη σύνταξη δασολογίου στα προγράμματα προστασίας των δασών και δεν έχει εφαρμογή ως προς τις έννοιες «δάσος» και «δασική έκταση». Έννοια των όρων αυτών κατά την ισχύουσα εθνική νομοθεσία. Το δασικό οικοσύστημα δεν παύει να υφίσταται αν δεν δύναται να προσφέρει και δασικά προϊόντα στον άνθρωπο, αλλά κρίσιμη είναι η οργανική ενότητα της επ' αυτού βλάστησης. Είναι αδιάφορο το είδος ή τα είδη αγρίων ξυλωδών φυτών από τα οποία αποτελούνται τα δάση, ούτε απαιτείται μία αριθμητικώς προσδιορισμένη ελάχιστη έκταση προς δασοπονική εκμετάλλευση. Αντίθετη μειοψηφία. Οι παρ. 1 έως 5 του νέου άρθρου 3 του Ν. 998/1979 και η νέα παρ. 3 του άρθρου 15 του Ν. 1734/1987 είναι αντίθετη προς το άρθρο 24 του Συντάγματος. Η απόφαση της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων δεσμεύει τα δασικά όργανα ως προς τα ζητήματα της ιδιοκτησίας και το επιτρεπτό της χρήσεως για την οποία είχε γίνει αρχικώς η αποκατάσταση, ενώ για χαρακτηρισμό της εκτάσεως έχει εφαρμογή η δασική νομοθεσία. Η ρύθμιση αυτή δεν αντίκειται στο Πρώτο Πρόσθετο Πρωτόκολλο της ΕΣΔΑ και στα άρθρα 17, 24 και 118 του Συντάγματος. Αντίθετη μειοψηφία. Ακυρωτέα και η προσβαλλόμενη απόφαση. Δεκτή η αίτηση ακύρωσης. Η υπόθεση εισήχθη εκ νέου στην Ολομέλεια μετά την υπ' αριθμ. 3973/2009 αναβλητική απόφασή της.

1. Επειδή, με την υπό κρίση αίτηση, όπως συ-

μπληρώθηκε με το από 17.4.2006 δικόγραφο προσθέτων λόγων, ζητείται η ακύρωση της υπ' αριθμ. 90532/174/16.3.2005 αποφάσεως του Υπουργού Γεωργίας υπό τον τίτλο «Καθορισμός διαδικασίας κατάρτισης, τήρησης, κωδικοποίησης και ενημέρωσης του δασολογίου» (ΦΕΚ Β' 370/23.3.2005).

2. Επειδή, επί της αιτήσεως αυτής δημοσιεύτηκε η 3973/2009 απόφαση της Ολομέλειας του δικαστηρίου τούτου. Με οριστικές διατάξεις της εν λόγω αποφάσεως διατάχθηκε η επιστροφή του κατατεθέντος παραβόλου και απορρίφθηκαν οι λόγοι ακυρώσεως ότι η προσβαλλόμενη πράξη εκδόθηκε α) αναρμοδίως κατά χρόνο και β) κατά παράβαση του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος δηλαδή ότι μη νομίμως εκδόθηκε ως απόφαση του Υπουργού Γεωργίας και όχι ως διάταγμα από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Περαιτέρω προβαλλόταν λόγος ακυρώσεως περί αντιθέσεως της προσβαλλόμενης στο άρθρο 24 παρ. 1 του Συντάγματος, διότι η προβλεπόμενη από αυτήν να διεξαχθεί εργασία καταρτίσεως του δασολογίου γίνεται βάσει των ορισμών του δάσους και της δασικής εκτάσεως, όπως αυτοί δίνονται στις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 3208/2003 (ΦΕΚ 303 Α'), που αντικατέστησαν τις διατάξεις του άρθρου 3 του Ν. 998/1979 (ΦΕΚ 289 Α'), αναφερόμενες (οι διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 3208/2003) εφεξής ως «νέο άρθρο 3 Ν. 998/1979», λαμβανομένων επίσης υπόψιν των οριζομένων στις παρ. 6 και 7 του άρθρου 1 του ν. 3147/2003 (ΦΕΚ 135 Α'). Σύμφωνα δε με τον προβαλλόμενο λόγο ακυρώσεως αυτό, οι ανωτέρω ορισμοί είναι αντίθετοι προς την προαναφερόμενη συνταγματική διάταξη διότι απομειώνουν την προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων. Επί του λόγου αυτού το Δικαστήριο δεν έλαβε θέση και ανέβαλε την έκδοση οριστικής αποφάσεως. Τούτο δε εν όψει της ήδη εχούσης δημοσιευθεί 3559/2008 αποφάσεως του Ε' Τμήματος του Δικαστηρίου τούτου, με την οποία, προκειμένης εφαρμογής των διδομένων στο ανωτέρω νέο άρθρο 3 του Ν. 998/1979 ορισμών του δάσους και της δασικής εκτάσεως και δοθέντος ότι οι ορισμοί αυτοί δεν συμπίπτουν με τους ορισμούς του δάσους και της δασικής εκτάσεως που δίδονται με το άρθρο

3 εδαφ. α) και β) του ισχύοντος από 1.1.2003 Κανονισμού 2152/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17.11.2003 «για την παρακολούθηση των δασών και των περιβαλλοντικών αλληλεπιδράσεων στην Κοινότητα "Έμφαση στα δάση"» (ΕΕ L 324), είχαν υποβληθεί στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Δ.Ε.Κ.) ερωτήματα, από την απάντηση στα οποία εξαρτάται το κύρος των ανωτέρω ορισμών που δίδονται με το νέο άρθρο 3 του Ν. 998/1979. Ειδικότερα δε, αν οι διδόμενοι από τις διατάξεις του ανωτέρω Κανονισμού ορισμοί εφαρμόζονται και σε θέματα προστασίας και διαχείρισεως των κατά τους ανωτέρω ορισμούς του κανονισμού δασών και δασικών εκτάσεων τα οποία δεν ρυθμίζονται ρητώς από αυτόν, προβλέπονται όμως από την ελληνική έννομη τάξη. Επί των ερωτημάτων αυτών, με την απόφασή του της 22.4.2010 (C - 82/09), το Δ.Ε.Κ. αποφάνθηκε ότι οι ανωτέρω διατάξεις του Κανονισμού 2152/2003 ορίζουν τις έννοιες «δάσος» και «δασική έκταση» αποκλειστικά και μόνο για τους σκοπούς του Κανονισμού και δεν αποκλείουν εθνικές διατάξεις περιέχουσες διαφορετικούς ορισμούς των εννοιών αυτών όσον αφορά προγράμματα προστασίας των δασών που δεν διέπονται από τον Κανονισμό.

3. Επειδή, μετά την περιέλευση της αποφάσεως αυτής του Δ.Ε.Κ. στο Συμβούλιο της Επικρατείας την 5.5.2010, η παρούσα υπόθεση συζητείται εκ νέου στην Ολομέλεια κατόπιν ορισμού δικασίμου της με την από 13.12.2010 πράξη του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας.

4. Επειδή, μετά την ανωτέρω απόφαση του Δ.Ε.Κ. και εν όψει του ότι ο Κανονισμός 2152/2003 δεν περιλαμβάνει τη σύνταξη δασολογίου στα προγράμματα προστασίας των δασών και των δασικών εκτάσεων, τις έννοιες των οποίων δίνει στο άρθρο 3 στοιχεία α' και β' αυτού, η νομιμότητα της προσβαλλόμενης αποφάσεως είναι εξεταστέα εν όψει των ορισμών που δίνει στις έννοιες αυτές η ελληνική νομοθεσία.

5. Επειδή, με την παρ. 1 του άρθρου 9 του Ν. 3818/2010 (ΦΕΚ 17/16.2.2010) ορίζεται ότι «Η παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 (ΦΕΚ 289 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο

1 του άρθρου 1 του ν. 3208/2003 (ΦΕΚ 303 Α') καταργείται, πλην της περιπτώσεως υπό στοιχείο γ) η οποία διατηρείται σε ισχύ ως αυτοτελής παράγραφος 5. Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 3 του Ν. 998/1979, όπως ισχύει, αναριθμούνται αντιστοίχως σε παραγράφους 3 και 4», ενώ με την παρ. 12 του άρθρου 25 του Ν. 3889/2010 (ΦΕΚ 182 Α' /14.10.2010) ορίζεται ότι «Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ν. 3818/2010 προστίθεται εδάφιο ως εξής: μετά το ανωτέρω πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του Ν. 3818/2010 «Η κατάργηση αφορά και εκκρεμείς διαδικασίες για το χαρακτηρισμό μιας έκτασης ως δασικής ή μη, προς το σκοπό της επίλυσης του σχετικού ζητήματος σε όποιο στάδιο και αν βρίσκονται». Εν όψει των ανωτέρω δεν συντρέχει περίπτωση καταργήσεως της παρούσας δίκης και άρθρο 32 π.δ. 18/1989 (ΦΕΚ 8 Α'), εφ' όσον η προσβαλλόμενη, όπως το περιεχόμενό της είχε κατά τη δημοσίευσή της, ίσχυε κατά την πρώτη συζήτηση της υποθέσεως, (δηλαδή την 13.6.2008) κατόπιν της οποίας δημοσιεύτηκε η αναφερόμενη στη σκέψη 2 3973/2009 απόφαση (ΣτΕ Ολομ. 693/1986, Ολομ. 2612/1989, Ολομ. 1993/1992, Ολομ. 4022/2006) εξακολουθεί δε να ισχύει (βλ. και το 119441/687/27.11.2011 έγγραφο του Προϊσταμένου της Διευθύνσεως Δασικών Χαρτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής).

6. Επειδή, στο άρθρο 24 του Συντάγματος 1975 ορίζεται ότι «1. Η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους. Το Κράτος υποχρεούται να λαμβάνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα προς διαφύλαξιν αυτού. Νόμος καθορίζει τα αφορώντα εις την προστασίαν των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων...» και στο άρθρο 117, (το οποίο δεν τροποποιήθηκε κατά τις αναθεωρήσεις του 1985 και του 2001), ότι «1. ... 2. 3. Δημόσια ή ιδιωτικά δάση ή δασικές εκτάσεις καταστραφείσαι ή καταστρεφόμεναι εκ πυρκαϊκάς ή άλλως πως αποψιλωθείσαι ή αποψιλούμεναι δεν αποβάλλουν εκ του λόγου τούτου τον ον εκέκτηντο προ της καταστροφής των χαρακτήρα και κηρύσσονται υποχρεωτικώς αναδασωτέαι, αποκλειομένης της διαθέσεως τούτων δι' έτε-

ρον προορισμόν. 4. ...». Υπό την ισχύ των ανωτέρω συνταγματικών διατάξεων και προς εκτέλεσή τους δημοσιεύτηκε ο Ν. 998/1979 (ΦΕΚ 289 Α'). Με το άρθρο 1 αυτού, ευρισκόμενο στο υπό τον τίτλο «Γενικά Διατάξεις» πρώτο κεφάλαιό του (άρθρα 1 -5), καθορίζεται ο σκοπός του, που είναι αφ' ενός μεν ο καθορισμός των συγκεκριμένων μέτρων προστασίας για τη διατήρηση, ανάπτυξη και βελτίωση των δασών και των δασικών εκτάσεων, αφ' ετέρου δε ο προσδιορισμός των όρων και προϋποθέσεων με τις οποίες μπορεί να μεταβληθεί η κατά τον προορισμό τους χρήση τους ή να εξυπηρετηθεί και άλλη. Και τούτο διότι τα δάση και οι δασικές εκτάσεις συνιστούν εθνικό κεφάλαιο (άρθρο 2 αυτού Ν.). Με το επόμενο άρθρο 3 δίδεται ο ορισμός του δάσους και της δασικής εκτάσεως, ενώ τα εξαγγελόμενα στο ανωτέρω άρθρο 1 μέτρα προστασίας των δασών και των δασικών εκτάσεων περιέχονται όχι μόνο στο υπό τον τίτλο αυτό τρίτο κεφάλαιό του (άρθρ. 11-22), όπου προβλέπονται, πλην άλλων, η σύνταξη δασικών χαρτών και δασολογίου καθώς και η μέχρι τη σύνταξη του δασολογίου προσωρινή επίλυση του χαρακτηρισμού μιας εκτάσεως ως δάσους ή δασικής (άρθρα 12 - 14), αλλά και στο τέταρτο κεφάλαιο (άρθρα 23 - 36), όπου περιέχονται ειδικότερες ρυθμίσεις ως προς την προστασία τους από τις πυρκαγιές καθώς και στο πέμπτο (άρθρα 37 - 44). Σε αυτό περιέχονται ειδικότερες ρυθμίσεις όσον αφορά την αναδάσωση, την αναδημιουργία δηλαδή της δασικής βλαστήσεως που έχει κατά οποιοδήποτε τρόπο καταστραφεί ή σημαντικώς αραιωθεί ή κατ' άλλον τρόπο υποβαθμιστεί (άρθρ. 37 παρ. 1). Η αναδάσωση, που είναι υποχρεωτική εάν δάσος ή δασική έκταση καταστραφεί ή αποψιλωθεί, πλην άλλων, με παράνομη υλοτομία (άρθρ. 38 παρ. 1), κηρύσσεται με διοικητική πράξη που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (άρθρ. 41 παρ. 1). Οι προαναφερόμενες ρυθμίσεις του Ν. 998/1979 ως προς την προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων τίθενται εν όψει του ορισμού αυτών, που δίδεται, κατά τα ανωτέρω, με το άρθρο 3 αυτού, κατά το οποίο «1. Ως δάσος νοείται πάσα έκταση της επιφανείας του εδάφους, η οποία καλύπτεται εν όλω ή σποραδικώς υπό αγρών ξυ-

λωδών φυτών οωνδήποτε διαστάσεων και ηλικίας, αποτελούντων ως εκ της μεταξύ των αποστάσεως και αλληλεπιδράσεως οργανικήν ενότητα, και η οποία δύναται να προσφέρει προϊόντα εκ των ως άνω φυτών εξαγόμενα ή να συμβάλει εις την διατήρησιν της φυσικής και βιολογικής ισορροπίας ή να εξυπηρετήσει την διαβίωσιν του ανθρώπου εντός του φυσικού περιβάλλοντος. 2. Ως δασική έκτασις νοείται πάσα έκτασις της επιφανείας του εδάφους, καλυπτομένη υπό αραιάς ή πενιχράς, υψηλής ή θαμνώδους, ξυλώδους βλαστήσεως οιασδήποτε διαπλάσεως και δυναμένη να εξυπηρετήσει μίαν ή περισσοτέρας των εν τη προηγούμενη παραγράφω λειτουργιών. 3. ...».

7. Επειδή, όπως σαφώς προκύπτει και από την εισηγητική έκθεση του ανωτέρω νόμου, οι δοθέντες από αυτόν ορισμοί του δάσους και της δασικής εκτάσεως, η συμφωνία των οποίων προς το Σύνταγμα επιβεβαιώθηκε και με την αναφερόμενη στην επόμενη σκέψη απόφαση του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.), εκκίνησαν από την άποψη ότι το δάσος και η δασική έκταση είναι οικοσυστήματα που η σημασία τους για το επιθυμητό ποιοτικό επίπεδο ζωής υπερβαίνει τις ωφέλειες από τη δασοπονική και μόνο διαχείρισή τους, ως πηγής παραγωγής ξυλείας, στοιχείο δηλαδή, στο οποίο η παλαιότερη νομοθεσία αποκλειστικώς απέβλεπε. Εν όψει δε αυτών, δεν ορίστηκαν ούτε η ελάχιστη επιφάνεια που πρέπει να καταλαμβάνει ένα δάσος ή μία δασική έκταση, διότι τούτο, όπως ρητώς αναφέρεται στην ανωτέρω εισηγητική έκθεση, είναι χρήσιμο μόνο για τον καθορισμό μιας μονάδας εκμεταλλεύσεως, δηλαδή αφορά τη δασοπονική διαχείριση (βλ. σελ. 1 - 4 εισηγητικής εκθέσεως). Δεν ορίστηκαν επίσης, ορισμένα μόνο είδη άγριων ξυλωδών φυτών, η οργανική ενότητα των οποίων μπορεί να προσδώσει την ιδιότητα του δάσους ή της δασικής εκτάσεως στην επιφάνεια επί της οποίας φύονται, εφ' όσον η ανωτέρω ενότητα μπορεί να δημιουργηθεί από όλα τα είδη των αγρίων ξυλωδών φυτών.

8. Επειδή, αίρον την αμφισβήτηση που ανέκυψε από αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Αρείου Πάγου ως προς την έννοια της

παρατιθέμενης στη σκέψη 5 διατάξεως του άρθρου 3 του Ν. 998/1979, με την 27/1999 απόφασή του, το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο (Α.Ε.Δ) δέχτηκε ομοφώνως τα ακόλουθα: «το Σύνταγμα, προστατεύοντας διά του άρθρου 24 το δάσος και τις δασικές εκτάσεις, παραπέμπει στην επιστημονική έννοια των εδαφικών τούτων οικοσυστημάτων προς την οποία υποχρεούται να συμμορφωθεί και ο νομοθέτης, κατά την ειδικότερη οργάνωση της συνταγματικής προστασίας. Είναι δε, κατά την οικεία επιστήμη (δασική οικολογία), δάσος ή δασικό οικοσύστημα, οργανικό σύνολο αγρίων φυτών με ξυλώδη κορμό επί της επιφανείας εδάφους, τα οποία, μαζί με την εκεί συνυπάρχουσα χλωρίδα και πανίδα, αποτελούν, διά της αμοιβαίας αλληλεξαρτήσεως και αλληλεπιδράσεώς τους, ιδιαίτερη βιοκοινότητα (δασοβιοκοινότητα) και ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον (δασογενές). Εξ άλλου, δασική έκταση υπάρχει όταν στο ανωτέρω σύνολο η αγρία ξυλώδης βλάστηση, υψηλή ή θαμνώδης, είναι αραιά. Κρίσιμη, επομένως, για την έννοια του δάσους και της δασικής εκτάσεως είναι η οργανική ενότης της δασικής (δενδρώδους ή θαμνώδους) βλαστήσεως, η οποία καθιστάμενη δια των ειρημένων διασυνδέσεων της όλης δασογενούς χλωρίδας και πανίδας, προσδίδει μόνη σ' αυτό την ιδιαιτέρα του ταυτότητα ως δασικού οικοσυστήματος. Νομικώς η ενότης αυτή δύναται να συνάγεται εκ των εις τα στοιχεία του φακέλλου περιγραφόμενων χαρακτηριστικών της, περί της εκάστοτε πρόκειται αγρίας ξυλώδους βλαστήσεως. Πάντως, εφόσον υπάρχει η ενότητα αυτή, υφίσταται η αντικειμενική προϋπόθεση της εννοίας του δάσους ή δασικής εκτάσεως, τεκμαίρεται δε ως αυτονόητη και αυταπόδεικτη η συνυπάρχουσα θεμελιώδης λειτουργία παντός δασικού οικοσυστήματος που συμβάλλει στην ισορροπία του φυσικού περιβάλλοντος, ήτοι ο κύριος ρόλος του εις τον κύκλο άνθρακος και στην παραγωγή οξυγόνου η συγκράτηση των ομβρίων υδάτων και του χώματος κ.ο.κ. Τοιούτρόπως δεν απαιτείται να βεβαιούται εκάστοτε ρητώς και ειδικώς κατά τον χαρακτηρισμό δάσους ή δασικής εκτάσεως η προϋπόθεση αυτή. Κατά ταύτα, ορίζοντας το άρθρο 3 του ν. 998/1979 ότι «δάσος νοείται πάσα έκτασις της

επιφανείας του εδάφους, η οποία καλύπτεται εν όλω ή σποραδικώς υπό αγρίων ξυλωδών φυτών οιωνδήποτε διαστάσεων και ηλικίας, αποτελούμενων ως εκ της μεταξύ των αποστάσεως και αλληλεπιδράσεως οργανικήν ενότητα, και η οποία δύναται να προσφέρη προϊόντα εκ των ως άνω φυτών εξαγόμενα ή να συμβάλη εις την διατήρησιν της φυσικής και βιολογικής ισορροπίας ή να εξυπηρετήση την διαβίωσιν του ανθρώπου εντός του φυσικού περιβάλλοντος», είναι σύμφωνος με την προεκτεθείσα επιστημονική έννοια του δάσους, διότι, κατά την αληθή του έννοια, το άρθρο τούτο δεν θέτει δύο αθροιστικές προϋποθέσεις για τη στοιχειοθέτηση της εννοίας του δάσους, αλλά μόνον μίαν, ήτοι την οργανική ενότητα αυτού, ώστε αν αυτή υπάρχει έπεται κατ' ανάγκην, πλεοναστικώς αναφερομένη εις τον νόμον, η συμβολή του δάσους στη διατήρησιν της φυσικής και βιολογικής ισορροπίας και στην εξυπηρέτησιν της διαβιώσεως του ανθρώπου ή με τα προϊόντα της δασοπονίας». Σύμφωνα επομένως με τους διδόμενους και ερμηνευόμενους με την απόφαση αυτή ορισμούς, το δασικό οικοσύστημα, δυνάμενο να δημιουργηθεί από την οργανική ενότητα όλων των ειδών των αγρίων ξυλωδών φυτών, δύναται μεν να προσφέρει και δασικά προϊόντα στον άνθρωπο πλην δεν παύει να υφίσταται και όταν για ποικίλους λόγους δεν συντρέχει η προϋπόθεση αυτή, οπότε συμβάλλει στη διατήρησιν της φυσικής και βιολογικής ισορροπίας ή εξυπηρετεί τη διαβίωση του ανθρώπου εντός του φυσικού περιβάλλοντος.

9. Επειδή, μετά την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001, η μεν παρ. 1 του άρθρου 24 αυτού αντικατασταθείσα διατυπώθηκε ως εξής: «Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων. Η σύνταξη δασολογίου συνιστά υποχρέωση του Κράτους..», υπό δε το άρθρο τούτο (24) προστέθηκε η εξής ερμηνευτική δήλωση: «Ως δάσος ή δασικό οικοσύστημα νοείται

το οργανικό σύνολο άγριων φυτών με ξυλώδη κορμό πάνω στην αναγκαία επιφάνεια του εδάφους, τα οποία, μαζί με την εκεί συνυπάρχουσα χλωρίδα και πανίδα, αποτελούν μέσω της αμοιβαίας αλληλεξάρτησης βιοκοινότητα (δασοβιοκοινότητα) και ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον (δασογενές). Δασική έκταση υπάρχει όταν στο παραπάνω σύνολο η αγρία ξυλώδης βλάστηση, υψηλή ή θαμνώδης, είναι αραιά». Από την αντιπαραβολή της διατυπώσεως της ερμηνευτικής αυτής δηλώσεως με εκείνη της παρατιθέμενης στην προηγούμενη σκέψη αποφάσεως του Α.Ε.Δ. ως προς την έννοια του δάσους και της δασικής εκτάσεως συνάγεται ότι η μόνη διαφορά συνίσταται στην προσθήκη, στην ερμηνευτική δήλωση, της λέξεως «αναγκαία» πριν από τις λέξεις «επιφάνεια του εδάφους». Προκύπτει δε από τις σχετικές συζητήσεις που περιέχονται στα Πρακτικά της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής (Σύνοδος Α', Συνεδρίαση ΡΗ', 7.2.2001, σελ. 224) ότι ο Εισηγητής της Πλειοψηφίας εισηγήθηκε την προσθήκη της εν λόγω ερμηνευτικής δηλώσεως, που δίνει τους ορισμούς του δάσους και της δασικής εκτάσεως, για λόγους ασφαλείας δικαίου («για να μην ενεργεί ο νομοθέτης και κυρίως η δασική διοίκηση κατά το δοκούν και τελικά ο δικαστής εμπειροτεχνικά και όχι επιστημονικά»). Εισηγήθηκε δηλαδή να τεθούν οι ορισμοί αυτοί όπως ακριβώς είχαν διατυπωθεί στην ανωτέρω απόφαση 27/1999 του Α.Ε.Δ., δηλαδή κατά την επιστήμη της δασικής οικολογίας, όπως στην απόφαση αυτή ρητά αναφέρεται, ανακοινώνοντας και ότι οι προαναφερόμενοι ορισμοί λαμβάνονται από την ανωτέρω απόφαση, την οποία και κατέθεσε. Αντιθέτως, δεν έγινε δεκτή πρόταση ότι δεν πρέπει να ορίζονται επιστημονικώς οι έννοιες του δάσους και της δασικής εκτάσεως («... ο νόμος θα ορίσει την έννοια του δάσους και της δασικής έκτασης. Ο νόμος. Δεν θα το ορίσει το δικαστήριο. Ούτε θα αναφερθούμε στους κανόνες της επιστήμης. Ως γνωστόν, τα πορίσματα της επιστήμης είναι αόριστο, ασαφή και δεν παρέχουν καμία ασφάλεια δικαίου. Είναι ανάγκη ο νόμος να προσδιορίσει. Και αυτό έγινε και με το Σύνταγμα του 1975. Ο νόμος προσδιόρισε με πρόβλεψη του Συντάγματος τι είναι δάσος και τι είναι δασική έκταση...»,

αυτή συνεδρίαση σελ. 238). Τέλος, η προσθήκη της λέξεως «αναγκαία» έγινε ύστερα από πρόταση του βουλευτή... ότι οι καλυπτόμενες με δασική βλάστηση εκτάσεις πρέπει να είναι «μεγάλες εκτάσεις» ώστε να είναι «πράγματι δάσος, με την κοινή λογική δάσος», την οποία αποδέχθηκε ο Εισηγητής της πλειοψηφίας με την παρατήρηση όμως ότι «και η νομολογία, αν θέλετε, του Συμβουλίου της Επικρατείας πάντοτε μιλούσε για την εξαρκούμενη επιφάνεια» (αυτή συνεδρίαση σελ. 252). Κατά τα ανωτέρω, ο αναθεωρητικός νομοθέτης υιοθέτησε τους ορισμούς του δάσους και της δασικής εκτάσεως που είχε δώσει η απόφαση 27/1999 του Α.Ε.Δ., η οποία ρητώς αναφέρει ότι αυτοί αποτελούν ορισμούς της επιστήμης της δασικής οικολογίας. Τούτο δε έπεται, πρώτον, ότι είναι αδιάφορο το είδος ή τα είδη άγριων ξυλωδών φυτών από τα οποία αποτελούνται, δηλαδή, αν είναι δασοπονικά ή μη, εφ' όσον αποτελούν οργανική ενότητα. Και, δεύτερον, ότι η προσθήκη της λέξεως «αναγκαία» εντάσσεται στους ορισμούς αυτούς και δεν τους ανατρέπει, απαιτώντας μία αριθμητικώς προσδιορισμένη ελάχιστη έκταση προς δασοπονική εκμετάλλευση, κατά τα αναφερόμενα στην εισηγητική έκθεση του ν. 998/1979 (ανωτέρω σκέψη 7), ή προς ικανοποίηση της «κοινής λογικής», αλλά μία έκταση που είναι πράγματι αναγκαία προκειμένου να λειτουργήσει ένα δασικό οικοσύστημα αναλόγως της θέσεως αυτού (υψομέτρου, γεωγραφικού πλάτους και μήκους) και των επικρατουσών σε αυτήν εδαφολογικών, κλιματικών και άλλων συνθηκών. Κατά τη γνώμη όμως των Συμβούλων Γ. Π., Μ. Β., Δ. Α., Γ. Π., Β. Α., Δ. Κ., Κ. Π., και Α. Χ., από το ανωτέρω προκύπτει ότι ο αναθεωρητικός νομοθέτης ναι μεν αποδέχθηκε τους ορισμούς του δάσους και της δασικής εκτάσεως που δίνει η δασική οικολογία πλην δεν απέκλεισε τον αριθμητικό προσδιορισμό μιας ελάχιστης εκτάσεως η οποία απαιτείται για την λειτουργία ενός δασικού οικοσυστήματος και μάλιστα αδιαφόρως της θέσεως της και των προαναφερόμενων συνθηκών που επικρατούν σε αυτήν.

10. Επειδή, περαιτέρω, κατά την έννοια της ανωτέρω ερμηνευτικής δηλώσεως, κριτήριο υπάρξεως του δασικού οικοσυστήματος είναι η

οργανική ενότητα της επ' αυτού βλαστήσεως, τούτο δε κρίνεται εν όψει του είδους και της ηλικίας αυτής καθώς και της κατά τα ανωτέρω θέσεως του εδάφους επί του οποίου φύεται και των επικρατουσών σε αυτό συνθηκών.

11. Επειδή, οι παρ. 1 έως 5 του παρατιθέμενου στη σκέψη 6 άρθρου 3 του Ν. 998/1979 αντικαταστάθηκαν με την παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 3208/2003 (ΦΕΚ 303 Α' /24.12.2003) ως εξής:

«1. Ως δάσος ή δασικό οικοσύστημα νοείται το οργανικό σύνολο άγριων φυτών με ξυλώδη κορμό πάνω στην αναγκαία επιφάνεια του εδάφους, τα οποία, μαζί με την εκεί συνυπάρχουσα χλωρίδα και πανίδα, αποτελούν μέσω της αμοιβαίας αλληλεξάρτησης και αλληλοεπίδρασής τους, ιδιαίτερη βιοκοινότητα (δασοβιοκοινότητα) και ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον (δασογενές).

2. Δασική έκταση υπάρχει όταν στο παραπάνω σύνολο ή άγρια ξυλώδης βλάστηση, υψηλή ή θαμνώδης, είναι αραιά.

3. Η κατά τις παραγράφους 1 και 2 δασοβιοκοινότητα υφίσταται και το δασογενές περιβάλλον δημιουργείται σε μια έκταση όταν:

I. Φύονται στην εν λόγω έκταση άγρια ξυλώδη φυτά, δυνάμενα με δασική εκμετάλλευση να παράγουν δασική προϊόντα (δασοπονικά είδη).

II. Το εμβαδόν της εν λόγω έκτασης στην οποία φύονται εν όλω ή σποραδικά τα ως άνω δασικά είδη είναι κατ' ελάχιστον 0,3 εκτάρια, με γεωμετρική μορφή κατά το δυνατόν αποστρωγυλωμένη ή σε λωρίδα πλάτους τουλάχιστον τριάντα (30) μέτρων. Η δασοβιοκοινότητα υφίσταται και το δασογενές περιβάλλον δημιουργείται και σε εκτάσεις με μικρότερο εμβαδόν από 0,3 εκτάρια, όταν λόγω της θέσης τους βρίσκεται σε σχέση αλληλεξάρτησης και αλληλεπίδρασης με άλλες γειτονικές εκτάσεις που συνιστούν δάσος ή δασική έκταση.

III. Οι κόμεις των δασικών ειδών σε κατακόρυφη προβολή καλύπτουν τουλάχιστον το είκοσι πέντε τοις εκατό (συγκόμωση 0,25) της έκτασης του εδάφους. Τα δασικά οικοσυστήματα χαρακτηρίζονται ως δάση ή δασικές εκτάσεις κατά τις επόμενες διακρίσεις: α) Εάν στην ως άνω βιοκοινότητα τα δασικά είδη έχουν ευδιάκριτη κατακόρυφη δομή (ορόφους) και οι κόμεις τους

καλύπτουν ποσοστό μεγαλύτερο του τριάντα τοις εκατό του εδάφους (συγκόμωση μεγαλύτερη του 0,30%), η εν λόγω έκταση χαρακτηρίζεται, δάσος, με την προϋπόθεση ότι η συγκόμωση του ανορόφου υπερβαίνει τα δεκαπέντε εκατοστά 0,15) και σε περίπτωση έλλειψης υπορόφου η συγκόμωση του ανορόφου υπερβαίνει τα είκοσι πέντε εκατοστά (0,25). β. Εάν στην ως άνω βιοκοινότητα η ξυλώδης βλάστηση αποτελείται από δασοπονικά είδη αείφυλλων ή φυλλοβόλων πλατύφυλλων που εμφανίζονται σε θαμνώδη μορφή, η εν λόγω έκταση χαρακτηρίζεται δασική έκταση, εφόσον οι κόμεις των ειδών αυτών καλύπτουν ποσοστό μεγαλύτερο του είκοσι πέντε τοις εκατό του εδάφους (συγκόμωση μεγαλύτερη του 0,25). γ...».

12. Επειδή με τις ανωτέρω διατάξεις του νέου άρθρου 3 του Ν. 998/1979 ορίζεται ότι δασικό οικοσύστημα υπάρχει όταν σωρευτικώς συντρέχουν τα ακόλουθα στοιχεία: α) άγρια ξυλώδη φυτά τα οποία είναι δασοπονικά, μπορούν δηλαδή να παράγουν με δασική εκμετάλλευση δασικά προϊόντα (παρ. 3 περ. I), β) έκταση επί της οποίας τα ανωτέρω φυτά υπάρχουν, αριθμητικώς προσδιοριζομένων των ελάχιστων τετραγωνικών μέτρων αυτής (παρ. 3 περ. II εδάφιο πρώτο). Και γ) συγκόμωση των επί της αυτής εκτάσεως αυτής δασοπονικών ειδών αριθμητικώς επίσης καθοριζόμενη (παρ. 3 περ. III εδάφιο πρώτο). Περαιτέρω δε, με τις αυτές διατάξεις ορίζεται ότι τα κατά τα ανωτέρω δασικά οικοσυστήματα είναι i) δάση αν η συγκόμωση των δασοπονικών ειδών καλύπτει αριθμητικώς προσδιοριζόμενο ποσοστό της επιφάνειας επί της οποίας ευρίσκονται (παρ. 3 περ. III εδάφιο δεύτερο στοιχ. α') και ii) δασικές εκτάσεις αν η συγκόμωση των θαμνώδους μορφής δασοπονικών ειδών καλύπτει αριθμητικώς επίσης προσδιοριζόμενο ποσοστό της εκτάσεως επί της οποίας ευρίσκονται (παρ. 3 περ. III εδάφιο δεύτερο στοιχ. β').

13. Επειδή οι αναφερόμενες στην προηγούμενη σκέψη υπό στοιχεία α', β' και γ' διατάξεις είναι αντίθετες προς το άρθρο 24 του Συντάγματος και την υπό το άρθρο 24 του Συντάγματος ερμηνευτική δήλωση για τους εξής λόγους. α) Η της

περ. Ι της παρ. 3 του νέου άρθρου 3 διότι εξαρτά την ύπαρξη ενός δασικού οικοσυστήματος από τη δυνατότητα οικονομικής του εκμεταλλεύσεως, η οποία ενδέχεται μεν να υπάρχει πλην δεν είναι υποχρεωτική, κατά τα αναφερόμενα στη σκέψη 8, επανεισάγουσα έτσι στη θέση των υιοθετηθέντων από τον αναθεωρητικό νομοθέτη ορισμών της δασικής οικολογίας εκείνους της δασοπονίας, β) η του πρώτου εδαφίου της περ. ΙΙ της παρ. 3 του νέου άρθρου 3 διότι, πέραν του ότι το δασικό οικοσύστημα πρέπει, σύμφωνα με αυτήν, κατά την αμέσως ανωτέρω αντίθετη προς το Σύνταγμα διάταξη, να αποτελείται αποκλειστικά από δασοπονικά μόνο είδη, εξαρτά την ιδιότητά του ως δασικού οικοσυστήματος από έκταση της οποίας το ελάχιστο εμβαδόν καθορίζεται αριθμητικώς αδιαφόρως της θέσεώς της και των επικρατουσών σε αυτήν εδαφολογικών, κλιματικών και άλλων συνθηκών. Κατά τη γνώμη όμως των αναφερόμενων στη σκέψη 8 Συμβούλων που μειοψήφισαν, η κρινόμενη διάταξη, καθ' όσον καθορίζει αριθμητικώς το ελάχιστο εμβαδόν της εκτάσεως που πρέπει να καταλαμβάνει ένα δασικό οικοσύστημα δεν αντίκειται στην ανωτέρω ερμηνευτική δήλωση. Και γ) η του πρώτου εδαφίου της περ. ΙΙΙ της παρ. 3 του νέου άρθρου 3 διότι, πέραν του ότι το δασικό οικοσύστημα πρέπει, κατά την κατά τα ανωτέρω αντίθετη προς το Σύνταγμα διάταξη, να αποτελείται από δασοπονικά μόνο είδη, εξαρτά την ιδιότητα ενός οικοσυστήματος ως δασικού όχι από την εν όψει του είδους και της ηλικίας της δασικής βλαστήσεως καθώς και των ιδιομορφιών της περιοχής όπου αυτή φύτεται επίτευξη της οργανικής της ενότητας, κατά τα αναφερόμενα στη σκέψη 9, αλλά από το ανελαστικό αριθμητικό κριτήριο της συγκομώσεως του εδάφους όπου αυτή φύτεται. Κατά τη γνώμη όμως των αναφερόμενων στη σκέψη 8 Συμβούλων που μειοψήφισαν, η κρινόμενη διάταξη, καθ' όσον καθορίζει αριθμητικώς το ποσοστό της συγκομώσεως δεν αντίκειται στο προαναφερθέν άρθρο του Συντάγματος και την υπ' αυτό ερμηνευτική δήλωση.

14. Επειδή, περαιτέρω, το τελευταίο εδάφιο της υπό το άρθρο 24 του Συντάγματος ερμηνευτικής δηλώσεως θέτει ως κριτήριο της διακρίσεως δάσους και δασικής εκτάσεως όχι το υψηλό ή το

θαμνώδες της επ' αυτής βλαστήσεως αλλά το αραιό ή μη αυτής. Από το συνδυασμό δε των παρατιθέμενων στη σκέψη 11 διατάξεων του πρώτου εδαφίου της περ. ΙΙΙ της παρ. 3 του νέου άρθρου 3 και των στοιχείων α' και β' της αυτής περ. ΙΙΙ της παρ. 3, συνάγεται ότι α) ένα οικοσύστημα είναι δασικό όταν υφίσταται συγκόμωση τουλάχιστον 25% των επί της εκτάσεως που καλύπτει δασοπονικών ειδών, β) ένα δασικό οικοσύστημα είναι δάσος, επομένως έκταση με μη αραιή δασική βλάστηση, όταν η συγκόμωση του ανορόφου, σε περίπτωση που ελλείπει υπόροφος, άνω του 25% και γ) ένα δασικό οικοσύστημα είναι δασική έκταση, επομένως έκταση με αραιή δασική βλάστηση, όταν τα επ' αυτής θαμνώδη δασοπονικά είδη έχουν, όπως ακριβώς και στον αμέσως ανωτέρω περίπτωση, συγκόμωση άνω του 25%. Οι ανωτέρω διατάξεις, επομένως, πέραν της κατά τα ανωτέρω αντισυνταγματικότητάς τους διότι προϋποθέτουν την ύπαρξη δασοπονικών μόνον ειδών και μάλιστα επί αριθμητικώς προσδιοριζόμενης ελαχίστης εκτάσεως, προσκρούουν και στο τελευταίο εδάφιο της υπό το άρθρο 24 του Συντάγματος ερμηνευτικής δηλώσεως. Τούτο δε διότι δεν θέτουν ως κριτήριο χαρακτηρισμού μιας εκτάσεως ως δάσους ή δασικής το αραιό ή μη της επ' αυτής δασικής βλαστήσεως αλλά άλλο κριτήριο που συνάπτεται με το ύψος της βλαστήσεως, εφ' όσον η άνω του 25% συγκόμωση των επί μιας εκτάσεως δασοπονικών ειδών συνεπάγεται το χαρακτηρισμό της τόσο ως δάσους, άρα μη αραιής βλαστήσεως, όσο και ως δασικής εκτάσεως άρα αραιής βλαστήσεως, αρκεί στην τελευταία αυτή περίπτωση (για το χαρακτηρισμό της δηλαδή ως δασικής) η βλάστηση να είναι θαμνώδης, άρα χαμηλή, ακόμα και αν η συγκομώσή της είναι 100%.

15. Επειδή με την παρ. 3 του άρθρου 15 του Ν. 1734/1987, ορίζεται ότι «Κοινόχρηστες και διαθέσιμες δασικές εκτάσεις του αγροτικού κώδικα, οι οποίες έχουν παραμείνει στην αρμοδιότητα της δ/σης γεωργίας, περιέχονται με πράξη του νομάρχη, μετά από κοινή έκθεση ενός δασολόγου και ενός γεωπόνου, που υπηρετούν στις αντίστοιχες δ/σεις γεωργίας και δασών της νομαρχίας στη διαχείριση της δασικής υπηρεσίας, εφ' όσον καλύπτονται μερικά ή ολικά από δάσους

δρυός (εκτός πρίνου και αριάς), πεύκης, ελάτης, οξιάς, πλατάνου, σκλήθρου και καστανιάς και δεν είναι απαραίτητες για την κτηνοτροφία. Οι τοπικές δασικές υπηρεσίες έχουν υποχρέωση, μετά τη δημοσίευση της πράξης του νομάρχη να θέσουν τις εκτάσεις αυτές σε δασοπονική διαχείριση και εκμετάλλευση ως δημόσια δάση». Περαιτέρω, με την παρ. 6 του άρθρου 1 του Ν. 3147/2003 (ΦΕΚ 135 Α') αντικαταστάθηκε η παρ. 3 του ανωτέρω άρθρου 15 του Ν. 1734/1987 ως εξής: «3. Δημόσιες εποικιστικές εκτάσεις που παραχωρήθηκαν για αποκατάσταση ακτημόνων γεωργών, οι οποίες κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καλύπτονται σε ποσοστό τουλάχιστον είκοσι πέντε τοις εκατό από τα δασοπονικά είδη της παραγράφου 1, διατηρούν το δασικό χαρακτήρα ως προς την καλυπτόμενη έκταση και οι δικαιούχοι τους τις διαχειρίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Για την υπόλοιπη έκταση ή για ολόκληρη την έκταση, αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου, εφαρμόζονται οι διατάξεις της αγροτικής νομοθεσίας». (εφεξής: νέα παράγραφος 3 του άρθρου 15 του Ν. 1734/1987).

16. Επειδή, κατά τα αναφερόμενα στις σκέψεις 7 και 9, σύμφωνα με την υπό το άρθρ. 24 του Συντάγματος ερμηνευτική δήλωση το δάσος και η δασική έκταση μπορεί να αποτελούνται από οποιοδήποτε είδος ή είδη άγριων ξυλωδών φυτών, δασοπονικών ή μη εφ' όσον αυτά αποτελούν οργανική ενότητα, η οποία εξ άλλου, δεν εξαρτάται από μαθηματικώς οριζόμενο ποσοστό συγκομώσεως. Τούτου δε έπεται ότι η αναφερόμενη στην προηγούμενη σκέψη νέα παράγραφος 3 του άρθρου 15 του Ν. 1734/1987, που θεωρεί μία έκταση ως έχουσα δασικό χαρακτήρα από την ύπαρξη σε αυτήν ορισμένων μόνο δασοπονικών φυτών και με μαθηματικώς οριζόμενο ποσοστό συγκομώσεως είναι αντίθετη προς το ανωτέρω άρθρο 24 του Συντάγματος και την υπ' αυτό ερμηνευτική δήλωση και ως εκ τούτου ανίσχυρη, ως προσκρούουσα στην ανωτέρω ερμηνευτική δήλωση.

17. Επειδή, με την παρ. 7 του αυτού άρθρου 1 του Ν. 3147/2003 ορίστηκαν τα εξής: «7. Με την

επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 15 του Ν. 1734/1987, ο χαρακτηρισμός από τις Επιτροπές Απαλλοτριώσεων και τις Επιτροπές Οριστικών Διανομών, ως προς τη μορφή των εκτάσεων που αποτέλεσαν αντικείμενο διανομής, σύμφωνα με τις διατάξεις της αγροτικής νομοθεσίας, είναι έγκυρος και δεσμευτικός και δεν επανεξετάζεται από τα όργανα της Διοίκησης. Εκτάσεις στις οποίες έγινε κτηνοτροφική αποκατάσταση και χαρακτηρίστηκαν από τις Επιτροπές Απαλλοτριώσεων ως χερσολίβαδα της παραγράφου 2 του άρθρου 45 του Ν. 4173/1929 (ΦΕΚ 205 Α') υπάγονται στις εκτάσεις που αναφέρονται στην περίπτωση β' της παραγράφου 6 του άρθρου 3 του Ν. 998/1979». Κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, ερμηνευόμενης σε συνδυασμό με εκείνο της παρ. 1 του άρθρου 117 του Συντάγματος η απόφαση της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων δεσμεύει τα αρμόδια δασικά όργανα το μεν ως προς το ζήτημα της ιδιοκτησίας της εκτάσεως το δε ως προς το επιτρεπτό της χρήσεως για την οποία είχε γίνει αρχικώς η αποκατάσταση με την απόφαση της Επιτροπής Απαλλοτριώσεως. Για το χαρακτηρισμό όμως της εκτάσεως ως δασικού χαρακτήρα ή μη αρμόδια παραμένουν τα κατά τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας όργανα με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις που αυτή προβλέπει. Με αυτή δε την έννοια από την ανωτέρω ρύθμιση δεν παραβιάζονται το Πρώτο Πρόσθετο Πρωτόκολλο της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ούτε τα άρθρα 17 και 118 του Συντάγματος (βλ. και ΣΤΕ 2959/2006 7μελούς, 3612/2011 επταμελούς), ούτε και τα άρθρ. 24 και του Συντάγματος και, συνεπώς, ο λόγος ακυρώσεως περί ανισχύρου της ανωτέρω διατάξεως λόγω της αντιθέσεως της προς την υπό το άρθρ. 24 και του Συντάγματος και την υπ' αυτό ερμηνευτική δήλωση είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι. Κατά τη γνώμη όμως των Συμβούλων Γ. Π., Μ. Β., Γ. Π., Β. Α., Δ. Κ., και Α. Χ., η ανωτέρω διάταξη είναι αντίθετη προς το άρθρο 17 του Συντάγματος διότι συνεπάγεται την ανατροπή του χαρακτηρισμού εκτάσεων ο οποίος είχε γίνει κατά κανόνα προ πολλών ετών και, ενταύθεν, ριζική μείωση της αξίας ενός ακινήτου.

18. Επειδή, μετά τη διαπίστωση, με τις σκέψεις 13, 14 και 16 της αντιθέσεως προς το Σύνταγμα συνεπώς δε και του ανισχύρου των ανωτέρω διατάξεων του νέου άρθρου 3 του Ν. 998/1971 και της νέας παρ. 3 του άρθρου 15 του Ν. 1734/1987, με τις οποίες δίνεται ο ορισμός των δασών και των δασικών εκτάσεων, πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος ο αναφερόμενος στη σκέψη 2 λόγος ακυρώσεως με τον οποίο το αιτούν προβάλλει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ακυρωτέα ως αντισυνταγματική γιατί η προβλεπόμενη από αυτήν να διεξαχθεί εργασία καταρτίσεως του δασολογίου γίνονται βάσει των ορισμών που δίδονται στις ανωτέρω ανίσχυρες διατάξεις. Τούτου δε έπεται ότι πρέπει να γίνει δεκτή η κρινόμενη αίτηση και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1611/2010 (Τμ. Γ' Πολ.)

Δημόσια διαθήκη. Ακυρότητα. Αδυναμία υπογραφής του διαθέτη. Αρκεί η θεβαίωση του συμβολαιογράφου ότι ο διαθέτης δήλωσε αδυναμία προς υπογραφή, χωρίς να απαιτείται να αναγράφεται και ο λόγος της αδυναμίας. Δεν υπάρχει έδαφος μεταγενέστερης ανταποδείξεως, ότι δηλ. ο διαθέτης μπορούσε να υπογράψει, επομένως δεν υπάρχει λόγος έρευνας αν η δήλωση του διαθέτη περί αδυναμίας προς υπογραφή ανταποκρίνεται ή όχι στην αλήθεια. Απορρίπτει την αίτηση για αναίρεση της υπ' αριθμ. 263/2007 απόφασης του Εφετείου Καλαμάτας.

[...] **2.** Κατά τις διατάξεις των άρθρ. 1724, 1730, 1732 και 1733 παρ. 2γ ΑΚ η δημόσια διαθήκη συντάσσεται με δήλωση από τον διαθέτη της τελευταίας του βούλησης ενώπιον συμβολαιογράφου, ενώ είναι παρόντες τρεις μάρτυρες ή δεύτερος συμβολαιογράφος και ένας μάρτυρας, κατά τα όσα διαλαμβάνονται ειδικότερα στις διατάξεις των άρθρ. 1725 έως 1737 ΑΚ. Ο διαθέτης δηλώνει προφορικώς την τελευταία του βούληση ενώπιον του συμβολαιογράφου και των λοιπών προσώπων, τα οποία συμπράττουν και τα οποία πρέπει να είναι παρόντα σε όλη τη διάρκεια της πρά-

ξης, η οποία συντάσσεται κατά τους ορισμούς του άρθρ. 1732 ΑΚ και υπογράφεται από τον διαθέτη και από τα πρόσωπα, τα οποία συμπράττουν. Αν ο διαθέτης δηλώσει ότι δεν μπορεί να υπογράψει, η υπογραφή του αναπληρώνεται από τη θεβαίωση της δήλωσης αυτής στην ανωτέρω πράξη του συμβολαιογράφου. Από τη διατύπωση της τελευταίας αυτής διατάξεως του άρθρ. 1733 παρ. 2γ' ΑΚ συνάγεται, ότι δεν υπάρχει έδαφος μεταγενέστερης ανταποδείξεως, ότι δηλαδή ο διαθέτης μπορούσε να υπογράψει, έτσι δε δεν υπάρχει έδαφος έρευνας αν η δήλωση του διαθέτη, ότι αδυνατεί να υπογράψει, ανταποκρίνεται ή όχι στην αλήθεια, ο δε λόγος αδυναμίας της υπογραφής είναι αδιάφορος. [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1615/2010 (Τμ. Γ' Πολ.)

Κληρονομικό δίκαιο. Συνεισφορά μεταξύ συγγληρονόμων εξ αδιαθέτου. Εφαρμογή των άρθρων 1895 και 1899 ΑΚ πριν από την τροποποίησή τους με το Ν. 1329/1983, διότι οι συνεισενεκτές παροχές δόθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος αυτού του Νόμου. Προσδιορισμός της αξίας των εν ζωή γενομένων από την κληρονομούμενη παροχών. Γονική παροχή με προικοσυμβόλαιο. Η αναφορά ότι η προικοδοτικές εγγυάται τα προικοδοτούμενα ελεύθερα παντός θάρους δεν έχει την έννοια ότι η προικοδοτικές απέκλεισε τη συνεισφορά, για το οποίο απαιτείται ρητή αναφορά. Αξία χρυσής λίρας. Υπολογισμός δυνάμει του άρθρου 288 ΑΚ, λόγω των σοβαρών νομισματικών διακυμάνσεων. Αναγωγή της αξίας στο ισάξιο της κατά το χρόνο του θανάτου της κληρονομούμενης, αφού ληφθεί υπόψη η αγοραστική αξία της χρυσής λίρας κατά το χρόνο της παροχής και ακολούθως του θανάτου και η μεταξύ τους σύγκριση αλλά και η στο μεταξύ αύξηση του τιμαρίθμου. Απορρίπτει την αίτηση για αναίρεση της υπ' αριθ. 123/2007 απόφασης του Εφετείου Δωδεκανήσου (μεταβατική έδρα Κω).

1. Κατά το άρθρο 1895 του ΑΚ, που εφαρμόζεται

στην προκειμένη περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 88 του ν. 1329/1983, όπως είχε πριν από την αντικατάστασή του με το άρθρο 28 του εν λόγω νόμου, αφού οι συνεισενεκτές παροχές για τις οποίες πρόκειται δόθηκαν πριν από την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού: "Οι κατιόντες, κληρονομούμενοι εξ αδιαθέτου, υποχρεούνται κατά την διανομήν της κληρονομίας να συνεισφέρωσι προς αλλήλους:

1. πάσαν παροχήν γενομένην προς αυτούς διά πράξεως εν ζωή υπό του κληρονομούμενου είτε διά συστάσεως προικός, είτε προς αποκατάστασιν ιδίου αυτών οίκου, είτε προς έναρξιν ή εξακολούθησιν επαγγέλματος εκτός αν ο κληρονομούμενος κατά την παροχήν ώρισεν άλλως.

2. πάσαν δαπάνην γενομένην προς επαγγελματική μόρφωσιν του κατιόντος, εφόσον η δαπάνη αυτή υπερέβη το ανάλογον προς την περιουσιακήν κατάστασιν του κληρονομούμενου μέτρον, εκτός αν ούτος κατά την παροχήν ώρισεν άλλως,

3. πάσαν προς αυτούς δωρεάν, εφόσον ο κληρονομούμενος διέταξε την συνεισφορά ή τον καταλογισμόν αυτής εις την κληρονομικήν αυτών μερίδα". Από τις διατάξεις αυτές και εκείνες του άρθρου 1899 του ίδιου Κώδικα προκύπτει ότι οι κατιόντες, κληρονομούμενοι εξ αδιαθέτου, υποχρεούνται, εφόσον δεν υπάρχει αντίθετη βούληση του διαθέτη, όπως κατά τη δίκη διανομής των κληρονομιών, αλλά και σε κάθε περίπτωση που είναι αναγκαίο να προσδιοριστεί το κληρονομικό μερίδιο των κατιόντων, να συνεισφέρουν τις αναφερόμενες στην πρώτη από τις προαναφερθείσες διατάξεις παροχές, από τις οποίες οι μεν υπό στοιχεία 1 και 2 συνεισφέρονται εκτός αν ο κληρονομούμενος απέκλεισε την συνεισφορά τους και η άλλη, δηλαδή η δωρεά μόνον εφόσον ο κληρονομούμενος διέταξε τη συνεισφορά ή τον καταλογισμό της στην κληρονομική μερίδα του δωρεοδόχου. Γι' αυτό και ο κατιών που αξιώνει την, από τον συγκληρονόμο του κατιόντα, συνεισφορά των προς αυτόν γενομένων από τον κληρονομούμενο εν ζωή παροχών, είναι υποχρεωμένος να προσδιορίσει τις εν λόγω παροχές και προκειμένου περί δωρεάς να ισχυρισθεί και, σε περίπτωση αμφισβητήσε-

ως, να αποδείξει ότι ο κληρονομούμενος διέταξε τη συνεισφορά ή τον καταλογισμό αυτής στην κληρονομική μερίδα του δωρεοδόχου, ενώ επί των λοιπών παροχών που αναφέρονται στο άρθρο 1895 ΑΚ στον υπόχρεο απόκειται, για να ματαιώσει τη συνεισφορά αυτών, να ισχυρισθεί και αποδείξει ότι ο κληρονομούμενος κατά την παροχή απέκλεισε τη συνεισφορά της. Εξάλλου, κατ' άρθρο 1899 εδ. β' ΑΚ για τον προσδιορισμό της αξίας της παροχής, για την οποία υπάρχει υποχρέωση συνεισφοράς στην κληρονομία, λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος που έγινε η παροχή. Έτσι η αξία της προίκας που δόθηκε προς τον κατιόντα κληρονόμο και που ήταν συνεισενεκτέα κατά το ως άνω άρθρο 1895 ΑΚ, (όπως τούτο ίσχυε πριν αντικατασταθεί από το ν. 1329/83), θα υπολογισθεί στο χρόνο της σύστασής της. Εάν όμως έκτοτε μέχρι το χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου μεσολάβησε νομισματική έκπτωση, υποτίμηση ή σοβαρή διακύμανση πρέπει, κατά την καθιερούμενη από το άρθρο 288 ΑΚ αρχή της καλής πίστης, που διέπει οποιαδήποτε ενοχή και την άσκηση των απ' αυτήν πηγαζόντων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, η αξία του χρόνου της παροχής να υπολογιστεί σε δραχμές της αυτής όμως πραγματικής αξίας την οποία αυτές είχαν κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου. Η αξία δηλαδή του χρόνου της παροχής θα αναχθεί, με βάση την ως άνω αρχή του άρθρου 288 ΑΚ, στο ισάξιο της κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου, αφού ληφθεί υπόψη η αγοραστική αξία της χρυσής λίρας κατά το χρόνο της παροχής και ακολούθως του θανάτου του κληρονομούμενου και η μεταξύ τους σύγκριση, αλλά και η αύξηση στο μεταξύ του τιμαριθμού, όχι δε και η αξία του αντικειμένου της παροχής κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου, αφού ο νόμος θέλησε να ληφθεί υπόψη μόνον η αξία κατά το χρόνο της παροχής. [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1454/2011 (Τμ. Γ' Πολ.)

Δουλεία διόδου. Συνιστά πραγματική δουλεία. Τρόποι απόσβεσης αυτής. Απόλυτη αδυναμία της ασκήσεώς της για λόγους πραγματικούς ή νομικούς. Στην προκειμένη περίπτωση το δε-

σπόζον ακίνητο απέκτησε άλλη δίοδο. Κατά συνέπεια έπαυσε η χρησιμότητα της υφιστάμενης δουλείας. Κρίση ότι έχει αποσβεσθεί η δουλεία. Παύση της ασκήσεως της δουλείας και παράλειψή της στο μέλλον. Απορρίπτει την αίτηση αναίρεσης κατά της υπ' αριθμ. 129/2004 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ηλείας, που δίκασε ως Εφετείο.

[...] II. Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 281, 1118, 1119, 1120, 1124, 1125 και 1136 ΑΚ προκύπτει, ότι η πραγματική δουλεία, όπως είναι η δουλεία δίοδου, αποσβήνεται αν η άσκησή της καταστεί απολύτως και διαρκώς αδύνατη από λόγους πραγματικούς ή νομικούς. Τέτοια αδυναμία υπάρχει και όταν έπαυσε η παροχή ωφέλειας ή χρησιμότητας από το δουλεύον ακίνητο υπέρ του δεσπόζοντος, γιατί το τελευταίο απέκτησε αυτάρκεια ή, κατ' άλλη έκφραση, όταν η άσκηση της δουλείας καθίσταται περιττή και μάταιη. Έτσι, αν μετά τη σύσταση πραγματικής δουλείας δίοδου, το δεσπόζον ακίνητο εξυπηρετείται κατά τον ίδιο τρόπο και κατά το ίδιο μέτρο από άλλη οδό παύει ο λόγος ύπαρξης της δουλείας, γιατί η τελευταία δεν παρέχει πλέον χρησιμότητα και δεν υπάρχει ανάγκη του δεσπόζοντος, αφού αυτό έχει αποκτήσει αυτάρκεια. Πρέπει, δηλαδή, η αυτάρκεια του δεσπόζοντος να περιλαμβάνει ολόκληρο το περιεχόμενο του δικαιώματος της δουλείας, γιατί, αν περιλαμβάνει μέρος εκείνου, η δουλεία, κατ' εφαρμογή της αρχής του αδιαιρέτου των δουλειών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1122, 1130, 1131 και 1138 ΑΚ, διατηρείται ακέραιη. Εξάλλου, από τη διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ προκύπτει, ότι το δικαίωμα άσκησης της πραγματικής δουλείας, από τον εκάστοτε κύριο του δεσπόζοντος ακινήτου, εφόσον το τελευταίο έχει καταστεί αύταρκες σε μεγάλο βαθμό, σε συνδυασμό με τη συνδρομή και άλλων περιστατικών, θεωρείται ότι γίνεται καταχρηστικά, για το λόγο δε αυτό απαγορεύεται η άσκησή του, όταν από την όλη συμπεριφορά του δικαιούχου και από την πραγματική κατάσταση που διαμορφώθηκε στο ενδιάμεσο χρονικό διάστημα, γίνεται φανερό, ότι η συνέχιση άσκησης της πραγ-

ματικής δουλείας υπερβαίνει προφανώς πλέον τα όρια που επιβάλλονται από την καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή από τον κοινωνικό ή οικονομικό σκοπό του δικαιώματος. Στην περίπτωση αυτή, ο κύριος του δουλεύοντος ακινήτου μπορεί να επιδώξει δικαστικά την αναγνώριση της καταχρηστικής άσκησης της δουλείας από τον κύριο του δεσπόζοντος ακινήτου και να ζητήσει την απαγόρευση άσκησης της δουλείας στο μέλλον, αφού από το άρθρο 281 ΑΚ, δεν γίνεται διάκριση ως προς το δικονομικό τρόπο προβολής από το θιγόμενο της καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος από τον αντίδικο. [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1252/2011 (Τμ. Δ' Πολ.)

Εφ' όσον ο χώρος της πιλοτής δεν μπορεί να αποτελέσει διαιρεμένη ιδιοκτησία, δεν είναι δεκτικός ούτε συστάσεως χωριστού εμπράγματος δικαιώματος (όπως πραγματικής δουλείας). Μπορεί όμως, είτε με την αρχική δικαιοπραξία της σύστασης οροφοκτησίας, είτε με μεταγενέστερη ιδιαίτερη συμβολαιογραφική πράξη όλων των συνιδιοκτητών και μεταγραφή αυτής, να παραχωρηθεί η χρήση του χώρου αυτού αποκλειστικώς σε έναν ή περισσότερους ιδιοκτήτες ορόφου ή διαμερίσματος (μόνο όμως της ίδιας οικοδομής στην οποία υπάρχει). Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 5326/2009 απόφαση ΕφετΑθ.

Από τη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 5 εδ. τελευταίο του ν. 960/79 επιβολής υποχρεώσεων "προς δημιουργία χώρων σταθμεύσεως αυτοκινήτων διά την εξυπηρέτησιν των κτιρίων" όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 Ν. 1221/81. Προβλέπεται ότι "οι τυχόν δημιουργούμενες θέσεις σταθμεύσεως εις τον ελεύθερον ισόγειον χώρον του κτιρίου, όταν τούτο κατασκευάζεται επί υποστηλωμάτων (pilotis) κατά τις ισχύουσες διατάξεις, δεν δύνανται να αποτελέσουν διηρημένες ιδιοκτησίας". Από τη διάταξη αυτή προκύπτει με σαφήνεια, ότι, όταν η οικοδομή ανεγείρεται με άδεια και υπό το πολεοδομικό σύστημα της αφέσεως του ισογείου χώρου ακαλύπτου, ο

ακάλυπτος αυτός χώρος δεν μπορεί ν' αποτελέσει διηρημένες ιδιοκτησίες, που να ανήκουν δηλαδή σε ένα ή περισσότερους ιδιοκτήτες, είτε αυτοί είναι οροφοκτύτες είτε τρίτοι, αλλά θα παραμείνει ως κοινόχρηστος, χώρος, επί του οποίου αποκτάται αυτοδικαίως, συγκυριότητα, εφόσον υφίσταται οριζόντιος ιδιοκτησία σε όροφο οικοδομής ή σε διαμέρισμα ορόφου και παρεπομένως αναγκαστική συγκυριότητα των οροφοκτητών κατ' ανάλογη μερίδα τούτων επί του κοινοχρήστου αυτού χώρου, που χρησίμευσε κοινή απ' όλους τους οροφοκτύτες χρήση, στον καθορισμό και μόνον της οποίας (χρήσεως) μπορούν να προβούν, είτε με τη συστατική της οροφοκτησίας συμφωνία, είτε με ιδιαίτερη συμφωνία, μεταξύ όλων των οροφοκτητών και μεταγραφή αυτής (άρθ. 4 § 1, 5 και 13 του Ν. 3741/1929). Περαιτέρω, εφόσον ο χώρος αυτός δεν μπορεί να αποτελέσει διαιρεμένη ιδιοκτησία, δεν είναι δεκτικός ούτε συστάσεως χωριστού εμπράγματος δικαιώματος (όπως πραγματικής δουλείας) με το οποίο θα έχανε τον κοινόχρηστο χαρακτήρα του. Δύναται, όμως, είτε με την αρχική της σύστασης οροφοκτησίας δικαιοπραξία, είτε με μεταγενέστερη ιδιαίτερη συμβολαιογραφική όλων των συνιδιοκτητών και μεταγραφή αυτής, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 13 του Ν. 3741/1929 να παραχωρηθεί εγκύρως η χρήση του χώρου αυτού αποκλειστικώς σε ένα ή ορισμένους ιδιοκτήτες ορόφου, ή διαμερίσματος, (μόνο όμως της ίδιας οικοδομής στην οποία υπάρχει). Ο περιορισμός με το παραπάνω περιεχόμενο της χρήσης του χώρου αυτού από τους λοιπούς οροφοκτύτες έχει απλώς τον χαρακτήρα δουλείας κατ' άρθ. 13 παρ. 3 Ν. 3741/1929, χωρίς όμως να είναι πραγματική δουλεία, με την έννοια των άρθ. 1118 και 1119 ΑΚ και επιβάλλεται από τις αναγκαστικού δικαίου διατάξεις των άρθ. 1 παρ.1, 2 εδ. α' -β', 5 του Ν. 960/1979 όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 1221/1981 και Π.Δ. 1340/1981, συνίσταται δε στην υποχρέωση των συνιδιοκτητών, επί οικοδομών που ανεγείρονται με άδεια και υπό το πολεοδομικό σύστημα της αφέσεως του ισογείου ακάλυπτου, να εξασφαλίσουν είτε σε ακάλυπτο είτε σε καλυμμένο (pilotis) χώρο για τη στάθμευση των αυτοκινήτων των συνιδιοκτητών της οικοδομής (ΑΠ 31/2001). [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1643/2011 (Τμ. Δ' Πολ.)

Ο προσδιορισμός των κοινοκτητών και κοινοχρήστων μερών γίνεται είτε με τη συστατική της οροφοκτησίας σύμβαση, είτε με ιδιαίτερες συμφωνίες μεταξύ όλων των οροφοκτητών, οι οποίες παραμένουν έγκυρες και ισχυρές ακόμη και όταν έρχονται σε αντίθεση με διατάξεις αναγκαστικού δικαίου της πολεοδομικής νομοθεσίας, όταν με αυτές ορίζονται για την παράβαση μόνο διοικητικές κυρώσεις. Αν όμως δεν υπάρχει τέτοια συμφωνία, τότε ισχύει ο προσδιορισμός που προβλέπεται από τις ανωτέρω διατάξεις ή από άλλες διατάξεις αναγκαστικού δικαίου. Τέτοια διάταξη αποτελεί και αυτή του άρθ. 23 του Κτιριοδομικού Κανονισμού που εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 3046/304/30-1-1989 Απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, η παράβαση της οποίας, με την επίστροφή του ακάλυπτου χώρου οικοδομής σε έκταση μεγαλύτερη του 1/3 της συνολικής και κατάργηση με αυτόν τον τρόπο της επιφάνειας που προορίζεται για δενδροφύτευση, δεν επηρεάζει το έγκυρο της συμφωνίας των οροφοκτητών, αλλά παραμένει απλή πολεοδομική παράβαση. Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 777/2008 απόφασης ΕφετΠατρ.

[...] Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 1002, 1117 ΑΚ, 1, 2 παρ. 1, 3, 4 παρ. 1, 5 και 13 του Ν. 3741/1929 "περί ιδιοκτησίας κατ' ορόφους", που διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα (άρθρο 54 Εισαγ.Ν. Α.Κ.), προκύπτει ότι, επί οριζοντίου ιδιοκτησίας, ιδρύεται κυρίως μεν χωριστή (διηρημένη) κυριότητα επί ορόφου οικοδομής ή διαμερίσματος ορόφου, παρεπομένως δε αποκτάται, αυτοδικαίως και κατ' αναλογία προς την μερίδα εκάστου ιδιοκτήτου, αναγκαστική συγκυριότητα επί των μερών του όλου ακινήτου, που χρησιμεύουν σε κοινή χρήση όλων των ιδιοκτητών. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται, κατά την ενδεικτική, στις ανωτέρω διατάξεις, απαρίθμηση, το έδαφος και οι αυλές. Ο προσδιορισμός των

κοινοκλήτων και κοινοχρήστων μερών γίνεται είτε με την συστατική της οροφωκτησίας σύμβαση, είτε με ιδιαίτερες συμφωνίες μεταξύ όλων των οροφωκτών, κατά τα άρθρα 4 παρ. 1, 5 και 13 του Ν. 3741/1929, οι οποίες παραμένουν έγκυρες και ισχυρές ακόμη και όταν έρχονται σε αντίθεση με διατάξεις αναγκαστικού δικαίου της πολεοδομικής νομοθεσίας, όταν με αυτές ορίζονται για την παράβαση μόνο διοικητικές κυρώσεις (Ολ.ΑΠ 583/1983). Αν όμως δεν υπάρχει τέτοια συμφωνία, τότε ισχύει ο προσδιορισμός που προβλέπεται από τις ανωτέρω διατάξεις ή από άλλες διατάξεις αναγκαστικού δικαίου. Τέτοια διάταξη αποτελεί και αυτή του άρθρου 23 του Κτιριοδομικού Κανονισμού που εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 3046/304/30-1-1989 Απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ (ΦΕΚ Δ - 59/1989), η παράβαση της οποίας, με την επιστροφή του ακάλυπτου χώρου οικοδομής σε έκταση μεγαλύτερα του 1/3 της συνολικής και κατάργηση έτσι της επιφάνειας που προορίζεται για δένδροφύτευση, δεν επηρεάζει το έγκυρο της συμφωνίας, αλλά παραμένει απλή πολεοδομική παράβαση (ΑΠ 508/2008). Εξ άλλου, από τις ίδιες, ως άνω, διατάξεις προκύπτει ότι η συμμετοχή στη χρήση των κοινοκλήτων και κοινοχρήστων μερών της οικοδομής μπορεί να ρυθμιστεί με ομόφωνη απόφαση όλων των συνιδιοκτητών, η οποία πρέπει να καταρτισθεί με συμβολαιογραφικό έγγραφο και να υποβληθεί σε μεταγραφή. Με τις ίδιες δε προϋποθέσεις οι ιδιοκτήτες μπορούν να ρυθμίσουν διαφορετικά το δικαίωμα της χρήσεως καθενός επί των κοινοχρήστων και κοινοκλήτων μερών και ειδικότερα να συμφωνήσουν ότι κάποιος από τους ιδιοκτήτες των οριζοντίων ιδιοκτησιών θα έχει την αποκλειστική χρήση των μερών αυτών. Το δικαίωμα της αποκλειστικής χρήσεως, που παρέχεται με τέτοια συμφωνία σε κάποιον ιδιοκτήτη δεν περιέχει εξουσία άρσεως του προβλεπόμενου προσορισμού αυτής. [...]

Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, αποδίδεται στην προσβαλλομένη απόφαση η αναιρετική πλημμέλεια από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ, επειδή το Εφετείο, με την προαναφερόμενη κρίση του, παραβίασε ευθέως, με εσφαλμένη εφαρμογή: α) τις διατάξεις του αρ-

θρου 8 του Ν. 1577/1985 (Γ.Ο.Κ.) όπως ισχύει, που αφορούν στο επιτρεπόμενο ποσοστό κάλυψης του οικοπέδου, β) τις διατάξεις του άρθρου 1 του Π.Δ. 10/1987, που αφορούν στους χώρους στάθμευσης των αυτοκινήτων και γ) τις διατάξεις του άρθρου 23 παρ.1 του κτιριοδομικού κανονισμού, που εγκρίθηκε με την απόφαση 3046/304/30-1-1989 του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, σύμφωνα με τις οποίες ο ακάλυπτος χώρος του οικοπέδου, κατά τα 2/3 τουλάχιστον, πρέπει να παραμένει χωρίς επίστρωση, για δένδροφύτευση. Όμως, με βάση τις ανωτέρω παραδοχές της προσβαλλομένης αποφάσεως, εφαρμοστέες εν προκειμένω ήσαν οι προαναφερόμενες διατάξεις του Ν. 3741/1929, που αφορούν στην συμφωνία των ιδιοκτητών οριζοντίων ιδιοκτησιών να ρυθμίζουν το δικαίωμα χρήσεως των κοινοκλήτων και κοινοχρήστων μερών της οικοδομής, τις οποίες και εφήρμοσε το Εφετείο. Με την ανωτέρω δε κρίση του, αυτό δεν παραβίασε τις διατάξεις αυτές, με εσφαλμένη εφαρμογή, διότι τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία δέχεται ως αποδειχθέντα, στηρίζουν την διαγνωσθείσα έννομο συνέπεια. Οι φερόμενοι, από τους αναιρεσείοντες, ως παραβιασθέντες, ως άνω, κανόνες ουσιαστικού δικαίου, υπό τα στοιχεία α' και β' δεν ήσαν εφαρμοστέοι και δεν εφαρμόστηκαν από το Εφετείο, με βάση τις παραδοχές του, ενώ η, κατά παράβαση του άρθρου 23 του Κτιριοδομικού Κανονισμού, που εγκρίθηκε με την απόφαση 3046/304/30-1-1989 του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, πλακόστρωση από τους εναγομένους- αναιρεσιβλήτου του ακάλυπτου χώρου, σε ποσοστό μεγαλύτερο του 1/3 της συνολικής εκτάσεως αυτού, δεν επιδρά στο κύρος του κανονισμού και της συμφωνίας, με βάση την οποία αυτοί ενήργησαν, ως έχοντες το δικαίωμα της διαμορφώσεως του ακάλυπτου χώρου και της αποκλειστικής χρήσεώς του, αλλά παραμένει απλή διοικητική παράβαση. Επομένως, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως (σκέλος Ι) από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 του Κ.Πολ.Δ., πρέπει να απορριφθεί, ως αβάσιμος. [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1734/2011 (Τμ. Γ' Πολ.)

Επί κάθετης ιδιοκτησίας το βασικότερο αντι-

κείμενο της αναγκαστικής συγκυριότητας είναι το ενιαίο οικοπέδο, σε ολόκληρη την έκτασή του και δη τόσο ως προς το καλυπτόμενο από τις οικοδομές όσο και ως προς το ακάλυπτο μέρος του. Δεν μπορεί έτσι κανένας από τους δικαιούχους των επί μέρους ιδιοκτησιών να αποκτήσει με χρησικτησία δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης των κοινόκτητων μερών, ούτε να απωλέσει με αχρησία ένα τέτοιο δικαίωμα. Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 336/2009 απόφασης ΠολΠρωτΒολ.

[...] Από τις διατάξεις των άρθρων 1§1, 2 του ν.δ. 1024/1971 "περί διηρημένης ιδιοκτησίας επί οικοδομημάτων ανεγειρόμενων επί ενιαίου οικοπέδου", 1§1, 2§1, 3, 4§1, 5, 13, 14 του ν. 3741/1929 "περί της ιδιοκτησίας κατ' ορόφους" (διατηρηθέντων σε ισχύ με το άρθρο 54 ΕισΝΑΚ), 1002 και 1117ΑΚ προκύπτει, ότι στην έννομη σχέση της κάθετης (αμιγούς και μη αμιγούς ή απλής και σύνθετης) ιδιοκτησίας το βασικότερο αντικείμενο της αναγκαστικής συγκυριότητας και εντεύθεν της εξουσίας οποιουδήποτε δικαιούχου κάθετης ή επί μέρους οριζόντιας ιδιοκτησίας για "απόλυτη" χρήση είναι το "ενιαίο" οικοπέδο, σε ολόκληρη την έκτασή του και δη τόσο ως προς το καλυπτόμενο από τις οικοδομές όσο και ως προς το ακάλυπτο μέρος του. Με βάση όμως τη διάταξη του άρθρου 13§1 του ν. 3741/1929 και στο πλαίσιο της αρχής της αυτονομίας της ιδιωτικής βουλήσεως, μπορεί, με δικαιοπρακτική ρύθμιση, περιεχόμενη στη συστατική της κάθετης ιδιοκτησίας πράξη ή στον κανονισμό ή σε άλλη σύμβαση των δικαιούχων των επί μέρους ιδιοκτησιών, υποβαλλόμενη στον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου και σε μεταγραφή, να παραχωρηθεί σε έναν ή σε ορισμένους από αυτούς (συνιδιοκτήτες) δικαίωμα αποκλειστικής χρήσεως ολόκληρου ή μέρους του ακάλυπτου χώρου του οικοπέδου. Η ρύθμιση αυτή έχει τον χαρακτήρα δουλείας (άρθρο 13§3 ν. 3741/1929). Ενόψει δε του ειδικού χαρακτήρα των ως άνω διατάξεων του ν. 3741/1929 και του ν.δ. 1024/1971, η θέσπιση των οποίων έχει υπαγορευθεί από την ιδιαιτερότητα του θεσμού της οριζόντιας (και κάθετης) ιδιοκτησίας,

είναι φανερό ότι δεν υπάρχουν περιθώρια ευθείας ή αναλογικής εφαρμογής των γενικών διατάξεων του Αστικού Κώδικα, για τη σύσταση δουλειών με χρησικτησία και την κατάργησή τους με αχρησία. Δεν μπορεί έτσι κανένας από τους δικαιούχους των επί μέρους ιδιοκτησιών να αποκτήσει με χρησικτησία δικαίωμα αποκλειστικής χρήσεως ή συγχρήσεως των κοινόκτητων μερών, ούτε να απωλέσει με αχρησία ένα τέτοιο δικαίωμα, που έχει αποκτήσει σ' αυτά κατά τους όρους των ειρημένων διατάξεων. [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 5/2012 (Ολομ.)

Χορήγηση τίτλου μεταφοράς συντελεστή δόμησης στους χαρακτηρισμένους ως κοινόχρηστους χώρους. Η μεταφορά συντελεστή δόμησης μόνο ως μέθοδος αποζημίωσης στις περιπτώσεις που προβλέπονται από τη διάταξη του άρθρου 24 παρ. 6 του Συντ. μπορεί να εισαχθεί από το νομοθέτη. Σε άλλες περιπτώσεις, για τις οποίες δεν υπάρχει τέτοια συνταγματική πρόβλεψη, δεν μπορεί να εισαχθεί ο θεσμός της μεταφοράς του συντελεστή δόμησης, όπως π.χ. για εκείνη των ρυμοτομούμενων ακινήτων. Η διάταξη του άρθρ. 3 ενότ. Α παρ. 2 του Ν. 2300/1995 είναι αντισυνταγματική. Για τον ίδιο λόγο είναι αντισυνταγματική και η μεταβατική διάταξη του άρθρ. 7 παρ. 2 του Ν. 3044/2002, σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρ. 3 παρ. 1δ' του ίδιου νόμου, κατά το μέρος που θεωρούν έγκυρους τους τίτλους ΜΣΔ, οι οποίοι είχαν εκδοθεί μέχρι την έναρξη της ισχύος αυτού του νόμου και αφορούν ακίνητα που είχαν απαλλοτριωθεί λόγω ρυμοτομίας για τη δημιουργία κοινόχρηστων χώρων. Είναι πλέον επιτρεπτός ο τρόπος αποζημίωσης με παραχώρηση άλλου ακινήτου για την αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου. Ο θεσμός της μεταφοράς του συντελεστή δόμησης στην περίπτωση των ρυμοτομούμενων ακινήτων και υπό την προϋπόθεση ότι οι ιδιοκτήτες τους αποδέχονται τον τρόπο αυτόν της αποζημίωσης, προβλεπόμενος ήδη από το άρθρο 3

παρ. 1δ' του νεότερου Ν. 3044/2002, δεν έρχεται καταρχήν σε αντίθεση με τις επιταγές του Συντάγματος.

[...] I. Με την υπ' αριθμ. 694/2011 απόφαση του Δ' Πολιτικού Τμήματος του Αρείου Πάγου παραπέμφθηκε στην Τακτική Ολομέλεια κατά τα άρθρα 563 παρ. 2 β' του ΚΠολΔ και 23 παρ. 2 του Ν. 1756/1998 (Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων κ.λπ.), όπως ισχύει, ως ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος, ο πρώτος, από το άρθρο 559 αρ. 1 του ΚΠολΔ, λόγος της από 20.12.2008 αιτήσεως του Δήμου Καλλιθέας για αναίρεση της υπ' αριθμ. 4404/2008 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών, με τον οποίο προσάπτεται η αιτίαση ότι το Εφετείο αποκρούοντας την εφαρμογή των αναφερόμενων ουσιαστικού δικαίου διατάξεων των Ν. 2300/1995 και 3044/2002 για τη μεταφορά συντελεστή δόμησης στην περίπτωση της ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης (εφαρμογή σχεδίου πόλεως Δήμου Καλλιθέας εν προκειμένω), ως αντισυνταγματικών, παραβίασε τις διατάξεις αυτές, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 24 του Συντάγματος, στις οποίες έκρινε το Εφετείο ότι αντίκεινται οι εν λόγω διατάξεις. Ήδη με την από 9.6.2011 κλήση των αναιρεσιβλήτων φέρεται νόμιμα προς συζήτηση ενώπιον της Τακτικής Ολομέλειας ο παραπεμφθείς αυτός λόγος αναιρέσεως.

II. Κατά το άρθρο 3 ενότητα Α παρ. 2 του Ν. 2300/1995 βαρυνόμενα ακίνητα για τα οποία μπορεί να χορηγηθεί τίτλος μεταφοράς συντελεστή δόμησης (Μ.Σ.Δ.) είναι και ακίνητα που χαρακτηρίζονται από εγκεκριμένα σχέδια ως κοινόχρηστοι χώροι (χώροι πρασίνου, οδοί, πλατείες κ.λπ.). Στα ακίνητα αυτά τίτλος Μ.Σ.Δ. χορηγείται μόνο για το ρυμοτομούμενο τμήμα για το οποίο δεν είναι, κατά τις κείμενες διατάξεις, υπόχρεος προς καταβολήν αποζημίωσης ο ίδιος ο κύριος των ακινήτων και εφόσον ο τελευταίος αποδέχεται αυτό το είδος της αποζημίωσης. Με το άρθρο 16 του Ν. 3044/2002 καταργήθηκαν τα άρθρα 1-21, επομένως και το ανωτέρω άρθρο 3, του προηγούμενου Ν. 2300/1995, ενώ κατά τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2, σε συνδυασμό με εκείνην του άρθρου 3 παρ.

1, του ίδιου Ν. 3044/2002, θεωρούνται ισχυροί τίτλοι Μ.Σ.Δ. που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις προϊσχύουσες διατάξεις μεταξύ άλλων και για ρυμοτομούμενα ακίνητα.

Περαιτέρω, κατά το άρθρο 24 παρ. 6 του Συντάγματος, "Τα μνημεία, οι παραδοσιακές περιοχές και τα παραδοσιακά στοιχεία προστατεύονται από το Κράτος. Νόμος θα ορίσει τα αναγκαία για την πραγματοποίηση της προστασίας αυτής περιοριστικά μέτρα της ιδιοκτησίας, καθώς και τον τρόπο και το είδος της αποζημίωσης των ιδιοκτητών". Από τη διάταξη αυτή, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των λοιπών παραγράφων (1-5) του ίδιου άρθρου, αλλά και εκείνην του άρθρου 17 παρ. 2 του Συντάγματος, όπως ίσχυε πριν από την Αναθεώρησή του με το Ψήφισμα της 6.4.2001 της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων και με την οποία προβλέπεται μόνο χρηματική αποζημίωση για την απαλλοτριούμενη ιδιοκτησία, προκύπτει ότι, υπό τις διατάξεις αυτές, η μεταφορά συντελεστή δόμησης (Μ.Σ.Δ.) μόνο ως μέθοδος αποζημίωσης στις περιπτώσεις που προβλέπονται από την ρηθείσα διάταξη του άρθρου 24 παρ. 6 του Συντάγματος (περιορισμοί στην ιδιοκτησία για την προστασία στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς) μπορεί να εισαχθεί από τον νομοθέτη. Σε άλλες, αντίθετως, περιπτώσεις, που δεν εμπίπτουν στην ανωτέρω συνταγματική πρόβλεψη και για τις οποίες δεν υπάρχει άλλη τέτοια (συνταγματική) πρόβλεψη, δεν μπορεί να εισαχθεί ο θεσμός της μεταφοράς του συντελεστή δόμησης, τέτοια δε περίπτωση είναι και εκείνη των ρυμοτομούμενων ακινήτων, λόγος για τον οποίο και αποκλείεται στον νομοθέτη να θεσπίσει σύστημα μεταφοράς συντελεστή δόμησης στην τελευταία αυτή περίπτωση. Έτσι η προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 3 ενότητα Α' παρ. 2 του Ν. 2300/1995, που διέπει την ένδικη ρυμοτομική απαλλοτρίωση και η οποία ορίζει ότι βαρυνόμενα ακίνητα για τα οποία μπορεί να χορηγηθεί τίτλος Μ.Σ.Δ. είναι, υπό τις οριζόμενες ως άνω προϋποθέσεις, (και) ακίνητα που χαρακτηρίζονται από εγκεκριμένα σχέδια ως κοινόχρηστοι χώροι, είναι (η ανωτέρω διάταξη του άρθρου 3 ενότ. Α' παρ. 2 του Ν. 2300/95) αντισυνταγματική και ανίσχυρη, ως αντίθετη προς την ειρημένη

διάταξη του άρθρου 24 του Συντάγματος (και ΣτΕ Ολ 6070/1996, 1411/1998, 2123/2006, 2366/2007, 2367/2007).

Παρέπεται ότι αντισυνταγματική, για τον ίδιο ως άνω λόγο (ίδιες αντισυνταγματικές πλημμέλειες), είναι και η επίσης προαναφερθείσα μεταβατική διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 του μεταγενέστερου Ν. 3044/2002, σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρου 3 παρ. 1δ' του ίδιου Ν. 3044/2002, κατά το μέρος που θεωρούν έγκυρους τους τίτλους Μ.Σ.Δ., οι οποίοι είχαν εκδοθεί μέχρι την έναρξη της ισχύος του ίδιου αυτού νόμου και αφορούν ακίνητα που είχαν απαλλοτριωθεί λόγω ρυμοτομίας για τη δημιουργία κοινόχρηστων χώρων, αφού οι τίτλοι αυτοί εκδόθηκαν βάσει των προαναφερθεισών ανίσχυρων, ως αντισυνταγματικών, διατάξεων του Ν. 2300/1995 και ήταν επομένως άκυροι (παράνομοι).

Τέλος, ορίζεται ήδη με το άρθρο 17 παρ. 2 εδ. ε' (τελευταίο) του Συντάγματος, που προστέθηκε, μαζί με τα προηγούμενα γ' και δ' εδάφια, με το Ψήφισμα της 6.4.2001 της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων, ότι η αποζημίωση (που οφείλεται για την αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτων), εφόσον συναινεί ο δικαιούχος, μπορεί να καταβάλλεται και σε είδος, ιδίως με τη μορφή της παραχώρησης της κυριότητας άλλου ακινήτου ή της παραχώρησης δικαιωμάτων επί άλλου ακινήτου. Υπό την ισχύ της διάταξης αυτής και από της ισχύος της είναι πλέον, κατ' αρχήν, επιτρεπτός ο κατά τα ανωτέρω (με παραχώρηση άλλου ακινήτου κ.λπ.) τρόπος αποζημίωσης για την αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου, που δεν προβλεπόταν από το προηγούμενο συνταγματικό καθεστώς (άρθρ. 17 του Συντ., προ του Ψηφίσματος της 6.4.2001), με αποτέλεσμα ο θεσμός της μεταφοράς του συντελεστή δόμησης στην περίπτωση των ρυμοτομούμενων ακινήτων και υπό την προϋπόθεση ότι οι ιδιοκτήτες τους αποδέχονται τον τρόπο αυτόν της αποζημίωσης, προβλεπόμενος ήδη από το άρθρο 3 παρ. 1δ' του νεότερου ως άνω Ν. 3044/2002, να μην έρχεται, κατ' αρχήν, με την επιφύλαξη δηλαδή των διατάξεων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 24 του Συντάγματος για την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και τη χωροταξική αναδιάρθρωση της χώρας, σε

αντίθεση με τις επιταγές του άρθρου αυτού του Συντάγματος, μεταξύ των οποίων και η ρηθείσα της παρ. 6 (και ΣτΕ Ολ 2366/2007, 2367/2007), η ρύθμιση όμως αυτή δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω και δεν καταλαμβάνει την ένδικη περίπτωση, ως εκ του, ως κατωτέρω, χρόνου της προκείμενης ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης, ούτε ως εμπύπτουσα στη μεταβατική ως άνω διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 3044/2002.

III. Το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσαλλόμενη απόφασή του, δέχθηκε ότι για την εφαρμογή του εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως του Δήμου Καλλιθέας Αττικής εκδόθηκε από τη Διεύθυνση Πολεοδομίας/Τμήμα Απαλλοτριώσεων του Δήμου Καλλιθέας η υπ' αριθμ. 2/1993 Πράξη αναλογισμού αποζημίωσης λόγω ρυμοτομίας στον λόφο Σικελίας του ανωτέρω Δήμου, που κυρώθηκε με την υπ' αριθμ. 16221/4/17.5.1993 απόφαση του Νομάρχη Πειραιώς, και απαλλοτριώθηκε αναγκαστικά για τη δημιουργία κοινόχρηστων χώρων (πρασίνου, παιδικής χαράς κ.λπ.), που προβλεπόταν από το σχέδιο πόλεως, μεταξύ των άλλων και η αναφερόμενη ιδιοκτησία (δύο ακίνητα), που ανήκει κατά το 1/2 εξ αδιαιρέτου στον καθένα των αναιρεσιβλήτων, συνολικής εκτάσεως 2324,50 τ.μ., με υπόχρεους προς αποζημίωση τον Δήμο Καλλιθέας και παρόδιους ιδιοκτήτες, ότι το ελληνικό δημόσιο με την υπ' αριθμ. 18214/1996 απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, που μεταγράφηκε νόμιμα, και με τη συμβολαιογραφική, ως κατωτέρω, συναίνεση των αναιρεσιβλήτων - ιδιοκτητών εξέδωσε, σύμφωνα με τις προρρηθείσες διατάξεις του ισχύοντος τότε Ν. 2300/1995, τους αναφερόμενους τίτλους μεταφοράς ολόκληρου του συντελεστή δόμησης των ρυμοτομούμενων ως άνω ακινήτων, τους οποίους και έλαβαν οι αναιρεσιβλήτοι ως αποζημίωση για τα ρυμοτομηθέντα αυτά ακίνητά τους, ότι όλες οι σχετικές αυτές πράξεις και δικαιπραξίες είναι άκυρες και επομένως ανίσχυρες (άρθρ. 180 του ΑΚ), ως γενόμενες κατ' εφαρμογήν των ανωτέρω αντισυνταγματικών και ανεφάρμοστων διατάξεων του Ν. 2300/1995, και ότι επομένως (δέχεται το Εφετείο) οι αναιρεσιβλήτοι, που ζήτησαν με την ένδικη αίτησή τους τον καθορισμό οριστικής αποζημίωσης για τα ρυμοτομούμενα, ως ανωτέρω, ακίνητά τους, εξακολουθούσαν να είναι κύριοι των ακινήτων και εδι-

καιούνται να ζητήσουν (λάβουν) την καθοριζόμενη αποζημίωση, τούτο δε παρά την περιεχόμενη στην υπ' αριθμ. .../3.7.1996 πράξη της συμβολαιογράφου Αθηνών Β. Ο., δήλωσή τους ότι συναινούν στη μεταφορά του συντελεστή δόμησης των απαλλοτριούμενων ακινήτων τους και ότι παραιτούνται από κάθε δικαίωμα ή απαίτηση κατά του Δήμου Καλλιθέας από την απαλλοτρίωση αυτή και εκχωρούν στον Δήμο όλα τα δικαιώματα αποζημίωσης κατά των παροδίων.

Έτσι που έκρινε το Εφετείο και που κατόπιν τούτων δέχθηκε την αίτηση των αναιρεσιβλήτων για τον καθορισμό οριστικής αποζημίωσης των ρυμοτομούμενων ακινήτων τους, απορρίπτοντας την ένσταση του αναιρεσειόντος Δήμου Καλλιθέας (και των λοιπών υποχρέων - παροδίων καθ' ων η αίτηση) για έλλειψη εννόμου συμφέροντος και ενεργητικής νομιμοποίησης των αναιρεσιβλήτων στην άσκηση της αιτήσεως, ενόψει του ότι τα ρυμοτομούμενα είχαν ήδη περιέλθει, ως ανωτέρω, κατά τους ισχυρισμούς του αναιρεσειόντος, στην κυριότητα του τελευταίου (αναιρεσειόντος Δήμου Καλλιθέας), δεν παραβίασε, με την μη εφαρμογή τους, τις ειρημένες διατάξεις των άρθρων 3 ενότητα Α παρ. 2 του Ν. 2300/1995 και 7 παρ. 2 του Ν. 3044/2002, οι οποίες και δεν ήταν, σύμφωνα με την προηγηθείσα μείζονα σκέψη, πράγματι εφαρμοστέες εν προκειμένω, ως αντίθετες στην διάταξη του άρθρου 24 του Συντάγματος, την οποία ορθώς ερμήνευσε και εφήρμοσε, τα δε αντίθετα που ο αναιρεσειών Δήμος Καλλιθέας υποστηρίζει με τον παραπεμφθέντα στην Ολομέλεια πρώτο, από το άρθρο 559 αρ. 1 του ΚΠολΔ, λόγο του αναιρετηρίου είναι αβάσιμα και απορριπτέα. Επομένως πρέπει να απορριφθεί ο προβαλλόμενος αυτός λόγος αναίρεσεως που παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια, να αναπεμφθεί δε η υπόθεση στο ίδιο Δ' Πολιτικό Τμήμα του Αρείου Πάγου, προκειμένου να αποφασίσει σχετικά με τους άλλους λόγους της αιτήσεως αναίρεσεως, που δεν παραπέμφθηκαν στην Ολομέλεια και οι οποίοι δεν έχουν ερευνηθεί. [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1193/2012 (Τμ. Γ' Πολ.)

Κληρονομία με καταπίστευμα. Ο διαθέτης, εκτός από τον άμεσο κληρονόμο του, μπορεί

να εγκαταστήσει έμμεσο καθολικό του διάδοχο, τον καταπίστευματοδόχο, ο οποίος είναι κληρονόμος υπό αναβλητική αίρεση ή προθεσμία. Το καθολικό καταπίστευμα συνιστάται μόνο σε ένα βαθμό και δεν επαναλαμβάνεται πέραν του πρώτου καταπίστευματοδόχου. Υποκατάσταση του κληρονόμου. Πότε υφίσταται. Έννοια "έκπτωσης" στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 1809 ΑΚ. Η υποκατάσταση του καταπίστευματοδόχου, κατ' άρθρο 1809 του ΑΚ, έχει ως προϋπόθεση ότι ο εγκατασταθείς ως καταπίστευματοδόχος εξέπεσε της κληρονομίας πριν από την αποδοχή του καταπιστεύματος, ενώ η σύσταση καταπιστεύματος σε βάρος του καταπίστευματοδόχου προϋποθέτει ότι ο πρώτος καταπίστευματοδόχος απέκτησε, με αποδοχή, την κληρονομία. Ο καταπίστευματοδόχος έχει δικαίωμα προσδοκίας κληρονομίας, το οποίο είναι κεκτημένο, απαλλοτριωτό και όχι κληρονομητό και έχει το δικαίωμα να το εκποιήσει, ακόμη και στον ίδιο τον βεβαρημένο με το καταπίστευμα κληρονόμο. Αν ματαιωθεί η επαγωγή της κληρονομίας στον καταπίστευματοδόχο, εφόσον δεν προκύπτει κάτι άλλο από την διαθήκη, η κληρονομία παραμένει στον κληρονόμο. Η υπέρ του βεβαρημένου παραίτηση από το καταπίστευμα είναι έγκυρη, εφόσον γίνεται μετά την επαγωγή στον βεβαρημένο κληρονόμο και πριν από την επαγωγή στους συγκαταπίστευματοδόχους, με την επισήμανση ότι η παραίτηση είναι διαφορετική από την αποποίηση κατ' άρθρ. 1940 ΑΚ. Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 2784/2010 απόφασης ΕφετΑθ.

[...] 2. Επειδή, κατά το άρθρο 1923 § 1 ΑΚ, ο διαθέτης μπορεί να υποχρεώσει τον κληρονόμο να παραδώσει έπειτα από ορισμένο γεγονός ή χρονικό σημείο την κληρονομία που απέκτησε ή ποσοστό της σε άλλον (καταπίστευματοδόχο). Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι ο διαθέτης, εκτός από τον άμεσο κληρονόμο του, που αποκτά αμέσως μετά το θάνατό του την κληρονομία, μπορεί να εγκαταστήσει έμμεσο καθολικό

του διάδοχο, τον καταπιστευματοδόχο, ο οποίος είναι κληρονόμος υπό αναβλητική αίρεση ή προθεσμία, που πληρώνεται μετά το θάνατο του διαθέτη και στην οποία αντιστοιχεί διαλυτική αίρεση ή προθεσμία της εγκατάστασης του αρχικού αμέσου κληρονόμου. Επίσης, όπως προκύπτει από τη διάταξη της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου, η οποία ορίζει ότι "τέτοια υποχρέωση δεν μπορεί να επιβληθεί στον καταπιστευματοδόχο", το καθολικό καταπίστευμα συνιστάται μόνο σε ένα βαθμό και δεν επαναλαμβάνεται πέραν του πρώτου καταπιστευματοδόχου, δηλαδή καταπίστευμα σε βάρος του καταπιστευματοδόχου δεν αναγνωρίζεται από τον Αστικό Κώδικα. Περαιτέρω, όπως συνάγεται από τις διατάξεις των άρθρων 1809, 1810, 1923, 1933, 1935 παρ. 1 και 1937 ΑΚ, κοινή υποκατάσταση υπάρχει όταν εγκατασταθεί κάποιος στη θέση του εγκαταστάτου, για την περίπτωση κατά την οποία ο τελευταίος εκπέσει είτε πριν από την επαγωγή είτε μετά την επαγωγή της κληρονομίας. Ο υποκατάστατος κληρονόμος, σε περίπτωση αμφιβολίας, θεωρείται ότι έχει ταχθεί τόσο για την περίπτωση που εκείνος που καλείται πρώτος δεν μπορεί (π.χ. λόγω προαποβίωσης), όσο και για την περίπτωση που δεν θέλει (π.χ. λόγω αποποίησης) να είναι κληρονόμος. Έτσι, ως "έκπτωση", στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 1809 ΑΚ, νοείται η ματαίωση ή η ανατροπή της επαγωγής της κληρονομίας σε εκείνον που καλείται πρώτος στην κληρονομία. Πάντως, σε περίπτωση που συνιστάται με τη διαθήκη καταπίστευμα, ο διαθέτης μπορεί ελεύθερα να διορίσει υποκατάστατο, όχι μόνο του βεβαρημένου με το καταπίστευμα κληρονόμου, αλλά και του καταπιστευματοδόχου, για την περίπτωση που ο τελευταίος εκπέσει πριν από την αποδοχή του καταπιστεύματος. Ο διορισμός δε από το διαθέτη υποκατάστατου του καταπιστευματοδόχου, για την περίπτωση που ο τελευταίος εκπέσει πριν από την αποδοχή του καταπιστεύματος, διαφέρει από τη σύσταση δευτέρου καταπιστεύματος σε βάρος του πρώτου καταπιστευματοδόχου, η οποία, σύμφωνα με την προαναφερόμενη δημοσίας τάξης διάταξη του άρθρου 1923 παρ. 2 του ΑΚ, απαγορεύεται, αφού η μεν υποκατάσταση του καταπιστευματοδόχου, κατ' άρθρο 1809

του ΑΚ, έχει ως προϋπόθεση ότι ο εγκατασταθείς ως καταπιστευματοδόχος εξέπεσε της κληρονομίας πριν από την αποδοχή του καταπιστεύματος, ενώ η σύσταση καταπιστεύματος σε βάρος του καταπιστευματοδόχου προϋποθέτει ότι ο πρώτος καταπιστευματοδόχος απέκτησε, με αποδοχή, την κληρονομία. Ακόμη, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 1923 παρ. 1 και 1935 παρ. 1 ΑΚ, προκύπτει ότι ο καταπιστευματοδόχος από τότε που η κληρονομία επάγεται στον κληρονόμο, από το θάνατο δηλαδή του διαθέτη και μέχρι την επαγωγή του καταπιστεύματος έχει δικαίωμα προσδοκίας κληρονομίας, το οποίο είναι κεκτημένο, απαλλοτριωτό και όχι κληρονομητό. Εφόσον το εν λόγω περιουσιακό δικαίωμα προσδοκίας είναι απαλλοτριωτό, ο καταπιστευματοδόχος έχει το δικαίωμα να το εκποιήσει, ακόμη και στον ίδιο τον βεβαρημένο με το καταπίστευμα κληρονόμο κατά τις διατάξεις των άρθρων 1942 επ. ΑΚ. Ειδικότερα, μετά την επαγωγή στον κληρονόμο και πριν από την επαγωγή στον καταπιστευματοδόχο είναι επιτρεπτή η διάθεση (απαλλοτρίωση με ευρεία έννοια) του δικαιώματος προσδοκίας από τον φορέα του, τον καταπιστευματοδόχο, είτε με παραίτηση του ίδιου του καταπιστευματοδόχου από το δικαίωμα προσδοκίας κτήσης της κυριότητας επί επίδικου ακινήτου (απώλεια-απόσβεση του δικαιώματος από τον έως τότε δικαιούχο, χωρίς να περιέλθει σε άλλον), είτε με εκποίηση (απαλλοτρίωση με στενή έννοια) του δικαιώματος προσδοκίας, ώστε να περιέλθει σε άλλον, ακόμη και στον ίδιο τον βεβαρημένο. Το δικαίωμα αυτό προσδοκίας του καταπιστευματοδόχου δεν έχουν και οι τυχόν υποκατάστατοί του, όσο δεν έχει εκπέσει ο καταπιστευματοδόχος. Αν ματαιωθεί (για τους προαναφερθέντες λόγους) η επαγωγή της κληρονομίας στον καταπιστευματοδόχο, εφόσον δεν προκύπτει κάτι άλλο από την διαθήκη, η κληρονομία παραμένει στον κληρονόμο (κατ' αναλογία της διάταξης του άρθρου 1936 παρ. 2 ΑΚ). Αν ο καταπιστευματοδόχος δε ζει ούτε έχει συλληφθεί κατά το χρόνο που επάγεται σ' αυτόν η κληρονομία, καθώς και αν αυτός εξέπεσε για οποιονδήποτε λόγο, το καταπίστευμα δεν ματαιώνεται, εφόσον ο διαθέτης έχει ορίσει υποκατάστατο του καταπι-

στευματοδόχου, ο οποίος ζει ή τουλάχιστον έχει συλληφθεί κατά το χρόνο αυτόν. Εξάλλου, όπως προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρ. 156 και 454 ΑΚ, η δήλωση παραίτησης από δικαίωμα, φέρουσα τον χαρακτήρα άφεσης χρέους, με την οποία επέρχεται απόσβεση της ενοχής, είναι επιτρεπτή όταν αφορά απαλλοτριωτό δικαίωμα και δεν απαγορεύεται από καμία διάταξη νόμου, ούτε αντιβαίνει σε τέτοια διάταξη. [...]

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Υπ' αριθ. 3010/2009 (Τμ. 11^ο Τριμ.)

Ταμείο Ασφαλίσεως Συμβολαιογράφων. Η αξίωση του Ταμείου να επιβάλλει σε βάρος συμβολαιογράφου τα εισπραττόμενα κατά την κατάρτιση συμβολαιογραφικών πράξεων δικαιώματα παραγράφεται μετά την παρέλευση δεκαετίας από το τέλος του έτους, εντός του οποίου καταρτίστηκε η οικεία συμβολαιογραφική πράξη. Απορρίπτει την έφεση. Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 1070/2007 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών.

[...] Επειδή το άρθρο 145 του έχοντος εφαρμογή στην προκειμένη υπόθεση Ν. 670/1977 (ΦΕΚ Α6 232) «περί Κώδικος Συμβολαιογράφων» ορίζει ότι το «το Δικαίωμα του Δημοσίου προς επιβολή εις βάρος των συμβολαιογράφων φόρων, τελών χαρτοσήμου και δικαιωμάτων υπέρ τρίτων επί των καταρτιζομένων συμβολαιογραφικών πράξεων παραγράφεται μετά παρέλευσιν 10 ετών από του τέλους του έτους εντός του οποίου καταρτίστη η πράξις». Η διάταξη αυτή αναφέρεται μεν ρητώς στο δικαίωμα μόνον του Δημοσίου για την επιβολή εις βάρος των συμβολαιογράφων φόρων και δικαιωμάτων υπέρ τρίτων, πρέπει, όμως, να ερμηνευθεί για την ταυτότητα του λόγου και για το ενιαίο της ρυθμίσεως, ως έχουσα την έννοια ότι η θεσπιζόμενη με αυτήν την παραγραφή ισχύει και για την αξίωση κάθε άλλου, πλην του Δημοσίου, προσώπου να επιβάλλει εις βάρος των συμβολαιογράφων οφειλόμενα λόγω της καταρτίσεως συμβολαιογραφικών πράξεων δικαιώματα, όπως είναι το διάδικο Ταμείο. Τούτο δε ενόψει και του δικαιολογητικού λόγου για την θέσπιση της ανωτέρω διατάξεως, όπως αυτός προκύπτει από

την εισηγητική έκθεση επί του Ν. 670/1977, στην οποία αναφέρεται ρητώς ότι με την εν λόγω διάταξη περιορίζεται ο χρόνος εντός του οποίου πρέπει να πραγματοποιείται «πας έλεγχος αναφερόμενος εις την υπό των Συμβολαιογράφων εφαρμογήν των περί φόρων, τελών χαρτοσήμου και δικαιωμάτων υπέρ τρίτων διατάξεων, προς αποφυγήν πραγματοποιήσεως ελέγχου μετά παρέλευσιν πολλών ετών, οπότε καθίσταται λίαν δυσχερής, ει μη αδύνατος η παροχή εξηγήσεων υπό του Συμβολαιογράφου προς τον διενεργούντα τον έλεγχον». Ότι αυτή δε ήταν έννοια της ανωτέρω διατάξεως του Ν. 670/1977 αποσαφηνίσθηκε και με τον νεώτερο Κώδικα περί Συμβολαιογράφων, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 2830/2000 (ΦΕΚ Α' 96). Πράγματι με το άρθρο 38 παρ. 1 του νεώτερου αυτού Κώδικος ορίσθηκε, και ρητώς πλέον, ότι παραγράφεται μετά παρέλευση δέκα ετών το δικαίωμα όχι μόνο του Δημοσίου προς επιβολή φόρων και άλλων δικαιωμάτων εις βάρος των συμβολαιογράφων, αλλά και των νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, των ασφαλιστικών ταμείων και οργανισμών και οποιουδήποτε τρίτου (ΣΤΕ 3137/2002). Περαιτέρω, θα πρέπει να γίνει δεκτό, για την ταυτότητα του λόγου και το ενιαίο της ρυθμίσεως, ότι ισχύει η ανωτέρω δεκαετής παραγραφή και για τις οφειλόμενες από τους συμβολαιογράφους ασφαλιστικές εισφορές επί των αμοιβών που εισπράττουν για τις παρεχόμενες από αυτούς υπηρεσίες, έστω και αν οι εισφορές αυτές δεν αναφέρονται ρητώς στη διάταξη του άρθρου 145 του Ν. 670/1977, ούτε στη διάταξη του άρθρου 38 παρ. 1 του Ν. 2830/2000, στις οποίες αναφέρονται μόνο τα δικαιώματα υπέρ τρίτων. Εξάλλου, η ερμηνεία αυτή των προαναφερόμενων διατάξεων προκύπτει και από το ότι η αξίωση του Ταμείου να επιβάλλει σε βάρος των συμβολαιογράφων τα εισπραττόμενα υπέρ του Ταμείου δικαιώματα σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 1 περ. ιστ' του Ν. 4114/1960 – δηλαδή και για τους αναφερόμενους στην περίπτωση αα', αλλά και για τις εισφορές σύμφωνα με τις περιπτώσεις γγ' και δδ' επί των αμοιβών των συμβολαιογράφων, κατά την κατάρτιση των συμβολαιογραφικών πράξεων παραγράφεται μετά την παρέλευση δεκαετίας από το τέλος του έτους, εντός του οποίου

καταρτίσθηκε η οικεία συμβολαιογραφική πράξη.

Επειδή, με την παρ. 8 του άρθρου 21 του ν. 1976/1991 (Α' 184), όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 10 του ν. 2217/1994 (Α' 83) ορίσθηκε ότι: «Τα ποσοστά πρόσθετου τέλους, λόγω εκπρόθεσμης καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών, που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 1469/1984 όπως αυτά αναπροσαρμόστηκαν με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρ. 21 του ν. 1902/1990 και ισχύουν σήμερα, εφαρμόζονται αναλόγως για όλους τους ασφαλιστικούς οργανισμούς, αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. "Τα προαναφερόμενα ποσοστά πρόσθετου τέλους ισχύουν σε όλους τους ασφαλιστικούς οργανισμούς, αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ασχέτως εάν οι ασφαλιστικοί αυτοί οργανισμοί υπάγονταν πριν από την ισχύ του ν.δ. 1/1968 στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εργασίας ή άλλων υπουργείων. Από την ισχύ του παρόντος οι καταστατικές διατάξεις των προαναφερόμενων ασφαλιστικών οργανισμών ή άλλες γενικές διατάξεις, που ρυθμίζουν διαφορετικά την επιβολή κυρώσεων, λόγω εκπρόθεσμης καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών, καταργούνται". Εξάλλου, με την παρ. 3 του άρθρου 56 του ν. 2676/1999 (1 Α') ορίζεται ότι: «Η παράγραφος 8 του άρθρου 21 του ν. 1976/1991 (ΦΕΚ 83 Α'), αντικαθίσταται ως εξής: "Τα ποσοστά πρόσθετου τέλους λόγω εκπρόθεσμης καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 27 του α.ν. 1846/1951, όπως ισχύουν κάθε φορά, εφαρμόζονται αναλόγως για όλους τους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς, αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Από την ισχύ του παρόντος οι καταστατικές διατάξεις των προαναφερόμενων Ασφαλιστικών Οργανισμών ή άλλες γενικές διατάξεις, που ρυθμίζουν διαφορετικά την επιβολή κυρώσεων, λόγω εκπρόθεσμης καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών, καταργούνται".». Τέλος, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 27 του α.ν. 1846/1951, το ποσοστό του πρόσθετου τέλους ορίζεται σε 5% για τον πρώτο μήνα καθυστέρησης και 2% για κάθε επόμενο μήνα και μέ-

χρι 120% συνολικά, στη ρύθμιση δε αυτή υπάγονται όλες οι οφειλόμενες εισφορές, ανεξάρτητα από μισθολογικές περιόδους στις οποίες αναφέρονται. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 36 παρ. 7 του ν.δ. 1/1998 (270 Α'), η εποπτεία του Ταμείου Ασφαλίσεως Συμβολαιογράφων, ασκούμενη αρχικώς από το Υπουργείο Δικαιοσύνης (άρθρο 2 παρ. 1 του ν. 879/1937) υπήχθη στο Υπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας.

Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτουν τα εξής: Κατά τον έλεγχο που διενεργήθηκε στις 27-4-1994 από την αρμόδια υπάλληλο του εκκαλούμενου Ταμείου στο αρχείο του εφεσίβλητου συμβολαιογράφου Αθηνών, προέκυψε, για το χρονικό διάστημα από 1-10-1974 έως 31-12-1993, λόγω εσφαλμένου υπολογισμού των εισφορών που κατέβαλε στο Ταμείο, οφειλή αυτού από εισφορές ποσού 8.491.371 δρχ., οφειλή από τόκους μέχρι την 15-5-1994 επί της ανωτέρω οφειλής ποσού 3.679.521 δρχ., και αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό 4.804.782 δρχ. (σχ. η οικεία έκθεση επιθεώρησης). Ακολούθως, με την 37/12-12-2002 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου καταλογίσθηκε σε βάρος του εφεσίβλητου ποσό 4.524.186 δρχ., και ήδη 13.227,14 ευρώ για κύρια οφειλή κλάδου υγείας και 5.429.023 δρχ. και ήδη 15.932,57 ευρώ [13.277,14 x 120%] για πρόσθετα τέλη επί της κύριας οφειλής, κατ' άρθρο 21 παρ. 8 του ν. 1976/1991, σε συνδυασμό με το άρθρο 56 του ν. 2676/1999. Κατά της πράξεως αυτής ο ασφαλισμένος άσκησε την από 28-2-2000 αίτηση αναθεώρησης ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου του εκκαλούμενου Ταμείου, η οποία όμως απορρίφθηκε με την 16/21-4-2003 απόφασή του. Κατά της αποφάσεως αυτής άσκησε την ένδικη προσφυγή του. Ισχυρίσθηκε δε ότι οποιαδήποτε αξίωση του Ταμείου επί συμβολαίων του που συντάχθηκαν κατά το χρονικό διάστημα από 1-1-1979 έως 31-12-1992 έχει υποπέσει στη δεκαετή παραγραφή των άρθρων 145 του ν. 670/1977 και 38 του ν. 2830/2000, η οποία αρχίζει από το τέλος του έτους που συντάχθηκε το κάθε συμβόλαιο. Περαιτέρω, ισχυρίσθηκε ότι εφόσον η επιβολή προσθέτων τελών από το διάδικο Ταμείο έχει προβλεφθεί με τη διάταξη του άρθρου 56 του ν. 2676/1999, δεν κα-

ταλαμβάνει τις προ της ισχύος του ασφαλιστικές εισφορές και συνεπώς το ποσό των 15.932,57 ευρώ που του καταλογίσθηκε ως πρόσθετα τέλη συνιστά τόκους επί της κύριας οφειλής και η σχετική αξίωση του Ταμείου έχει υποπέσει στην πενταετή παραγραφή του άρθρου 250 του Αστικού Κώδικα. Τέλος προέβαλε ότι ο υπολογισμός των εισφορών και συνακόλουθα των προσθέτων τελών ήταν εσφαλμένος, καθόσον η αξίωση για την κύρια οφειλή προσδιορίστηκε σε 13.227,14 ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί σε 4.524.186 δρχ., ενώ το ορθό ποσό, όπως προκύπτει από τη σχετική έκθεση επιθεώρησης ανέρχεται σε 10.819,04 ευρώ που αντιστοιχούν σε 3.686.589 δρχ. [δηλαδή 8.491.371 μείον 4.804.782], μετά από συμψηφισμό των αχρεωστήτως καταβληθέντων. Εξάλλου, το διάδικο Ταμείο υποστήριξε ότι η διάταξη του άρθρου 145 του ν. 670/1977 και 38 του ν. 2830/2000, αφορά δικαιώματα ή πόρους υπέρ τρίτων και όχι τις ασφαλιστικές εισφορές του ίδιου του συμβολαιογράφου, για τις οποίες εφαρμοστέα είναι η εικοσαετής παραγραφή του άρθρου 249 του Αστικού Κώδικα. Το πρωτόδικο Δικαστήριο με την προσβαλλόμενη του απόφαση έκανε δεκτή την προσφυγή του ήδη εφεσίβλητου και ακύρωσε την προσβαλλόμενη ενώπιόν του απόφαση. Και αυτό γιατί, καταρχάς, έκανε δεκτό ότι για τα εισπραττόμενα κατά την κατάρτιση συμβολαιογραφικών πράξεων δικαιώματα που επιβάλλονται για το διάδικο Ταμείο αδιακρίτως του εάν πρόκειται για εισφορές ή άλλους πόρους του Ταμείου εφαρμόζεται η ανωτέρω δεκαετής παραγραφή από το τέλος του έτους εντός του οποίου καταρτίστηκε η οικεία συμβολαιογραφική πράξη. Έτσι, έκρινε ότι στην προκειμένη περίπτωση η αξίωση του Ταμείου για εισφορές, οι οποίες αφορούν συμβολαιογραφικές πράξεις που καταρτίστηκαν κατά το χρονικό διάστημα από 1-10-1974 έως 31-12-1992, καθώς και τα πρόσθετα τέλη επί της κύριας οφειλής, έχει υποπέσει στην προαναφερόμενη δεκαετή παραγραφή, εφόσον κατά το τέλος του έτους σύνταξης των πράξεων αυτών έως την κοινοποίηση της απόφασης επιβολής εισφορών στις 31-12-2003, όπως προκύπτει από την οικεία έκθεση επίδοσης προς τον προσφεύγοντα είχε παρέλ-

θει η ενλόγω δεκαετία. Ακολούθως, έκανε δεκτό ότι η αξίωση του Ταμείου για την επιβολή εισφορών χρονικού διαστήματος από 1-1 έως 31-12-1993 δεν έχει υποπέσει σε παραγραφή, καθόσον από το τέλος του έτους 1993 μέχρι την κοινοποίηση της πράξεως επιβολής εισφορών δεν είχε παρέλθει η ανωτέρω δεκαετία. Τέλος, ως προς τις μη παραγεγραμμένες αξιώσεις για το έτος 1993, ενόψει του ισχυρισμού του προσφεύγοντος περί εσφαλμένου υπολογισμού των εισφορών και των προσθέτων τελών, το πρωτόδικο Δικαστήριο αφού έλαβε υπόψη ότι τα ποσά των συμβολαιογραφικών πράξεων επί των οποίων υπολογίσθηκαν οι οφειλόμενες εισφορές του προσφεύγοντος δεν προκύπτουν ούτε από την καταλογιστική πράξη, αλλά ούτε και από την έκθεση ελέγχου ή από άλλα στοιχεία του φακέλου, ώστε να είναι δυνατός ο δικαστικός έλεγχος, έκανε δεκτό ότι η πράξη επιβολής των εισφορών δεν ήταν νομίμως αιτιολογημένη. Κατά της αποφάσεως αυτής στρέφεται ήδη το Ταμείο και ισχυρίζεται ότι κατ' εσφαλμένη ερμηνεία του νόμου έγινε δεκτό ότι ισχύει εν προκειμένω δεκαετής παραγραφή, αφού πρόκειται για ασφαλιστικές εισφορές του συμβολαιογράφου και όχι για δικαιώματα υπέρ τρίτων ή πόρους του Ταμείου και ότι για τις ένδικες ασφαλιστικές ισχύει, ελλείψει ειδικής προς τούτο ρύθμισης η γενική 20ετής παραγραφή του άρθρου 246 ΑΚ. Περαιτέρω, ισχυρίζεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 137 του ν. 3655/2008 ισχύει η εικοσαετής παραγραφή, που αρχίζει από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο βεβαιώθηκαν, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από ειδικές διατάξεις που αφορούν τους ΦΚΑ και τους εντασσόμενους σε αυτούς φορείς, κλάδους ή λογαριασμούς για τις απαιτήσεις από μη καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές και ότι η διάταξη αυτή είναι γνησία ερμηνευτική και ως εκ τούτου έχει αναδρομική ισχύ καταλαμβάνουσα και τις ένδικες εισφορές. Περαιτέρω, ισχυρίζεται ότι η καταλογιστική πράξη είναι πλήρως αιτιολογημένη γιατί καθορίζει επακριβώς το εισπρακτέο ποσό από καθυστερούμενες εισφορές, τόκους, πρόστιμα κ.λπ. και τη χρονική περίοδο στην οποία αντιστοιχούν σύμφωνα με την έκθεση ελέγχου του αρμοδίου οργάνου του Ταμείου.

Επειδή, είναι νόμω αβάσιμος ο ισχυρισμός του διάδικου Ταμείου περί εικοσαετούς παραγραφής των αξιώσεων από οφειλόμενες ασφαλιστικές εισφορές σύμφωνα με το άρθρο 137 του ν. 3655/2008. Και αυτό γιατί η ενλόγω διάταξη αφορά την αξίωση προς είσπραξη των ήδη βεβαιωθείσων εισφορών και όχι την αξίωση για την κατ' αρχήν επιβολή αυτών περί της οποίας πρόκειται στην κρινόμενη υπόθεση.

Επειδή, περαιτέρω, το Δικαστήριο λαμβάνοντας υπόψη ότι α) έχει παραγραφεί σύμφωνα με τα ανωτέρω η αξίωση του εκκαλούντος Ταμείου προς είσπραξη των εισφορών κατά το χρονικό διάστημα από 1-1-1972 έως 31-12-1992, καθώς και των οικείων προσθέτων τελών, λόγω της παρόδου δεκαετίας από το τέλος του έτους σύνταξης των σχετικών συμβολαιογραφικών πράξεων έως τις 31-3-2003 που κοινοποιήθηκε η προαναφερόμενη καταλογιστική πράξη και ότι β) δεν έχει παραγραφεί η αξίωση του διάδικου Ταμείου προς είσπραξη των οφειλών για το χρονικό διάστημα από 1-1 έως 31-12-1993 και των σχετικών προσαυξήσεων. Όμως, από την προαναφερόμενη έκθεση επιθεωρήσεως προκύπτουν εισφορές για το Μάιο του έτους 1993 ύψους 2,35 δρχ. και για τον Ιούνιο του ίδιου έτους εισφορές ύψους 1.000 δρχ., ποσά τα οποία μαζί με τις νόμιμες προσαυξήσεις τους συμψηφίζονται σε κάθε περίπτωση προς το ανωτέρω οφειλόμενο ποσό εκ μέρους του Ταμείου προς τον εφεσίβλητο που έχει καταβληθεί αχρεωστήτως, κρίνει ότι ο εφεσίβλητος για τους ανωτέρω λόγους δεν οφείλει τις ένδικες εισφορές προς το εκκαλούν Ταμείο. Κρίνοντας έτσι με την εκκαλούμενή του απόφαση το πρωτόδικο Δικαστήριο, έστω και με εν μέρει διαφορετική αιτιολογία, ορθά το νόμο ερμήνευσε και εφάρμοσε, πρέπει δε να απορριφθούν όλοι οι αντίθετοι λόγοι του εκκαλούντος Ταμείου ως αβάσιμοι.

Επειδή, κατ' ακολουθία πρέπει να απορριφθεί η ένδικη έφεση και να καταδικασθεί το Ταμείο στη δικαστική δαπάνη του εφεσίβλητου (άρθρο 285 παρ. 1 του ΚΔΔ).

ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Υπ' αριθ. 807/2009

Αίρεση στη διαθήκη. Στην εγκατάσταση κλη-

ρονόμου με αναβλητική αίρεση, βεβαρημένος με το καταπίστευμα είναι το πρόσωπο στο οποίο πρέπει, κατά τη θέληση του διαθέτη να παραμείνει η κληρονομία μέχρι την πλήρωση της αίρεσης, οπότε και υποχρεούται να αποκαταστήσει την κληρονομία στον υπό αίρεση εγκατάστατο. Σε περίπτωση μатаιωσεώς της η εγκατάσταση θεωρείται ότι δεν έγινε. Στην εγκατάσταση κληρονόμου υπό διαλυτική αίρεση, ο εγκατάστατος μέχρι την πλήρωση της αίρεσης είναι κληρονόμος και λαμβάνει αμέσως την κληρονομία, από το θάνατο του διαθέτη. Όταν πληρωθεί η αίρεση ο υπό αίρεση εγκατάστατος θεωρείται βεβαρημένος με καθολικό καταπίστευμα, οπότε και έχει την υποχρέωση να παραδώσει την κληρονομία στον καταπίστευματοδόχο, ο οποίος, αν δεν έχει οριστεί από το διαθέτη, είναι αυτός που θα κληρονομούσε εξ αδιαθέτου το διαθέτη, αν αυτός πέθαινε κατά την πλήρωση της αίρεσης. Όταν όμως μатаιωθεί η αίρεση, τότε καθίσταται οριστικά κληρονόμος εκείνος που εγκαταστάθηκε με διαλυτική αίρεση. Σε περίπτωση που η ισχύς της διάταξης τελευταίας βούλησης έχει εξαρτηθεί από το διαθέτη με εξουσιαστική αίρεση, δηλαδή με την αίρεση ότι ο τετιμημένος εντός χρονικού διαστήματος απροσδιόριστης διάρκειας θα παραλείψει ή θα εξακολουθήσει να πράττει κάτι, σε περίπτωση αμφιβολίας, λογίζεται ότι τελεί υπό διαλυτική αίρεση αντίθετου περιεχομένου, οπότε λαμβάνει αμέσως το καταληφθέν, αλλά αν επιχειρήσει την απαγορευθείσα πράξη ή διακόψει την επιβληθείσα, παύει να είναι κληρονόμος και χωρεί η επαγωγή του καταπιστεύματος.

[...] Από τις διατάξεις των άρθρων 201 επ., 1797, 1925, 1926 ΑΚ προκύπτει ότι όπως σε κάθε δικαιοπραξία έτσι και στη διαθήκη μπορεί να προστεθεί αίρεση, δηλαδή προσθήκη, διά της οποίας η ενέργειά της εξαρτάται από γεγονός μέλλον και αβέβαιο. Ανάλογα με το είδος της αίρεσης (αναβλητική-διαλυτική) η ενέργεια της δικαιοπραξίας ποικίλλει, και επί μεν αναβλητικής

τα αποτελέσματα της δικαιοπραξίας αναβάλλονται μέχρις ότου συμβεί το μέλλον και αβέβαιο γεγονός, με την επέλευση του οποίου αρχίζει η ενέργεια της δικαιοπραξίας, επί δε διαλυτικής τα αποτελέσματα της δικαιοπραξίας ανατρέπονται ευθύς ως συμβεί το μέλλον και αβέβαιο γεγονός και επανέρχεται αυτοδικαίως η προ της δικαιοπραξίας κατάσταση. Στην εγκατάσταση κληρονόμου με αναβλητική αίρεση, η επαγωγή της κληρονομίας δεν αναβάλλεται ούτε μεσολαβεί στάδιο σχολάζουσας, αλλά η επαγωγή της κληρονομίας γίνεται υπέρ εκείνου, ο οποίος, κατά τη συναγομένη θέληση του διαθέτη, πρέπει να έχει την κληρονομία μέχρι την πλήρωση της (αναβλητικής) αίρεσης και ο οποίος έχει την υποχρέωση μόλις πληρωθεί η αίρεση να αποκαταστήσει την κληρονομία στον υπό αίρεση εγκατάστατο. Επομένως η εγκατάσταση κληρονόμου υπό αναβλητική αίρεση ισχύει ως καθολικό καταπίστευμα και τιμώμενος με το καταπίστευμα (καταπιστευματοδόχος) είναι εκείνος που έχει γραφεί υπό αίρεση ή προθεσμία και ηρτημένης της αιρέσεως έχει δικαίωμα προσδοκίας, ενώ βεβαρημένος με το καταπίστευμα είναι το πρόσωπο στο οποίο πρέπει, κατά τη θέληση του διαθέτη να παραμείνει η κληρονομία μέχρι την πλήρωση της αίρεσης, οπότε και υποχρεούται ν' αποκαταστήσει την κληρονομία στον υπό αίρεση εγκατάστατο (καταπιστευματοδόχο).

Σε περίπτωση ματαιώσεως της αναβλητικής αίρεσης η εγκατάσταση θεωρείται ότι δεν έγινε ποτέ και αίρεται κάθε δικαίωμα προσδοκίας από την αίρεση (ΑΠ 613/2005 στη ΝΟΜΟΣ, Γ. Μπαλή, *Κληρονομικό δίκαιο*, παρ. 107, σελ. 156, *Γενικές αρχές αστικού δικαίου*, παρ. 93 επ., σελ. 251 επ., Ν. Παπαντωνίου, *Κληρονομικό δίκαιο*, παρ. 59, σελ. 250 επ., Α. Τούση, *Κληρονομικό δίκαιο*, τόμ. Α', παρ. 69 επ., σελ. 192 επ., Σταθόπουλου-Γεωργιάδη, άρθρο 201 επ. ΑΚ, σελ. 334 Κ. Παπαδόπουλου, *Αγωγές κληρονομικού δικαίου*, τόμ. Α', σελ. 135.

Αντίθετα στην εγκατάσταση κληρονόμου υπό διαλυτική αίρεση, ο εγκατάστατος μέχρι την πλήρωση της (διαλυτικής) αίρεσης είναι κληρονόμος και λαμβάνει αμέσως την κληρονομία, από το θάνατο του διαθέτη. Όταν όμως πληρωθεί η αίρεση, ο υπό αίρεση εγκατάστατος θεω-

ρείται βεβαρημένος με καθολικό καταπίστευμα, οπότε παύει να είναι κληρονόμος και έχει την υποχρέωση να παραδώσει την κληρονομία στο πρόσωπο που ο διαθέτης όρισε κατά τις αρχές του καθολικού καταπιστεύματος (καταπιστευματοδόχο), ο οποίος, αν δεν έχει οριστεί από το διαθέτη, είναι αυτός που θα κληρονομούσε εξ αδιαθέτου το διαθέτη, αν αυτός πέθαινε κατά την πλήρωση της αίρεσης. Όταν όμως ματαιωθεί η αίρεση, καταστεί δηλαδή βέβαιο ότι δεν πρόκειται να συμβεί το γεγονός από το οποίο εξαρτήθηκε η εγκατάσταση ή η ανατροπή της, τότε καθίσταται οριστικά κληρονόμος εκείνος που εγκαταστάθηκε με διαλυτική αίρεση, ενώ ματαιώνεται οριστικά η επαγωγή της κληρονομίας στον καταπιστευματοδόχο (ΑΠ 829/2007 στη ΝΟΜΟΣ, Γ. Μπαλή, *Κληρονομικό δίκαιο*, παρ. 108, σελ. 158, Ν. Παπαντωνίου, *Κληρονομικό δίκαιο*, παρ. 59 β, σελ. 253, Τούση, *Κληρονομικό δίκαιο*, τόμ. Α', παρ. 71, σελ. 194-195, Κ. Παπαδόπουλου, ό.π., σελ. 136).

Εξάλλου από τη διάταξη του άρθρου 1798 ΑΚ κατά την οποία «αν με τη διάταξη τελευταίας βούλησης έχει καταληφθεί οτιδήποτε με την αίρεση ότι ο τιμώμενος θα παραλείψει κάτι ή θα εξακολουθήσει να κάνει κάτι μέσα σε απροσδιόριστο χρονικό διάστημα, σε περίπτωση αμφιβολίας, θεωρείται ότι η διάταξη έχει τεθεί με διαλυτική αίρεση αντίθετου περιεχομένου», προκύπτει ότι σε περίπτωση που η ισχύς της διάταξης τελευταίας βούλησης έχει εξαρτηθεί από το διαθέτη με εξουσιαστική αίρεση, δηλαδή με την αίρεση ότι ο τετιμημένος εντός χρονικού διαστήματος απροσδιόριστης διάρκειας θα παραλείψει ή θα εξακολουθήσει να πράττει κάτι, τότε σε περίπτωση αμφιβολίας, λογίζεται ότι τελεί υπό διαλυτική αίρεση αντίθετου περιεχομένου.

Επομένως στην περίπτωση αυτή ο τετιμημένος λαμβάνει αμέσως το καταληφθέν, αλλά αν στη συνέχεια επιχειρήσει την απαγορευθείσα πράξη, ή διακόψει την επιβληθείσα (οι οποίες σημειωτέον θα πρέπει να τελούν υπό τη σφαίρα εξουσιαστικής του βλ. Κ. Μπαλή, *Γεν. Αρχ. παρ. 103* σελ. 280), τότε θα χωρήσει η ενέργεια της διαλυτικής αίρεσης, οπότε αυτός παύει να είναι κληρονόμος και χωρεί η επαγωγή του καταπιστεύματος κατ' άρθρο 1926 ΑΚ (Κ. Μπαλή,

Κληρ. Δικ., παρ. 109, Βουζικά, Κληρ. Δικ., παρ. 118, Σταθόπουλου-Γεωργιάδη, άρθρο 1798 ΑΚ, Ν. Παπαντωνίου, ό.π., παρ. 59 δ, σελ. 253 επ.).

Περαιτέρω από τη διάταξη του άρθρου 522 ΚΠολΔ προκύπτει ότι με την άσκηση της έφεσης η υπόθεση μεταβιβάζεται στο δευτεροβάθμιο Δικαστήριο μέσα στα όρια που καθορίζονται από την έφεση και τους πρόσθετους λόγους. Από το μεταβιβαστικό αυτό αποτέλεσμα της έφεσης, το Εφετείο αποκτά την εξουσία να εξετάσει όλους τους ισχυρισμούς που υποβάλλονται κατά τις διατάξεις των άρθρων 525-527 ΚΠολΔ τόσο από τη μια πλευρά όσο και από την άλλη και, παρόλο που ο εκκαλών με την έφεση παραπονείται γιατί η αγωγή απορρίφθηκε ως ουσιαστικά αβάσιμη, να κρίνει, μετά από αυτεπάγγελτη μάλιστα έρευνα, ότι η αγωγή δεν είναι νόμιμη ή είναι άοριστη ή απαράδεκτη.

Στην περίπτωση αυτή επειδή δεν επιτρέπεται να αντικατασταθούν οι αιτιολογίες της εκκαλούμενης απόφασης, κατά τη διάταξη του άρθρου 534 του ίδιου Κώδικα, αφού η αντικατάσταση αυτή οδηγεί σε διαφορετικό, κατά το αποτέλεσμα, διατακτικό, εξαφανίζεται η εκκαλούμενη απόφαση και απορρίπτεται η αγωγή γι' αυτόν τον τυπικό λόγο, και μάλιστα χωρίς ειδικό γι' αυτό παράπονο, κατά τη διάταξη του άρθρου 533 παρ. 1 ΚΠολΔ, δεδομένου ότι η απόφαση αυτή είναι επωφελέστερη από την εκκληθείσα για τον εκκαλούντα (ΑΠ 731/1991, ΑΠ 1039/1990, ΕφΘεσ 1188/2007, ΕφΔωδ 69/2007, ΕφΔωδ 295/2005, ΕφΑθ 190/2000, ΕφΘεσ 2834/2001, ΕφΑθ 1502/1998 στη ΝΟΜΟΣ).

Τέλος από τη διάταξη του άρθρου 298 ΚΠολΔ, η οποία κατ' άρθρο 299 του ίδιου Κώδικα εφαρμόζεται αναλογικά και επί ενδίκων μέσων, προκύπτει ότι ο εναγόμενος, εφ' όσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του ουσιαστικού δικαίου, μπορεί ν' αποδεχθεί την αγωγή αναγνωρίζοντας ολικά ή εν μέρει το δικαίωμα που έχει ασκηθεί με αυτή. Η αποδοχή μπορεί να γίνει είτε με δήλωσή του ενώπιον του Δικαστηρίου ή του πληρεξουσίου δικηγόρου του, που είναι εφοδιασμένος με ειδική, γι' αυτό το σκοπό, πληρεξουσιότητα, που καταχωρίζεται στα πρακτικά, ή με τις προτάσεις, είτε με δικόγραφο που επιδίδεται στον ενάγοντα, είτε σιωπηρά με πράξεις από τις

οποίες συνάγεται σαφώς η θέλησή του ν' αποδεχθεί την αγωγή, χωρίς ν' απαιτείται και η χρήση πανηγυρικών εκφράσεων. Αν γίνει αποδοχή της αγωγής, εκδίδεται απόφαση σύμφωνα με αυτήν, αναγνωρίζεται δηλαδή ότι ισχύει πράγματι το συμπέρασμα του δικανικού συλλογισμού στον οποίο αναφέρεται το αίτημα της αγωγής, έστω και αν ο συλλογισμός αυτός είναι νομικά αβάσιμος, η νομική ή η ουσιαστική βασιμότητα του οποίου δεν ερευνάται από το Δικαστήριο, αφού ο εναγόμενος αναγνωρίζει την ύπαρξη της επίδικης υποχρέωσης (ΑΠ 1059/2001 ΕφΑθ 573/2001, ΕφΑθ 2931/2000, ΕφΑθ 8232/2000 ΕφΛαρ 189/2003, ΕφΑθ 1716/1988, ΕφΠατρ 926/1996 στη ΝΟΜΟΣ).

Στην προκείμενη περίπτωση με την από 12.2.2004 ενώπιον του πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου αγωγή της επί της οποίας εκδόθηκε η εκκαλούμενη απόφαση, η ενάγουσα και ήδη εκκαλούσα, με την ιδιότητα που παρίσταται στο Δικαστήριο, ως δικαστική συμπαραστάτρια του τελούντος σε κατάσταση πλήρους στερητικής δικαστικής συμπάραστασης ανιψιού της Α.Γ.Τ. εξέθετε τα εξής: Ότι ο στις 27.3.2000 απεβίωσε στην Αθήνα ο ηλικίας τότε 91 ετών σύζυγος της προαποβιώσας, κατά το έτος 1974, αδελφή της Κ. και πατέρας του προαναφερόμενου ανιψιού της Γ.Α.Τ., ο οποίος κατά το χρόνο του θανάτου κατέλειπε τ' αναφερόμενα στην αγωγή ακίνητα περιουσιακά στοιχεία συνολικής αντικειμενικής αξίας 103.209,92 ευρώ, καθώς και δύο λογαριασμούς καταθέσεων της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος συνολικού ύψους καταθέσεων 32.351,58 ευρώ. Ότι ο εν λόγω αποβιώσας κατέλειπε την από 23.7.1998 ιδιόγραφη διαθήκη του που δημοσιεύθηκε από το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών, στην οποία αναφέρει επί λέξει τα εξής «εγώ ο Γ.Α.Τ. με τα ίδια μου τα χέρια γράφω την παρούσα διαθήκη μου και δηλώνω ότι μετά το θάνατό μου, όλη μου η περιουσία κινητή, ακίνητα-χρήματα τίτλοι και οτιδήποτε άλλο ευρεθεί εδώ ή οπουδήποτε αλλού, Λ. κ.λπ. επιθυμώ να περιέλθει στην αγαπημένη μου γυναίκα Ε.Γ.Τ. που με αγάπη και ανθρωπιά στάθηκε στο πλευρό μας εμού και του Α., παιδιού μας με ειδικές ανάγκες, κατά πλήρη κυριότητα και νομή και την απόλυτη διαχείριση αυτών εφ'

όσον η συμπεριφορά της προς εμάς θα είναι ίδια με την παραπάνω και στο μέλλον».

Ότι από το περιεχόμενο αυτό της διαθήκης προκύπτει ότι με αυτήν ο εν λόγω αποβιώσας εγκατέστησε μοναδική κληρονόμο του σε ολόκληρη την κληρονομιά περιουσία του την από το δεύτερο, κατά το έτος 1980 τελεσθέντα, γάμο του σύζυγό του Ε. συζ. Γ.Τ., υπό την αίρεση ότι η τελευταία θα εξακολουθούσε και στο μέλλον και εφ' όρου ζωής της να φροντίζει και να περιθάλπει το προαναφερόμενο ανήμπορο και πλήρως ανίκανο να αυτοεξυπηρετηθεί τέκνο του, που, από την κατά το έτος 1957 γέννησή του, έπασχε από το σύνδρομο Down, στη μελλοντική εξασφάλιση του οποίου και μόνο και εφ' όρου ζωής του αποσκοπούσε με τη διαθήκη του.

Ότι στις 15.4.2000, δηλαδή δεκαεννέα μόλις ημέρες μετά το θάνατό του άνω διαθέτη απεβίωσε και η εν λόγω, σε δεύτερο γάμο, τετιμημένη σύζυγός του, οπότε εξαιτίας της επελθούσας πραγματικής αδυναμίας της τελευταίας να φροντίζει και να περιθάλπει το τέκνο του, επήλθε πλήρωση της αίρεσης υπό την οποία τελούσε η εγκατάστασή της, και συνακόλουθα εκείνη από την πλήρωση της αίρεσης έπαψε να είναι κληρονόμος του διαθέτη, η κληρονομία του οποίου μετά ταύτα επήχθη αυτοδικαίως στο εν λόγω τέκνο του, το οποίο άλλωστε είναι και ο μοναδικός εξ αδιαθέτου κληρονόμος του. Όμως οι εναγόμενοι, που είναι εξ αδιαθέτου κληρονόμοι της παραπάνω τετιμημένης συζύγου του διαθέτη, η πρώτη εκ των οποίων απεβίωσε διαρκούσης της εκκρεμοδικίας και ως προς αυτήν συνεχίζουν τη δίκη οι εξ αδιαθέτου κληρονόμοι της, αμφισβητούν το εν λόγω κληρονομικό του δικαίωμα. Με βάση το ιστορικό αυτό ζήτησε κυρίως να αναγνωρισθεί ότι, το κατά τ' ανωτέρω εκ μέρους της εκπροσωπούμενο τέκνο του διαθέτη Γ.Α.Τ. είναι μοναδικός εκ διαθήκης κληρονόμος του τελευταίου δυνάμει της προαναφερόμενης από 23.7.1998 ιδιόγραφης διαθήκης του. Επικουρικά και για την περίπτωση που ήθελε απορριφθεί η εν λόγω κύρια βάση της αγωγής και δεδομένου ότι ο διαθέτης, εκτός εκείνων που άφησε με την παραπάνω ιδιόγραφη διαθήκη του, δεν κατέλιπε κανένα άλλο περιουσιακό στοιχείο, με συνέπεια να προσβάλλεται με τη διαθήκη αυτή, το δικαίω-

μα της νόμιμης μοίρας του, ζήτησε ν' αναγνωρισθεί ότι το εν λόγω τέκνο του διαθέτη συντρέχει ως αναγκαίος κληρονόμος του τελευταίου κατά το ποσοστό της νόμιμης μοίρας του που ανέρχεται σε ποσοστό 3/8 εξ αδιαθέτου σε ολόκληρη την κληρονομιά περιουσία του και να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι που κατακρατούν ως κληρονόμοι τα κληρονομιά, αντιποιούμενα το κληρονομικό του δικαίωμα, να του τα αποδώσουν. Το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, με την εκκαλούμενη απόφασή του, αφού έκρινε νόμιμη την αγωγή και ως προς τις δύο βάσεις της, στη συνέχεια την απέρριψε ως αβάσιμη στην ουσία της κατά την κύρια βάση της, ενώ την έκανε δεκτή κατά ένα μέρος ως προς την επικουρική της βάση και κατά το αναγνωριστικό της αίτημα και αναγνώρισε ότι το προαναφερόμενο και εκ μέρους της ενάγουσας εκπροσωπούμενο τέκνο του αποβιώσαντος στις 27.3.2000 διαθέτη Γ.Τ. συντρέχει ως αναγκαίος κληρονόμος του τελευταίου κατά το ποσοστό της νόμιμης μοίρας του, που ανέρχεται σε ποσοστό 3/8 εξ αδιαθέτου επί των αναφερόμενων στην αγωγή ακίνητων περιουσιακών στοιχείων. Κατά της απόφασης αυτής παραπονείται με την ένδικη έφεσή της η ενάγουσα με την προαναφερόμενη ιδιότητά της και ήδη εκκαλούσα και ζητεί για τους διαλαμβανόμενους σ' αυτήν λόγους να εξαφανισθεί η εκκαλούμενη απόφαση με σκοπό να γίνει δεκτή στο σύνολό της η αγωγή. Με το προαναφερόμενο, όμως, περιεχόμενο και αίτημα η κύρια βάση της αγωγής δεν ήταν νόμιμη και έπρεπε γι' αυτό το λόγο ν' απορριφθεί, αφού σύμφωνα με τα εκτιθέμενα σ' αυτήν με την επίμαχη ιδιόγραφη διαθήκη του, ο άνω διαθέτης εγκατέστησε μοναδική κληρονόμο του σε ολόκληρη την κληρονομιά περιουσία του την από το δεύτερο γάμο του σύζυγό του Ε. συζ. Γ.Τ., υπό την αίρεση (εξουσιαστική) ότι η τελευταία θα συνέχιζε και στο μέλλον και εφόρου ζωής να φροντίζει και να περιθάλπει το ανήμπορο και ανίκανο να αυτοεξυπηρετηθεί τέκνο του, και η ενάγουσα δεν ισχυρίζεται περαιτέρω ότι η εν λόγω τετιμημένη-σύζυγος του διαθέτη, ενόσω ζούσε, δεν επέδειξε την επιβληθείσα σ' αυτήν με τη διαθήκη, ως άνω, καλή συμπεριφορά και ότι σταμάτησε να φροντίζει και να περιθάλπει το εκπροσωπούμενο από την ενάγουσα τέκνο του διαθέ-

τη, έτσι ώστε να πληρωθεί η αίρεση υπό την οποία τελούσε η εγκατάστασή της και μετά ταύτα, σύμφωνα και με όσα εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, να πάψει να είναι κληρονόμος του τελευταίου και να επαχθεί η κληρονομία στο εν λόγω τέκνο του (διαθέτη), που ήταν και ο μοναδικός εξ αδιαθέτου κληρονόμος του κατά το χρόνο πλήρωσης της αίρεσης.

Εξάλλου το γεγονός ότι η εν λόγω τετιμημένη απεβίωσε δεκαεννέα ημέρες μετά το θάνατο του διαθέτη, με συνέπεια να επέλθει πραγματική αδυναμία περίθαλψης του τέκνου του διαθέτη εκ μέρους της, δεν ασκεί επιρροή ούτε και επέφερε πλήρωση της αίρεσης υπό την οποία τελούσε η εγκατάστασή της (τετιμημένης), όπως εσφαλμένα υπολαμβάνει η ενάγουσα, καθόσον σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στην αγωγή, το μέλλον και αβέβαιο γεγονός από το οποίο εξαρτήθηκε η πλήρωση της αίρεσης δεν ήταν ο θάνατος της τετιμημένης συζύγου του διαθέτη, αλλά η μη επίδειξη εκ μέρους της και εφόρου ζωής της της επιβληθείσας με τη διαθήκη καλής συμπεριφοράς απέναντι στο τέκνο του διαθέτη, γεγονός το οποίο, όπως προεκτέθηκε, δεν ισχυρίζεται με την αγωγή της η ενάγουσα ότι συνέβη, τα όσα δε αντίθετα υποστηρίζει με τους πέντε πρώτους λόγους της εφέσεώς της κρίνονται αβάσιμα και απορριπτέα.

Εσφαλε επομένως το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο που με την εκκαλούμενη απόφασή του έκρινε νόμιμη την εν λόγω κύρια βάση της αγωγής και στη συνέχεια την απέρριψε ως αβάσιμη στην ουσία της. Για το λόγο αυτό, μετά από αυτεπάγγελτη έρευνα από το Δικαστήριο τούτο της νομικής βασιμότητας της εν λόγω κύριας βάσης της αγωγής, και δεδομένου ότι στην προκείμενη περίπτωση, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, δεν επιτρέπεται η αντικατάσταση της αιτιολογίας της εκκαλούμενης απόφασης, πρέπει να γίνει δεκτή η έφεση ως και κατ' ουσίαν βάσιμη, να εξαφανισθεί κατά το κεφάλαιό της αυτό η εκκαλούμενη απόφαση και αφού κρατηθεί και δικασθεί από το Δικαστήριο τούτο κατά το κεφάλαιό της αυτό η υπόθεση ν' απορριφθεί ως μη νόμιμη η κύρια βάση της αγωγής έναντι των τριών τελευταίων εναγομένων. Έναντι όμως των λοιπών εναγομένων οι οποίοι με δή-

λωση στο ακροατήριο του εφοδιασμένου με ειδική πληρεξουσιότητα πληρεξούσιου δικηγόρου τους που καταχωρήθηκε στα πρακτικά και με τις προτάσεις τους, δηλώνουν ότι αποδέχονται την ένδικη αγωγή και την έφεση, πρέπει να γίνει δεκτή η αγωγή ως και κατ' ουσίαν βάσιμη κατά την εν λόγω κύρια βάση της, όπως ορίζεται ειδικότερα στο διατακτικό, και επομένως έναντι των τελευταίων παρέλκει η έρευνα της επικουρικής βάσης της αγωγής.

Από τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 1 και 2 του Ν 5638/1932 «περί καταθέσεως σε Κοινό λογαριασμό», όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ΝΔ 951/1971 και διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 124 παρ. Δ του ΝΔ 118/1973, προκύπτει ότι χρηματική κατάθεση σε Τράπεζα σε ανοιχτό λογαριασμό επ' ονόματι δύο ή περισσότερων από κοινού, είναι κατά την έννοια του νόμου αυτού, η κατάθεση η οποία περιέχει τον όρο, ότι από το λογαριασμό αυτό μπορεί να κάνει χρήση, εν όλω ή εν μέρει, χωρίς τη σύμπραξη των λοιπών, είτε ένας, είτε μερικοί, είτε όλοι οι κατ' ιδίαν δικαιούχοι, και είναι αδιάφορο αν τα χρήματα της κατάθεσης ανήκουν σε όλους εκείνους υπέρ των οποίων έγινε η κατάθεση, ή σε έναν, ή σε ορισμένους από αυτούς, η κατάθεση δε αυτή μπορεί να γίνει σε κοινό λογαριασμό με προθεσμία ή ταμειυτηρίου υπό προειδοποίηση.

Από τις διατάξεις αυτές σε συνδυασμό με εκείνες του άρθρου 2 παρ. 1 του ΝΔ 17.7/13.8.1923 «περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιριών» 411, 489, 490, 491 και 493 ΑΚ προκύπτει ότι σε περίπτωση μιας τέτοιας χρηματικής κατάθεσης (όπως η προβλεπόμενη από το παραπάνω άρθρο 1 του άνω Ν 5638/1932), στο όνομα του ίδιου του καταθέτη και τρίτου ή τρίτων προσώπων, παράγεται μεταξύ του καταθέτη και του τρίτου αφενός, και του δέκτη της καταθέσεως-νομικού προσώπου-αφετέρου, ενεργητική εις ολόκληρο ενοχή με αποτέλεσμα η ανάληψη των χρημάτων της κατάθεσης (εν όλω ή εν μέρει) από έναν από τους δικαιούχους να γίνεται εξ ιδίου δικαίου, εάν δε αναληφθεί ολόκληρο το ποσό της κατάθεσης από ένα μόνο δικαιούχο, επέρχεται απόσβεση της απαιτήσεως καθ' ολοκληρίαν έναντι της Τράπεζας και ως προς τον άλλο, δηλαδή τον μη αναλαμβανοντα δικαιούχο, ο οποίος εκ του νόμου αποκτά

απαίτηση έναντι εκείνου που ανέλαβε ολόκληρη την κατάθεση, για την καταβολή ποσού ίσου προς το μισό της κατάθεσης, εκτός αν από την μεταξύ τους εσωτερική σχέση προκύπτει άλλη αναλογία ή δικαίωμα επί ολόκληρου του ποσού ή έλλειψη δικαιώματος αναγωγής εκ μέρους εκείνου που δεν έκανε την ανάληψη του ποσού (ΑΠ 877/2008, ΑΠ 1545/2008, ΑΠ 1462/2006, ΑΠ 380/2006, ΑΠ 1357/2002, ΑΠ 855/2002, ΕφΑθ 5363/2004, ΕφΑθ 5975/2006, ΕφΛαρ 43/2001, ΕφΑθ 7530/1997 ΕφΔωδ 29/1999 στη ΝΟΜΟΣ).

Περαιτέρω, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 2 του ίδιου, ως άνω Ν 5638/1932, επί των εν λόγω καταθέσεων (σε κοινό λογαριασμό) μπορεί να τεθεί επιπρόσθετα ο όρος ότι αν πεθάνει ο ένας συνδικαιούχος η κατάθεση και ο εξ αυτής λογαριασμός θα περιέρχεται αυτοδικαίως στους λοιπούς συνδικαιούχους της κατάθεσης που επιζούν, ενώ σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 3 του ίδιου νόμου, οι κληρονόμοι του τελευτήσαντος (καταθέτη) είτε εξ αδιαθέτου, είτε εκ διαθήκης, συμπεριλαμβανομένων και των αναγκαιών δεν έχουν κανένα δικαίωμα στην κατάθεση.

Από το συνδυασμό των παραπάνω διατάξεων προκύπτει ότι, αναφορικά με την τύχη του κοινού λογαριασμού σε περίπτωση θανάτου ενός εκ των συγκαταθετών, θα πρέπει να διακριθούν οι ακόλουθες περιπτώσεις: α) Αν δεν έχει τεθεί ο όρος του άρθρου 2 (ότι δηλαδή μετά το θάνατο κάποιου συγκαταθέτη η κατάθεση και ο λογαριασμός θα περιέρχεται αυτοδικαίως στους λοιπούς επιζώντες), οι κληρονόμοι του αποβιώσαντος καταθέτη, λόγω της προαναφερόμενης απαγόρευσης που θέτει η διάταξη του άρθρου 3 του παραπάνω Ν 5638/1932, δεν υπεισέρχεται έναντι της Τράπεζας στη θέση συνδικαιούχου της κατάθεσης με βάση το κληρονομικό τους δικαίωμα, αλλά απλώς έχουν το δικαίωμα ν' απαιτήσουν από τους υπόλοιπους συγκαταθέτες το μέρος της κατάθεσης που αντιστοιχεί στο δικαιολογικό τους με βάση την εσωτερική σχέση των καταθετών. β) Αν αντίθετα έχει τεθεί ο όρος του άρθρου 2 του Ν 5638/1932, τότε οι κληρονόμοι του αποβιώσαντος καταθέτη αποξενώνονται πλήρως από το ποσό της κατάθεσης, το οποίο εξαιρείται από την κληρονομία και περιέρχεται

αυτοδικαία στους επιζώντες συγκαταθέτες, χωρίς να μπορούν οι εν λόγω κληρονόμοι να αντλήσουν δικαιώματα από την εσωτερική σχέση των τελευταίων με τον κληρονομούμενο (ΑΠ 380/2006, ΑΠ 1998/2006, ΑΠ 540/1998, ΕφΑθ 7530/1997, ΕφΑθ 5774/1995 στη ΝΟΜΟΣ).

Για να εξισορροπηθούν οι παραπάνω εξαιρετικά ευνοϊκές διατάξεις υπέρ των καταθετών κοινού λογαριασμού και αντίστοιχα οι αυστηρές ρυθμίσεις σε βάρος των αναγκαιών κληρονόμων, για τους οποίους οι σχετικές διατάξεις είναι αναγκαστικού δικαίου (άρθρο 1825 επ. ΑΚ), εισήχθη η διάταξη του άρθρου 117 του ΕισΝΑΚ, σύμφωνα με την οποία, εφ' όσον με την κατάθεση σε κοινό λογαριασμό συντελέστηκε δωρεά, αυτή κρίνεται, ως προς το δικαίο της νόμιμης μοίρας, ως δωρεά (προκειμένου για καταθέτη που απεβίωσε μετά την εισαγωγή του ΑΚ). Έτσι προστίθεται στην κληρονομία για τον υπολογισμό της νόμιμης μοίρας κατά τους όρους του άρθρου 1831 ΑΚ και υπόκειται σε ανατροπή ως άστοργος δωρεά κατά το άρθρο 1835 ΑΚ. Έτσι ο μεριδούχος προς άσκηση των δικαιωμάτων του πρέπει να επικαλεστεί και σε περίπτωση αμφισβήτησης ν' αποδείξει ότι με την κατάθεση σε κοινό λογαριασμό συντελέστηκε δωρεά και ποιο ακριβώς είναι το δωρηθέν ποσό. Αν δεν συντρέχουν οι όροι εφαρμογής των περί νόμιμης μοίρας διατάξεων οι εν λόγω κληρονόμοι δεν έχουν κανένα δικαίωμα πάνω σ' αυτό τέτοιο λογαριασμό του δικαιοπαρόχου τους (ΑΠ 1998/2006, ΑΠ 1/1983, ΕφΑθ 5774/1995, ΕφΠειρ 520/2001, ΕφΛωαν 187/2007 στη ΝΟΜΟΣ, ΕφΑθ 2257/1985 ΝοΒ 33,1036, Κ. Φουντεδάκη, Μελέτη-Κατάθεση σε κοινό λογαριασμό και προστασία του νόμιμου μεριδούχου Αρμ 1997,593 επ., Ι. Βελέντζας, Δίκαιο Τραπεζικών συμβάσεων, παραβ., Κ. Παπαδόπουλου, Αγωγές κληρονομικού δικαίου τόμ. δεύτερος, σελ. 121).

Στην προκειμένη περίπτωση με τον έκτο και τελευταίο λόγο της εφέσεώς της η εκκαλούσα ισχυρίζεται ότι κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο δεν συμπεριέλαβε στην κληρονομιαία περιουσία και τους αναφερόμενους στην αγωγή δύο κοινούς τραπεζικούς λογαριασμούς που διατηρούσε ο διαθέτης με την άνω τετιμημένη σύζυγό του στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, τους οποίους και

όφειλε να συμπεριλάβει, και συνακόλουθα ν' αναγνωρίσει ότι το εκ μέρους της εκπροσωπούμενο τέκνο του διαθέτη συντρέχει ως νόμιμος μεριδούχος του τελευταίου και επί του ποσού των εν λόγω κοινών τραπεζικών λογαριασμών, τη στιγμή μάλιστα κατά την οποία στις σχετικές συμβάσεις δεν είχε συναφθεί ο πρόσθετος όρος του άρθρου 2 του Ν 5638/1932. Και ο λόγος αυτός της έφεσης πρέπει ν' απορριφθεί ως αβάσιμος καθόσον, σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν, στην περίπτωση αυτή για να προστεθεί στην κληρονομία η κατάθεση από τον κοινό λογαριασμό και να συνυπολογισθεί στη νόμιμη μοίρα, ο νόμιμος μεριδούχος θα πρέπει να επικαλεστεί και σε περίπτωση αμφισβήτησως ν' αποδείξει ότι με την κατάθεση στον κοινό λογαριασμό συντελέστηκε δωρεά του κληρονομούμενου προς τον επιζώντα συγκαταθέτη και να προσδιορίσει ποιο ακριβώς είναι το δωρηθέν ποσό, πλην όμως τα στοιχεία αυτά ουδόλως τα επικαλέστηκε στην αγωγή της η ενάγουσα με συνέπεια, κατά το κεφάλαιό της αυτό η αγωγή, με το οποίο ζητείτο ο συνυπολογισμός των τραπεζικών καταθέσεων των κοινών λογαριασμών στη νόμιμη μοίρα, να είναι αόριστη.

Εσφαλε επομένως το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο που με την εκκαλούμενη απόφασή του έκρινε ορισμένη και νόμιμη την αγωγή κατά το εν λόγω κεφάλαιό της, το οποίο και απέρριψε στη συνέχεια ως αβάσιμο στην ουσία του. Γι' αυτό μετά από αυτεπάγγελτη έρευνα από το Δικαστήριο τούτου του ορισμένου της επικουρικής βάσεως της αγωγής, ως προς το εν λόγω κεφάλαιό της και δεδομένου ότι, σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν, δεν επιτρέπεται η αντικατάσταση της αιτιολογίας της εκκαλούμενης απόφασης, πρέπει να εξαφανισθεί κατά το κεφάλαιό της αυτό η εκκαλούμενη απόφαση και αφού κρατηθεί και δικασθεί από το Δικαστήριο τούτο κατά το κεφάλαιό της αυτό η υπόθεση, ν' απορριφθεί ως αόριστη η αγωγή κατά το εν λόγω κεφάλαιό της.

Μετά από όσα προεκτέθηκαν πρέπει να γίνει κατ' ουσίαν δεκτή η ένδικη έφεση. Να εξαφανισθεί η εκκαλούμενη απόφαση κατά το κεφάλαιό της που αφορά την κύρια βάση της αγωγής, και κατά ένα μέρος κατά το τμήμα της που αφορά την επικουρική βάση και ειδικότερα κατά το τμήμα της με το οποίο απορρίφθηκε ως αβάσιμο

στην ουσία του το αίτημα της αγωγής περί συνυπολογισμού των τραπεζικών καταθέσεων των κοινών λογαριασμών στη νόμιμη μοίρα και αφού κρατηθεί και δικασθεί από το παρόν Δικαστήριο η υπόθεση, ν' απορριφθεί η αγωγή κατά την κύρια βάση της και κατά ένα μέρος κατά την επικουρική και ειδικότερα κατά το αίτημά της περί συνυπολογισμού των τραπεζικών καταθέσεων των με αριθμούς ... και ... κοινών λογαριασμών ταμειευτηρίου της ΕΤΕ στη νόμιμη μοίρα, έναντι των τριών τελευταίων εναγομένων. Να γίνει δεκτή ως και κατ' ουσίαν βάσιμη η αγωγή ως προς την κύρια βάση της έναντι των: 1α) Μ-Μ.Δ. 1β) Κ.Δ. ως εξ αδιαθέτου κληρονόμων της πρώτης εναγομένης Χ. συζ. Β.Δ. και 2) έναντι της δεύτερης εναγομένης Α. θυγ. Β.Γ., και να αναγνωρισθεί ότι έναντι των τελευταίων αυτών εναγομένων το εκπροσωπούμενο από την ενάγουσα τέκνο του αποβιώσαντος στις 27.3.2000 Γ.Α.Τ. είναι εκ διαθήκης κληρονόμος του τελευταίου σε ολόκληρη την κληρονομιαία περιουσία του δυνάμει της από 23.7.1998 ιδιόγραφης διαθήκης του. Τέλος τα δικαστικά έξοδα αμφοτέρων των βαθμών δικαιοδοσίας πρέπει να συμψηφισθούν μεταξύ των διαδίκων λόγω της ιδιαίτερης δυσχέρειας στην ερμηνεία των κανόνων δικαίου που εφαρμόστηκαν (άρθρο 179 ΚΠολΔ). [...]

ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Υπ' αριθ. 5848/2010

Κτηματολόγιο. Διόρθωση ανακριβούς πρώτης εγγραφής, όταν το ακίνητο φέρεται ως "αγνώστου ιδιοκτήτη". Ποιος έχει έννομο συμφέρον να ζητήσει τη διόρθωση. Αίτημα της σχετικής αίτησης δεν μπορεί να είναι η αναγνώριση του δικαιώματος που προσβάλλεται με την εγγραφή. Διόρθωση της ανακριβούς εγγραφής σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής, για την οποία δεν έχει γίνει δήλωση αποδοχής κληρονομίας. Αν ο θάνατος επήλθε μετά την έναρξη ισχύος το Κτηματολογίου, δικαιούχος του εγγραφέντου δικαιώματος είναι ο κληρονομούμενος. Πότε είναι δικαιούχοι οι κληρονόμοι.

Με το άρθρο 6 §§ 1 και 2 του ν. 2664/1998, όπως

ισχύει μετά την τροποποίησή του με τους ν. 3127/2003 και 3481/2006 ορίζεται ότι: «Πρώτες εγγραφές είναι εκείνες που καταχωρίζονται ως αρχικές εγγραφές στο κτηματολογικό βιβλίο, κατά μεταφορά από τους κτηματολογικούς πίνακες, σύμφωνα με την παρ. 2 περ. β' του άρθρου 3.

Οι πρώτες εγγραφές, επί των οποίων στηρίζεται κάθε μεταγενέστερη εγγραφή, υπόκεινται στις ρυθμίσεις του παρόντος κεφαλαίου.

Σε περίπτωση ανακριβούς πρώτης εγγραφής μπορεί να ζητηθεί, με αγωγή ενώπιον του αρμόδιου καθ' ύλην και κατά τόπο πρωτοδικείου, η αναγνώριση του δικαιώματος που προσβάλλεται με την ανακριβή εγγραφή και η διόρθωση, ολικά ή μερικά, της πρώτης εγγραφής.

Η αγωγή (αναγνωριστική ή διεκδικητική) ασκείται από όποιον έχει έννομο συμφέρον μέσα σε αποκλειστική προθεσμία οκτώ (8) ετών, εκτός αν πρόκειται για το Ελληνικό Δημόσιο και για μόνιμους κατοίκους εξωτερικού ή εργαζόμενους μόνιμα στο εξωτερικό κατά τη λήξη της πενταετούς αυτής προθεσμίας, για τους οποίους η προθεσμία άσκησης της αγωγής είναι δέκα (10) ετών (τα εδάφια β' και γ' της παρ. 2 αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο πέμπτο ν. 3559/2007, ΦΕΚ Α 102/14.5.2007).

Η αποκλειστική προθεσμία αυτής της παραγράφου αρχίζει από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης του Οργανισμού Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδος, που προβλέπει το άρθρο 1 παρ. 3. Η αγωγή απευθύνεται κατά του αναγραφόμενου ως δικαιούχου του δικαιώματος, στο οποίο αφορά η πρώτη εγγραφή ή κατά των καθολικών του διαδόχων και κοινοποιείται με ποινή απαραδέκτου της συζητήσεως στον προϊστάμενο του Κτηματολογικού Γραφείου...». Περαιτέρω, στην § 3 περ. α' του ως άνω άρθρου, όπως αυτή αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 § 2 του ν. 3481/2.8.2006, ορίζεται στην περίπτωση των αρχικών εγγραφών με την ένδειξη «αγνώστου ιδιοκτήτη» κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 9, αντί της προβλεπόμενης στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου αγωγής, η διόρθωση μπορεί να ζητηθεί με αίτηση εκείνου που ισχυρίζεται ότι έχει εγγραπτέο στο Κτηματολόγιο δικαίωμα,

η οποία υποβάλλεται ενώπιον του Κτηματολογικού Δικαστή της τοποθεσίας του ακινήτου και μέχρις ότου οριστεί αυτός, στο Μονομελές Πρωτοδικείο της τοποθεσίας του ακινήτου που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κατάθεσή της και επί ποινή απαραδέκτου, η αίτηση αυτή κοινοποιείται από τον αιτούντα στο Ελληνικό Δημόσιο και εγγράφεται στο κτηματολογικό φύλλο του ακινήτου. Εφόσον η αίτηση γίνει τελεσιδικώς δεκτή διορθώνεται η εγγραφή. Εάν η αίτηση απορριφθεί ως νόμω και ουσία αβάσιμη, ο αιτών μπορεί να ασκήσει αγωγή κατά του Ελληνικού Δημοσίου υπό τις προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου αυτού». Από τις συνδυασμένες ως άνω διατάξεις προκύπτει ότι στην περίπτωση ανακριβούς πρώτης εγγραφής στο κτηματολογικό φύλλο του ακινήτου, όταν με την ανακριβή εγγραφή φέρεται το ακίνητο ως «αγνώστου ιδιοκτήτη», όποιος ισχυρίζεται ότι έχει εγγραπτέο στο Κτηματολόγιο δικαίωμα και κατ' ανάλογη εφαρμογή της § 2 όποιος έχει έννομο συμφέρον (π.χ. δανειστής του πραγματικού κυρίου, ή ο καθολικός διάδοχος του πραγματικού κυρίου (βλ. Γ. Μαγουλάς, *Κτηματολογικές εγγραφές*, σελ. 71), ασκεί αίτηση ενώπιον του Κτηματολογικού Δικαστή της τοποθεσίας του ακινήτου (και μέχρι να οριστεί στο Μονομελές Πρωτοδικείο της περιφέρειας του ακινήτου), που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, προκειμένου να ζητήσει τη διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής.

Αντικείμενο της δίκης αυτής είναι η διαπίστωση της ύπαρξης του σχετικού εγγραπτέου δικαιώματος του αιτούντος και η διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής σύμφωνα με αυτή τη διαπίστωση, χωρίς τη διάγνωση κανενός αμφισβητούμενου δικαιώματος, αφού η εγγραφή «αγνώστου ιδιοκτήτη» δεν ενέχει τέτοια αμφισβήτηση αλλά ακριβώς την έλλειψη διαπίστωσης του υπάρχοντος δικαιώματος. Συνακόλουθα του παραπάνω είναι ότι με την αίτηση αυτή δεν μπορεί να ζητηθεί η αναγνώριση δικαιώματος που προσβάλλεται με την ανακριβή πρώτη εγγραφή στο κτηματολογικό φύλλο του ακινήτου, ούτε να περιληφθεί αντίστοιχη διάταξη στην απόφαση που θα εκδοθεί, καθώς το αντικείμενο

της δίκης δεν είναι η αυθεντική διάγνωση του δικαιώματος που αμφισβητείται, ανεξαρτήτως του ότι ελέγχεται, ως προϋπόθεση, η ύπαρξη συγκεκριμένου δικαιώματος για την αιτούμενη διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής. Χωρίς όμως να καλύπτεται με ισχύ δεδικασμένου. Γι' αυτό άλλωστε, η προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 6 § 3 του ν. 2664/1998, όπως αντικαταστάθηκε από τη διάταξη του άρθρου 2 § 2 του ν. 3481/2006, αναφέρεται μόνο στη διόρθωση της πρώτης εγγραφής και όχι και στην αναγνώριση του δικαιώματος που προσβάλλεται με την εγγραφή αυτή, όπως προβλέπει η διάταξη του άρθρου 6 § 2 του ν. 2664/1998 στο πλαίσιο της αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας.

Εξάλλου, με την αίτηση του άρθρου 6 § 3 μπορεί να ζητηθεί διόρθωση της πρώτης εγγραφής και στην περίπτωση που ο αιτών επικαλείται ως τίτλο κτήσης πράξη μεταγραφητέα, χωρίς να έχει μεταγραφεί για οποιοδήποτε λόγο στο υποθηκοφυλακείο. Στην περίπτωση αυτή, εννοείται ότι ο τίτλος κτήσης πρέπει να φέρει ημερομηνία σύνταξης πριν την ημερομηνία έναρξης του Κτηματολογίου στη συγκεκριμένη περιοχή, όσο δηλαδή λειτουργούσε σε αυτή το Υποθηκοφυλακείο.

Περαιτέρω, σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής, για την οποία δεν έχει συνταχθεί δήλωση αποδοχής κληρονομιάς και συνεπώς δεν έχει σημειωθεί τόσο η διαδοχή, όσο και ο τίτλος κτήσης στο κτηματολογικό φύλλο, η διόρθωση της ανακριβούς εγγραφής μπορεί να γίνει κατά δύο τρόπους: Α) Ο επικαλούμενος ότι έχει εγγραφτέο δικαίωμα από κληρονομική διαδοχή, ασκεί ως έχων άμεσο έννομο συμφέρον την αίτηση του άρθρου 6 § 3 και ζητεί την διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής με αίτημα να αναγραφεί ως δικαιούχος του δικαιώματος, ο κληρονομούμενος από τον οποίο και αντλεί το επικαλούμενο εγγραφτέο δικαίωμα, λόγω κληρονομικής διαδοχής. Στη συνέχεια και αφού εκδοθεί η τελεσίδικη απόφαση και γίνει η διόρθωση της ανακριβούς εγγραφής με την εγγραφή του κληρονομούμενου στο κτηματολογικό φύλλο, προβαίνει σε αποδοχή κληρονομιάς την οποία εγγράφει ως μεταγενέστερη εγγραφή κατά το άρθρο 12 παρ. ιζ. Β) Ο επικαλούμενος κλη-

ρονομικό δικαίωμα, κάνει χρήση των διατάξεων του άρθρου 7Α § 1α και 7 § 3 του ν. 2664/1998 και συγκεκριμένα:

α) Ο κληρονόμος ή οι κληρονόμοι προβαίνουν σε δήλωση αποδοχής της κληρονομιάς με τη χρήση υπάρχοντος κτηματολογικού αποσπάσματος,

β) ασκούν την κατά περίπτωση αγωγή του άρθρου 6 § 2 ή την αίτηση του άρθρου 6 § 3 του ν. 2664/1998 για τη διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής περιλαμβάνοντας στη νομιμοποίησή τους την προηγηθείσα αποδοχή κληρονομιάς και

γ) εγγράφουν ταυτόχρονα με την αγωγή του άρθρου 6 § 2 ή την αίτηση του άρθρου 6 § 3 στο οικείο κτηματολογικό φύλλο, τη δήλωση αποδοχής της κληρονομιάς σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 7Α § 1. Η εγγραφή αυτή είναι προσωρινή και τελεί υπό την αίρεση της αποδοχής της αίτησης ή της αγωγής και οριστικοποιείται μόλις καταστεί αμετάκλητη η απόφαση η οποία δέχεται ή απορρίπτει την αγωγή ή την αίτηση. Η διορθωμένη κατά τον τρόπο αυτό εγγραφή καθίσταται οριστική και παράγει το προβλεπόμενο στην § 1 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 αμάχητο τεκμήριο υπέρ των φερομένων με τις εγγραφές αυτές ως δικαιούχων για τα δικαιώματα στα οποία αυτές αφορούν μετά την έκδοση της απόφασης επί της αγωγής ή αιτήσεως. Η αγωγή ή η αίτηση για τη διόρθωση της ανακριβούς εγγραφής ασκείται από τους κληρονόμους αυτού ή από όποιον έχει έννομο συμφέρον (π.χ. δανειστή των κληρονόμων) και έχει ως αίτημα την διόρθωση της ανακριβούς εγγραφής και την εγγραφή του αληθούς δικαιούχου του δικαιώματος στο οικείο κτηματολογικό φύλλο κατά το χρόνο των πρώτων εγγραφών.

Η διατύπωση του αιτήματος για τη διόρθωση της ανακριβούς εγγραφής και την εγγραφή ως αληθούς δικαιούχου του δικαιώματος στο οικείο κτηματολογικό φύλλο κατά τον χρόνο των πρώτων εγγραφών έχει άμεση σχέση και συναρτάται με το χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου και συγκεκριμένα αν αυτός συνέβη πριν ή μετά την έναρξη λειτουργίας του οικείου κτηματολογικού γραφείου. Και αυτό γιατί η κτήση κυριότητας με κληρονομική διαδοχή έχει την ιδιαίτερο-

τητα ότι, ανεξάρτητα από το χρόνο σύνταξης του σχετικού εγγράφου για την αποδοχή κληρονομιάς, αυτή ανατρέχει πάντοτε στο χρόνο επαγωγής (ex tunc) που είναι ο θάνατος του κληρονομούμενου κατά τα άρθρα 1193, 1195, 1198, 1199 και 1845 ΑΚ άσχετα με το χρόνο μεταγραφής ή εγγραφής του σχετικού εγγράφου αποδοχής κληρονομιάς.

Συνεπώς α) αν ο θάνατος του κληρονομούμενου επήλθε μετά την έναρξη ισχύος του Κτηματολογίου, δηλαδή ο αποβιώσας κατά το χρόνο έναρξης αυτού ήταν εν ζωή, τότε δικαιούχος του εγγραπτέου δικαιώματος είναι ο κληρονομούμενος και με την αίτηση θα ζητείται η αναγραφή των στοιχείων του κληρονομούμενου στο κτηματολογικό φύλλο και β) αντίθετα αν ο θάνατος του κληρονομούμενου επήλθε πριν από την έναρξη ισχύος του Κτηματολογίου τότε δικαιούχοι του εγγραπτέου δικαιώματος είναι οι κληρονόμοι αυτού, δεδομένου ότι δε νοείται να είναι φορέας εμπραγμάτων δικαιωμάτων πρόσωπο το οποίο δεν υπάρχει, και με την αίτηση θα ζητείται η αναγραφή στο κτηματολογικό φύλλο των κληρονόμων του αποβιώσαντος με αιτία κτήσης κληρονομιά και τίτλο κτήσης την ήδη εγγραφείσα κατ' άρθρο 7Α πράξη δήλωσης αποδοχής κληρονομιάς (βλ. Γ. Μαγουλάς, ό.π, σελ. 81-83).

ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Υπ' αριθ. 1708/2012 (Τμ. 2^ο)

Δημοτικοί και κοινοτικοί δρόμοι. Τρόποι με τους οποίους καθίστανται πράγματα κοινής χρήσης και εκτός συναλλαγής. Θεσμός της αμνημονεύτου χρόνου αρχαιότητας (vetustas) του βυζαντινορρωμαϊκού δικαίου. Ιδιωτικά ακίνητα ως κοινόχρηστος χώρος. Αναγνωριστική αγωγή. Απορρίπτει την αγωγή κατ' ουσίαν.

[...] Οι δημοτικοί και κοινοτικοί δρόμοι, ήτοι αυτοί που εξυπηρετούν τις ανάγκες ενός δήμου ή μιας κοινότητας εντός των διοικητικών τους ορίων (άρθρ. 4 του ν. 3155/1955), οι οποίοι αποτελούν κοινής χρήσεως και εκτός συναλλαγής πράγματα (άρθρα 966, 967 ΑΚ) αποκτούν αυτήν

την ιδιότητα α) με πράξη της διοικήσεως για ρυμοτομία και τη συντέλεσή της σύμφωνα με τους νόμους περί σχεδίων πόλεων και αναγκαστικής απαλλοτριώσεως, β) με τη βούληση του ιδιοκτήτη που θέτει στην κοινή χρήση συγκεκριμένο ακίνητο, είτε με νομότυπη δικαιοπραξία (διαθήκη ή δωρεά υπό τρόπο) κατά τις διατάξεις των άρθρων 1715, 2015 και 503 ΑΚ, είτε με παραίτηση από την κυριότητα, που πρέπει να περιβληθεί το συμβολαιογραφικό τύπο και να μεταγραφεί κατ' άρθρο 369 και 1192 εδ. 1 ΑΚ και γ) με την από το βυζαντινορρωμαϊκό δίκαιο (ν. 3 παν. 47.7) προβλεπόμενη αμνημονεύτου χρόνου αρχαιότητα (vetustas), σύμφωνα με την οποία η χρήση του πράγματος από κοινότητα ή δήμο ή από τους δημότες αυτών μπορούσε να προσδώσει σε ακίνητο την ιδιότητα του κοινοχρήστου, εφόσον η αρχαιότητα στην ως άνω χρήση υπήρξε συνεχής επί δύο γενεές, η καθεμιά των οποίων εκτείνεται σε σαράντα έτη και είχε συμπληρωθεί πριν από την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα, ήτοι την 23-2-1946, ενόψει του ότι ο Κώδικας αυτός δεν αναγνωρίζει το θεσμό της αμνημονεύτου χρόνου αρχαιότητας (ΑΠ 311/2004 ΕΛΛΔ 2005.1121, ΑΠ 1594/2008, ΑΠ 2057/2007 στη ΝΟΜΟΣ). Από τα παραπάνω προκύπτει ότι εκείνος που ισχυρίζεται ότι κάποιο ακίνητο ή οδός είναι κοινόχρηστος χώρος και εξ αυτού η κυριότητά του έχει προσπορισθεί στον οικείο ΟΤΑ ή στο Δημόσιο, πρέπει, για το ορισμένο του ισχυρισμού του, να καθορίσει το νόμιμο τρόπο με τον οποίο αποκτήθηκε η ιδιότητα της κοινοχρησίας, προσδιορίζοντας όλα τα πραγματικά περιστατικά που είναι απαραίτητα κατά νόμο για την εφαρμογή καθενός εκ των προαναφερομένων τρόπων που προεκτέθηκαν για τη θεμελίωσή της (ΑΠ 2057/2007 στη ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 544/2002 στη ΝΟΜΟΣ, ΕφΑθ 281/2009 ΕΛΛΔ 50.604). Στην περίπτωση δε που η αγωγή ερείδεται στο θεσμό της αμνημονεύτου χρόνου αρχαιότητας, απαιτείται να αναφέρεται στην αγωγή ότι η αρχαιότητα στην κοινή χρήση του επιδίκου (ήτοι η πάροδος 80 ετών) είχε συμπληρωθεί κατά το χρόνο εισαγωγής του ΑΚ ήτοι την 23-2-1946 και όχι κατά το χρόνο άσκησης της αγωγής, που δεν ενδιαφέρει νομικά, καθώς ο θεσμός αυτός δεν αναγνωρίζεται πλέον από τον Αστικό Κώδι-

κα (ΑΠ 2057/2007 στη ΝΟΜΟΣ). Τέλος, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 28 του ν. 1337/1983 «ιδιωτικοί δρόμοι, πλατείες και λοιποί χώροι κοινής χρήσεως που έχουν σχηματισθεί με οποιοδήποτε τρόπο, έστω και κατά παράβαση των κειμένων πολεοδομικών διατάξεων, και που βρίσκονται μέσα σε εγκεκριμένα σχέδια πόλεων, θεωρούνται ως κοινόχρηστοι χώροι που ανήκουν στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα. Για τους χώρους αυτούς δεν οφείλεται καμία αποζημίωση. Σε περίπτωση όμως που οι χώροι αυτοί καταργούνται με το σχέδιο πόλεως, προσκυρώνονται κατά τις κείμενες διατάξεις». Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, ιδιωτικά ακίνητα αποκτούν την ιδιότητα του κοινοχρήστου χώρου και ως τέτοια περιέρχονται χωρίς αποζημίωση στην κυριότητα του οικείου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης εφόσον: α) προβλέπονται από το εγκεκριμένο σχέδιο πόλεως ως κοινόχρηστοι χώροι και β) η κοινοχρησία είναι αποτέλεσμα της βούλησης του ιδιοκτήτη (ρητής ή συναγομένης εμμέσως από τις ενέργειές του), ή προκύπτει από πραγματική κατάσταση που διατηρήθηκε επί μακρό χρόνο κατ' ανοχή του ιδιοκτήτη. Έτσι για τη μετάθεση της κυριότητας ακινήτου υπέρ του οικείου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης πρέπει να συντρέχουν οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις (ΑΠ 311/2004 ΕλλΔ 2005.1125, ΑΠ 48/1998 ΕλλΔ 1998.1323, ΑΠ 705/1996 ΕλλΔ 1997.102), για να είναι δε ορισμένος ο ισχυρισμός του οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης περί κυριότητάς του επί επιδίκου ακινήτου βάσει του ανωτέρω άρθρου 28, απαιτείται να αναφέρεται και ο τρόπος, με τον οποίο εκδηλώθηκε η περί κοινοχρησίας του ακινήτου βούληση του ιδιοκτήτη του, καθόσον, για την ύπαρξη του εν λόγω δικαιώματος, απαιτείται κοινοχρησία του επιδίκου εκ της βουλήσεως του ιδιοκτήτη του, που να συνάγεται ρητώς ή εμμέσως (σιωπηρώς), από ενέργειες αυτού, ή να προκύπτει από πραγματική κατάσταση που διατηρήθηκε επί μακρόν με την ανοχή του (ΣΤΕ 744/1987 ΝοΒ 36.1710, ΑΠ 705/1996 ΕλλΔ 1997.102, ΑΠ 1200/1993 ΕλλΔ 1995.375). Περαιτέρω από την ουσιαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 70 ΚΠολΔ προκύπτει ότι μπορεί να αναγνωριστεί με αγωγή η ύπαρξη ή ανυπαρξία

έννομης σχέσης, η οποία τελεί σε αβεβαιότητα, εφόσον συντρέχει γι' αυτό έννομο συμφέρον. Ως έννομη σχέση θεωρείται η βιοτική σχέση ενός προσώπου προς άλλο πρόσωπο ή πράγμα που ρυθμίζεται από το δίκαιο, ενώ το έννομο συμφέρον εξαρτάται από τις εκάστοτε περιστάσεις (ΑΠ 1831/1999 ΕλλΔ 41.965). Έτσι το έννομο συμφέρον του ενάγοντος που απαιτείται να υπάρχει για την άσκηση αναγνωριστικής της κυριότητας αγωγής, συνίσταται στην προσβολή από τον εναγόμενο του δικαιώματος του ενάγοντος είτε με αποβολή του και κατάληψη του επιδίκου πράγματος, είτε με άλλη ενέργεια ή παράλειψη ενέργειας που έπρεπε να γίνει είτε και με απλή αμφισβήτηση, εφόσον με αυτή δημιουργείται για το δικαίωμα σύγχυση και αμφιβολία, από την οποία απειλείται βλάβη, για την αποτροπή δε της οποίας η επιδιωκόμενη απόφαση αποτελεί πρόσφορο μέσο (ΑΠ 1447/1983 Δ 15.718, ΑΠ 603/1985 ΝοΒ 34.399, ΕφΑθ 7574/1998 ΕλλΔ 40.1103). Τέλος, από το συνδυασμό των άρθρων 239, 369, 1033 και 1198 ΑΚ συνάγεται ότι η σύμβαση με την οποία μεταβιβάζεται η κυριότητα ακινήτου, δεν καθίσταται άκυρη, τόσο ως υποσχετική όσο και ως εκποιητική δικαιοπραξία, από μόνο το γεγονός, ότι εκείνος που μεταβιβάζει δεν είναι κύριος του ακινήτου, που φέρεται ότι μεταβιβάζεται (ΑΠ 1199/1989 ΕλλΔ 32.531, ΑΠ 2/1975 ΝοΒ 23.759, Εφίωαν 15/2009 ΕλλΔ 50.1509, ΕφΔυτΜακ 33/1997 ΕλλΔ 40.654). Στην περίπτωση αυτή ο αληθής κύριος προστατεύεται με διεκδικητική αγωγή (άρθρ. 1094 ΑΚ - ΕφΑθ 2077/2009 ΕλλΔ 51.785). [...]

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ

Υπ' αριθ. 2012/2011 (Τμ. 12^ο Μον.)

Φορολογία μεταβίβασης ακινήτων. Φορολογητέα αξία κατεδαφιστέου κτίσματος επί ακινήτου.

... από τις διατάξεις των άρθρων 1 (παρ.), 7 (παρ. 1), 8 (παρ. 1) και 10 του Ν. 1587/1950, του άρθρου 41 του Ν. 1249/1982 και του άρθρου 2 (παρ. 1 και 20) της κατ' εξουσιοδότηση του εκδοθείσας υπ' αριθμό 1067780/82/Γ0013/1994 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών συνάγε-

ται ότι σε φόρο μεταβιβάσεως ακινήτων υπόκειται κάθε οριστική σύμβαση που έχει ως αντικείμενο τη μεταβίβαση ακινήτου για επαχθή αιτία και περιβάλλεται το νόμιμο τύπο, ανεξάρτητα από τη συνδρομή των λοιπών προϋποθέσεων για την έγκυρη μεταβίβαση της κυριότητας, στην περίπτωση δε, που μεταβιβάζεται οικοπέδο στο οποίο υπάρχει κτίσμα για το οποίο έχει εκδοθεί άδεια κατεδάφισης, το κτίσμα αυτό δεν λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου, με την προϋπόθεση όμως ότι η κατεδάφισή του πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός προθεσμίας ενός έτους από την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής άδειας, εάν δε το κτίσμα δεν κατεδαφιστεί εντός της προθεσμίας αυτής τότε θεωρείται ότι μεταβιβάζεται και αυτό, οπότε γεννάται υποχρέωση υποβολής συμπληρωματικής δήλωσης εντός μηνός από τη λήξη της ως άνω προθεσμίας, αλλιώς η αρχική δήλωση του φορολογούμενου θεωρείται ανειλικρινής.

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Υπ' αριθ. 3466/2012 (Μον.)

Πιλοτή. Θέσεις σταθμεύσεως αυτοκινήτων. Ασφαλιστικά μέτρα. Προσωρινή ρύθμιση κατάστασης. Δεν υφίσταται νόμιμο δικαίωμα να ζητηθεί λήψη ασφαλιστικών μέτρων, ούτε δύναται να απαγορευθεί σε συνιδιοκτήτες της πολυκατοικίας η σύγκριση θέσεων σταθμεύσεως της πιλοτής που παρανόμως ανήκουν κατ' αποκλειστική χρήση σε αποθήκες - βοηθητικούς χώρους. Απορρίπτεται η αίτηση.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 1007, 1117 ΑΚ, 1, 2 παρ. 1, 4 παρ. 1, 5 και 13 του ν. 3741/1929, που διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του ΑΚ με το άρθρο 54 του ΕισΝΑΚ, συνάγεται ότι στην οριζόντια ιδιοκτησία ιδρύεται, κυρίως χωριστή (διαμερίσιμη) κυριότητα σε όροφο οικοδομής ή διαμέρισμα ορόφου, παρεπομένως δε και αναγκαστική συγκυριότητα, που αποκτάται αυτοδικαίως, κατ' ανάλογη μερίδα στα μέρη του όλου ακινήτου, που χρησιμεύουν σε κοινή από όλους τους οροφокτήτες χρήση, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται, κατά

ενδεικτική στις διατάξεις αυτές απαρίθμηση, το έδαφος, οι αυλές κ.λπ. Ο προσδιορισμός των κοινοκλήτων και κοινοχρήστων αυτών μερών, γίνεται, είτε με τη συστατική της οροφокτησίας δικαιοπραξία, είτε με ιδιαίτερες συμφωνίες μεταξύ όλων των οροφокτητών, κατά τα άρθρα 4 παρ. 1, 5 και 13 του ως άνω ν. 3741/1929. Αν τούτο δεν γίνει, αν δηλαδή δεν ορίζεται τίποτε από την ως άνω δικαιοπραξία ούτε με ιδιαίτερες συμφωνίες, τότε ισχύει ο προσδιορισμός που προβλέπεται από τις πιο πάνω διατάξεις. Το ίδιο συμβαίνει, ήτοι ισχύει ο προσδιορισμός που προβλέπεται από τις αναγκαστικού δικαίου πολεοδομικές διατάξεις νόμου, όταν η προαναφερόμενη δικαιοπραξία ή οι συμφωνίες αντίκεινται στις διατάξεις αυτές, όταν δηλαδή καθορισμός των κοινοχρήστων, κατ' έκταση και περιεχόμενο, με βάση τις ανωτέρω συμφωνίες έρχεται σε ευθεία αντίθεση με ρητή πολεοδομική διάταξη που απαγγέλλει ρητώς ή σαφώς ακυρότητα. Τέτοια διάταξη είναι και εκείνη του άρθρου 1 παρ. 5 εδ. τελευταίου του ν. 960/1979 "περί επιβολής υποχρεώσεων προς δημιουργία χώρων σταθμεύσεως αυτοκινήτων διά την εξυπηρέτησιν των κτιρίων", όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 Ν. 1221/1981. Κατά την τελευταία αυτή διάταξη "αι τυχόν δημιουργούμενοι θέσεις σταθμεύσεως εις τον ελεύθερον ισόγειον χώρο του κτιρίου όταν τούτο κατασκευάζεται επί υποστηλωμάτων (pilotis) κατά τις ισχύουσες διατάξεις, δεν δύναται ν' αποτελέσουν διηρημένας ιδιοκτησίας". Δηλαδή από τη διάταξη αυτή προκύπτει με σαφήνεια, ότι, όταν η οικοδομή ανεγείρεται με άδεια και υπό το πολεοδομικό σύστημα της αφέσεως του ισόγειου χώρου ακάλυπτου, ο ακάλυπτος αυτός χώρος δεν μπορεί να αποτελέσει διαιρεμένες ιδιοκτησίες, που να ανήκουν δηλαδή σε ένα ή περισσότερους ιδιοκτήτες, είτε αυτοί είναι οροφокτήτες είτε τρίτοι, αλλά θα παραμείνει ως κοινόχρηστος, με την πιο πάνω έννοια, επί του οποίου αποκτάται αυτοδικαίως όπως προαναφέρθηκε συγκυριότητα, εφόσον υφίσταται οριζόντια ιδιοκτησία σε όροφο οικοδομής ή σε διαμέρισμα ορόφου και παρεπομένως αναγκαστική συγκυριότητα των οροφокτητών κατ' ανάλογη μερίδα τούτων επί του κοινοχρήστου αυτού χώρου, που χρησιμεύει σε κοινή από όλους τους οροφокτήτες χρήση, στον καθο-

ρισμό και μόνον της οποίας (χρήσεως) μπορούν να προβούν. Επομένως, η συμφωνία των οροφокτητών για κατάργηση του κοινόχρηστου χαρακτήρα της pilotis και η μεταβίβαση του χώρου αυτής σε τρίτους κατά διαιρεμένες ιδιοκτησίες, έρχεται σε ευθεία αντίθεση προς την άνω πολεοδομική διάταξη του ν. 1221/1981, η οποία είναι αναγκαστικού δικαίου, ως επιδιώκουσα (η συμφωνία αυτή) το απαγορευμένο και αθέμιτο αποτέλεσμα ήτοι την κάλυψη του υποχρεωτικώς από το νόμο ακαλύπτου ισογείου χώρου ή τη μεταβίβαση αυτού σε τρίτους κατ' αποκλειστική τους ιδιοκτησία και είναι για το λόγο αυτό απολύτως άκυρη, ως αντικείμενη στην αναγκαστικού δικαίου ως άνω απαγορευτική πολεοδομική διάταξη (ΑΚ 174). Η ακυρότητα δε αυτή ως απόλυτη μπορεί να προταθεί από καθένα που έχει έννομο συμφέρον (ΟΛΑΠ 5/1991). Έτσι, ο χώρος της pilotis ή ανοικτά τμήματα του χώρου αυτού ανήκουν στα κοινόκτητα και κοινόχρηστα μέρη της οικοδομής, επί των οποίων μπορεί μόνο να παραχωρηθεί, με τη συστατική της οροφокτησίας ή με μεταγενέστερη συμφωνία μεταξύ όλων των συνιδιοκτητών, δικαίωμα αποκλειστικής χρήσεως σε ιδιοκτήτες ορόφων ή διαμερισμάτων της ίδιας οικοδομής (ΟΛΑΠ 23/2000): Ο με το ανωτέρω περιεχόμενο περιορισμός της χρήσης του χώρου αυτού από τους λοιπούς οροφокτητές έχει απλώς το χαρακτήρα δουλείας κατ' άρθρο 13 παρ. 3 Ν. 3741/1929, χωρίς όμως να είναι πραγματική δουλεία με την έννοια των άρθρων 1118 και 1119 ΑΚ και επιβάλλεται από τις αναγκαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 1, 2 εδ. α' -β', 5 του Ν. 960/1979, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 1221/1981 και το ΠΔ 1340/1981, συνίσταται δε στην υποχρέωση των συνιδιοκτητών, επί οικοδομών που ανεγείρονται με άδεια και υπό το πολεοδομικό σύστημα της αφέσεως του ισογείου ακαλύπτου, να εξασφαλίσουν είτε σε ακάλυπτο είτε σε καλυμμένο (μεταξύ των υποστηλωμάτων της οικοδομής - pilotis), χώρο για την στάθμευση των αυτοκινήτων των συνιδιοκτητών της οικοδομής. Συνεπεία του περιορισμού αυτού της κυριότητας δεν επιτρέπεται στους συνιδιοκτήτες του οικοπέδου με τη συστατική της οροφокτησίας δικαιοπραξία και με οποιαδήποτε μεταγενέστερη κατά τους νόμι-

μους τύπους γενόμενη τροποποίησή της, να μην εξασφαλίζουν στην κοινόκτητη pilotis της οικοδομής θέσεις στάθμευσης των αυτοκινήτων των ιδιοκτητών των διαμερισμάτων, με την παραχώρηση των θέσεων αυτών σε εκ κατασκευής και λειτουργικώς κείμενες συνήθως στο υπόγειο της οικοδομής, εξυπηρετικές μόνον των αναγκών διαμερισμάτων, αποθήκες, που αποτελούν βοηθητικούς χώρους των διαμερισμάτων, χωρίς δική τους λειτουργικότητα, έστω και αν οι αποθήκες αυτές έχουν ορισθεί με την συστατική της οριζόντιας ιδιοκτησίας δικαιοπραξία ως αυτοτελείς ιδιοκτησίες, με αποτέλεσμα οι ιδιοκτήτες των διαμερισμάτων των ορόφων να μη μπορούν να εξασφαλίσουν στην pilotis θέσεις στάθμευσης των αυτοκινήτων τους και να στερούνται έτσι της δυνατότητας χρήσεως κοινόκτητου και κοινοχρήστου μέρους της οικοδομής. Πρέπει να σημειωθεί ότι στον καθορισμό του απαιτούμενου αριθμού θέσεων στάθμευσης αυτοκινήτων αναλόγως της χρήσεως και του μεγέθους των κτιρίων σε περιοχές εντός της μείζονος περιοχής της πρωτεύουσας με βάση το ΠΔ 1340/1981 δεν προβλέπεται θέση στάθμευσης αυτοκινήτου για επιφάνεια μικρότερη από 40 τετραγωνικά μέτρα, ενώ στην επιφάνεια του κτιρίου, για τον υπολογισμό των θέσεων στάθμευσης δεν συνυπολογίζονται και οι εν γένει βοηθητικοί χώροι. Επομένως, κατανομή των θέσεων των αυτοκινήτων στον ακάλυπτο χώρο της pilotis της οικοδομής, ώστε να εξασφαλίζεται θέση στάθμευσης αυτοκινήτου σε υπόγεια, χωρίς λειτουργική ανεξαρτησία, μικρή αποθήκη, επιφάνειας μικρότερης από 40 τετραγωνικά μέτρα, που αποτελεί βοηθητικό χώρο διαμερίσματος και να μην εξασφαλίζεται θέση στάθμευσης αυτοκινήτου στο διαμέρισμα και έτσι να στερείται παντελώς της χρήσεως της pilotis ο ιδιοκτήτης διαμερίσματος ορόφου, αντιβαίνει ευθέως στον επιβαλλόμενο από τις ως άνω πολεοδομικές διατάξεις περιορισμό της κυριότητας και είναι άκυρη, γι' αυτό δε και θεωρείται ως μη γενομένη. [...]

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Υπ' αριθ. 4/2013 (Μον.)

Συνιδιοκτησία. Επέκταση υφιστάμενου οικοδομήματος. Άρνηση συναίνεσης από

αδικαιολόγητη δυστροπία. Η διαφορά μεταξύ ιδιοκτητών των υφιστάμενων οριζόντιων ιδιοκτησιών και της μελλούσης να ανεγερθεί ιδιοκτησίας είναι διαφορά από την οροφοκτησία και υπάγεται στην εξαιρετική αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου (άρθρο 17 παρ. 2 ΚΠολΔ). Αδυναμία ή αδικαιολόγητη δυστροπία ενός ή περισσότερων συνιδιοκτητών. Μπορεί ο ένας ή οι λοιποί να κάνουν την επέκταση με δικά τους έξοδα, οπότε η προσθήκη θα ανήκει αποκλειστικά σε εκείνους που έκτισαν, οι οποίοι όμως είναι υποχρεωμένοι πριν από τις εργασίες επέκτασης να πληρώσουν στον συνιδιοκτήτη που αρνείται την αξία της αναλογίας του. Η αδυναμία ή αδικαιολόγητη δυστροπία πρέπει να βεβαιώνονται με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, η οποία μεταγράφεται στα βιβλία μεταγραφών του αρμόδιου υποθηκοφυλακείου. Η αγωγή αυτή εγγράφεται στα βιβλία διεκδικήσεων, αλλά δεν απαιτείται καταβολή δικαστικού ενσήμου. Αν και παρέχεται από το νόμο η δυνατότητα να αποκτήσει κάποιος αποκλειστική κυριότητα σε διηρεμένη ιδιοκτησία που δεν έχει ανεγερθεί αλλά μέλλει να ανεγερθεί, δεν του παρέχεται η δυνατότητα να ζητήσει τη διανομή διηρεμένων ιδιοκτησιών που πρόκειται να ανεγερθούν στο μέλλον, ελλείψει αντικειμένου προς διανομή.

[...] I. Όπως συνάγεται από τις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 1, 2 παρ. 1, 3 παρ. 2, 5 και 8 του ν. 3741/29 «περί ιδιοκτησίας κατ' ορόφους» και του άρθρου 17 παρ. 2 ΚΠολΔ, προϋπόθεση του υποστατού κατά το νόμο και την ουσία της αξίωσης που απορρέει από τις διατάξεις αυτές των ιδιοκτητών ορόφων ή διαμερισμάτων κατά των λοιπών συνιδιοκτητών ή διαχειριστών της ιδιοκτησίας, καθώς και της υπαγωγής της αξίωσης προς εκδίκαση στη θεσπιζόμενη εξαιρετική αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου, εί-

ναι το ότι η από την αξίωση αυτή διαφορά ανάγεται σε διαφορές που ανακύπτουν μεταξύ ιδιοκτητών ορόφων ή διαμερισμάτων υφισταμένου οικοδομήματος. Μόνο δηλαδή οι κύριοι υφισταμένων κτισμάτων υπάγονται στη διαδικασία του άρθρου 17 παρ. 2 ΚΠολΔ, ενώ ο κύριος μελλοντικού κτιρίου αποκλείεται. Η θέση όμως αυτή δεν ισχύει στην περίπτωση της επέκτασης ήδη υφισταμένων οικοδομημάτων, διότι η διαφορά συνέχεται με αυτό, αφού η επέκταση συνδέεται άρρηκτα νομικά, στατικά, αισθητικά και λειτουργικά με την υφιστάμενη οικοδομή. Έτσι, στην περίπτωση αυτή, η διαφορά μεταξύ ιδιοκτητών των υφισταμένων οριζόντιων ιδιοκτησιών και της μελλούσης να ανεγερθεί ιδιοκτησίας δεν χάνει το χαρακτήρα της ως διαφορά από οροφοκτησία και άρα υπάγεται στη διαδικασία του άρθρου 17 παρ. 2 ΚΠολΔ (βλ. Κ. Βασιλείου, *Οριζόντια ιδιοκτησία και Κάθετη ιδιοκτησία*, έκδ. 2010, σελ. 641-643, με τις εκεί παραπομπές σε νομολογία και συγγραφείς, ΜΠρΘεσ 13808/2008 Αρμ 2010. 654).

II. Από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 1, 2 παρ. 1, 3, 4, 5, 8 παρ. 1, 9 και 13 του ν. 3741/1929, 1002 και 1117 ΑΚ προκύπτει ότι, με τη συστατική της οριζόντιας ιδιοκτησίας πράξη επιτρέπεται να επιφυλαχθεί υπέρ ενός ή περισσότερων ιδιοκτητών οριζόντιας ιδιοκτησίας το δικαίωμα επέκτασης της οικοδομής προς τα άνω, προς τα κάτω και προς τα πλάγια. Σε τέτοια περίπτωση, αυτά που θα ανεγερθούν στο μέλλον ανήκουν στην αποκλειστική κυριότητα εκείνου υπέρ του οποίου έγινε η επιφύλαξη του δικαιώματος επέκτασης της οικοδομής. Διηρημένη ιδιοκτησία σε ανοικτό χώρο μπορεί να συσταθεί και με μεταγενέστερη από τη συστατική πράξη συμφωνία όλων των οροφοκτητών, που έχει μεταγραφεί νόμιμα, ότι ο χώρος αυτός πρόκειται να οικοδομηθεί. Στις περιπτώσεις αυτές η σύσταση της διηρημένης ιδιοκτησίας αναφέρεται στους μελλοντικούς ορόφους ή διαμερίσματα και τελεί υπό την αναβλητική αίρεση της κατασκευής τους (άρθρο 201 ΑΚ). Ακόμη το δι-

καίωμα αυτό της επέκτασης μπορεί να μεταβιβαστεί, ακόμη και σε τρίτο μη οροφοκτήτη, πρόκειται δε για μεταβίβαση μέλλουσας οροφοκτησίας. Ο προς τον η μεταβίβαση αποκτά δικαίωμα προσδοκίας για την κτήση πλήρους δικαιώματος κυριότητας όταν κτιστεί η οικοδομή. Ο χώρος αυτός που προορίζεται προς οικοδόμηση είναι αγαθό εκμεταλλεύσιμο με την άσκηση του δικαιώματος της επέκτασης (υψούν). Το δικαίωμα αυτό δεν νοείται ως δικαίωμα κυριότητας, αλλά ως εξουσία όλων των συνιδιοκτητών ή μερικών εξ αυτών, κατά τη συμφωνία των μερών, απορρέουσα από το δικαίωμα της κυριότητάς τους στο έδαφος της υφιστάμενης οικοδομής. Αυτός στον οποίο αναγνωρίζεται το δικαίωμα επέκτασης πρέπει να είναι συνιδιοκτήτης ποσοστού του εδάφους (ΑΠ 1377/20-04 ΕλλΔνη 46.1469, ΕφΑθ 2192/2010 δημοσίευση ΝΟΜΟΣ). Περαιτέρω, η επέκταση της οικοδομής ρυθμίζεται από το άρθρο 8 του Ν. 3741/1929, σύμφωνα με το οποίο, το δικαίωμα επέκτασης της οικοδομής είτε προς τα πάνω με προσθήκη νέου ορόφου, είτε προς τα κάτω με εξόρυξη υπογείου, ανήκει από κοινού σε όλους τους συνιδιοκτήτες του εδάφους, οι οποίοι μπορούν με κοινή έγγραφη συμφωνία τους να εκτελέσουν τις πιο πάνω εργασίες. Η έγγραφη αυτή συμφωνία πρέπει να γίνει συμβολαιογραφικώς και να μεταγραφεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρ. 13 του Ν. 3741/1929. Αν το δικαίωμα επέκτασης της οικοδομής ανήκει σε ορισμένους μόνο συνιδιοκτήτες, τότε η σχετική σύμβαση υπογράφεται μόνο από αυτούς. Σε περίπτωση που ένας ή περισσότεροι συνιδιοκτήτες στους οποίους ανήκει το δικαίωμα επέκτασης, δεν συναινούν στην υλοποίηση του δικαιώματος αυτού, ο νόμος προβλέπει ειδική διαδικασία προκειμένου η επέκταση να γίνει από τους λοιπούς δικαιούχους. Το ίδιο ισχύει σε περίπτωση που το δικαίωμα ανήκει σε ορισμένους μόνο συνιδιοκτήτες και όχι σε όλους, αν δεν συναινεί ένας από εκείνους στους οποίους ανήκει το δικαίωμα. Η εναντίωση εκείνων στους οποίους δεν ανήκει το δικαίωμα επέκτασης, δεν

έχει έννομη συνέπεια και δεν λαμβάνεται υπόψη. Έτσι, σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 8 του Ν. 3741/1929, σε περίπτωση αδυναμίας ή αδικαιολόγητης δυστροπίας ενός ή περισσότερων συνιδιοκτητών μπορεί ο ένας ή οι λοιποί να κάνουν την επέκταση, με δικά τους έξοδα, οπότε η προσθήκη θα ανήκει, αποκλειστικά σε εκείνους, που έκτισαν, οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι πριν από τις εργασίες επέκτασης να πληρώσουν στον συνιδιοκτήτη, που αρνείται, την αξία της αναλογίας του. Η αδυναμία ή η αδικαιολόγητη δυστροπία πρέπει να βεβαιώνονται με αμετάκλητη απόφαση, που μεταγράφεται στα βιβλία μεταγραφών του αρμοδίου υποθηκοφυλακείου. Αίτημα της αγωγής αυτής είναι η αναγνώριση της αδυναμίας ή αδικαιολόγητης δυστροπίας και ο αποκλεισμός των εναγομένων από το δικαίωμα επέκτασης. Κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 8§1 του ν. 1567/85 απαιτείται εγγραφή της αγωγής στα βιβλία διεκδικήσεων, δεν απαιτείται όμως καταβολή δικαστικού ενσήμου. Με τη μεταγραφή της δικαστικής απόφασης δεν αποκτούν κυριότητα οι ενάγοντες, αφού για να συντελεσθεί η «απαλλοτριώση» του δικαιώματος των εναγομένων απαιτείται προηγούμενη καταβολή σ' αυτούς της αξίας της συνιδιοκτησίας τους, αλλιώς θα πρόκειται για συνταγματικώς ανεπίτρεπτη αφαίρεση της ιδιοκτησίας τους (βλ. άρθρο 17§2 Συντάγματος και Ι. Κατρά *Πανδέκτης Μισθώσεων και οροφοκτησίας*, έκδ. 2002, σελ. 901 επ. και εκεί παραπομπές στη θεωρία και τη νομολογία).

II. Από το άρθρο 480 Α' παρ. 1 ΚΠολΔ συνάγεται ότι η διανομή κοινού οικοπέδου στο οποίο υπάρχει οικοδομή μπορεί, μετά από αίτηση κάποιου συγκυρίου, να γίνει αυτούσια με σύσταση χωριστής ιδιοκτησίας κατ' ορόφους ή μέρη ορόφων, αν είναι εφικτή και δεν αντιβαίνει στο συμφέρον των λοιπών συγκυρίων, υπό τον όρο όμως η οικοδομή να έχει ανεγερθεί πλήρως κατά το χρόνο συζήτησης της αγωγής, δεδομένου ότι δεν είναι επιτρεπτή η διανομή μελλοντικού πράγματος. Επομένως, η από το θεσμό της οροφοκτησίας

παρεχόμενη δυνατότητα απόκτησης αποκλειστικής κυριότητας επί μέλλοντος να ανεγερθεί ορόφου ή διαμερίσματος (άρθρο 10 παρ. 2 Ν. 3741/1929) δεν μπορεί να εφαρμοσθεί στη δικαστική διανομή, γιατί λείπει ο παραπάνω όροφος, δηλαδή η οικοδομή. Έτσι, αν και παρέχεται από το νόμο η δυνατότητα να αποκτήσει κάποιος αποκλειστική κυριότητα σε διηρημένη ιδιοκτησία που δεν έχει ανεγερθεί, αλλά μέλλει να ανεγερθεί, δεν του παρέχεται η δυνατότητα να ζητήσει τη διανομή διηρημένων ιδιοκτησιών που πρόκειται να ανεγερθούν στο μέλλον, ελλείψει αντικειμένου προς διανομή και ως εκ τούτου το σχετικό αίτημα διανομής τέτοιων ορόφων είναι μη νόμιμο (ΑΠ 733/2010, ΑΠ 769/2008, δημοσίευση ΝΟΜΟΣ). [...]

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Υπ' αριθ. 441/2012 (Μον.)

Η περιουσία του χειρομένου μοναχού περιέρχεται αυτοδικαίως στη Μονή εγκαταβιώσεως, στα μοναχολόγια της οποίας εγγράφεται μετά από αφαίρεση της νόμιμης μοίρας υπέρ των αναγκαίων κληρονόμων. Οι παραπάνω ρυθμίσεις ισχύουν και επί των ιερομονάχων, των μοναχών δηλαδή εκείνων που χειροτονήθηκαν κανονικά ως κληρικοί. Στην συγκεκριμένη περίπτωση, η περιουσία του αποβιώσαντος μοναχού περιήλθε αυτοδικαίως στην Ιερά Μονή, όπου είχε εγκαταβιώσει και στα μοναχολόγια της οποίας είχε εγγραφεί.

[...] Κατά τις διατάξεις των άρθρων 1710, 1813, 1820, 1825 και 1828 ΑΚ δικαίωμα νόμιμης μοίρας στην κληρονομιά έχουν οι κατιόντες και οι γονείς του κληρονομούμενου, καθώς και ο επιζών σύζυγος» οι οποίοι θα καλούνταν ως εξ αδιαθέτου κληρονόμος κατά το ποσοστό δε της νόμιμης μοίρας ο μεριδούχος συντρέχει ως κληρονόμος (ΑΠ 1231/2009 ΧρΙΔ 2010, 342. Β. Βαθρακοκύλης στην ΕρΝομΑΚ, τόμος ΣΤ', Ημίτομος Α', υπό το άρθρο 1825, αρ. 2). Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 4, 18, 19 του Ν ΓΥΙΔ/1909 «Περί Γενικού Εκκλησιαστικού

Ταμείου και Διοικήσεως Μοναστηρίων» που διατηρήθηκε σε ισχύ με τα άρθρα 99 του ΕισΝΑΚ, 7 παρ. 2 και 25 Ν. 4684/1930, 1 του Ν. 1918/1942 και μόνο του Ν. 2067/1952, η περιουσία του χειρομένου μοναχού περιέρχεται αυτοδικαίως στη Μονή εγκαταβιώσεως στα μοναχολόγια της οποίας εγγράφεται, μετά από αφαίρεση της νόμιμης μοίρας υπέρ των αναγκαίων κληρονόμων. Επίσης, οι περιερχόμενες στο μοναχό μετά την είσοδό του στη Μονή κληροδοσίες, δωρεές καθώς και κληρονομίες ανήκουν στη Μονή και ο μοναχός διατηρεί μόνο το δικαίωμα της επικαρπίας στο ήμισυ της περιερχόμενης στη Μονή περιουσίας ενώ αντίθετα η περιουσία που αποκτά ο μοναχός μετά την κουρά, με χαρακτηριστική αιτία, περιέχεται στον ίδιο προσωπικώς, ο οποίος μπορεί να τη διαθέσει αλλά όχι με χαρακτηριστικές δικαιπραξίες. Εάν δεν τη διαθέσει, η περιουσία αυτή μετά το θάνατό του περιέρχεται κατά το ήμισυ στον ΟΔΕΠ και κατά το άλλο ήμισυ στη Μονή. Όλες οι ρυθμίσεις αυτές ισχύουν εφόσον ο μοναχός φέρει νόμιμα τη μοναχική ιδιότητα, ενώ αντίθετα δεν έχουν εφαρμογή και επομένως ισχύει το κοινό δίκαιο εφόσον αυτός αποχώρησε οριστικά από τη Μονή εγκαταβιώσεως νόμιμα είτε διότι απολύθηκε από τη Μονή για να διαβιώσει στη συνέχεια εκτός αυτής ως διάκονος, εφημέριος ή ιεροκήρυκας εάν είναι ιερομόναχος είτε διότι καθαιρέθηκε και απέβαλε το ιερατικό σχήμα. Εάν ο μοναχός αποχώρησε από τη Μονή όχι νόμιμα αλλά αυθαίρετα δεν αποβάλλει τη μοναχική ιδιότητα και συνεπώς εξακολουθεί να ισχύει ως προς αυτόν το ανωτέρω ειδικό νομοθετικό καθεστώς. Οι παραπάνω ρυθμίσεις ισχύουν και επί των ιερομονάχων, των μοναχών δηλαδή εκείνων που χειροτονήθηκαν κανονικά ως κληρικοί, οι οποίοι δεν αποβάλλουν την ιδιότητα του μοναχού εξ αιτίας της χειροτονίας τους και υπόκεινται στους ίδιους περιορισμούς και κανόνες με τους απλούς μοναχούς, εκτός εάν απολύθηκαν νόμιμα από τη Μονή για να διαβιώσουν οριστικά ως κληρικοί, όπως προαναφέρθηκε, και όχι όταν έχουν αποχωρήσει αυθαίρετα (ΑΠ 149/1994 ΝοΒ 43,37). Τέλος με το Ν 1811/1988 (ΦΕΚ Α' 231/13.10.1988), που κατήργησε τον Οργανισμό Διοικήσεως Εκκλησιαστικής Περιουσίας (ΟΔΕΠ) διάδοχος αυτού ορίστη-

κε η Εκκλησία της Ελλάδος - ΕΚΥΟ (ΕφΑθ 2605/2003 ΕλλΔνη 2004,1083).

Στην προκείμενη περίπτωση οι αιτούντες ζητούν να τους χορηγηθεί κληρονομητήριο, το οποίο να πιστοποιεί το κληρονομικό δικαίωμα και τη μερίδα που τους αναλογεί στην κληρονομιά του αποβιώσαντος αρχιμανδρίτη Σ., κατά κόσμον Α., ο οποίος απεβίωσε στην Π. στις 27 Νοεμβρίου 2009, χωρίς να αφήσει διαθήκη και ήταν κάτοικος εν ζωή ... Α.

Από την εκτίμηση των εγγράφων που προσκομίζονται αποδεικνύονται τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Ο αρχιμανδρίτης Σ. (κατά κόσμον Α.), κάτοικος στη ζωή ... Α., απεβίωσε στις 27 Νοεμβρίου 2009. Αυτός υπηρέτησε ως κληρικός στην Ιερά Μητρόπολη Π. καθόσον είχε χειροτονηθεί διάκονος στις 12 Δεκεμβρίου 1938 από τον τότε μητροπολίτη Π. Α. και πρεσβύτερος στις 6 Δεκεμβρίου 1944 από τον τότε μητροπολίτη Π. Θ. και υπηρέτησε ως εφημέριος και πρόεδρος του εκκλησιαστικού συμβουλίου του ενοριακού Ιερού Ναού Κοιμήσεως της Θεοτόκου... μέχρι τη συνταξιοδότησή του το έτος 1985. Από το έτος 1945 έως τον κατά τα ανωτέρω θάνατό του διετέλεσε Ηγούμενος της Ιεράς Μονής... έχοντας εγγραφεί στο Μοναχολόγιο της Μονής από το έτος 1926. Μέχρι την προηγούμενη της συζήτησης της κρινόμενης αίτησης δεν δημοσιεύθηκε ούτε περιήλθε για δημοσίευση στα Πρωτοδικεία Πατρών και Αθηνών αντίστοιχα κάποια διαθήκη του ανωτέρω αποβιώσαντος ούτε υπήρχε καμία εκκρεμής δίκη με διάδικους τους αιτούντες. Κατά δε το χρόνο θανάτου του αυτός άφησε μοναδικούς πλησιέστερους συγγενείς του τους αιτούντες ανεψιούς του, τέκνα και εγγονούς των προαποβιωσάντων αδελφών του Μ. Δ., Γ. Δ., Δ. Δ. και Φ. Δ.. Σύμφωνα

όμως με όσα εκτέθηκαν στην πιο πάνω νομική σκέψη η περιουσία του αποβιώσαντος ως άνω μοναχού περιήλθε αυτοδικαίως στην Ιερά Μονή..., στην οποία είχε εγκαταβιώσει από το έτος 1926 και στα μοναχολόγια της οποίας είχε εγγραφεί, στην οποία περιουσία περιλαμβάνονται και οι περιερχόμενες σε αυτόν μετά την είσοδό του στη Μονή κληροδοσίες, δωρεές καθώς και κληρονομίες διατηρηθέντος από αυτόν μόνον του δικαιώματος της επικαρπίας στο ήμισυ αυτής (περιουσίας), ενώ η περιουσία που απέκτησε μετά την κουρά με χαριστική αιτία ατομικά και δεν τη διέθεσε μετά το θάνατό του περιήλθε κατά το ήμισυ στην Εκκλησία της Ελλάδος - ΕΚΥΟ ως διάδοχο του ΟΔΕΠ και κατά το άλλο ήμισυ στην παραπάνω Μονή. Σημειωτέον ότι ο ανωτέρω αποβιώσας μοναχός έφερε νόμιμα τη μοναχική ιδιότητα έως το θάνατό του, εφόσον αυτός ουδέποτε αποχώρησε οριστικά από τη Μονή εγκαταβιώσεως αυθαίρετα ή νόμιμα είτε διότι απολύθηκε από αυτήν για να διαβιώσει εκτός αυτής ως διάκονος, εφημέριος ή ιεροκήρυκας είτε διότι καθαιρέθηκε και απέβαλε το ιερατικό σχήμα ώστε να διώκουν εφαρμογής οι κανόνες του κοινού δικαίου. Ενόψει των ανωτέρω οι αιτούντες που δεν τυγχάνουν ούτε αναγκαίοι κληρονόμοι του κατά την έννοια του νόμου (κατιόντες, επιζών σύζυγος και τέκνα) δεν έχουν κανένα δικαίωμα στην κληρονομιαία περιουσία του αποβιώσαντος ως άνω μοναχού και επομένως δεν μπορεί να εκδοθεί επ' ονόματί τους το αιτούμενο κληρονομητήριο. Κατά συνέπεια, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη κατ' ουσίαν, όπως ειδικότερα ορίζεται στο διατακτικό της παρούσας. [...]

ΛΥΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ

Με την από 7/1/2013 καταχώριση στο βιβλίο εταιρειών του οικείου Συμβολαιογραφικού Συλλόγου λύεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ/τος 284/1993 ΦΕΚ 123/27-7-2003 (τεύχ.

Α'), η εταιρεία συμβολαιογράφων Αθηνών με την επωνυμία «Εταιρεία Συμβολαιογράφων Μιλτιάδης Στάμου – Καλλιρρόη Στάμου-Κουνέλη».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΟΜΟΙ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4110 (ΦΕΚ Α' 17/23.1.2013). Ρυθμίσεις στη φορολογία εισοδήματος, ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών και λοιπές διατάξεις. 915

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4117 (ΦΕΚ Α' 29/05.02.2013). Κύρωση της από 31 Οκτωβρίου 2012 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Τροποποίηση της παρ. 16 του άρθρου 49 του ν. 4030/2011 «Νέος τρόπος έκδοσης αδειών δόμησης, ελέγχου κατασκευών και λοιπές διατάξεις (Α' 249)» και λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. 962

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠ' ΑΡΙΘ. Κ2-828 (ΦΕΚ Β' 216/05.02.2013). Προτυποποιημένα καταστατικά. 970

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. ΠΟΛ. 1003/2.1.2013/Υπ. Οικ.. Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 48 του ν. 3842/2010 (58 Α') ως προς τα φυσικά πρόσωπα. 983

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. ΠΟΛ. 1025/13.2.2013/Υπ. Οικ.. Δικαιολογητικά που απαιτείται να προσκομίζονται στο συμβολαιογράφο κατά τη σύνταξη τροποποιητικού συμβολαίου οριζόντιας ιδιοκτησίας για τη σύσταση αποκλειστικής χρήσης κοινόχρηστου χώρου. 983

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 355/18.6.2012/Ν.Σ.Κ. (Τμ. Β'). Αριθμός Ερωτήματος: υπ' αριθ. Πρωτ. Δ12 1023712 ΕΞ 2011/11-2-2011 Υπουργείου Οικονομικών – Γενική Διεύθυνση Φορολογίας – Διεύθυνση Φορολογίας Εισοδήματος – Τμήμα Α'. Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται εάν, κατά τη σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου τροποποίησης υφιστάμενης σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας, προκειμένου να παραχωρηθεί η αποκλειστική χρήση τμήματος χώρου (πilotής, τάρτσας κ.λπ.) σε ιδιοκτήτη οριζόντιας ιδιοκτησίας της ίδιας οικοδομής, απαιτείται να προσκομίζεται ή όχι στο συμβολαιογράφο, κατά περίπτωση, υπεύθυνη δήλωση της παραγράφου 1 του άρθρου 81 ή το αντίγραφο της δήλωσης του άρθρου 11 του ν. 2238/1994 (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, ΚΦΕ).
..... 985

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 593/26.11.2012 /Ν.Σ.Κ. (Τμ. Α'). Ερωτάται: 1. Εάν απαιτείται αποδεικτικό ενημερότητας προκειμένου να μεταβιβασθεί το εμπράγματο δικαίωμα της ψιλής κυριότητας επί ακινήτων, σε εκτέλεση της υπ' αρ. 1902/2011 απόφασης του Εφετείου Αθηνών, 2. Σε καταφατική περίπτωση, εάν νομιμοποιείται η ενάγουσα Β. συζ. Κ.Σ. να ζητήσει και να λάβει αποδεικτικό ενημερότητας των εναγομένων, 3. Δεδομένου ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις χορηγήσεως του πιστοποιητικού αυτού, λόγω οφειλών των εναγομένων, νομιμοποιείται η ενάγουσα να υποβάλει η ίδια αίτηση χορηγήσεως ρυθμίσεως ή διευκολύνσεως τμηματικής καταβολής για τις οφειλές των εναγομένων και να καταβάλει την πρώτη δόση, προκειμένου να συντρέξουν οι προϋποθέσεις χορηγήσεως του αποδεικτικού, ώστε να της χορηγηθεί αυτό για να μεταβιβασθεί η ψιλή κυριότητα των περιγραφομένων στην απόφαση ακινήτων, χωρίς να καταστεί εγγυήτρια των οφειλών;

988

ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1/30.1.2013/Εισ.Α.Π. Εάν συμβολαιογράφοι με έδρα Αθήνα και Πειραιά αντίστοιχα δύνανται να συστήσουν εταιρεία συμβολαιογράφων.

993

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 5/2013. Κατά το άρθρο 100 του Συντάγματος το Α.Ε.Δ. έχει δικαιοδοσία να αίρει αμφισβήτηση που έχει προκύψει από αντίθετες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ως προς την ουσιαστική συνταγματικότητα ή την έννοια διατάξεων τυπικού νόμου. Ως αποφάσεις, κατά τις διατάξεις αυτές, νοούνται οι αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις, που εκδίδονται κατά την άσκηση της δικαιοδοτικής λειτουργίας που ανατέθηκε από το Σύνταγμα στα ανωτέρω δικαστήρια και που απαγγέλλονται, σύμφωνα με το άρθρο 93 παρ. 3 του Συντάγματος, σε δημόσια συνεδρίαση. Οι αποφάσεις του ποινικού τμήματος του Αρείου Πάγου, οι οποίες εκδίδονται επί αιτήσεων αναιρέσεως, που ασκούνται κατ' εφαρμογή των άρθρων 56 και 94 παρ. 2 του Κώδικα περί Συμβολαιογράφων (ν. 2830/2000) και εκδικάζονται κατά την προβλεπόμενη από τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας διαδικασία, αποτελούν δικαστικές αποφάσεις. Για να υπάρξει αντίθεση μεταξύ των αποφάσεων των Ανωτάτων Δικαστηρίων ως προς την έννοια τυπικού νόμου, για την άρση της οποίας ιδρύεται δικαιοδοσία του Α.Ε.Δ., πρέπει οι αποφάσεις των δύο δικαστηρίων να αναφέρονται στο αυτό κρίσιμο νομικό ζήτημα με βάση τις αυτές νομικές διατάξεις. Η αντίθεση πρέπει να προκύπτει από τις αναγκαίες για τη θεμελίωση του διατακτικού των ανωτέρω αποφάσεων αιτιολογίες τους. Δεν συντρέχει αντίθεση, με την προαναφερθείσα έννοια, και συνεπώς δεν συντρέχει δικαιοδοσία του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, όταν (α) τα ανώτατα δικαστήρια δεν ερμήνευσαν την ίδια διάταξη νόμου, αλλά διαφορετικές, έστω και αν αυτές έχουν την ίδια διατύπωση, (β) δεν ερμήνευσαν αποκλειστικά και μόνο την ίδια διάταξη τυπικού νόμου, αλλά το ένα από αυτά την ερμήνευσε σε συνδυασμό και με άλλες διατάξεις και, ως εκ τούτου, το επιλυθέν ζήτημα δεν είναι το ίδιο, αλλά διαφορετικό, (γ) το νομικό ζήτημα που επέλυσε το ένα δικα-

στήριο δεν ήταν αναγκαίο για να επιλύσει το άλλο δικαστήριο το νομικό ζήτημα που είχε αχθεί ενώπιόν του και (δ) γενικά, η αντίθεση δεν προκύπτει από τις αναγκαίες για τη θεμελίωση του διατακτικού των αποφάσεων αιτιολογίες τους.

995

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3798/2011 (Τμ. Ε΄). Χαρακτηρισμός, από τον δασάρχη, έκτασης ως μη δασικής. Η τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας που προβλέπονται στον νόμο πρέπει να λαμβάνει χώρα εγκαίρως, εντός ευλόγου χρόνου από την έκδοση των πράξεων με τις οποίες τα αρμόδια όργανα, δηλ. ο δασάρχης και οι οικείες επιτροπές, διαπιστώνουν αν μια έκταση αποτελεί ή όχι, κατά τον χρόνο ασκήσεως της αρμοδιότητάς τους, δασικό οικοσύστημα. Μετά την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας, η πράξη χαρακτηρισμού ορισμένης εκτάσεως ως μη δασικής μπορεί να χρησιμοποιηθεί ενώπιον άλλης δημόσιας αρχής (π.χ. της Πολεοδομίας για χορήγηση οικοδομικής άδειας), όπου ανακύπτει, ως προκριματικό, το ζήτημα του χαρακτήρα της εκτάσεως, μόνον όμως εάν είναι πρόσφατη, διότι αλλιώς, αν έχει μεσολαθήσει μακρό χρονικό διάστημα από την έκδοση της πράξεως και την τήρηση των αρχών δημοσιότητας, η πραγματική κατάσταση ενδέχεται να έχει μεταβληθεί. Σε περίπτωση που έχει παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα από την έκδοση της πράξης χαρακτηρισμού εκτάσεως ως μη δασικής, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει την έκδοση νέας πράξεως χαρακτηρισμού κατά τις διατάξεις του άρθρ. 14 Ν. 998/1979.

999

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ Υπ' αριθ. 2329/2012 (Τμ. Ε΄). Πολεοδόμηση ακινήτων εκτός σχεδίου. Η δόμηση επιτρέπεται κατ' εξαίρεση και υπό όρους, που δεν επιτρέπεται να καθιστούν ευχερέστερη τη δόμηση, σε σχέση προς τους ισχύοντες για τις εντός σχεδίου περιοχές. Ένα γήπεδο είναι οικοδομήσιμο αν έχει πρόσωπο σε δρόμο που υφίσταται νομίμως και είναι ήδη διανοιγμένος, κατά τρόπο που να είναι προσπελάσιμος. Δεν προκύπτει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις αρτιότητας και οικοδομησιμότητας του επίμαχου γηπέδου, ενώ η πολεοδομική δεν προέβη σε παρεμπόδιοντα έλεγχο του αμφισβητούμενου ιδιοκτησιακού καθεστώτος τμήματος του επίμαχου ακινήτου. Δεκτές η έφεση και η αίτηση ακύρωσης.

1001

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ Υπ' αριθ. 572/2012 (Τμ. Ε΄) . Το ρυμοτομικό σχέδιο εγκρίνεται και τροποποιείται με πράξη της Πολιτείας που εκδίδεται υπό τους προς τούτο καθοριζόμενους με το από 17.7.1923 ν.δ. όρους και διαδικασία, με το εγκρινόμενο δε ή τροποποιούμενο ρυμοτομικό σχέδιο διαμορφώνονται οι οικοδομήσιμοι και οι κοινόχρηστοι χώροι, απεικονιζόμενοι στο οικείο διάγραμμα. Επί των χώρων αυτών που διαρρυθμίζονται με το εγκριθέν ρυμοτομικό διάγραμμα εφαρμόζονται οι διατάξεις της πολεοδομικής νομοθεσίας, με τις οποίες ρυθμίζονται οι εξαρτώμενες από την ιδιότητα των παραπάνω χώρων ως οικοδομήσιμων ή κοινόχρηστων σχέσεις, δικαιώματα και υποχρεώσεις. Προκειμένου να θεωρηθεί άρτιο και οικοδομήσιμο ένα οικόπεδο πρέπει, πλην άλλων, να έχει πρόσωπο σε οποιοδήποτε κοινόχρηστο, κατ' άρθρ. 2 παρ. 2 ΓΟΚ/1985, χώρο. Συνταγματική προστασία υδατορευμάτων. Οριοθέτηση ρεμάτων. Δεδομένου ότι η οριοθέτηση του ρέματος προφανώς επηρεάζει την τακτοποίηση των παραρεμάτων ιδιοκτησιών, δεν επιτρέπεται να εκδοθεί πράξη εφαρμογής ρυμοτομικού σχεδίου, προσκύ-

ρωσης, τακτοποίησης και αναλογισμού αποζημίωσης αν δεν έχει καθορισθεί προηγουμένως η οριστική οριογραμμή του ρέματος. 1006

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ Υπ' αριθ. 32/2013 (Ολομ.). Δάση. Αίτηση ακύρωσης της ΥΑ 90532/174/2005 για το δασολόγιο. Ο Κανονισμός 2152/2003 δεν περιλαμβάνει τη σύνταξη δασολογίου στα προγράμματα προστασίας των δασών και δεν έχει εφαρμογή ως προς τις έννοιες «δάσος» και «δασική έκταση». Έννοια των όρων αυτών κατά την ισχύουσα εθνική νομοθεσία. Το δασικό οικοσύστημα δεν παύει να υφίσταται αν δεν δύναται να προσφέρει και δασικά προϊόντα στον άνθρωπο, αλλά κρίσιμη είναι η οργανική ενότητα της επ' αυτού βλάστησης. Είναι αδιάφορο το είδος ή τα είδη αγρίων ξυλωδών φυτών από τα οποία αποτελούνται τα δάση, ούτε απαιτείται μία αριθμητικώς προσδιορισμένη ελάχιστη έκταση προς δασοπονική εκμετάλλευση. Αντίθετη μειοψηφία. Οι παρ. 1 έως 5 του νέου άρθρου 3 του Ν. 998/1979 και η νέα παρ. 3 του άρθρου 15 του Ν. 1734/1987 είναι αντίθετη προς το άρθρο 24 του Συντάγματος. Η απόφαση της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων δεσμεύει τα δασικά όργανα ως προς τα ζητήματα της ιδιοκτησίας και το επιτρεπτό της χρήσεως για την οποία είχε γίνει αρχικώς η αποκατάσταση, ενώ για χαρακτηρισμό της εκτάσεως έχει εφαρμογή η δασική νομοθεσία. Η ρύθμιση αυτή δεν αντίκειται στο Πρώτο Πρόσθετο Πρωτόκολλο της ΕΣΔΑ και στα άρθρα 17, 24 και 118 του Συντάγματος. Αντίθετη μειοψηφία. Ακυρωτέα και η προσβαλλόμενη απόφαση. Δεκτή η αίτηση ακύρωσης. Η υπόθεση εισήχθη εκ νέου στην Ολομέλεια μετά την υπ' αριθμ. 3973/2009 αναβλητική απόφασή της. 1010

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 1611/2010 (Τμ. Γ' Πολ.). Δημόσια διαθήκη. Ακυρότητα. Αδυναμία υπογραφής του διαθέτη. Αρκεί η βεβαίωση του συμβολαιογράφου ότι ο διαθέτης δήλωσε αδυναμία προς υπογραφή, χωρίς να απαιτείται να αναγράφεται και ο λόγος της αδυναμίας. Δεν υπάρχει έδαφος μεταγενέστερης ανταποδείξεως, ότι δηλ. ο διαθέτης μπορούσε να υπογράψει, επομένως δεν υπάρχει λόγος έρευνας αν η δήλωση του διαθέτη περί αδυναμίας προς υπογραφή ανταποκρίνεται ή όχι στην αλήθεια. Απορρίπτει την αίτηση για αναίρεση της υπ' αριθμ. 263/2007 απόφασης του Εφετείου Καλαμάτας. 1018

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 1615/2010 (Τμ. Γ' Πολ.). Κληρονομικό δίκαιο. Συνεισφορά μεταξύ συγγληρονόμων εξ αδιαθέτου. Εφαρμογή των άρθρων 1895 και 1899 ΑΚ πριν από την τροποποίησή τους με το Ν. 1329/1983, διότι οι συνεισενεκτές παροχές δόθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος αυτού του Νόμου. Προσδιορισμός της αξίας των εν ζωή γενομένων από την κληρονομούμενη παροχών. Γονική παροχή με προικοσυμβόλαιο. Η αναφορά ότι η προικοδότις εγγυάται τα προικοδοτούμενα ελεύθερα παντός βάρους δεν έχει την έννοια ότι η προικοδότις απέκλεισε τη συνεισφορά, για το οποίο απαιτείται ρητή αναφορά. Αξία χρυσής λίρας. Υπολογισμός δυνάμει του άρθρου 288 ΑΚ, λόγω των σοβαρών νομισματικών διακυμάνσεων. Αναγωγή της αξίας στο ισάξιο της κατά το χρόνο του θανάτου της κληρονομούμενης, αφού ληφθεί υπόψη η αγοραστική αξία της χρυσής λίρας κατά το χρόνο της παροχής και ακολούθως του θανάτου και η μεταξύ τους σύγκριση αλλά και η στο μεταξύ αύξηση του τιμαρίθμου. Απορρίπτει την αίτηση για αναίρεση της υπ' αριθ. 123/2007 απόφασης του Εφετείου Δωδεκανήσου (μεταβατική έδρα Κω). 1018

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 1454/2011 (Τμ. Γ' Πολ.). Δουλεία δίοδου. Συνιστά πραγματική δουλεία. Τρόποι απόσβεσης αυτής. Απόλυτη αδυναμία της ασκήσεώς της για λόγους πραγματικούς ή νομικούς. Στην προκειμένη περίπτωση το δεσπόζον ακίνητο απέκτησε άλλη δίοδο. Κατά συνέπεια έπαυσε η χρησιμότητα της υφισταμένης δουλείας. Κρίση ότι έχει αποσβεσθεί η δουλεία. Παύση της ασκήσεως της δουλείας και παράλειψή της στο μέλλον. Απορρίπτει την αίτηση αναίρεσης κατά της υπ' αριθμ. 129/2004 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ηλείας, που δίκασε ως Εφετείο. 1019

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 1252/2011 (Τμ. Δ' Πολ.). Εφ' όσον ο χώρος της πιλοτής δεν μπορεί να αποτελέσει διαιρεμένη ιδιοκτησία, δεν είναι δεκτικός ούτε συστάσεως χωριστού εμπράγματος δικαιώματος (όπως πραγματικής δουλείας). Μπορεί όμως, είτε με την αρχική δικαιοπραξία της σύστασης οροφοκτησίας, είτε με μεταγενέστερη ιδιαίτερη συμβολαιογραφική πράξη όλων των συνιδιοκτητών και μεταγραφή αυτής, να παραχωρηθεί η χρήση του χώρου αυτού αποκλειστικώς σε έναν ή περισσότερους ιδιοκτήτες ορόφου ή διαμερίσματος (μόνο όμως της ίδιας οικοδομής στην οποία υπάρχει). Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 5326/2009 απόφαση ΕφετΑθ. 1020

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 1643/2011 (Τμ. Δ' Πολ.). Ο προσδιορισμός των κοινοκτητών και κοινοχρήστων μερών γίνεται είτε με τη συστατική της οροφοκτησίας σύμβαση, είτε με ιδιαίτερες συμφωνίες μεταξύ όλων των οροφοκτητών, οι οποίες παραμένουν έγκυρες και ισχυρές ακόμη και όταν έρχονται σε αντίθεση με διατάξεις αναγκαστικού δικαίου της πολεοδομικής νομοθεσίας, όταν με αυτές ορίζονται για την παράβαση μόνο διοικητικές κυρώσεις. Αν όμως δεν υπάρχει τέτοια συμφωνία, τότε ισχύει ο προσδιορισμός που προβλέπεται από τις ανωτέρω διατάξεις ή από άλλες διατάξεις αναγκαστικού δικαίου. Τέτοια διάταξη αποτελεί και αυτή του άρθρ. 23 του Κτιριοδομικού Κανονισμού που εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 3046/304/30-1-1989 Απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, η παράβαση της οποίας, με την επίστρωση του ακάλυπτου χώρου οικοδομής σε έκταση μεγαλύτερη του 1/3 της συνολικής και κατάργηση με αυτόν τον τρόπο της επιφάνειας που προορίζεται για δένδροφύτευση, δεν επηρεάζει το έγκυρο της συμφωνίας των οροφοκτητών, αλλά παραμένει απλή πολεοδομική παράβαση. Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 777/2008 απόφασης ΕφετΠατρ. 1021

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 1734/2011 (Τμ. Γ' Πολ.). Επί κάθετης ιδιοκτησίας το βασικότερο αντικείμενο της αναγκαστικής συγκυριότητας είναι το ενιαίο οικόπεδο, σε ολόκληρη την έκτασή του και δη τόσο ως προς το καλυπτόμενο από τις οικοδομές όσο και ως προς το ακάλυπτο μέρος του. Δεν μπορεί έτσι κανένας από τους δικαιούχους των επί μέρους ιδιοκτησιών να αποκτήσει με χρησιμότητα δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης των κοινόκτητων μερών, ούτε να απωλέσει με αχρησία ένα τέτοιο δικαίωμα. Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 336/2009 απόφασης ΠολΠρωτΒολ. 1022

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 5/2012 (Ολομ.). Χορήγηση τίτλου μεταφοράς συντελεστή δόμησης στους χαρακτηρισμένους ως κοινόχρηστους χώρους. Η μεταφορά συντελεστή δόμησης μόνο ως μέθοδος αποζημίωσης στις περιπτώσεις που προβλέπονται από τη

διάταξη του άρθρου 24 παρ. 6 του Συντ. μπορεί να εισαχθεί από το νομοθέτη. Σε άλλες περιπτώσεις, για τις οποίες δεν υπάρχει τέτοια συνταγματική πρόβλεψη, δεν μπορεί να εισαχθεί ο θεσμός της μεταφοράς του συντελεστή δόμησης, όπως π.χ. για εκείνη των ρυμοτομούμενων ακινήτων. Η διάταξη του άρθρ. 3 ενότ. Α παρ. 2 του Ν. 2300/1995 είναι αντισυνταγματική. Για τον ίδιο λόγο είναι αντισυνταγματική και η μεταβατική διάταξη του άρθρ. 7 παρ. 2 του Ν. 3044/2002, σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρ. 3 παρ. 1δ' του ίδιου νόμου, κατά το μέρος που θεωρούν έγκυρους τους τίτλους ΜΣΔ, οι οποίοι είχαν εκδοθεί μέχρι την έναρξη της ισχύος αυτού του νόμου και αφορούν ακίνητα που είχαν απαλλοτριωθεί λόγω ρυμοτομίας για τη δημιουργία κοινόχρηστων χώρων. Είναι πλέον επιτρεπτός ο τρόπος αποζημίωσης με παραχώρηση άλλου ακινήτου για την αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου. Ο θεσμός της μεταφοράς του συντελεστή δόμησης στην περίπτωση των ρυμοτομούμενων ακινήτων και υπό την προϋπόθεση ότι οι ιδιοκτήτες τους αποδέχονται τον τρόπο αυτόν της αποζημίωσης, προβλεπόμενος ήδη από το άρθρο 3 παρ. 1δ' του νεότερου Ν. 3044/2002, δεν έρχεται καταρχήν σε αντίθεση με τις επιταγές του Συντάγματος.

1023

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 1193/2012 (Τμ. Γ' Πολ.). Κληρονομία με καταπίστευμα. Ο διαθέτης, εκτός από τον άμεσο κληρονόμο του, μπορεί να εγκαταστήσει έμμεσο καθολικό του διάδοχο, τον καταπιστευματοδόχο, ο οποίος είναι κληρονόμος υπό αναβλητική αίρεση ή προθεσμία. Το καθολικό καταπίστευμα συνιστάται μόνο σε ένα βαθμό και δεν επαναλαμβάνεται πέραν του πρώτου καταπιστευματοδόχου. Υποκατάσταση του κληρονόμου. Πότε υφίσταται. Έννοια "έκπτωσης" στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 1809 ΑΚ. Η υποκατάσταση του καταπιστευματοδόχου, κατ' άρθρο 1809 του ΑΚ, έχει ως προϋπόθεση ότι ο εγκατασταθείς ως καταπιστευματοδόχος εξέπεσε της κληρονομίας πριν από την αποδοχή του καταπιστεύματος, ενώ η σύσταση καταπιστεύματος σε βάρος του καταπιστευματοδόχου προϋποθέτει ότι ο πρώτος καταπιστευματοδόχος απέκτησε, με αποδοχή, την κληρονομία. Ο καταπιστευματοδόχος έχει δικαίωμα προσδοκίας κληρονομίας, το οποίο είναι κεκτημένο, απαλλοτριωτό και όχι κληρονομητό και έχει το δικαίωμα να το εκποιήσει, ακόμη και στον ίδιο τον βεβαρημένο με το καταπίστευμα κληρονόμο. Αν ματαιωθεί η επαγωγή της κληρονομίας στον καταπιστευματοδόχο, εφόσον δεν προκύπτει κάτι άλλο από την διαθήκη, η κληρονομία παραμένει στον κληρονόμο. Η υπέρ του βεβαρημένου παραίτηση από το καταπίστευμα είναι έγκυρη, εφόσον γίνεται μετά την επαγωγή στον βεβαρημένο κληρονόμο και πριν από την επαγωγή στους συγκαταπιστευματοδόχους, με την επισήμανση ότι η παραίτηση είναι διαφορετική από την αποποίηση κατ' άρθρ. 1940 ΑΚ. Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 2784/2010 απόφασης ΕφετΑθ.

1026

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ Υπ' αριθ. 3010/2009 (Τμ. 11^ο Τριμ.). Ταμείο Ασφαλίσεως Συμβολαιογράφων. Η αξίωση του Ταμείου να επιβάλει σε βάρος συμβολαιογράφου τα εισπραττόμενα κατά την κατάρτιση συμβολαιογραφικών πράξεων δικαιώματα παραγράφεται μετά την παρέλευση δεκαετίας από το τέλος του έτους, εντός του οποίου καταρτίστηκε η οικεία συμβολαιογραφική πράξη. Απορρίπτει την έφεση. Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 1070/2007 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών.

1028

- ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ** Υπ' αριθ. 807/2009. Αίρεση στη διαθήκη. Στην εγκατάσταση κληρονόμου με αναβλητική αίρεση, βεβαρημένος με το καταπίστευμα είναι το πρόσωπο στο οποίο πρέπει, κατά τη θέληση του διαθέτη να παραμείνει η κληρονομία μέχρι την πλήρωση της αίρεσης, οπότε και υποχρεούται να αποκαταστήσει την κληρονομία στον υπό αίρεση εγκατάστατο. Σε περίπτωση μαιωσέως της η εγκατάσταση θεωρείται ότι δεν έγινε. Στην εγκατάσταση κληρονόμου υπό διαλυτική αίρεση, ο εγκατάστατος μέχρι την πλήρωση της αίρεσης είναι κληρονόμος και λαμβάνει αμέσως την κληρονομία, από το θάνατο του διαθέτη. Όταν πληρωθεί η αίρεση ο υπό αίρεση εγκατάστατος θεωρείται βεβαρημένος με καθολικό καταπίστευμα, οπότε και έχει την υποχρέωση να παραδώσει την κληρονομία στον καταπιστευματοδόχο, ο οποίος, αν δεν έχει οριστεί από το διαθέτη, είναι αυτός που θα κληρονομούσε εξ αδιαθέτου το διαθέτη, αν αυτός πέθαινε κατά την πλήρωση της αίρεσης. Όταν όμως μαιωθεί η αίρεση, τότε καθίσταται οριστικά κληρονόμος εκείνος που εγκαταστάθηκε με διαλυτική αίρεση. Σε περίπτωση που η ισχύς της διάταξης τελευταίας βούλησης έχει εξαρτηθεί από το διαθέτη με εξουσιαστική αίρεση, δηλαδή με την αίρεση ότι ο τετιμημένος εντός χρονικού διαστήματος απροσδιόριστης διάρκειας θα παραλείψει ή θα εξακολουθήσει να πράττει κάτι, σε περίπτωση αμφιβολίας, λογίζεται ότι τελεί υπό διαλυτική αίρεση αντίθετου περιεχομένου, οπότε λαμβάνει αμέσως το καταληφθέν, αλλά αν επιχειρήσει την απαγορευθείσα πράξη ή διακόψει την επιβληθείσα, παύει να είναι κληρονόμος και χωρεί η επαγωγή του καταπιστεύματος. 1031
- ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ** Υπ' αριθ. 5848/2010. Κτηματολόγιο. Διόρθωση ανακριβούς πρώτης εγγραφής, όταν το ακίνητο φέρεται ως "αγνώστου ιδιοκτήτη". Ποιος έχει έννομο συμφέρον να ζητήσει τη διόρθωση. Αίτημα της σχετικής αίτησης δεν μπορεί να είναι η αναγνώριση του δικαιώματος που προσβάλλεται με την εγγραφή. Διόρθωση της ανακριβούς εγγραφής σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής, για την οποία δεν έχει γίνει δήλωση αποδοχής κληρονομίας. Αν ο θάνατος επήλθε μετά την έναρξη ισχύος το Κτηματολογίου, δικαιούχος του εγγραπτέου δικαιώματος είναι ο κληρονομούμενος. Πότε είναι δικαιούχοι οι κληρονόμοι. 1037
- ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ** Υπ' αριθ. 1708/2012 (Τμ. 2^ο). Δημοτικοί και κοινοτικοί δρόμοι. Τρόποι με τους οποίους καθίστανται πράγματα κοινής χρήσης και εκτός συναλλαγής. Θεσμός της αμνημονεύτου χρόνου αρχαιότητας (*vetustas*) του βυζαντινορρωμαϊκού δικαίου. Ιδιωτικά ακίνητα ως κοινόχρηστος χώρος. Αναγνωριστική αγωγή. Απορρίπτει την αγωγή κατ' ουσίαν. 1040
- ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ** Υπ' αριθ. 2012/2011 (Τμ. 12^ο Μον.). Φορολογία μεταβίβασης ακινήτων. Φορολογητέα αξία κατεδαφιστέου κτίσματος επί ακινήτου. 1041
- ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ** Υπ' αριθ. 3466/2012 (Μον.). Πιλοτή. Θέσεις σταθμεύσεως αυτοκινήτων. Ασφαλιστικά μέτρα. Προσωρινή ρύθμιση κατάστασης. Δεν υφίσταται νόμιμο δικαίωμα να ζητηθεί λήψη ασφαλιστικών μέτρων, ούτε δύναται να απαγορευθεί σε συνιδιοκτήτες της πολυκατοικίας η σύγκριση θέσεων σταθμεύσεως της πιλοτής που παρα-

νόμως ανήκουν κατ' αποκλειστική χρήση σε αποθήκες - βοηθητικούς χώρους. Απορρίπτεται η αίτηση. 1042

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ Υπ' αριθ. 4/2013 (Μον.). Συνιδιοκτησία. Επέκταση υφιστάμενου οικοδομήματος. Άρνηση συναίνεσης από αδικαιολόγητη δυστροπία. Η διαφορά μεταξύ ιδιοκτητών των υφιστάμενων οριζόντιων ιδιοκτησιών και της μελλούσης να ανεγερθεί ιδιοκτησίας είναι διαφορά από την οροφοκτησία και υπάγεται στην εξαιρετική αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου (άρθρο 17 παρ. 2 ΚΠολΔ). Αδυναμία ή αδικαιολόγητη δυστροπία ενός ή περισσότερων συνιδιοκτητών. Μπορεί ο ένας ή οι λοιποί να κάνουν την επέκταση με δικά τους έξοδα, οπότε η προσθήκη θα ανήκει αποκλειστικά σε εκείνους που έκτισαν, οι οποίοι όμως είναι υποχρεωμένοι πριν από τις εργασίες επέκτασης να πληρώσουν στον συνιδιοκτήτη που αρνείται την αξία της αναλογίας του. Η αδυναμία ή αδικαιολόγητη δυστροπία πρέπει να βεβαιώνονται με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, η οποία μεταγράφεται στα βιβλία μεταγραφών του αρμόδιου υποθηκοφυλακείου. Η αγωγή αυτή εγγράφεται στα βιβλία διεκδικήσεων, αλλά δεν απαιτείται καταβολή δικαστικού ενσήμου. Αν και παρέχεται από το νόμο η δυνατότητα να αποκτήσει κάποιος αποκλειστική κυριότητα σε διηρεμένη ιδιοκτησία που δεν έχει ανεγερθεί αλλά μέλλει να ανεγερθεί, δεν του παρέχεται η δυνατότητα να ζητήσει τη διανομή διηρεμένων ιδιοκτησιών που πρόκειται να ανεγερθούν στο μέλλον, ελλείψει αντικειμένου προς διανομή. 1043

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ Υπ' αριθ. 441/2012 (Μον.). Η περιουσία του κειρομένου μοναχού περιέρχεται αυτοδικαίως στη Μονή εγκαταβίωσης, στα μοναχολόγια της οποίας εγγράφεται μετά από αφαίρεση της νόμιμης μοίρας υπέρ των αναγκαίων κληρονόμων. Οι παραπάνω ρυθμίσεις ισχύουν και επί των ιερομονάχων, των μοναχών δηλαδή εκείνων που χειροτονήθηκαν κανονικά ως κληρικοί. Στην συγκεκριμένη περίπτωση, η περιουσία του αποβιώσαντος μοναχού περιήλθε αυτοδικαίως στην Ιερά Μονή, όπου είχε εγκαταβιώσει και στα μοναχολόγια της οποίας είχε εγγραφεί. 1046

ΛΥΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ

Λύση εταιρείας συμβολαιογράφων με την επωνυμία «Εταιρεία Συμβολαιογράφων Μιλτιάδης Στάμου – Καλλιρρόη Στάμου-Κουνέλη». 1047

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Κωδικός 6064

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ:

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΛΑΧΑΚΗΣ

Πρόεδρος Συντονιστικής Επιτροπής
Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδος
Αφροδίτης 1, Βάρκιζα Αττικής 166 72
Τηλ. 210 8970054, 210 8971939

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

**ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ**

Γ. Γενναδίου 4 – Αθήνα 106 78
Τηλ. 210 33 07 450, 210 33 07 460
Fax: 210 38 48 335, 210 38 12 249
E-mail: notaries@notariat.gr

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ:

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ ΜΠΙΡΗΣ

Νομικός Σύμβουλος του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου
Εφετείων Αθηνών-Πειραιώς-Αιγαίου και Δωδεκανήσου
Γ. Γενναδίου 4 – Αθήνα 106 78
Τηλ. 210 33 07 470, 210 33 07 480

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ:

Κ. ΠΛΕΤΣΑΣ – Ζ. ΚΑΡΔΑΡΗ Ο.Ε.

Χαρ. Τρικούπη 107, Αθήνα 114 73
Τηλ: 210 36 07 132, 210 38 20 148
Fax: 210 38 20 148
e-mail: info@typografio.gr

Μετά την κατάργηση του Ειδικού Λογαριασμού του άρθρου 30 του Ν. 4507/1966, η δαπάνη εκτύπωσης της Συμβολαιογραφικής Επιθεώρησης βαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό, στον φορέα 17-130 (υποθηκοφυλακεία) και τον ΚΑΕ 08000843.
